

శ్రీ వేంకటేశ్వరీలలు

(భక్తుల ఐముభవాలు)

సంకలనం
జాలకంది బాలసుబ్రహ్మణ్యం

ప్రచురణ
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి

శ్రీ వెంకటేశ్వర లీలలు

(భక్తుల అనుభవాలు)

సంకలనం
జూలైకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యం

ప్రచురణ
కార్యాచిర్యపూణ్యాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.
2008

SRI VENKATESWARA LEELALU
(A Collection of Personal Experiences of Devotees)

Compiled by

JULAKANTI BALASUBRAHMANYAM

T.T.D. Religious Publications Series No.532

© All Rights Reserved

First Edition : 1999

Second Edition : 2003

Third Edition : 2008

Copies : 3,000

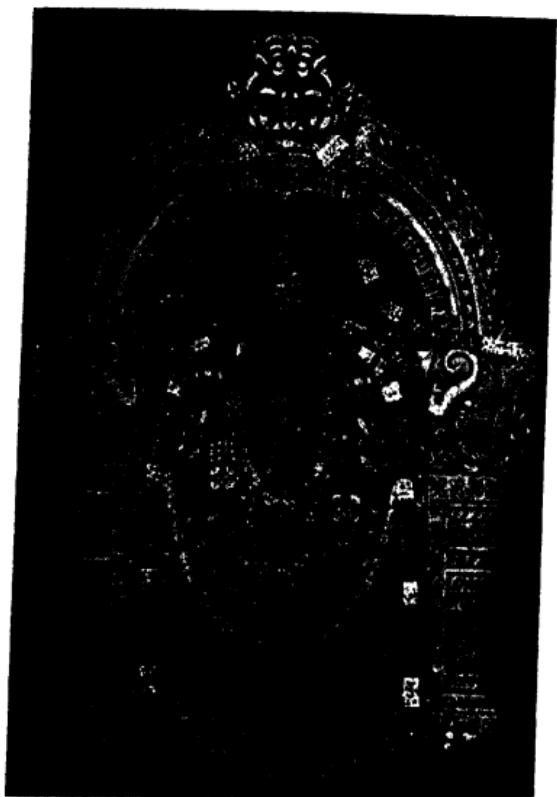
Published by

Sri K.V. Ramanachary, I.A.S.,
Executive Officer,
Tirumala Tirupati Devasthanams,
Tirupati - 517 507.

Printed at

T.T.D. Press, Tirupati.

ముందు మాట

ఏదుకొండలస్వామివారికి ఎన్నో పేర్లు వున్నాయి. అందులో భక్తులు అత్యంత ప్రీతిగాపిలుచుకునే పేరు “కోరినవరాలరాయదు” అని, అనగా భక్తులు ఏది కోరినా దాన్ని వెంటనే ప్రసాదిస్తాడట స్వామి.

కొందరికి సంతానాన్ని, ఇంకొందరికి ఆరోగ్యాన్ని, మరికొందరికి ప్రాణాన్ని, మానాన్ని.....ఇలా ఎందరో..... ఎన్నోన్న వరాలను గుహిస్తాడట స్వామి. అందులకే పరమ భక్తుడైన అన్నమాచార్యులవారు.....!

“కొండలలో నెలకొస్తు కోనేటి రాయదేవాదు
కొండలంతటి వరములు గుష్టాదేవాదు”

అని తిరుమలేశుని కీర్తిస్తూ, ఇంకోచోటు

“ఏటి వలసిన నిట్టు నెష్టుదైవము
షిమరక కొరిచిన పితడే దైవము
ఘుమముగా విందరికి గస్తురిట్టు గాళ్ళచ్చ
పరిసేయ జేతురిట్టు బఱియుదై”

అంటూ శ్రీనివాస భగవానుని వరప్రదానాన్ని భక్తవాత్సల్యాన్ని కొనియాడినాడు.

భక్త వరదుడైన బాలాజీ లీలల్ని, మహిమలను, భక్తులనుంచి సేకరించి “సప్తగిరి” పుత్రికలో ప్రచరించడం, వాటినస్నింటిలో ముఖ్యమైన వాటిని ఏర్పికూర్చి “శ్రీవేంకటేశ్వర లీలలు” పేర ఒక పుస్తకాన్ని తి.తి.దేవ స్థానం ధార్మిక ప్రచురణగా ముద్దించింది.

దేవస్థానం ధర్మప్రచార లక్ష్యంలో భాగంగా ధర్మప్రచార పుస్తక ప్రచురణ వితరణ ప్రధాన కార్యక్రమాలు ప్రధానంగా చోటుచేసుకున్నాయి. భారత, భాగవత, రామాయణ గ్రంథాలు విష్ణుతంగా దేవస్థానం ప్రచురిస్తు భక్తులకు, పాతకులకు అందుబాటులోనికి తెస్తున్నది.

ప్రస్తుతం పునర్వ్యవాహినీలో “శ్రీవేంకటేశ్వర లీలలు”
పుస్తకాన్ని యథాప్రకారంగా పాఠకులు వినియోగించుకొని స్వామివారి అను
గ్రహణికి పాతులు కాగలరని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

సదా భక్తుల సేవలో.....

(భూమివ తిరుణాళరంగై)
అర్ధాత్మలు, ధర్మకర్తలమండలి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు

ఒక మాట

భూలోక వైకుంఠమని ప్రసిద్ధి చెందిన దివ్యక్షేత్రం తిరుమల. ఈ పుణ్యస్థలంలో స్వయంభుమగా వెలసి భక్తులందరిచేత అర్పింపబడుతున్న దేవుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి. ఏదుకొండలవాడని, వేంకటరమణుడని, తిరుమలేశుడని, గోవిందుడని, శ్రీనివాసుడని..... ఇలా అనేకమైన పేర్లతో పిలువబడుతా ఆరాధింపబడుతావున్న తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు పిలిస్తే పలికే ప్రత్యక్ష దైవం! భక్తుల పాలిటి కొంగుబంగారం! ఆపదల్లో ఆదుకొనే ఆపద్భూంధువు! ఆశ్రితవత్సలుడు! అనాథ రక్తకుడు! అందువల్లే అనేక మంది భక్తులచేత..... ముఖ్యంగా ఈ కలియుగంలో “కలో వేంకటనాయకః” అని కీర్తింపబడుతూ, సేవింపబడుతూ వున్న స్వామి శ్రీనివాసుడు!

నిత్యం నిరంతరాయంగా తిరుమలకు తరలివస్తున్న భక్తులను ఎవరిని అడిగినా ఆనందనిలయుని సంపూర్ణమైన అనుగ్రహాన్ని గూర్చి, తద్వారా తమకు కలిగిన దివ్యానుభూతులను గూర్చి తృప్తిగా వివరిస్తారు. తిరుమల యాత్రికులను ఏ ఒక్కరిని పరామర్శించినా, తమ యెదలో నిండుగా నింపుకొన్న శ్రీనివాస పరంధాముని దివ్య మంగళరూపాన్ని గూర్చి, ఆయన మహిమల్ని గూర్చి ఆనందంగా వివరిస్తారు. ఇలా శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి అధ్యాతమైన లీలలను ఎన్నిట్టేనై ప్రశంసించుకోవచ్చును. అవి అనంతమైనవి!

అలాంటివాటిలో భక్తులనుంచి సేకరించి శ్రీనివాసుని మహిమలను కొన్నింటిని, చాలకాలంగా “శ్రీ వేంకటేశ్వర లీలలు” శ్లోకన మా (మీ) “సప్తగిరి” మాసపత్రికలో ప్రచరిస్తూ వున్నాం. ప్రస్తుతం భక్తులకొసం, వాటిలో కొన్నింటిని సంకలనం చేసి “శ్రీ వేంకటేశ్వర లీలలు” అనే చిన్న పాత్రంగా అందజేస్తున్నాం. పాఠకులు, భక్తులు ఈ గ్రంథాన్ని చదివి, చదివించి “కోరిన వరాలరాయడని” పేరుపొందిన కొండలరాయని

యందు సదలని విక్ష్యాసాన్ని, భక్తి ప్రపత్తులనూ ఇతోఽధికంగా
పెంపాందించుకొని, తద్వారా ఇహాపర సాభాగ్యాలను ఇబ్బణి ముబ్బణిగా
పాందగలరని ఆజీస్తున్నాం. ప్రతులన్నీ చెల్లిపోగ్గా పారకుల ఆస్తికి మేరకు
ఈ పుస్తకాన్ని పునర్యుదిస్తున్నాం.

కార్యవిర్మాపాడాధికారి..
శిరుమల శిరుపతి దేవస్తానములు

పీతక

స్వరణాత సర్వ పాపమ్మం
స్తువనా దిష్ట వర్తించమ్,
దర్శనాసుక్కిదం చేశం
శ్రీనివాసం భజే ఒనిశమ్.

స్వరణంతోనే సర్వపాపాలను పొగొట్టేవాడూ, స్తుతితోనే కోరికలన్నీ తీర్చేవాడూ, దర్శనంతోనే మోక్కాన్ని ఇచ్చేవాడూ అయిన శ్రీనివాస ప్రభువును సదా భజించును.

కలియుగ వైకుంఠమను ప్రసిద్ధవామంతో ఏలువబడే శ్రీ వెంకటాచలక్ష్మీతంపై వెలసిన శ్రీనివాస ప్రభువు సాటిలేని దేవుడు. మేటియైన దేవుడు. అందువల్లే-

శిషాచలే యన్నాహాత్మ్మ
మన్య కైతై నతత కృచిత,
తద్దత శ్రీనివాసస్వే
మహిమా నాస్యగః తుథః.

అన్న ప్రసిద్ధి ఏర్పడింది. శిషాచలం వంటి మహిమగల కైత్తం ఇతరత కానరాదు. దయాంతరంగుదైన శ్రీనివాసుని వంటి మహిమగల దేవుడు ఇంకెక్కుడా కానరాదు. కనుకనే భక్తుకోటి ప్రతినిశ్యం భక్తుల పాలిటి కొంగుబంగారమైన తిరుమల స్వామివారిని దర్శించి మొక్కలు చెల్లించుకుంటారు. తిరుమల శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామి వారు, తన భక్తుల ఆచారవ్యవహారాలు వేర్పేరు అయినా, వారి భాషలు ఒక్కడో కాక పోయినా, వారు మొక్కలను వింత వింతలుగా చెల్లించినా వారి నన్నింటిని స్వీకరించి వారు కోరిన కోరికలను శీరుస్తుంటాడు.

కనుకనే మనవెంకటగిరినాథుడు కొందరికి ప్రాణదాతగా..... మరికొందరికి సంతానప్రదాతగా..... ఇంకొందరికి అరోగ్యప్రదాతగా..... ఉద్యోగ ప్రదాతగా..... గృహప్రదాతగా..... ధన ప్రదాతగా..... ఇలా ఎందరెందరికో..... ఎన్నో విధాలుగా దర్శనమిస్తున్నారు. తన లీలము లోకానికి చాటుతున్నారు.

అందుకు కృతజ్ఞతగా, కోరిన వరాలరాయదైన కొందలయ్యను దర్శించి మొక్కలు చెల్లించడానికి ప్రతినిష్టం భక్తులు తండోపతండూలుగా నేల నాలుగుచెరగులనుండి తిరుమల యాత్ర చేస్తారు. బ్రహ్మాచారులు, గృహస్థులు, వానప్రస్థులు, యతీశ్వరులు, బాలబాలికలు, కన్యలు, పుణ్యంగనలు వితంతువులు, విధురులు, కుంటి, గుడ్డి, వికలాంగులు, దేశాధి నేతలు, ప్రభువులు, సామంతులు, అధికారులు, అనధికారులు వండితులు, పామరులు, ధనికులు, పేదవారు, ఉద్యోగులు, ఉద్యోగార్థులు ఇలా కార్యార్థులూ, శరణార్థులు, అర్థార్థులు, వారు ఏరూ అనకుండా ఎందరెందరో, మరెందరో..... కులమతభాషావద్ద, వర్ధభేదరహితంగా దేవతా సార్వభౌముదైన కలియుగ వైకుంఠనాథుని దర్శించడానికి తిరుమలకు పరుగులు పెద్దారు. పాదయాత్రల్ని చేస్తారు. జోగి ఎత్తుకుంటూ వస్తారు. నిలువు దోషిభ్రస్తారు. ముదుపులు సమర్పిస్తారు. పార్శుదండూలు పెద్దారు. తలనీలాలిస్తారు. మూడు కత్తిర లిస్తారు. అలయప్రదక్షిణల్ని చేస్తారు. అంగప్రదక్షిణలు చేస్తారు. అభండ దీపాలను వెలిగిస్తారు. కొబ్బరికాయలను కొద్దారు. చలిపిండ్లనైవేద్యమిస్తారు. అర్ఘ్యములు చేస్తారు. కల్యాణం చేయిస్తారు. ఉత్సవాలూ, ఉరేగింపులు చేస్తారు. వాహన సేవల్ని చేసుకుంటారు. తులాభారాల్ని ఇస్తారు. పులిహోరలు, పాంగళ్లు వైవేద్యం పెదతారు. అరోగ్యం బ్రాహ్మణవారు వెండి మనిషి జూమ్మల్ని పమర్పిస్తారు. వెండి కన్ములను, కాళ్లను, చేతులను, వెండి ఇంటినమూనాలమ, వెండి ఉయళ్లను మొక్కలుగా చెల్లించుకుంటారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వర రీలు

ఈలా తిరుమలయాత్ర చేస్తున్న భక్తులనుండి వారి వారికి అనుభవమైన శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారి లీలలను, మహిమలను తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన నచిత మాన పత్రిక “సప్తగిరి” లో “శ్రీ వెంకటేశ్వర లీలలు” అనే శిర్మిక క్రింద ప్రచురించడం జరుగుతున్నది. 1984 నుండి 1990 వరకు ఆ యూ ‘సప్తగిరి’ పత్రికలలో ప్రచురితమైన వాసిని “శ్రీ వెంకటేశ్వర లీలలు” అను సంకలన గ్రంథంగా రూపొందించాలనే ఉద్దేశంతో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆ పనిని నాకు అప్పగించింది. ఆ యూ భక్తుల అనుభవాలను వారి వారి రచనా సైలిలోనే ప్రచురించడం జరిగింది. కాకపోతే అధ్య సమన్వయంకోరకు భావాన్ని మార్చుకుండా వాక్యాలను కొద్దిగా మాత్రం సవరించడం జరిగింది.

ఈందులో 69 శిర్మికల క్రింద స్వామివారి లీలలు వర్ణింపబడ్డాయి. ఇవి అన్ని యథార్థ గాథలు. ఈ భక్తుల అనుభవాలన్నీ శ్రీ స్వామివారి లీలలను చాటి చెప్పే పతాకలు! ఈ సంఘటనలన్నీ భక్తుల భక్తిప్రవత్తులకు ప్రతీకలు ! ఇవి శ్రీకళ్యాణ లక్ష్మీవెంకటేశ్వర స్వామివారి అనంత కరుణా కట్టాక్షములకు దర్శనాలు !

అత్యంత భక్తిప్రవత్తులతో ఈ సాధ్రంభాన్ని చదవండి. చదివించండి. పారాయణం చెయ్యండి. శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారి అనుగ్రహాన్ని సంపూర్ణంగా పాండండి!

శ్రీ వెంకటేశ్వర లక్ష్మీశం
అనిష్టపున్న మఖీష్ట దమ్,
చతుర్ముఖేర తనయం
శ్రీనివాసం భజే ఇ ఎకమ్.

తిరుపతి

17-10-91

ఇట్లు

జూలకంటే బాలనుప్రమృణ్యం
తి.తి.దేవస్థానములు. తిరుపతి.

జందులో.....

1. నిరతాన్వదాత ఎల్లమరాజు	6	24.సన్మార్గ దర్శి	62
2. పిలిచిన పరికే స్వామి	12	25.ఉద్యోగ ప్రదాత	63
3. పెళ్ళి జరిపించిన దేవుడు	15	26.విద్యా ప్రదాత	67
4. ఆపద మొక్కలవాడు	19	27.ఆరోగ్య ప్రదాత	70
5. దయామయుడు	22	28.క్రూణ చక్రవర్తి	71
6. నక్కతమాల	24	29.పుత్ర దాత	73
7. ఇష్టదైవం	26	30.ప్రాణ దాత	75
8. భక్త వత్సలుడు	27	31.నదక నిచ్చిన దేవుడు	77
9. శ్రీనివాసుని మహిమ	30	32..ప్రాణం పోసిన దేవుడు	79
10. కలియుగ దైవం	32	33.వద్దికాసులవాడు	81
11. అవద్యాంధవురు	34	34.సంరక్షకుడు	82
12. బాలాజీ లీలలు	36	35.ప్రసాదం పెట్టిన దేవుడు	84
13. నిలువుదోషి	38	36.మొక్క చెల్లించుకున్నదేవుడు	86
14. ఆశిత వత్సలుడు	40	37.వద్దికాసులవాడు	88
15. తోడు	43	38.రోగివారకుడు	90
16. వరప్రదాత	45	39.నామ మహిమ	92
17. దౌరకునా ఇటువంటి సేవ	47	40.ప్రసాద మహిమ	94
18. సర్వరక్షకుడు	49	41.అమృతహస్తం	95
19. రథ సారథి	51	42.బిర్దు నిచ్చిన దేవుడు	98
20. ఆపదుధ్వారకుడు	55	43.సంకట హరణుడు	100
21. సేత దాత	57	44.ఆరోగ్య ప్రదాత	101
22. దౌర్ధమండు	59	45.పుత్రదాత	103
23. ఆపద మొక్కలవాడు	61	46.ప్రాణం పోసిన దేవుడు	106

శ్రీ వెంకటేశ్వర తిలలు

47. అపద్రత్కులు	108
48. చూపునిచ్చిన దేవుడు.....	110
49. సర్వదేవతా స్వరూపుడు	112
50. పుష్టిరిణీ మహిమ	116
51. సంతాన ప్రదాత	117
52. అద్భుత వైమ్యుడు	119
53. సంకట హరణు	121
54. దర్శనమిచ్చిన దేవుడు	122
55. జరిమాన వేసిన దేవుడు	124
56. ఆదుకొన్న దేవుడు	125
57. మొరవిన్న దేవుడు	129
58. కవిత్వమిచ్చిన దేవుడు	130
59. నామలిథిత ఫలం	132
60. కల్యాణ చక్రవర్తి	133
61. వైద్య చక్రవర్తి	136
62. ఆపన్నివారకులు	137
63. సంకట హరణు	139
64. స్వప్న చికిత్సకులు	141
65. తప్పను దిద్దిన దేవుడు	142
66. ప్రాణ రక్తకులు	143
67. గృహ రక్తకులు	145
68. అ అలు దిద్దించిన దేవుడు..	146
69. సంకట హరణు	148

నిరతాన్నదాత ఎల్లమరాజు

బాలకంటి బాలసుబ్రహ్మణ్యం, తిరుపతి

అనాదిగా ఎందరెందరో తిరుమల శ్రీవెంకటేశ్వరుని పరమభక్తులు. ఆ భక్తులందరికీ శ్రీ వెంకటేశ్వరుని మహిమలూ, లీలలూ నిత్యమూ తమ అనుభవంలో ఉన్నవే. శ్రీ వెంకటేశ్వరుని లీలలను తెలిపే అలాంటి అద్భుత గాథలలో ఇదొక్కటి.

పదిహాడవ శతాబ్దం చివరి రోజులవి. కర్మాలుమండలంలో భానుముక్కల అనేగ్రామం వుంది. అది శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లికార్ఘునుల దివ్యకైత్రమైన శ్రీ శైలమునకు దగ్గరలో వుంది. ఆళ్లగడ్డ ఎల్లమరాజు ఆ గ్రామకరణం. ఆ గ్రామమొక్కటే కాదు. ఆచుట్టుప్రక్కల రామాపురం పాములపాడు మున్నగు ఉండ్లన్నీ ఆయన అధికారంలోనే వుండేవి.

ఎల్లమరాజు ఎంత సంపన్ముఢో అంతత్యాగి, నిరతాన్న దాత. ఎవరు ఏవేశ ఏది అడిగినను ఇవ్వగల సమర్థుడు. ఆతడు ఎంతటిదాతో అంతటి పరమ భక్తుడుకూడ.

అతని ధర్మపత్రి లక్ష్ముమ్మి, సాక్షాత్తు లక్ష్మీదేవి. భర్తతలలో నాలుక. అతిథులు ఎవరు ఏవేశవచ్చినను వండి వడ్డింపగల అపర అన్నపూర్ణ. వారి ఇల్లు ఎల్లప్పుడు అతిథి అభ్యాగతులతో సందిగా ఉండేది.

వారి ఇలువేలుపు తిరుమల శ్రీ వెంకటేశ్వరుడు. వారుభయులు నిత్యమూ శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారిని భక్తియుక్తులతో కొరిచేవారు. శ్రీ స్వామివారికిష్టమైన శనివారాల్లో ఆ దంపతులిరువురు తెల్లవారుజాముననే లేచి తలస్నానం చేసేవారు. ధూపదీప నారికేళ నైవేద్యాములతో స్వామివారిని భక్తితో పూజచేసేవారు. ఇక శ్రోవణ శనివారాల్లో సరేనరి.

ఇంటికి ఏ అతిథి వచ్చినా, అబ్బాగతి వచ్చినా ఆ ఎల్లమరాజు దంపతుల దృష్టికి వారిలో శ్రీ వెంకటేశ్వరుడే దర్శనమిచ్చేవారు. ఆ దంపతులకు తిరుమల వెంకటేశ్వరుని మొక్కలో కల్గిన గారాలభిద్ద వెంకటప్ప. ఆ ఎదుకొండలవాని అనుగ్రహమే ఆఖిద్ద అని వారు నమ్మేవారు.

అది మందువేసవి. ఒకానాకర్జు. కొందరు యాత్రికులు శ్రీ శైల భ్రమరాంబా మల్లికార్యునులను దర్శించి, వెంకటాచలపతి దర్శనార్థమై తిరుపతి క్షేత్రానికి పోతూ, దారిలో భానుముక్కల గ్రామం చేరుకున్నారు. సుమారు ఉదయం పదకొండు గంటలవేళ. అప్పటికే ఎండతీప్రత పొచ్చింది. క్రీంద కాళ్ల కాలుతున్నాయి. పైన తలమాడుతున్నది. ఆకలి దప్పుల బాధ ఎక్కువైంది. ఇక ప్రయాణం సాగింపలేక ఆ భక్తిబృందం గ్రామస్తులను విచారించారు.

“ఇది ఏ ఊరు నాయనా? ఈ ఊళ్లో అన్నంపెట్టి ఆకలితీర్పే పుణ్యాశ్రమాలైవరైనా ఉన్నారా?” అని

“అయ్యా! నిరతాన్నదాత ఎల్లమరాజు గారిపేరు మీరు వినలేదా! ఆ మహానుభావునిది ఈ ఊరే. మీకు షడసాపేతమైన ఆతిథ్యం లభింపగలదు” అని నేరుగా ఎల్లమరాజు గారింటికి దారిచూపించారు, ఆ ఊరి కాపులు.

ఆతిథులకోసం ఎదురుచూస్తున్న ఆ దంపతులకు మహానందం కల్గింది. తమ భాగ్యం పండిందని వారిని ఆహ్వానించారు. కాళ్లకు నీల్లిచ్చి అందరికి చల్లని మజ్జిగ నిచ్చి సేదదీర్ఘకొమ్మని ప్రార్థించారు. ఆ యాత్రికులకు వారి ఆదరణచూచి ప్రాణంలేచి వచ్చినట్టయింది. అమ్మయ్య! అని అలసట తీర్చుకొన్నారు.

అంతలో ఇల్లాలు లచ్చమ్మ ఆతిథులకై మంచి రుచికరములైన వంటలు సిద్ధం చేస్తూ వుండినది. ఆతిథులు స్నానాదికములు ముగించుకొని ముంగిట ఎల్లమరాజుతో ముచ్చటిస్తూ వుండినారు.

ఇంతలో వంటజంబిని ఆనుకొనియున్న పెరాలో ఆదుకొంటున్న కౌదుకును పర్వము కాటువేసింది. ఈదుర్వాటన కంటవడిన లక్ష్ముమ్మ వెంటనే ఏమీ పాలుపోక అందోళనగా భద్రమ లోపలికి పెలిచింది. ఆయన వచ్చి నోటినుండి నురగలు గ్రస్కుతూ క్షణాల్లో విగతజచుడైన కుమారునిచూచి దుఃఖించినారు. గుండెను రాయిచేసుకొని భార్యను ఓదార్పినారు. ఈ విషయం బయటికి పాక్కినచో ఆకలితోనున్న అతిథులు భోజనం చేయకుండ వెళ్లిపూతారు. వారు ఆకలితో వెళ్లినచో ఆపాపం తమకు చుట్టుకొనును. ఏమిచేసినా పాయిన బిడ్డ మళ్లీరాదు. ఆకలితో అన్నం కొరకు ఎదురుచూస్తున్న ఈ అతిథులను సంతృప్తిపరచుటయే మనధ్యయమని, ఈ కార్యక్రమంలో ఎలాంటి విష్ణుం రాకుండా, ఈవిషయం బయటికి పాక్కకుండా వుండుటకై తిరుమల వేంకటేశునికి వేయి మొక్కలు మొక్కకున్నారు. దుఃఖాన్ని దిగమింగినారు. బాలుని శవాన్ని పెరటిలో ఒక పెద్దగంపక్రింద మూసిపెట్టి ‘సీవెదిక్కు’ అని ఆవన్నుల పొలిదైవమైన ఏదుకొండలవానిని శరణువేడినారు. ఆ ఆలుమగలు ఏమియు జరగనట్టే నిర్వికారంగా అతిథులకు విష్టుల్లు వేసినారు.

ఏరి ఆక్రందన తిరుమల ఆనందనిలయంలో ప్రతిధ్వనించింది. వేంకటేశుదు భక్తునులభుదుకడా. క్షణం నిలువలేకపోయాడు. ఆజానుబాహుదు, సేరేదు వందుచాయగలవాదు, ఊర్ధ్వ పుండ్రములతో, పట్టుపంచతో సుమారు డెబ్బిది సంవత్సరముల “నామాలతాత”గా వేంం మార్పుకున్నాడు. చేతిలో వెండిపాన్నుకళ్లతో ఏదుకొండలు దిగినాడు. అంతే భానుముక్కల గ్రామంలో ఎల్లమరాజు గారింటి అతిథి అభ్యాగతులలో కలిసి పాయినాడు.

విష్టుల్లు వర్ధించారు. ఎల్లమరాజు అందరిని అడిగి అడిగి వారికి కావలసిన పదార్థములను తనభార్య చేత వర్ధింపజేస్తూ, తానూ ఒక్కిత్కసారి

వద్దన చేయసాగాడు. ఆకలితోనున్న అతిథులు త్వరిందిర భోజనం చేశారు. వారి ఆదరణకు సంత్ముఖి చెందారు. భోజనాలు ముగిశాయి.

ఆ వచ్చిన అభ్యాగతులలో ‘నామాలతాత’ ఆ దంపతులను పిలిచాడు. “ మీ ఇద్దరి వదనంలో అందోళన, దుఃఖం కొట్టువస్తున్నట్లు కన్పుడుతున్నది. కారణమేమి? దానికి మేమేమైన ఉపశమనం కలిగించవచ్చుగదా. అంతేకాదు దుఃఖమును దిగిమైంగిన అది దహించివేయును తప్ప, మేలు జరుగదుగదా! కనుక మీపుణ్యదంపతులకు వాటిల్లిన ముప్పు, అది ఎట్టిదైనాకాని సందేహంలేక వక్కాటేంచుదు” అని ఓదార్పువచనములను ఆప్యాయంగా పలికినాడు.

అంతవరకు బలవంతముగా అణచుకొన్న దుఃఖం కట్టలు తెంచుకొనగా, ఆ భార్యాభర్తలు గొల్లుమని ఆ బాలుని శవాన్ని తెచ్చి అయిన పాదములపై పెట్టారు. జరిగిన ఫోరాన్ని ఏని అతిథులు గ్రామస్థులు ఆశ్చర్యపడ్డారు. అందోళనతో చింతించారు.

ఆ నామాలతాత వెంటనే, ఆ ఉఠ్లోనే ఆ పుణ్యదంపతులు ప్రతిష్టించిన శివాలయం ఎదురుగా, వారే త్రవ్యించిన బావినుండి ఒక పాత్రతో సీటిని, అందులోని మట్టిని తెప్పించినాడు. ఆ సీటిని, మట్టిని కలిపి ‘ఓం శ్రీ వెంకటేశాయనమః’ అను అష్టకరితో మంత్రించి ఆ పిల్లవానినోటిలో పోసు. వెంటనే తిరుమల శ్రీనివాసుని వరఘసాది అయిన ఆ వెంకటప్ప నిదురనుండి మేల్కొన్నట్లు లేచినాడు. ఎల్లమరాళు దంపతులతో సహ అచట చేరిన జనసమూహం ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యారు. ఆ నామాల శాతయ్యకు భక్తితో నమస్కరించారు.

ఆ నామాలతాత మిగిలిన సీటిని మట్టిని కలిపి మంత్రించి, మరల అదేబావిలో పోయించి “మున్ముందు ఎవరికైనా పాముకరచిన ఎడల, ఆ బావిలో సీరు, బురదకలిపి త్రావించినచో, పాము కరచిన వ్యక్తికి స్వస్థత చేకూరగల” దని చెప్పి, ఆ భార్యాభర్తలను కుమారునితోకూడ తిరుమల

యాత్ర చేయవలసిందని ఆజ్ఞాపించినాడు. తదుపరి నామాలతాత అనుజ్ఞామేరకు వారిరువురు కొడుకుతో కూడా భోజనమునకు కూర్చుండిరి. వారు భోజనం చేసి వచ్చి చూడగా భుక్కాయసంతో కునుకుతీస్తున్న అతిథులలో నామాలతాత కన్పడలేదు. మిగిలిన అతిథుల నడుగగా పారును ఆశ్చర్యపడిరి. అవచ్చిన నామాలతాత తమకొరకై వేంచేసిన శ్రీ వెంకటేశ్వరుడే అని భక్తితో స్వామిని ప్రార్థించారు. ఆయన ఆజ్ఞానుసారం, తమ ఇంట అతిధ్వం తీసుకొన్న యాత్రికులతో కలిసి ఎల్లమరాజు దంపతులు తిరుమలయాత్రచేసి, వెంకటేశ్వరస్వామి వారికి అనేక విధముల ప్రొక్కులు చెల్లించారు.

ఇందుకు నిదర్శనంగా కర్మాలుజిల్లా భానుమక్కల గ్రామంలో ఎల్లమరాజు త్రవ్యించిన బావిలోని సీటిని, మట్టిని, పాము కరచినవారు స్వీకరిస్తూ, నేటికి స్వస్థత పాందుతున్నారు.

నెత్తుదాత

ఒకమారు ఒక అంధబ్రాహ్మణుడు తిరుమల యాత్రకు తోటివారితో బయలుదేరివెళ్లినాడు. తిరుపతి చేరుకొని కాలిబాటన కొండెక్కుతూ, ఏడుకొండలను గూర్చి, చెట్ల చేమలను గూర్చి తనతోవచ్చినవారు, తాము చూచుకొంటూ చెప్పుకొంటూ ఆనందిస్తుండగా ఈ అంధుడు తానూ చూడలేకపోతినే అని కుమిలిపోయినాడు. తిరుమల చేరిన తర్వాత శ్రీ వెంకటేశ్వరుని వైభవమును, దివ్యమంగళ విగ్రహమును గూర్చి విని కన్నులారా దర్శింపలేకపోతినే అని పరిపరి విధముల పరితపించినాడు. పూలంగిసేవలో వున్న స్వామివారి రూపాన్ని దర్శించి పులకించలేకపోతినే అని అనేక విధముల దుఃఖించినాడు. “అసలు సీరూపమెలాగ వుంటుందో ఊహించుకోలేక పోతున్న పుట్టుగుట్టివాట్టే ప్రభూ! పాపిష్టివాట్టే. ఏజన్నులో ఏ పాపం చేశానో, వెంకటరమణా, సంకటహరణా రక్కించవలసింది.

శ్రీ వేంకటేశ్వర తిలలు

నాకు కన్నులు దయచేయవలసింది”. అని అనేక విధముల దీనంగా ప్రార్థించినాడు. అలసి అలసి నిద్రించినాడు.

వేంకటేశురు నమ్మినవారిని మోసం చేస్తాడా! ఆ గుట్టివాని మొరను అలకించాడు. స్వప్పుంలో సాక్షాత్కరించాడు. “భక్తాకర్ములు మండలంలో భానుముక్కల అనుగ్రామంకలదు. ఆగ్రామాధికారి ఆళ్లగడ్డ ఎల్లమరాజు. ఆయన మహాదాత. ఎవరు ఏవేళ ఏది యాచించినను సంకోచంలేక ఇవ్వగల మహాత్మాగి, మీదుమిక్కిలి నాప్రియభక్తుడు. నేను ఆదేశించినట్లుగా నీవు ఆయన రగ్గరికి వెళ్లి ఆర్థించు. ఆయన ఇంతవరకు సంపాదించిన దానఫలాన్ని ధారశాసినచో నీ పాపఫలం నిర్మాలింపబడి నీకు ఒక కన్న మాత్రమే వచ్చును. ఆ తర్వాత నీవు మళ్లీ వేంకటాచల యాత్ర చేసి నన్ను దర్శించవలసింది. అప్పుడు ఆరెండవకన్ను నేను అను గ్రహింపగలను. నీ అభీష్టము నెరవేరగల” దని ఆదేశించెను.

పుట్టగుట్టియైన బ్రాహ్మణుడు మేల్గాంచి ఆశ్చర్యముతో స్వప్పు వృత్తాంతమును తనవారితో విన్నవించినాడు. వారును ఆనందపడినారు. విదవ అతి ప్రయాసల కోర్చి వారు అంధవిష్టునితో కూడ భానుముక్కలగ్రామం చేరుకొన్నారు.

అతిథులకై ఎదురుచూస్తున్న ఎల్లమరాజుపీరిని భక్తిపూర్వకంగా ఆహ్వానించాడు. తనకు స్వప్పములో శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు కన్నించి, ఆదేశించిన విషయాన్ని ఎల్లమరాజుతో విన్నవించి, అంతవరకు ఆయన సంపాదించిన దాన ఫలమును తనకు దానముగా ఇమ్మని అంధుడు యాచించినాడు.

ఆ అంధునికి చూపు వచ్చినచో తనజన్మధన్యమగునని తలచినాడు ఎల్లమరాజు. తానోసంగునట్టి ఈదానముతో అంధుని మనోరథము ఈదేరునటుల కోటివిధముల శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ప్రార్థించినాడు. తనదానఫలమును అతనికి ధారశాసినాడు.

అశ్చర్యము! అత్యద్యుతము! ఆ విప్రునికి ఒక కన్న వచ్చివది. వెంటనే చూపు సఫలమైనది. ప్రథమ దర్శనంతోనే మహాదాత ఎల్లమరాజును, ఆ ఎల్లమరాజులో భాయగా శ్రీ వెంకటేశువి దర్శించినాడు విప్రుడు. తనకు చూపు ప్రసాదించిన దాత ఎల్లమరాజును వేయివిధముల స్తుతించి, దందప్రణామము లాచరించినాడు.

తదుపరి అయిన అనుజ్ఞగొని వెంకటాచలము చేరి దేవదేషుడైన శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారిని దర్శించినాడు. స్వామివారి అనుగ్రహముతో రెంటవ కన్ననుకూడా పొంది, ఆ విప్రుడు కన్నులారా స్వామివారిని, దర్శించి, సేవించి, సఫలీకృతుడై వెడలినాడు.

పిలిచిన పలికే స్వామి

శ్రీ వి.సూర్యనారాయణరావు.

“కలో వెంకటనాయకః”! ధర్మదేవత ఒంటిపాదంతో సంచరిస్తున్న ఈకలియుగంలో తనను నమ్మినవారికి నేనున్నానంటూ అభయమిస్తూ తన భక్తులను ఆపత్సమయములలో కాపాదు ప్రియతమ దేవుడు శ్రీ వెంకటరమణుడు.

శ్రీ వెంకటేశుని నమ్మినవారికి ఆపదలు సంభవించప్ప. సంభవించినను అగ్నిని తగిలి పత్రి మాడినటుల ఆపదలు నిర్మాలనమగును.

ఆ కళ్యాణ చక్రవర్తి మహిమలను గురించి ఎంతో రాయాలపిచిస్తున్నా, శ్రీధానముగా నామనస్సును కదిలించిన - అనందపరచిన, పులకరింపబేసిన ఈ రెందు సంఘటనలను ఇక్కడ రాస్తున్నాను.

1. మా పెద్దమ్మాయి బి.ఎ. పాసైన తర్వాత వైశ్వాబ్యాంకు పరీక్ష రాసింది. భాగానే రాసానన్నది. రెండు నెలలు గడిచాయి. ఎటువంటి సమాచారము అందలేదు. అందుచేత తను పరీక్షలో పాస్కాలేదేమో ! రాలేదు అనుకున్నాము. తర్వాత తను ఎం.ఎ.లో చేరింది.

మా పెద్ద అమ్మయి నాసైకవాడి. నాకేమో చాలాభక్తి. తే వేంకటరమణస్వామి నాయిష్టదైవం. నన్నయన ఎన్నోమార్లు ఆదుకున్నాడు. నేను తప్పని సరిగా సంవత్సరానిక్కుస్వరైనా (ఏలైట్ 3.4 సార్లు కూడా) తిరుపతికి వచ్చి అచట దేవుడికి తలనీలాలర్పించు కుంటాను. నిత్యం ఇంటిదగ్గర ఆయనపూజ మాత్రం మరచిపోకుండా చేస్తుంటాను. నాపూజలు నా అభిప్రాయాలు అన్నింటినీ - అదోపిచ్చి! అంటూ కొట్టిపారేస్తూ నాతో వాదనకు దిగేది మా అమ్మయి.

అలా వాదిస్తూ ఒకసారి ఇలా అన్నది. "నేను బ్యాంకు పరిక్రమాను. ఇంతవరకు ఏవిషయం తెలియలేదు కాబట్టి నాకు దాదాపు ఆ ఉద్యోగం రానట్టే. ఎదో అద్భుతం జరిగితే తప్ప రాదు. మరి మీదేవుడు మహిమగలవాడంటారు కదా! నాకిప్పుడు ఉద్యోగం వస్తే నిజంగా దేవుడున్నాడనీ, పిలిస్తే పలుకుతాడనీ, నమ్ముతాను."

నేను దేవునిపై పూర్తి భారం వేశాను. కాని అమ్మయి కోరినట్లుగానే జరిగితే బావుండునని మనసులో స్వామిని ప్రార్థించాను.

పదిరోజులు గడిచాయి. ఆరోజు మా అమ్మయిపేరిట కవరు వచ్చింది. తను, బ్యాంకు బెష్ట్ పాను అయిందట! ఇంటర్వ్యూకి ఫలానా రోజున హజరు కావలసింది!! ఇవి ఆ ఉత్తర సారాంశాలు.

మేము ఇంటిలీసాడీ ఎంతో ఆశ్చర్యపోయాము. మా అమ్మయి ఇంటర్వ్యూలో సెలెక్టియి ప్రస్తుతం వైశ్వాబ్యాంకులో ఉద్యోగం చేస్తున్నది. అన్నట్టు ఇప్పుడు ఆ అమ్మయి అపరాదివ భక్తురాలు సుమండి!

2. మా స్నేహితుడి కొదుకు దాదాపు 8 ఏండ్రువయస్సు కలవాడికి తిరుపతి చూడాలని కోరిక కలిగింది. రైలు ఎక్కేసాడు.

మా మిత్రుడు ఆఫీసునుండి వచ్చేనరికి యింట్లో లేదు. ఆదుకోవడానికి వెళ్లడేమో అనుకున్నాడు. నమయం గడచి రాత్రయింది. ఆ అబ్బాయి ఇంకా రాలేదు, వాళ్ల ఇంట్లో వాళ్లకు భయంవేసింది. ఉరంతా వెదికారు. కాని ఆ అబ్బాయి ఆచూకి తేలలేదు. అబ్బాయిలిద్దరు

తిరుపతి వెళ్లాలని మాట్లాడుకుంటుండగా విన్నామని తెలిసిన హాశ్వరో చెప్పారు. మా మిత్రుడు వున్నపణాన బస్సలో తిరుపతికి బయలుదేరాడు.

తిరుపతికి చేరిన వెంటనే ఎన్నోచోట్ల వెదికాడు. నిరాశే మిగిలింది. కొండపైన కూడ వెతికాడు కొడుకు. కన్నించ లేదు.

చివరికి మా స్నేహితుడు దేవుణ్ణి శరణు వేడినాడు. “నేను వెళ్లేసరికి మాకుమారుడు క్షేమంగా ఇంటివద్ద ఉండునట్లు చేయి తండ్రి! అలా జరిగిన ఎదల ఇరువురం మళ్ళీ కొండకు వచ్చి నీ దర్శనం చేసుకొంటాము”.

అతని ప్రార్థన విన్నాడు ఆపదమ్ముక్కులవాడు. అతడు ఇంటికి చేరుకొనేసరికి క్షేమముగా ఇంట్లో కన్నించాడు కొడుకు. అతనికెంతో ఆనందము కలిగింది. జరిగిన విషయం అడిగి తెలుసుకున్నాడు.

‘రైలులో ఆ ఆబ్బాయిలు మాట్లాడుకుంటుండగా ఓ డాక్టరుగారు (మంగళంపల్లె) ఏరింట్లో చెప్పుకుండా వచ్చారన్న విషయాన్ని గ్రహించాడు. వారిని తనతో పాటు తమ ఊర్లోనే దింపుకున్నాడు. ఆ రాత్రి వారికి తన ఇంటనే భోజనంపెట్టి పదుకోబెట్టాడు. మరురోజు రైల్సే అధికారులకా పిల్లలవిషయం చెప్పి భద్రముగా వారిని అనంతపురంలో దింపవలసిందిగా కోరాడు. అలా పిల్లలు క్షేమముగా ఇంటికి చేరుకున్నారు.

నేను సరిగా 11గంటల సమయంలో దేవుణ్ణి ప్రార్థించాను. అదే సమయంలో ఆ డాక్టరుగారు మా పిల్లవాళ్ళి (11గం॥ల ప్రాంతంలోనే) రైలెక్కించాడట! మా మిత్రుడు చెప్పుతుందే “నిజంగా ఆపద్మాంధవుడు, భక్తజనవత్సలుడు శ్రీ వేంకటరమణస్వామి” అనిపించింది.

మరీమరీ చూడాలనిపించే ఇలవైకుంరమైన తిరుపతి, ఇంకా ఇంకా మొక్కలనిపించే అదేవుడు-ఆయన వైభవాన్ని మహిమలను వర్ణించడానికి భాష చాలదేమో! నిజంగా ఆయన పిలిస్తే పలికి దేవుడు !!

పెళ్ళి జరిపించిన దేవుడు

జ.ఉ.మా ప్రీయదర్శిని

కలియుగంలో భక్తుల పాలిట కరుణానముద్రుదయిన శ్రీశేంకటేశ్వరుని మహిమలనంతములని నిరూపించే సంఘటనలు కొక్కల్లు. అటువంటిదే ఒకటి మాకు అనుభవముయినది.

ఆది 1972వ సంవత్సరం జూన్ నెల మా అక్కయ్య వివాహం జరిపించాలని మాన్సుగారు ఎంతో ప్రయత్నించి, సంబంధం కుదుర్చుకొని ముహూర్తం పెట్టించారు. జూన్ 26వతేదీ ఉదయం పదిగంటలకు ముహూర్తం. ఆదృష్టవశాత్తూ మాకు అన్ని విధాలా అనుకూలముయిన సంబంధమే కుదిరిందని అందరూ ఎంతో సంతోషించారు. మా ఆర్థిక తెల్పితి అనుకూలంగా లేకున్నా అందివచ్చిన అవకాశం జారిపోతుందన్న భయంతో, మాన్సుగారు మాకున్న భూమిలో కొంతభాగం అమ్మివేసి అక్కయ్య వివాహానికి సిద్ధముయ్యారు.

పెళ్ళి పనులు జోరుగా సాగుతున్నాయి. మా ఇంట్లో జరుగుతున్న మొత్తమొదటటి శుభకార్యం కాబట్టి అంతో ఇంతో మాస్టాయికి తగ్గట్టు ముచ్చటగానే అక్కయ్య పెళ్ళి జరిపించాలని నాన్సుగారు ఏర్పాట్లు బాగానే చేయిస్తున్నారు.

వివాహానింకా నాలుగురోజులుండనగా ఆసాయంత్రం మంచిరోజని వందిరివేయిన్నున్నారు. వాకిట్లో వందిరి దాదాపు అయిపోవచ్చేసరికి, వర్షం మొదలయిక్కుమంగా పెరిగిపోయి కుంభవృష్టిగా మారింది. ఆవర్షం చివరికి ముసురుగా మారింది.

ఆ ముసురు పెళ్ళి రేపనగాకూడా వదలలేదు. ముసురులోనే ఎలాగోలా పనులు జరిగిపోతున్నాయి. దూరప్రదేశాలనుండి రావలసిన బంధువులంతా దిగుతున్నారు వరువగా.

సాలుగైదు రోజులుగా తెంపులేని వర్షం మూలంగా, మాఇంటిచుట్టూ నిట్లు నిలఱి జలాశయం మధ్యన కుటీరంలా కనిపిస్తుంది మా ఇల్లు.

మరునాదు తెల్లవారితే వివాహంఅనగా ఆ సాయంత్రం కూడా వర్షం తగ్గలేదు. ఆ ముసురులో ఆ జలాశయంమధ్యన ఎలావివాహం జరపాలో తేచక సతమతమయిపోతున్నారు నాన్నగారు. వచ్చిన బంధువులంతా మా అవస్థ చూచి బాధపడుతున్నారు. గ్రామస్థలు కూడా “పాపం ! ఎలాగోలా తంటాలు పడి పిల్లలెక్కి పెట్టుకున్నాడాయన ఎలా గట్టిక్కుతాడో ఏమో?” అనిజాలి పడుతున్నారు.

మానాన్నగారికి ఎటూ దిక్కుతోచదంలేదు మాసమీపంలో తెనాలి పట్టణంలో గల ధర్మసత్రాలు కళ్యాణమండపాలు అన్ని తిరిగేశారు. కాని ఎక్కుడా ఖాళిలేవు. అదే అప్పటికి అఖరిలగ్గం కావటం వలన అన్నిచోట్ల ముందే చిగిసిపోయినై.

నిరాశతో సాయంత్రం ఏదుగంటలకు తిరిగి తిరిగి ఇల్లు చేరారు నాన్నగారు. రావలసిన బంధువులంతా చాలావరకు వచ్చేశారు. వంటవాళ్లు వగైరా కూడా హజరయ్యారు. వరుణదేవుడు మాత్రం మమ్మల్ని వదలి పెట్టి వెళ్లనని తిష్ఠవేశాడు.

ఎంతో ముచ్చటగా అక్కయ్య పెక్కి జరిపించాలని ఆశించిన అమ్మ అత్తయ్యలంతా దిగాలుపడిపోయారు. ఆ మధురక్షణాలకోసం - జీవితంలో ఒకే ఒకసారి లభించే ఆ అమృతమధియలకోసం కలలు కంటూ అందరిలాగే ఎదురుచూస్తున్న అక్కయ్య క్రుంగిపోయి ఓమూల కూలబడిపోయింది.

ఎవ్వరికి మననులో మననులేదు. అందరూ బరువెక్కిన హ్యాదయాలతో, నోటి మాటరాక కూర్చుండిపోయారు. అర్ధరాత్రి వరకు.

మానాన్నగారు మండుతున్న ఆగ్నిపర్వతంలా కనిపిస్తున్నారు. కుర్చీలో కూర్చుని గంభీరంగా శూన్యంలోనికి చూస్తున్నారాయన ఆయన్ని సమీపించటానికి, వలకరించటానికి దైర్యం చాలటం లేదెవ్వరికి.

పాట్టపోయింతర్యాత, మా ఇంటికి సమీపంలోనే పున్న మా శ్రీయోధిలాపి ఒకాయన వచ్చాడు నాన్నదగ్గరకు. ఆయన గారిది చాలా విశాలమయిన వరండాగల పెద్దడాబాఱల్లు. ఆకంపాంచులో పెద్ద

బావికూడా వుంది. పరిష్కార అంతా తెలిసిన ఆయన నాన్నగారికి ఒక సలహాఇచ్చాడు. “ఎంత తర్వాంతచ్ఛినా ఏ ఆటంకం లేకుండా పనులన్నీ జరిగిపోతే మాణంట్లో విపాహం జరిపించవయ్యా” అని, ఏర్పాట్లన్నీ తన చేయిస్తానని కూడా చెప్పాడు.

నాన్న రెండు క్షణాలు అలోచిస్తూ కూర్చున్నాడలాగే. ఆయనగారి సలహా మావాళ్లందరికి బాగానే వుంది. అలా చెయ్యదమే మంచిదని అంతా భావించారు.

రెండుక్షణాల తర్వాత నాన్న గట్టిగా శ్యాసనాగి వదిలారు. “ఏది ఏమైనా నా చిర్ధనెల్లి ఈ పందిట్లోనే జరిగితీరాలి” అంటూ లోనికి వెళ్లిపోయారు. వచ్చినాయన సమక్కుంటూ వెళ్లిపోయాడు. నాన్నకు ఒకట్లు సలహాలివ్వదం అలవాటులేదని మా బంధువులంతా గిణుక్కొవటం గుసగుస లాడటం తప్ప, ఆయనతో వాదించి ఒప్పించే దైర్యం ఎవ్వరికి లేకపోయింది.

నాన్న కాస్టేపయింతర్వాత అక్కయ్య వున్న గదిలోనికి వచ్చి, ఆమె తలనిమిరి దైర్యంగా వుండమన్నట్లు పీచుచరిచి తిరిగి లోనికి వెళ్లిపోయారు.

ఆ తర్వాత తెల్లవారేవరకు, ఆయన అర్థనిమీలిత నేత్రాలతో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారిపై తదేకంగా దృష్టినిలిపి పీటమీదనే కూర్చుండి పోయారు.

ఇంట్లో అందరూ క్రమక్రమంగా నిద్రలోనికి జారుకున్నారు. భట్టన తెల్లవారింది.

వర్షం తగ్గుముఖం పట్టింది. నన్నగా తుంపరలు మాత్రం పడుతున్నాయి. ఇంకా సరిగ్గా ఆరున్నరకు నాన్నగారు రాత్రి కూర్చున్నచోటు నుండి లేచారు: ఎదురుగా కిటికీ నుండి మఱ్ఱుతునకలను ఫేదించుకుంటూ వస్తున్న సూర్యభగవానుడు కపిలిస్తున్నాడు. నాన్నగారి కళలో వెలుగు కనిపించింది, ఆయనకు సమీపంలో నిలబడి పరికిలిస్తున్న నాతు.

నాన్నగారు తన ఎదురుగా పూజామంటం మీదున్న తన ఇష్టదైవమయిన శ్రీ వేంకటేశ్వరువి ముందు సిస్కంగొపడి లేచారు. జాయిపత్రి వెళ్లి కార్యాలయంలోకి దిగారు.

ఆ తర్వాత అంతా సినిమారీలులా చకచక జరిగిపోయింది.

సరిగ్గా ఏదున్నరకు పెళ్లివారు బస్సులో తరలివచ్చారు. గ్రామంలోని అభిమానులు అత్యుయులు అంతా పిలువకుండానే పోగయి తలోపని చెప్పకుండానే చేసుకపోసాగారు. పందిరి అలంకరణ-వియ్యాలవారి మర్యాదలు - వంటల వార్యలు, బాజా భజంతీలు, అన్ని క్షణాల మీద చకచక జరిగిపోతుంటే, ఏనాడూ మా ఇంటికి రాని గ్రామస్ఫులంతా, యువకులు, పెద్దమనమ్ములు నిలబడి తమ స్వంతకార్యంలా జరుపుక పోతుండే ఈ గ్రామంలో ఈయన కింతపలుకుబడి, అండదండలున్నాయా! అని వియ్యాలవారితో పాటు, మేము సైతం ఆశ్చర్యపోయాము.

అనుకున్నప్పకారం అన్ని ముచ్చటల్లతో పెకందు తేడా లేకుండా సూత్రధారణ జరిపించారు నాన్నారు. మిగిలిన ఏర్పాట్లకూడ అందరూ మెచ్చుకునేలా జరిగిపోయినే. ఆ పెళ్లిపేటలమీద కూర్చున్న అక్కయ్య కళల్లో వెలుగు, సంతృప్తి మాటల్లో చెప్పలేను.

బోజనాలయింతర్వాత అంపకాలతంతు వగయిరా ముగిసేసరికి మధ్యహన్మం కాఫీల వేళలుయింది. టిఫిను, కాఫీలు పూర్తిపేసుకొని అక్కయ్యను వెంట పెట్టుకొని, వియ్యాలవారు పెళ్లిపోయారు.

నాన్న వంటరిగా గదిలో నిలబడివుంటే దగ్గరగా వెళ్లాను. ఆయన శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామివారి ముందు నిలబడి చేతులు జోడించి, స్వామితో ఎదో అంటూ ఆనందబాష్పులు రాలుస్తున్నారు.

విచిత్రమేమంటే ఆరాతి ఏదున్నర ఎనిమిదిగంటలకు మళ్లీ వర్కు మొదలయింది. ఆ ముసురు తిరిగి నాలుగురోజులవరకు వదలలేదు.

శ్రీ స్వామివారి దయవల్ల అక్కయ్య పెళ్లి అటూ, ఇటూ ముసురు మధ్య వదివుడియలవ్యవధిలో నిర్విఘ్ణంగా జరిగిపోయింది ఎలోటులేకుండా.

ఆ రాత్రంతా నాన్నపెట్టుకున్న మొర అఱకించి శ్రీనివాసుడు తనమహిమను ప్రదర్శించారు. తన భక్తులే ఇంట నిర్విఘ్ణంగా పెళ్లి జరిపించిన దేశురు ఆ తిరుమల వెంకటేశ్వరురు.

అపద మొక్కలవాడు

శ్రీమతి గౌంగాళ ప్రభావతి జోగారావు

ఒకసారి మా అత్తగారికి చాలాచికాకు వేసింది. ఒక బాధకు మందిస్తే మరోకొత్తబాధ తోడయ్యేది. అనలు అనారోగ్యం ఏమిటో అంతుబట్టక మందులు మార్చిమార్చి విసిగిపోయారు మాహరి డాక్టరు గారు. మా అత్తగారు మంచం దిగలేని పరిస్థితి ఏర్పడడంతో పెద్ద అసుపత్తికి తీసుకెళ్ళమని డాక్టరుగారే సలహా ఇచ్చారు. మా అత్తగారు మాత్రం మరెక్కుడికీ పద్ధంటూ మొండికేశారు. ఆరోగ్యం బాగయితే తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామికి నిలువుదోపిడి ఇస్తానని మొక్కలున్నారు. అప్పట్టుంచీ మందులూ, మాకులూ తీసుకోలేదు కూడా. ఎంత చెప్పినా అవిడ పట్టుదల విడవక పోవడంతో మేం చేసేదేంలేక టైము ప్రకారం ఆహారపాసీయాల్చిచ్చేవాళ్లం. ఆలా పదిరోజులు గడిచేనరికి విచిత్రంగా తిరుగగలిగారంచే ఆతిశయోక్తికాదు. నెలరోజులు పైగా మందులు వాడుతూ మంచం మీదున్నామె మొక్కలున్న పదిరోజుల్లో లేచి తిరిగారంచే అదంతో ఆ శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామి వారి లీలావిలాపమే.

మా అత్తగారు మొక్కలున్నట్లుగా అవిడ వంటిమీదున్న నగల్ని వెంకటేశ్వర స్వామి హండిలో వేసేసినా, అవిడ చెవిదుద్దులు మాత్రం ఉంచేయాలన్న అభిప్రాయం కలిగిందినాకు. ఏమంచే ఆదుద్దులు ఏబైవెళ్లనాటివి. వజ్రాలదుద్దుల్లా మెరుస్తున్న ఏదుపాళ్లదుద్దులు. పైగా వాటి పనితనం కూడాచాలా బాగుంది. అంతకుముందే అలాంటి వేజత కొనుక్కొపిలని బంగారం పాపులలో ప్రయత్నిస్తే అనలా రకంపాట్లు, పనితనం వున్నవేకనబడలేదు. పాసీకంసాలికి చెప్పి చేయించాలనుకుంచే అలాంటి మంచిరాట్లు ఇప్పుడు దొరకవంటూ ఆపనితనం కూడా ఇప్పుడెవ్వరికి పట్టుపడదంటూ చెప్పేశాడు. అందువల్ల ఆదుద్దులమీద ఆశపాలేదు. మరలా ఇప్పుడు ఆదుద్దులు ఇంట్లో లేకుండా హండిలో వేసియ్యాలంచే మన సాప్పలేదు. అదే మాటన్నాను మా వారితో.

అందుకాయన ససేపిలొ పీళ్లిడంటూ, వేంకబేస్వరస్వామితో వేరాకోణం కాదు. ఎలా మొక్కుకుంచే తూళాతప్పక లొ చెయ్యాల్చిందే. రేకపెతే వర్షీలో సహ వసూలు చెప్పారన్నారు. కాని పట్టువితపని వికమార్పునిలా నామనసుని మాత్రం ఆ ధుఘ్యులనుంచి మళ్లించలేకపోయాను.

“నేనేం వజ్రాలూ, వైహార్యాలు అగగలేదుగా! అయినా నేనేం అదిగినా మీరానస్తుదెప్పురులెంది. అనుకున్నట్టుగా అన్ని వేసేస్తున్నాం. ఒక్క దుధ్యులేగా! అంతగా అయితే వాటిధరకట్టి హండీలో వెయ్యకూడదా ఏం?” ఓ ప్రక్క అంతరంగంలో భయం అన్నది కలుగుతున్న వస్తువు మీద ఆపేక్ష పోక అన్నాను. మరింకేమీ మాట్లాడక మానం అంగికారంగా తెలిపారు మా ఆయన. ఆ మర్మాదే దుధ్యులకు ధర కట్టించాలని ఇద్దరం అనుకున్నాం.

ఈ విషయాలు ఏమీ తెలియని మా అత్తగారు కొంచం ఆరోగ్యం చేకూరడంతో ఆదమరచి నిద్రపోయారు. ఉన్నట్టుండి మా అత్తగారు నిద్రపోతూన్న గదిలోంచి అరుపులు వినరావడంతో అదురుతున్న మనసుల్లో అత్తగారి గదిలోనికెళ్లాం. మంచంమీద కూర్చున్నారు బాసింపట్టువేసుకొని. ఆమె మొహంలో ఏదో ఆరాటం ప్రస్తుతమవుతుంది. అర్థంకాకుండా ఉన్నాయి అవిడ అరుపులు. అందులో అస్సప్పంగా వినిపించింది ‘పట్టుకో! పట్టుకో!, అన్న పదం ఒక్కటే!

మా ఉనికి కూడ ఆమె గ్రహించలేదు. రెండు చెవుల్లి గట్టిగా పట్టుకుని, కిటికీ వంక భయంగా చూస్తూ అరుస్తున్నారు. అయోమయంగా ఓ రెండు నిమిషాలు అలాగే నిలబడ్డాం. తెప్పరిల్లి కూబాలో సీట్లు తెచ్చి ఆవిడ ముఖం తుండిచాను. అత్తగారిని భుజం మీద తదుతూ “ఎమయిందమ్మా! ఎందుకలా అరుస్తున్నావు” అడిగారాయన.

కొంచం తెప్పరిల్లిన మా అత్తయ్య టిక్కణం మావంక తేరిపారచూసి ఏదో చెప్పాలని తెరచి నోటమాటరాక, గొంతుక నవరించుకుని మాట్లాడాలని శతవిధాల ప్రయత్నించారు. నోట శభ్యం అన్నది రాలేదు. మొదట వింతనిపించినా, తరువాత భయంవేసింది. ఏంచెయ్యాలో

పాలుపాలేదు. అంతలో అతయ్య నుంచి నామాల్చి, ఎత్తు లాపుల్ని సంజ్ఞలు అభినయంగా తెలియజేసి చెవిదుద్దులు పట్టుక పాయాడన్నట్లు కిటికీ వైపు చేతులు చూపిస్తూ కట్ట ఉధుచుకున్నారు. అనుమానంగా కిటికీవంక చూస్తే తలుపులు వేసే వున్నాయి. దుద్దులు ఆమె చెవుల్ని మెరుస్తున్నాయి. పాసీ మంచం కిందెవరన్నా ఉన్నారేమొనని చూశాం. ఎవ్వరూ లేరు.

ఒక్కసారిగా నా ఆలోచనలు చురుగ్గి పనిచేశాయి. అంతేకాదు. వళంతా ముచ్చెమటలూ పోశాయి. పిచ్చి పిచ్చిగా చూస్తూ సంజ్ఞలు చేస్తున్న అత్తగారిని చూస్తూ! “ఎమండి! అత్తగారి దుద్దులు ధరకట్టించోద్దు. తిరుపతి హండిలో వేసేద్దాం” అన్నాను వణుకుతన్న కంరంతో. ఆ సమయంలో అంతకన్నా అధికంగా మాటల్లాడ్డునిక్కూడా గొంతు పెగల్లేదు. నామూర్ఖత్వపు ఆలోచనకు క్షమించమని స్వామిని వేదుకుంటూ దుద్దులతో సహా వద్దీగా పాదరూపాయలు వేస్తామని మనసారా మొక్కున్నాను.

మరోపావుగంటకల్లా మగతనుంచి తేరుకున్నట్లుగా అయింది మాత్రగారి పరిష్కారి. అప్పుడు చెప్పారు! నల్లగా, పాదవుగా, లాపుగా వున్నాడని, నామాలు పెట్టుకొని శరీరం అంతా వింతకాంతితో మెరుస్తున్నాడని. వద్దంటున్నా వినకుండా చెవుల దుద్దులు పట్టుకు కిటికీలోంచి పారిపోతున్నాడని, పట్టుకుండామంచే చేతులూ, కాట్ల పనిచెయ్యలేదంటూ ఆమెకు కలవచ్చిందని చెప్పింది. నాకుమాత్రం ఆ సంఘటన యథార్థంగా జరిగిందన్న భావనే కలిగింది. ఇప్పటికీ ఆవిషయం తల్పుకుంచే అనిర్వచనీయమైన భయం, భక్తి, పారవక్యానుభూతులకు లోనపుతుంటాను.

చూశా! ఆపదమొక్కులవాడి మహిమలు అంతేకాదు ఆయన మహిమలు అనంతాలు. అనిర్వచనీయాలు. ఆపదల్లో ఏదుకొండలవాడా! అని ఎలుగెత్తి పిలిస్తే ‘ఓ’ యని పలుకుతూ అభయమిచ్చి ఆదుకుంటాడు. అయితే ఆపదమొక్కల్ని అలక్ష్యం చేసినా, అపహస్యం చేసినా దండించి మరీ వద్దీతో వసూలు చేస్తాడన్నది నిజం. అందుకే వద్దికాసుల వాడయ్యాడు.

ఆదేవునికి కావలసింది సంకుచితంలేని, సందేహంలేని పరిపూర్వీకైన భక్తిభావం. మనసారా నమినుమస్కరించినా ఆనందంగా అందుకుంటాడు. కొబ్బరికాయ అయినా కొండంత సంపద అయినా అతడి దృష్టిలో సమానమే.

దయామయుడు

శ్రీమద్దాల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం.

లీలామానుష విగ్రహస్వరూపుడు ఆఘటన ఘటనా సమర్థుడు అయిన తిరుమలేశుని కరుణా సముద్రంలో మునిగి తరించనివారు చాలా అరుదు.

ఎందరికో ఇలువేల్పు, మరెందరికో నమిను బంటు అయిన శ్రీ స్వామివారు, మాకుటుంబంలో చేసిన లీలలు తెలియజేస్తే, ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ఏటిద్వారా నాస్తికులు ఆస్తికులుగా మారినా, మారకపోయినా, నాకుమాత్రం అదివ్యమంగళ స్వరూపుడు ముందు ముందుకూడా నా కార్యక్రమాలలో ఆదుకుంటాడని నమి ఈ సంఘటనలు మీ ముందు ఉంచుతున్నాను.

ఒకసారి మానాస్నగారికి మానసిక ఆందోళన కలిగింది. అలాంటి ఉన్నాద పరిష్కారిలో ఆయన ఎవరికీ లొంగక పోగా ఒకసారి సిండైన భావిలోకి కూడా దూకారు. కానీ తిరుమల కొండలపై వేంచేసియున్న ఆ తిరుమలేశుని కరుణవల్ల రక్కింపబడ్డారు. ఆదేష్టితిలో వైద్యం చేయించాము కాని ఏవిధంగాను ఫలించలేదు. తిరుమలేశుని దర్శనంచేస్తే ఈ పరిష్కారి చక్కబడుతుందేమోనని భావించి కొండకు వెళ్లామని మానాస్నగారిని అడిగాను. ప్రతిమాటకు అర్ధంచేప్పేఆయన తిరుపతి ఏదుకొండలవాని దర్శనానికి వెళ్లడానికి మాత్రం ఏవిధమైన అర్ధంకులు చెప్పకుండా ఒప్పుకున్నారు.

నేను, మానాస్న రాత్రి 7గంటల ప్రాంతంలో తిరుమలేశుని దర్శనం చేసుకున్నాం. తిరుమల శ్రీనివాసుని దర్శనం అత్యంత శోభావహంగా,

అశందంగా ఇరిగింది. తిరుగు ప్రయాణంలో మావాన్న నడిచి తప్ప, ఒంట్లతో క్రిందకు రాశస్తారు. చేసేది లేక ఆయనవెంట నేనూ, క్రిందకు దిగటం ఛూరంభించాను ఎంతో మానసిక ఉద్దేకంతో వున్న మానాన్నగారికి కొండదిగేటప్పటికి ఆ ఉద్దేకం తొలగటమేకాక, పూర్వమైన ఆరోగ్యంతో అలసట తీర్చుకుంటూ కనపడ్డారు. పూర్వపు అర్థంలేని మాటల స్థానంలో ఆయన వృష్టిత్తుల నంభాషణ మొదలుపెట్టి, తనపరిస్థితి చక్కబడినట్లు ఆయన చెప్పి నమ్మ ఆశ్చర్యపరిచారు.

ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నో ఎన్నో... నేను వ్యక్తిగతంగా ఆకర్షణ గుణధాముని కరుణకు ఎలా పాతుడైనానో ఈ క్రింది సంఘటన తెలియజురుస్తుంది.

నేను ఒకసారి దైరక్కరు ఆఫీస్‌లు ఎద్దుకేపన్ అనుమతితో రీజనల్ ఇన్స్పెట్యూట్ అఫ్ ఇంగ్లీషు బెంగుళూరుకు నాలుగునెలల ఇంగ్లీషు బోధనార్థుల అధ్యయన కేంద్రానికి వెళ్లాను. దురదృష్టవశాత్తు నాయాజమాన్యమువారు, వారి అనుమతి పాందలేదనే సాకుతో నాజీతం ఆపి నన్న సంజాయిపీ అడిగి ఇబ్బందులలో ముంచారు. కుటుంబం ఒకచోట, నేను బెంగుళూరులో జీతంలేకుండా ఎలా గడపాలి? ఎన్ని సంజాయిపీలు ఇచ్చినా నెలలు గడిచినా నాకు జీతం రాలేదు సరిగదా, పరిస్థితి జటిలమయింది. గజేంద్రుని వలె నేను ఆతిరుమలేపునిపై భారం మోపి ఆయన దర్శనానికి బయలుదేరాను. అప్పటికి 3 నెలలు గడిచాయి. నాకు తిరిగి నాకార్యక్రమ నిర్వహణకు మేనేజిమెంటువారి అనుమతి వస్తుందా! రాదా! అనే పరిస్థితి కూడా ఏర్పడింది.

అయితే విచిత్రమేమంటే నేను ఆ సప్తగిరి వాసుని దర్శనం చేసుకుని బెంగుళూరు చేరేటప్పటికి నాకు ఎంతో ఆశ్చర్యకరమైన విషయం సృష్టిం అయింది. అదేమంటే యాజమాన్యం వారు నాకు రావలసిన జీతం ఇచ్చుటకు నిర్దయించటమే కాక, నాకు శిక్షణపూర్తి అయినపిమ్మట పూర్వపుష్టలంలో నేను నాబాధ్యతలు నిర్వహింపవచ్చని అనుమతిపత్రాన్ని కూడా ఇచ్చారు.

ఇంతకి ఏపయం ఏమంటే నమ్మినవారికి ఆ మహాసుబాపుని
కరుణతప్పక లభించి తీరుతుంది. అయిన దర్శనం చేసుకున్నవారికి
బాధలు, ఏవైనా ఎలాంటివైనా సరే అపెంతకు ఆనే తొలగుతాయి.
ఇలాంటే సంఘటనలు ఎన్నో ఎప్పోన్నో!

నక్కతమాల

శ్రీయామిజాల పద్మాభస్యామి, మద్రామ.

1937 జనవరి-నా జీవితంలో మరువలేని నెల అది. విజయనగర
మహారాజా సంస్కృత కళాశాలలో విద్యార్థిగా ఉంటున్న రోజులని సెలష్టుల్లో
కళాశాల విద్యార్థులు పదునైదురోజులు ఎక్కడికొనా వెళ్లి రావడానికి
తక్కువరేటు రైలు టికెట్లు మీద ప్రయాణం చెయ్యవచ్చు. ఆపథ్తిన
నేను విజయనగరం నుంచి మద్రాసుకు టికెట్లుతీసుకొని బయల్సేరాను.
నాతో మా చిన్నక్క మరిది దారాముక్కల చిన్నయశ్శేఖర శర్మ (చిన్న అని
పిల్చేవారు సాలూరు ప్రాంతం అంతా) వచ్చాడు. నాకు చిన్నప్పుడు మా
తల్లిదండ్రులు చేసిన ప్రొక్కుబడి తీర్చుకోవాలని గూడూరు వద్ద దిగి
తిరుపతి వెళ్లాము. అప్పుడు కొండమీదికి నడిచిగానీ, దోరీలమీదగాని
వెళ్లాలి. బస్సులు లేవు. మేము నడిచి వెళ్లాము.

చుక్కల పర్యతం వద్దకు వెళ్లేనరికి నాకు చుక్కలు కనిపించాయి.
గాలిగొపురం వద్ద కూర్చుటి వెంకటేశ్వరస్థామిని హాథనచేస్తూ ఒక
పద్యంచెప్పాను. (అప్పుడు అటువుగా చేప్పేవాళ్లి. ఈశాపథాన్నగారి తరిపీదు
(ప్రభావం అది!) ఎవరు చెప్పివ పద్యమది బాహా! అని మా చిన్న బావ
అదిగారు. ఎవదో చెప్పినది చదవడం నా ప్రారభమా? చెళ్లపిళ్లవారి
శిష్యుడవు, నీకు తెలియదా? అని థిమాగ అన్నాను. ఏవైనా చెప్పుదుపుగాని,
వెంకటేశ్వరుడి మీద అలాటి హాథ పద్యాలు చెప్పితే చెంపవాయ
గొడతాడు? సుమా! అన్నాడు మాబావ. అదేదో చూస్తాను అని మరొక
పద్యం చెప్పాను. నీకేదో పట్టింది. అని ముందరుగువేళాడు.. నేను
లేచాను. ఈయపు కాళ్లతో ఏదుపు మొగంతో పైకి వెళ్లాను. స్వామిదర్శనం
చేసుకొని తిరుగుముఖం పట్టాము.

మాకన్నముందు బయల్సేరిన దోరివానికన్నా వడివడిగా అడుగులు వేస్తూ, నేను ముందుదిగాను, అరగంట అలస్యంగా వచ్చారు మాబావ. నిజంగానే పెనుగాలి త్రోసి వేసినట్టు ఏదో ఆవేశముతోవచ్చాను. నాస్తితి మాబావ కనిపెట్టుతూనే వున్నాడు.

తిరుపతిలో మేము బసచేసిన ఇంటి యజమాని ‘రండి కులాసగ వెళ్లివచ్చారా!’, అని అడిగాడు. వచ్చామన్నాను నేను. నామాట ఆయనకి తెలియలేదు. మళ్ళీఅడిగాడు జవాబుచెప్పాను. ఆయన మాబావతో అన్నాడు. ‘ఈయన నోరు అడిస్తాడుగాని ఆమాట ఏదో పైకి రాలేదేమిటయ్యా’ అని. నేను ఆయన మాట వింటూనే వున్నాను. జవాబు చెప్పునే వున్నాను. కాని ఆయనకు విస్మించదది.

ఒక గడియ అయేసరకి నాబుగ్గలు పెదవులూ పాంగిపోయాయి (వాపువచ్చాయి). ఏదో బాధ! ఆయనా మాబావ కలిసి నన్నాక వైద్యుడి వద్దకు తీసుకువెళ్లి పరీక్షచేయించారు. ఆయన నోరుతెరచి బాటరీలైటు వేసిచూచాడు. ఏమీలేదు! లోపల అంతా బాగానే ఉంది. అని అన్నాడు.

ముగ్గురం ఇంటికి వచ్చాము. మాబావ చెప్పాడు. ఏదు స్వామివారిని హేశనచేస్తూ పద్యాలు చెప్పాడు. స్వామివారు కొట్టారు దెబ్బ! అని. అలాగా? అని ఇంటి యజమాని కాగితం కలం ఇచ్చి ప్రార్థిస్తూ పద్యాలు ప్రాయించి! అన్నాడు

వెంటనే ‘నక్కతమాల’ పేరుతో ఇరవై ఏదు పద్యాలు ప్రాశాను. ఇరవై అరోపద్యం ప్రాసేసరికి నోటివాపూ, బాధా పూర్తిగా పోయాయి. నామాట ఎదుటి వారికి వినిపించింది. ఆపద్యం ఇది.

“ఏమి తలంచితో పెదవులేమియు నాదవు దౌదసాగ దిం
కేమి గతిన నుతించు నను నితడు తిట్టేది వాడెయంచు,. ఓ
స్వామి! భయంబు లేదరయ, జంకదుగా కల మూరు భావముల్
వేమరు, దాచ సన్నికలు, పెండిలి యాగునె వెంకబేశ్వరా”!

ఇష్టదైవం

శ్రీమతి వి.నరోజుని వర్ణ.

శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి పిలిచిన పరికిదేవుడు. వరాల నిచ్చే వర్ధికాసులవాడు. ఆపదలయందు ఆదుకొనే ఆపద్మంధవుడు. కన్ను తెరచినా, మూసినా ప్రత్యక్షమయ్యే ఆ శ్రీనివాసుని ఇంకా ఇంకా తనివితిరా చూదాలని అతురత కలుగుతుంది.

ఆస్వామిని గూర్చి మా అనుభవాల్లో ఒక సంఘటన గూర్చి, ప్రాయాలని నా కోక కోరిక కలిగినది.

మా హూరులో అమితమైన దొంగలబాధ. మేము ప్రతిసంవత్సరము వేసవి సెలపుల్లో మాస్యగ్రామమునకు వెళ్లడి వారము. అదేవిధముగ ఈ సంవత్సరము గూడ వేసవి సెలపుల్లో, కొన్ని వెల రూపాయల ఖరీదు చేసే సామాగ్రిని వదలి మా స్యగ్రామమునకు ఆస్వామిమీద నమ్మకముతో వెళ్లినాము. వెళ్లిన ఒక నెలరోజులకు “మీ ఇంట్లో దొంగలుపడ్డారు. వెంటనే రండి” అని బెలిగ్రాము వచ్చినది. దానిని చూచిన వెంటనే గుండె ఆగినంతపని అయింది. నోటమాట రాలేదు. అయ్యా! ఆస్వామినే నమ్మినాముగదా! ఆ స్వామి ఇంతపని చేస్తాడా? ఆయన ప్రతినియ్యము కొన్ని వెలమంది భక్తులను దేశములోని నలుమూలలనుంచి, వారిని అనుగ్రహించి రప్పించుకుంటున్నారు. స్టేషనులోను సత్రములలోను, హాటశ్లోను, రోడ్ఫ్లోను, జనము క్రిక్కరిసి ఆయన దర్శనమునకు తండోపతండూలుగా వస్తున్నారు గదా! “నీవే గనుక నిజమైన భక్తి సంరక్షకుడవయితే మా వస్తువులు మాకు దక్కాలి అలా జరిగినట్లయితేనే నీదర్శనమునకు వెంటనే వస్తా”మని మొక్కుకొని బస్సు ఎక్కాము. దిగులు విచారముతో వస్తువుండగా మార్గమధ్యములోనే మాకు పరిచయమైన ఒక వ్యక్తి కనబడి “భయపడకండి మీ వస్తువులు ఏమీపాలేదు” అని చెప్పారు.

కి వెంకటేశ్వర రిఱు

నిజముగా మా ఆనందానికి అవధులు లేవు. మాసంతోపానికి అనకట్టలు కట్టలేకపోయాము. ఆ శ్రీనివాసుని మహిమ ఎంత గావుదో చెప్పడానికిగాని, ప్రాయధానికిగాని మాటలు చాలవు. భాష్టుడా చాలదేమో అనిపించింది.

మేము మాఘారు చేరి ఇంటితాలు తెరచి చూచేటప్పటికి, నిన్నటిరాత్రి వంటగదికిటికి పగులగాట్టి, లోనికి ప్రవేశించి ముఖ్యమైనగది తాలాలు బద్దలు కొట్టుచుండగా మాపక్కింటివారు మేల్కొని “దాంగ, దాంగ” అని కేకలు వేయుసరికి, ఆదాంగ ఆయుధములను గూడ వదరి పారిపోయినట్లు తెలిసినది. ఆ ఇంట్లో దాంగ అధుగుజాడలు సృష్టముగ కనబదుచున్నపాపి. చూడండి! కొన్నివేలరూపాయల ఫారీదుచేసే వస్తుసామాగ్రిని రెప్పపాటుకాలములో దక్కించిన ఆదేవుని మహిమ ఎంతని పాగడగలము.

మేము పరమానందముతో మరుసటి రోజుననే తిరుపతికి బయలుదేరినాము, భక్తజనవత్సలుడైన ఏడుకొండలవానిని కన్నులారా దర్శించుకొని తిరిగివచ్చినాము. ఇంటిదగ్గర “శనివారము” నాడు పందుగచేసి బంధుమిత్రులతో కూడా భోజన ప్రసాదములు ఆనందముగా ఆరగించితిమి. నిజముగా మా ఇష్టదైవం ఆయనే! ఆయనే!! ఆయనే!!!.

భక్తవత్సలుడు

శ్రీమతి నథినీ జగదీష్

ఈ సంఘటన జరిగి దాదాపు ఇరువది అయిదు సంవత్సరాలయినా, నిన్న మొన్న జరిగినట్లు ఉంది.

మారెండోవాడికి ఒకసారి వాంతులు విరేచనాలు, జ్యరం. వారం రోజులయింది. డాక్టరు రకరకాల మందులేస్తున్నారు. కానీ ప్రయోజనం లేకపోయింది. అప్పుడు మాపారి స్నేహితుడు బాబును చూడటానికి వచ్చారు. ఆయనకు ఏడుకొండలవానిపై భక్తివిశ్వాసాలు ఎక్కువ. బాబును చూడగానే కట్టమూసుకొని “ఏడుకొండలవాడా వేంకటేశ్వరా! బాబుకు

తగ్గితే, నీకండకు వచ్చి తలనీలాలిస్తానని” దళ్ళం పెదుతూ, గట్టిగానే అన్నారు.

“ఎందుకు అన్నగారూ, వారికి నమ్మకం లేనప్పుడు ఇలా చేశారు ఏదెవునికి మొక్కినా, జరిగేది జరుగక మానదనే ఆయన సిద్ధాంతం. మీకూ తెలుసుకడా! అలా ఎందుకు మొక్కారు”. అన్నాను నేను.

“ఆ వడ్డికానులవాడే దృష్టాంతం చూపించి తీసికొర్కాడమ్మా” అన్నారాయన.

విచిత్రంగా మరురోజుకి అన్ని తగ్గముఖం పట్టాయి. తిరుమల శ్రీనివాసుని దయవలన బాబు తేరుకున్నాడు.

కాని మొక్కెలా? అని మనస్సులో అందోళన. ఈన్నట్టుండి కార్యికమానంలో “టికెట్టు తెచ్చాను. అందరూ బయల్సేరండిరా!” అన్నారు అన్నగారు మా వారితో. “ఎందుకురా అనవసరం ఖర్చు. వాడికి తగ్గాల్సి తగ్గింది అంతే” అన్నారు మావారు.

“ఊరుకోవోయ్! నేను మొక్కుకున్నాను. నేనే తీరుస్తాను. ఈ ఒక్కసారీ కాదనకు” అన్నారాయన. అందరం బయల్సేరాం. తిరుపతిలో దిగ్గాం, బెట్టింగ్, పెద్దజెప్పబ్యాగ్లో నగలు, దైవస్నిధానం కాబట్టి పట్టుచీరలు, చలికి శాలువలు, ఉన్నికోట్లు, దబ్బు అన్ని తీసికొన్నాం. కొండపైకి బస్సులో వెళ్ళాం. కాచేజీలో అందరం స్నూనాలుచేసి టిఫిస్టు అయినాక సాయంత్రం ధర్మదర్శనం చేసుకున్నాం. చలికాలం కదా. ఎక్కువజనం లేరు అప్పుడు. మరురోజు తలనీలాలు ఇచ్చి వచ్చాం. హండీలో దబ్బువేసి, వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనం చేసికొని వస్తుంటే, మావారిని, ఆయన స్నేహితుణ్ణి హండీలోని దబ్బు లెక్కపెట్టేటప్పుడు సాక్షులుగా కూడా పిల్లారు. మేం కటకటాలవతల వున్నాం. అందరం కలిసి వస్తుంటే ఇదంతా కలా! అనిపించింది. దీనితో కొంచం మనసుమారింది మావారికి.

అమరురోజు మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు బస్సుకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యము. టిక్కెట్లు తీసుకొని బస్సుఎక్కాం. మావారు జప్పబాగ్ పెట్టి ఇప్పుడేవస్తాను చూస్తుండమన్నారు. జనం ఒక్కసారి ఎక్కుటంలో

సంచిగమనించలేదు. బాబు ఒక్కడే ఏదుపు. ఇంతలో అందరూ ఎక్కారు. బస్సు బయలైరింది. కొండ సగందిగింది కూడాను. ‘బ్యాగ్ అక్కయుందా’ అన్నారు మావారు. టికెట్లు, రబ్బుతోసహ అన్నీ అందులోనే పున్నాయి. ‘ఎబాగ్’ అన్నాను గాబరాగా -

మలుపులు తిరిగేటప్పుడు ప్రక్కలకు జరిగివుంటుంది గాబరా పదకండి- అన్నారు కొండరు ప్రయాణికులు. కొండ క్రిందకు వచ్చేశాం. బాగీలేదు. బస్సులో అందరిదగ్గర చూశాం. ఎంత వెదికినా బాగ్ దొరకలేదు.

మావారు “వద్దంటే ఎన్నారా? దేవుడన్నారు. మొక్కలన్నారు. ఆతిరుపతి దేవుడు తిరుక్కవరం చేశాడు తిరిపమెత్తుకోమన్నాడు. తలాకజీలె కట్టండి” అని నానా గందరగోళం చేశాడు.

పాపం ఆయన స్నేహితుడు “స్వామికి ఏదైన అపచారం జరిగిందేమో! లేక ఇదంతా పరీక్ష” ఏమైంది అర్థంగాక అవక్కయి పోయాడు మానవుడు!. ఆయనేం చేస్తారు? పైకి తిరిగి వెళ్లమన్న రబ్బులైన్న అన్నారుమావారు. అంతాచూస్తుండగానే బస్సులో పెట్టానుకదా! అక్కడెందుకుంటుంది? అన్నారు మావారు. ఆఖరి ప్రయత్నంగా మావారి స్నేహితుడు బస్సాందులోని హాటల్నండి, కొండపైకి దేవస్థానం వారికి ఫోన్చేశారు. వెంటనే బన్సప్పాందులో జప్పబాగ్ దొరికినట్టు సమాచారంఅందింది. దానిరంగు, దానిలో వున్న వస్తువులవివరాలు. చెప్పే పంపిస్తామన్నారు. మావారిని తీస్కుళ్ళి ఫోనులో చెప్పమన్నారు. అన్నింటివివరాలు చెప్పారు. టిక్కెట్లు నంబర్లు, వందలనోట్ల కట్టలు-2. 5రూ.నోట్ల కట్టలున్నాయి. వాటి సీరియల్ నంబర్లు కూడా చెప్పమన్నారట. అద్వష్టంకొద్దీ ఆకాగితం జెబులోనే దొరికింది. అదికూడ చెప్పినాక బ్యాగ్ పంపుతామన్నారు ఫోనులో. బ్యాగోరాలేదు. ఇంతలో రైలు వెళ్లపోయిందన్నారు. ఆఖరి బస్సుకూడా వెళ్లపోయిందన్నారు. “ఇస్తామన్నారు కాని మనసాపుధ్వా” అన్నారు మావారు.

“అలా అనకోయ. నివింకా ఆభక్తజన వత్సలుట్టి హర్షిగా నమ్మలేదు. నికు నమ్మకం కలిగించటానికి, ఆయన సత్యం నిరూపించటానికి

వస్తుదయ్యా! నీ సామ్యు పూచిక పుల్లపోదు. కుబేరుడికిచ్చి పంపిస్తూ” దన్నారాయన. 10-30 గం॥కు ఒకాయన బస్సులో వచ్చి మాబ్యాగ్ మాకు ఇచ్చారు. అబ్యాగ్ బష్టాందులో ఉందట. ఎవరోనామాలాయన తెచ్చి దేవస్థానం వారికిచ్చారట. ఇన్ని పట్టుబట్టలు బంగారం, దబ్బు ఒకరిని నమిపుంపించలేక, చీఫ్‌కాపియర్ చేతికిచ్చి పంపారట. స్నేహిర్ బస్సులో. అయన చీఫ్‌కాపియర్ అని తెలిసి, మావారు ఒక వందివ్యాబోయారు మా సంతోషంకోసం అంటూ. వద్దండీ ఇది మాదేవస్థాన కర్తవ్యం, మా కనిసధర్మంకూడాను, ఇలా ఎప్పుడు చెయ్యకండి అంటూ అని ఆయన వెళ్లిపోయాడు. దానితో మావారు పూర్తిగా మారిపోయారు సుమండి! అప్పటినుండి ప్రతిసంవత్సరం తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామిని దర్శనం చేసుకుంటున్నాం. నిజంగా ఆయన మా ఇలువేల్చు!

శ్రీనివాసుని మహిమ

కుమారి లి.సరచ్

శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారు నాకు ఇష్టదైవం. ఆదేవుని కోసం ఒక హండిని పెట్టుకొని చిల్లర వున్నప్పుడు లేదా ఏదైనా ఆపదకలిగినప్పుడు లేదా ఏమైనా అపరాధం చేసినప్పుడు తోచినంత ఆ హండిలో వేసుకొని హండినింటిన తర్వాత తిరుపతి వెళ్లినప్పుడు దీనిని శ్రీవారి హండిలో వేయడం అలవాటు.

అలాగే సంవత్సరం క్రితం ఓ ఆపిల్ పండు ఆకారంలో వుండే హండిని కొనుక్కున్నాను. అది మార్పి నెలకి నిండిపోయింది. తిరుపతి వెళదాంకడా. అప్పుడు వేద్యాం అనుకున్నాను. మేనెల వరకు తిరుపతిరావడం కుదరలేదు. రోజు హండిని చూస్తూనే తిరుపతిని గుర్తు చేసుకునేదాన్ని. ఎందుకో బోఱు హండి కనిపించకపోయినా, దాని సంగతే గుర్తురాలేదు. మనసులో అందోళనగా వుంటోంది కాని కారణం అంతుపట్టలేదు. హండి సంగతే గుర్తురాలేదు. కనిసం అది కనపడలేదే అన్నధ్యానకూడా నాలో కలుగలేదు. మూరువోజు పక్కింటి పిల్లవారు దేనికో వచ్చి,

ఎవరిదో హుండిని, కోతి రెండురోజుల క్రిందట గోదమీద పెట్టి వెళ్లింది అని అంటుంటే ఏని వూరుకున్నాను, కానీ అప్పటికే అది నాదే అణి నాకు తట్టిలేదు. కాస్టేపటికే అరదగ్గరికి వెళ్లగానే ఎవరో తట్టిగుర్చు చేసినట్టనిపించి హుండికోసం చూశాను. కనపడలేదు. వెంటనే హుండికోసం అదిగి పంపిస్తే, వాళ్ళు పాపం ఇది దేవుడి హుండిలాగ వుంది అని జాగ్రత్తగా తీసివుంచిన హుండిని, వెంటనే ఇచ్చి పంపారు. కోతి పందు అష్టకాని తీసికెళ్లింది. అది పందుకాదని తెలియగానే పారేయకుండా గోదమీద పెట్టివెళ్లింది. అందరికి కనబడేలా ఒంటిరాయి గోదమీద అహండే 12 గంటలు అలాగే వుందంటే అది శ్రీనివాసునిలీల కాక మరేమవుతుంది? ఏది దొరికినా పాటుచేసి పారేసే కోతి దాన్ని పగులగొట్టక క్రిందపడేయక అంతజాగ్రత్తగా పెట్టి వెళ్లిందంటే అది స్వామిలీలేకదా. అందులో సుమారు 75రూ.ల చిల్లర వుంది. ఏ పిల్లలకోదొరికి వాళ్ళు జల్పగా ఖర్చు పెట్టక పెద్దల కంటికి కనబడి, వాళ్ళుదాన్ని భద్రపరచి ఇచ్చిపంపారంటే నిజంగా ఆ ఏదుకొండలవాడే దాన్ని కాపాడి మళ్ళీ నాకు చేర్చి తన మహిమను ఈవిధంగా చూపించాడు. వెంటనే హుండిని జాగ్రత్తచేసి అపరాధకానుక వేసి మరుసటి వారమే తిరుపతికి వెళ్లి ఆ స్వామివారి హుండిలో వేసివచ్చినాము.

శ్రీ స్వామివారి లీలలు తెలిపే మరొక సంఘటన. ఇది జరిగి సుమారు నాలుగేండ్లు అయింది. నాకు వేంకటేశ్వరస్వామి ఇష్టదైవం. ఆయనకు తలనీలాలు అంటే ఛాలాప్రీతికదా. అని తిరుపతికి వెళ్లినప్పుడల్లా మూడుకత్తురలు ఇచ్చిరావడం నాకు అలవాటు. ఓసారి ఇలాగే మాపిన్నితో తిరుపతి వెళ్లడం జరిగింది. అలవాటు ప్రకారం నేను మూడుకత్తురలిచ్చి స్నానంచేసి దేవుడి దర్శనంచేసుకొని వచ్చేశాను. మేము తిరుపతినుండి తిరిగి వస్తుంటే మాపిన్నిగారు అన్నారుకదా. "మన మధ్య బ్రాహ్మణులలో ఆడవారు జాట్టుజాచ్చే పద్ధతి లేదు. ఆడవాళ్ళతలలో కత్తురిపెట్టడం మంచి శకునంకాదు. కాబట్టి ఈసారినుండి జాట్టుజవ్వక, దానిబదులు షారేదైనా కానుక ఇచ్చుకో" అన్నారు. నా నమ్మకం నాది. కానీ ఎదురుచెప్పటం దేనికి? 'సరై ఏస్తి' అని చెప్పాను.

వెంటనే పదిరోజులకల్లా ఆవిడకి తల వెనుకవైపు చామంతిభిళ పెట్టినట్టు అరచేతి వెడల్పున జుట్టు రాలిపోయి బట్టతల ఏర్పడింది. రోజు తలదువ్వుతున్న ఆవిడ గమనించలేదు. ఓరోజు మా చిన్నాన్న చూసి ఇదేమిటి నీకు ఇంత బట్టతల వచ్చేసింది. అనేసరికి ఆవిడమనోవేదన పది ఎస్సెన్నో మందులు వాడింది. ఎందరో డాక్టర్లకి చూపించి ఏమేమా చేశారు.. కాని ఏమి మార్పు రాలేదు.

చివరికి ఎందుకో ఓరోజు తాను అన్నమాటలు గుర్తొచ్చి, “బిహా నేను తనని జుట్టు ఇవ్వవద్దన్నాను కాబట్టి నాకిలా జరిగిందేమో!” అనుకొని వెంటనే తన అపరాధం క్షమించమని స్వామికి ముదుపు కట్టి “నాకు జుట్టు మొలిస్తే నేను నీకు మూడు కత్తెరలిస్తా”నని మొక్కు కున్నదట.

మొక్కుకున్న మరుక్కణంనుంచి జుట్టు పెరగడం ఆరంభించి మళ్ళీ కొన్నిరోజులలోపే మామూలుగా జుట్టుపెరిగి జడలో కలిసి పోయింది.

వెంటనే వార్లు తిరుపతికి వెళ్లి మొక్కుతీర్పుకొని వచ్చారు. ఆవిడ ఇది నాకు చెప్పి “నీవు తప్పక జుట్టు ఇస్తుండు. మానకు” అని చెప్పింది.

ఇలా చెప్పుకుంటూపోతుంచే ఆ దేవుడిలీలలు ఎన్నో వుంటాయి. ఎందరో భక్తులకు నిత్యజీవితంలో ఇలా ఎన్నో ప్రత్యక్ష సంఘటనలు జరిగి తద్వారా ఆ శ్రీనివాసుని మహిమలు నిత్యమూ వ్యక్తమవుతూనే వుంటాయి.

కవియుగదైవం

-- శ్రీమతి చి.ఎస. లక్ష్మి

అసంఖ్యాకములు, అనంతములు అయిన ఆ శ్రీనివాసుని లీలలలో మరొక్కటి.

మా పెళ్ళిప్పటికి మా ఆయనకింకా ఉద్యగం లేదు. మా మామగారు బాగా పున్నవాళ్ళి. అందుకే మొదట మా వారికి ఉద్యగం చేసే అభిప్రాయం లేదు. కాని మా మామగారికి కొదుకు ఉద్యగం చెయ్యడం ఇష్టం.

ఆయన కోరిక కాదనలేక, పెరుగుతున్న సంసారం దృష్టిగా మా వారు ఉద్యోగప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టారు. కానీ ఒక్క ప్రయత్నమూ కూడా ఫలించలేదు. “ఊరికి వెళ్లి ఆర్ధర్షపంపించే ఏర్పాటు చేస్తాము” అని ఎందరో తెలిసినవాళ్లు మాట ఇవ్వడం చివరికి ఎదురుచూచిన మాకు మామూలు నిరాశే ఏగిలేది.

ఉద్యోగవయఃపరిమితి మించిపోయేముందు ఒకే ఒక్క అవకాశము ఆఖరుసారిగా సర్వీస్ కమీషన్ పరీక్షారాశారు అయిన. పరీక్ష బాగానే రాశనన్నారు. కానీ వస్తుందో? రాదో? నిరాశ, ఓటములవల్ల అవిశ్వాసం ఆయనలో చోటుచేసుకుంది.

మా ఇంటిదేవుడు వెంకటరమణుడు కాదు. తిరుపతికి వెళ్లి మొక్కలు తీర్చుకొనే అలవాటు, ఆచారం అప్పట్లో మా ఇంట లేవు. కానీ అందుకు విఱుద్దంగా మా అత్తగారు “తన కొడుకు. ఉద్యోగస్థుడైకి తిరుపతికి వచ్చి నీ హండీలో 25 రూ.లు వేస్తా” నని శ్రీవెంకటాచలపతికి మొక్కలుకుంది. “సత్యలితాలకు దైవానుగ్రహం అవసరము” అన్న విధంగా మానవ యత్నానికి దైవబలం తోడైంది. అప్పుడు వచ్చిందోక ఉత్తరం. “మీరు సర్వీస్ కమీషన్ పరీక్షలో నెగ్గారు. త్వరలో ఉద్యోగం వస్తుంది”. ఎవరో అపరిచితవ్యక్తి వ్యక్తిగతంగా పరిచయమున్నవాడిలా రాసిన ఉత్తరం. వానకు బాగా తడిసిపోయిన ఆ కార్యలో స్పష్టంగా కనిపిస్తున్న పై అక్కరాలు. త్వరలోనే మా వారికి ఉద్యోగం రావటం, ఇద్దరమ్మాయిల తర్వాత అబ్బాయి పేరు ఆ శ్రీనివాసుడిదే పెట్టడం, అప్పుడు మా ఇంట జరిగిన పుభుములు. అప్పటినుండి మా దేవుడు శ్రీ వెంకటరమణుడే. మేము దాదాపు ప్రతి సంవత్సరం తిరుపతికి వచ్చి ఆ స్వామిపట్ల మా భక్తిని, కృతజ్ఞతను యథాశక్తి ప్రకటించు కొంటుంటాము.

మొన్నటికి మొన్న మా మూర్ఖ అమ్మాయికి బాగా జబ్బు చేసింది. చక్కగా ఆరోగ్యంగా తిరుగుతున్న ఆ అమ్మాయికి హరాత్తుగా జబ్బుచేసి కాట్ల చచ్చుబడి నదవలేని ఫ్లైతి వచ్చింది. మందు, ఆహారము ఏమీ ఇమరక అస్త్రి బయటకు వచ్చేవి. అప్పుడు మేము ఆ అలిమేలుమంగాపతి

శరణు జోచ్చాము. “మా అమ్మాయికి బ్యాగైతే సకుటుంబముగా నీ కొండకు వస్తాము. అమ్మాయి తలనీలాలు సమర్పిస్తాము” అని మొక్కుకున్నాము. ఆ తిరుమలేశుని అమ్మతమయమైన పీటులము మాపై ప్రసరించింది. మరుసటి క్షత్రం నుంచి అమ్మాయి ఆరోగ్యాశ్చితిలో మార్పువచ్చింది. నెలలోపల లేచి చక్కగా తిరుగ గాలింది. అనుకున్న ప్రకారం ఆ ఏదుకొండలవాడి మొక్క తీర్చాము.

ఆపద్భూంధపుడు, దయామయుడు, భక్తుల ప్రియతి ప్రియమైన దేవుడు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి మహిమలను నిరూపించుటకు ఇంతకంట ప్రత్యక్ష నిదర్శనలు ఇంకేమి కావాలి.

నిందు మనసుతో కాలిచేవారికి ఆ సప్తగిరిశుని అనుగ్రహం తప్పక వుంటుంది.

ఆపద్భూంధపుడు

-- కుమారి జి. శ్రీమతి, తిరువతి

అవి నాకు బి.ఎి. రెండవ సంవత్సరం పరీక్ష జరిగే రోజులు. నాకు బి.ఎి. లో చేరినది మొదలు అమీబియాసిస్, గుండెనాప్పి మున్నగు వ్యాధులతో తీవ్రంగా బాధపడేదాన్ని. తరచు కాలేజీ కూడా మానేజేదాన్ని. నా అనారోగ్యం మూలంగా డిగ్రీ హార్టి చేయగలనా? అనిపించింది. కాని నాకుగల పట్టుదల చదువు మీదగల శ్రద్ధ వెనుకంజవేయనీయలేదు. అప్పటి సిలబన్ ప్రకారం మాకు రెండవ సంవత్సరంలో లాంగైజన్, మూదవ వంవత్సరంలో గ్రూప్స్ కు చెందిన పరీక్షలు జరుపబడేవి. తెలుగు మాతృభాష కనుక ఒకసారి చదివినా రాయగలననే దైర్యముండేది. ఇంగ్లీషు మాతృభాష కానందు వల్ల దిగులంతా ఆ పరీక్షమీదే పుండేది. కష్టపడి చదివే ఏలులేనిష్టితి నాది. పరీక్షలనే భయంతో నాలోని అనారోగ్యం తీవ్రమైపాయినందువల్ల కనీసం ఒక్కసారైనా చదివే టపిక లేకపోయింది. చిన్న క్లాసుల నుంచి తరగతికంతా ప్రథమ ద్వీతియ స్కూల్లో నిలిచే నాకు ఒక గండంగా ఈ పరీక్ష గోచరించింది. ఈ బి.ఎి. పరీక్ష ముంచేస్తుందేమో

అని మధునవదసాగాను. చదువే భైయమనే దృష్టిలో పున్న నాకు అవజయం కలిగితే ఇంతకన్న అవమానం ఇంకోటుండా అని దిగులుపడి పొయాను. అలా అని ఆ సంవత్సరం పరీక్ష మానేయానికి మనసాప్నలేదు. మధ్యలో బైక్ అన్నది వుండకూడదని నా సిద్ధాంతము.

అప్పుడు తిరుమల శ్రీనివాసుడు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. “ నీవే శరణు ఈ గండంనుంచి కాపాద ” మని ఏదుకొండలవాని మీద భారంవేసి నీరసంతోనే పరీక్షలు పూర్తయినవనిపించాను. క్లాసులో చెప్పింది లీలగా గుర్తుంచుకొని ఏదోరాశనని పించాను. కనీసం పరీక్షముందురోజైనా ఒకసారి చదువుకొనే ఏలులేని అనారోగ్యం. ఫలితాలు వచ్చేంత వరకు గుండెలు అరచేతిలో పెట్టుకొని తిరిగాను.

ఆరోజు నేను క్లాసుకు కాస్త ఆలస్యంగా వచ్చాను. క్లాసులో చాలామంది అమ్మాయిల మొహాలు దిగాలుగా వ్యండటం గమనించి ఆ తర్వాత భాళీ పీరియడలో ఫలితాల ప్రభావముందని తెలుసుకున్నాను. అదిరే గుండెల్లి అదిమి పట్టుకొని ఆత్రంగా ఆఫీసురూం ముందుండే నోటీసుబోర్డు దగ్గరకు పరుగు తీశాను. నోటీసుబోర్డులో నా నెంబరు చూసుకొని తెగ మురిసిపొయాను. అమ్మయ్య ! సప్పగిరి వాసుడు నా మొరాలక్షించాడని అనుకున్నా. ఆ తర్వాత కొన్నిరోజులకు మార్గుల జాబితా అందింది. కట్టు ఆత్రంగా మార్గులవైపు పరిగెత్తాయి. ఇంగ్లీషులో పాన్ మార్గులు 105 కు గాను 111 వచ్చాయి. శ్రీనివాసుడు తన గుర్తుగా మూరునామాలిచ్చాడు కదాని ఇప్పటికే గుర్తుచ్చినప్పుడు భక్తితో నవ్వు కుంటాను.

దైవం మీద భక్తి శ్రద్ధలు తక్కువైన నాకు ఈ సంఘటనతో ముఖ్యంగా తిరుమల వెంకన్నపై బాగా గురి కుదిరింది. ఆ తర్వాత స్వామివారి దయాద్రు వీక్షణాలవల్ల ఆరోగ్యం సైతం మెరుగు పడింది. డబుల్ పాష్పగ్రాహ్యయెట్ దిగ్రీలు దిష్టమాలు సంపాదించినప్పటికి అనలు సమస్య ఉద్యోగిషయంలో అంతురించింది. నేను సామాన్య కుటుంబానికి చెందినదాన్ని. ఉద్యోగం అవసరమైనస్తితి. రబ్బు, పరపతి

తీవెంకటేశ్వర లోలు

దూరమైతే అఫీసుల్లో కాగితాలే కదలని రోజులివి. అవి రెండూ దూరమైన నాలాంటి వారికి దిగ్గిలు, ప్రతిభ వున్నా ఉద్యోగం ఇచ్చే వారెవరుంటారని వేదన చెందేదాన్ని. అప్పటికే ఐదారు లెక్కరర్ల ఉద్యోగాలకు దూర, దగ్గర ప్రాంతాలకు వెళ్లిరావడం ప్రతిచోట అభ్యర్థులు ముందుగానే ఎన్నుకోబడి ఇంటర్వ్యూలకు నామమాత్రం పిలుస్తున్నారని తెలుసుకోవడం జరిగింది. అప్పటికే నా తల్లిదండ్రులు నామీద తిరిగిరాని పెట్టుబడి పెట్టురు కదా! ఇంకా ఎంతకని కష్ట పెట్టగలమనే ఆలోచన బుర్రను తోలిచేసేది. తల్లిదండ్రులచేత దబ్బులు ఖర్చు పెట్టించకూడదిక ఏమైతే అయిందిలేనని ఏ ఒక్కదానికి దరఖాస్తు చెయ్యడం మానుకున్నాను. భగవంతుని మీద భారంవేసి నిర్దిష్టంగా కాలం గడిపాను.

సాక్షాత్తు ఏదుకొండలవాడే మళ్ళీ నన్ను ఆదుకొని ఆయన ఆస్థానంలో చిన్న ఉద్యోగం ఇచ్చాడు. ఈ కాలం పరపతి లేకుండా అర్థతకు తగిన ఉద్యోగం రాదుకదా. భగవత్ప్రసాదమని భావించి దానిలోనే కాలం గడిపేదాన్ని, మరికొంతకాలానికి తన ఆస్థానంలోనే ఇంకో ఉద్యోగానికి కూడా ఆహ్వానించాడు. ఒక మనిషి రెండు ఉద్యోగాలు చేయలేదు కదా! ఆయన నామీద కనపరచిన ఆదరానికి అనుగ్రహానికి మరోసారి నివాటులర్పించుకున్నాను.

బాలాజీ లీలలు

-- శ్రీ తెల్గుర్ శంకరరావు

ఆ యేడే ఏదుకొండలరాయని పేరిట విశ్వవిద్యాలయం నెలకొల్పారు. అప్పుడే యస్.యస్.యల్.సి. ఇంగ్లీషులో 49% మార్కులు రావాలని యూనివర్సిటీవారు నిర్దియించారు. నేను 1957 మార్చి నెలలో యస్.యస్.యల్.సి. పరిక్కను అనంతపురం కేంద్రంలో ప్రాసి గృహానుకూడయ్యాను. పరిక్కా ఫలితాలు ప్రకటన తేదీ పత్రికలలో ప్రచురించేసరికి తిరుపతి వెంకటాచలపతిని మదిలోనే ఇలా వేదుకోసాగాను. “ఏదుకొండలవాడా! ఈ ఏదైనా స్కూల్ ప్రైనర్ పరిక్కలో మంచి మార్కులతో

(అంటే సర్వీన్ కమీషన్ మార్గులతో) ఉత్తర్వురైతే నీకొండకు వచ్చి తలనీలాలు సమర్పిస్తాను” అని. పరీక్షా ఫలితాలు ప్రకటించారు. పాశయ్యాను. కొన్నాళ్ళకు మార్గుల రిజిస్ట్రేషన్ వచ్చింది. మొత్తం మార్గులు ఎక్కువగా రావటమే కాకుండా అన్ని సబ్జక్చులలోను సర్వీన్ కమీషన్ మార్గులకు పైగానే వచ్చాయి. ఇక దేవుని దర్శనానికి వెళ్ళడమే తరువాయి.

యన్. యన్. యల్. ని. రిజిస్ట్రరు తీను కున్నలగా యతు తలనీలాలతో పాటు గద్దము, మీసములు కూడా పెంచసాగాను. కొన్ని వారాలు గడిచాయి. గద్దం ముఖం నిందుగా పెరిగింది. స్నేహితులు తెలిసినవారు గద్దం పెంచడం చూచి వేళాకోళం చేయసాగారు. సిక్కులా వున్నావని కొండరంబే, జ్వరమా! అని మరి కొండరు పరామర్షించారు. గద్దంతో పాటు వేళాకోళం కూడా పెరుగసాగింది. మా ఇంట్లో మటుకు “మనకు తెలిసిన వారు తొందరలో తిరుపతికి వెళ్లున్నారు. వారితో పాటు నీవు కూడా వెళ్లువుగానీలే” అన్నారు. నేను అందాక తిరుపతి వెళ్లేదు. తెలిసివారు ఇంకా జాగేమౌని వెంటనే ఆయుష్మార్కాలకు వెళ్లి క్రాప్ కటింగ్ చేసుకున్నాను. క్రాప్ చేసుకున్న వారం రోజులకే మా బంధువులు యకాయకీన తిరుపతి ప్రయాణానికి సన్వద్ధ మయ్యారు. నేను తర్వాత వెళ్లానని చెప్పినా, మాతల్లిదంత్రులు తెలిసినవారితో వెళ్లాలని తొందరచెయ్యడంతో వెళ్క తప్పింది కాదు.

తిరుపతి చేరాము. కేళభండన మండపంలో పీటమీద కూర్చున్నాను. మంగలిస్వామి బౌదల (నడినెత్తి) మీద కత్తి పెట్టి గీక సాగాడు. ఎలా గీకసాగాడో అలా తలనొప్పి క్షిటిగా ఆరంభమై “ఇంతింతై వటుండితై” అన్నట్లు స్వామి పుష్టిణిలో మునిగి లేచే సరికి తలప్రయ్యలు కాజొచ్చింది. రాత్రికి జ్వరం తోడైంది. మామూలు జ్వరం కాదు. ఇన్సప్యంజా ప్రజలను పీడించే కాలమిది. ఆ రాత్రంతా కంటిమీద కునుకులేదు. స్వామి దర్శనం చేసుకున్న జ్వరం తగ్గలేదు. రాత్రంతా శివరాత్రి అయింది. స్వామికేమి అపచారము చేశానోనని ఆలోచనలతో సతమత మవగా అప్పటికిగాని తెలిసిరాలేదు. తలనీలాలు సమర్పిస్తాన్న మొక్కబడిని

సగంలోనే విరమించి, ఊర్లోనే వెంటుకలు తియ్యదమేనని.

మరునాటి సుప్రభాతాన స్వానంచేసి వినూత్తు కాంతులను వెరజల్లే వేంకటేశ్వరస్వామి దివ్యమంగళ విగ్రహం యొదుట నిలిచి “అపరాధమైంది, మన్మించుస్వామి! దాసుని తప్పు దండంతో నరి” అన్నట్లు లెంపలు వాయించుకొని, వచ్చేయేటికి సీకు తలసీలాలు తప్పక అప్పగించగలనని మొక్కుకున్నాను. అంతే సూర్యకాంతికి కరిగిన మంచగ్రులా జ్వరం మాయమయింది.

మరోసారి తిరుపతికి నేను, మా అమృగారు వెళ్లాము. ఈ సారి ఎటువంటి మొక్కుబడిలేదు. కేశభందన మండపంలో గుండు చేసుకొని తిరుకొలనులో స్వానమాడి స్వామిని సందర్శించడానికి వెళ్లివచ్చేసరికి జ్వరం ఆరంభమైంది. మొక్కుబడిలేదు కదా అని సమాధానపడ్డాము. కానిజ్వరం మాత్రం తగ్గలేదు. సరే ఇక్కడుండే బదులు దిగువ తిరుపతిలోని మా బావగారి చెల్లింటికి వెళ్లామని కిందికి దిగాము. వారి ఇల్లు చేరామో లేదో జ్వరం పటాపంచలయింది. మమ్మల్ని చూడగానే వారు మా చిన్నాయన చనిపోయినట్లు, నిన్ననే వారికావార్త అందినట్లు తెల్పారు. చూచారా! బాలాజీ లీలలు. ఆయనలీల యేలీల అర్థంచేసు కోవాలో తెలియదు. అందుకే ఆయనకు ఆపద మొక్కులవాడనీ, ప్రత్యక్ష సత్యదైవమని వూరకే అనలేదు.

నిలుపుదోఫిడి

శ్రీమతి దేవులవల్లి శశిబాల

మావారు రక్తణశాఖ (పాలీన్ డిపార్ట్మెంటు)లో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగా సెలక్ష్యులు, ట్రైనింగు తర్వాత ప్రపథమంగా రంగారెడ్డి జిల్లాలోని తాండూరు పాలీన్ స్పెషన్ యస్.ఐ.గా. నియమింపబడ్డారు. పనిలో క్రొత్త, మంచిపేరు తెచ్చుకోవాలని రాత్రి, పగలు దూయటీ చేయడంలో నిమగ్గులయ్యారు. తిండి, నిద్ర సమయానికి ఉండేవి కావు. ఎండలో ప్రక్కాఊళ్లన్నీ తిరిగి అలసిపోయివచ్చి సగం కదుపుకు తిని నిద్రపోయేవారు. సరైన విశాంతిలేక

ఆరోగ్యం దెబ్బుతిన్నది. రోజు కొట్టిగా చెంపరేచర వచ్చేది. అకలి నశించింది. అయినా తెక్కచెయ్యకుండా నెలరోజులు గడిపారు. దీపావళి పందుగ ఏదో అయిందనిపించాము. మరుసటిరోజు రూటీకి వెళ్లి, స్నాతెంపరేచరతో తిరిగివచ్చారు. డాక్టరుగారికి కబురంపితే, వచ్చిచూచి, అలసట జ్వరమని మందు ఇచ్చి వెళ్లారు. రెందుమూడురోజులు గడచినవి. ఆరోజు శనివారం, వారికి జ్వరం తగ్గిపార్చుల్కు వచ్చిందని పథ్యం పెట్టాను. తలస్వానం చేసి, వేంకదేశ్వర సుప్రభాతం చదువుకొని, కొబ్బరికాయ కొట్టి, ప్రసాదం కూడా పెట్టాను. ఆరోజంతా ముచ్చట్లతో హాయిగా గడచింది. అర్ధరాత్రి వారి దగ్గువిని మెలకువ అయింది. చేతిలో సైగచేస్తున్నారు. వాంతి అనుకుని బెసిన తీసికొను. దగ్గుతోపాటు, శైష్ముంతో దోసెడు రక్తం పడింది. కళ్ళు గిరున తిరిగాయి. నాకెటూ తోచలేదు. నీళ్ళలో గ్రూకోజ్ కలిపి ఇచ్చాను. పెద్దబ్బాయిని నిద్రలేపి తెలిసిన డాక్టరువద్దకు పంపాను. నవంబర్ నెల, అర్ధరాత్రి చలి ఎముకలు కొరుక్కుతింటుంది. ఎవరొస్తూరో? రారో భయంతో గుండె అదురుతుంది. “ఏదుకొండలవాడా, వెంకటరమణ, నీవేదిక్కు తండ్రి, వారికి ఎలాంటి ఆపద రాసీయకు, జబ్బుతగ్గి ఆరోగ్యం చేకూరితే, నీకొండకొచ్చినిలువుదోపిడి సమర్పించుకుంటాస్వామీ!” అనిమొక్కుకుని రూపాయి ముదుపుకట్టాను.

డాక్టరువచ్చి ఇక్కడికి దగ్గర్లోనే అనంతగిరి శానిటోరియం ఉంది, అక్కడ అన్నిపరీక్షలు చేయిద్దామన్నారు. తెల్లవారి కారులో వారిని తీసుకొని 30 కి.మీ.. దూరంలో వున్న అనంతగిరికి వెళ్లాము. శానిటోరియం సూపరింటెండెంటు వారికి బాగా పరిచయమున్నవారే. శ్రద్ధగా పరీక్షలన్నీ జరిపించి క్షయవ్యాధి ప్రారంభంలో వుంది. 3,4 నెలలు ఇక్కడవుండి, చికిత్స చేయిస్తే తగ్గిపోతుంది- అన్నారు. క్షయవ్యాధి పేరు వినగానే, కంపించిపోయిననేను, ఆదైవ కృపవల్లనే ఈ శానిటోరియం వచ్చామేమో. ఆదైవమే నాకండగా ఉండగా భయమెందుకని మనసుకుదుట పరచుకున్నాను. పిల్లలను పుట్టింటికి పంపి, వారికి మందులివ్వడం, ఆహం అందివ్వడంలో నిమగ్గమయి, దైవముపై కాపాడే భారం వదలి వేశాను.

మూడునెలల తర్వాత ఎక్కరేక్కియరుగా వచ్చింది. దేవుని దయవల్ల అరోగ్యం చేకూరింది. రెండునెలల ఆ ఆహారమైన వాతావరణంలో విక్రాంతి తీసుకొని సంపూర్ణ అరోగ్యంతో తిరిగి ధ్యాటీలో జాయినయ్యారు. వారం రోజులు పెలశుతీసుకొని ఆనందంతో తిరుమలకు వెళ్లి శ్రీ వెంకటరమణునికి నిలువుదోషి (చెవిరంగులు, పుస్తిలగొలుసు, గాజులు, ఉంగరం) సమర్పించుకున్నాను. వెంకటేశుని దయవలన భయంకరమైన క్షయవ్యాధినుండి వారికి ముక్కి లభించింది. ఇది 1976లో జరిగిన సంగతి. ఇప్పుడు వారు సంపూర్ణారోగ్యంతో ఆనందంగా వున్నారు. పిలిచిన పరికి దేవుడు, అపదమొక్కలవాడైన ఆతిరుమలేశుని లీలలు వర్ణనాతీతం. నిలువుదోషి తీసుకొని నిండునూరేళ్ల ముక్కెదువ జీవితం ప్రసాదించిన నిర్మలాతున్నికి ఇవే వానమోవాకాలు.

అశ్రీతవత్సలుడు

శ్రీ మిరియవల్లి నత్యం, శ్రీకాకుళం

శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి మాకుటుంబ సభ్యులందరికి ఇష్టదైవం. మా స్వామ్యమైన శ్రీకాకుళం నుండి అప్పుడప్పుడు తిరుమలకు వెళ్లి ఆస్యామి దర్శనం చేసుకొని వస్తూవుంటాము.

ఏదైనా ఒక పనిమీద నేను ప్రాదరాబాదు వెళ్లినప్పుడల్లా తప్పనిసరిగా నేను అచటనుండి తిరుపతికి వెళ్లి ఆస్యామిని సేవిస్తూ, ఆయన దర్శనం చేయడం ఆలహాటు.

ఇట్లుండగా ఒకసారి ఏమిజరిగిందంటే, ఒకనాడు ప్రాదరాబాదు వెళ్లి తిరుపతికి వెళ్లుకుండా మా శ్రీకాకుళమునకు రైల్వేటికెట్ కొని ఇంటికి ప్రయాణమగుటకు నిర్ణయించుకుంటిని. రాత్రి 10గంటలకు కదా ట్రుయినుట్టెము, అంతవరకు ఒకసారి తిరిగి రావచ్చును. అనుకొని ఎం.ఎల.ఎ.కావ్యర్థర్సుకు వెళ్లితిని. అచట శ్రీకాకుళం నుండి వచ్చిన కొందరు స్నేహితులు కలిసిరి. అందరం సాయంత్రం లాన్స్పూలో కూర్చొని కబుర్లు చెప్పుకొనుచుంటిమి. చికటి పడినవెంటనే అందరం లేచిపోతిమి.

నేను కూడా ఉపునులోని నాబసకు బయలుదేరి సగము దూరమునకు వెళ్లేనరికి వాదగ్గర ఎల్లపురు పుండె జప్పుబ్యాగు కనపడలేదు. దానిని లాస్సులో కూర్చున్నపురు ప్రత్కునపెట్టి, వచ్చేటపురు మరచిపొతిని. అది జ్ఞాపకమువచ్చిన వెంటనే గాబురాపడి మేము కూర్చున్న లాస్సుదగ్గరకు వెళ్లి అచట వెదకితిని గాని బ్యాగు అచట కనిపించలేదు. ఎవరికైన దౌరికినదేమో అని అచటనున్నవారినందరిని అడిగితిని గాని ఎవరూ ఆ బ్యాగును చూడనేలేదని చెప్పిరి.

మా శ్రీకాకుళములోని స్నేహితులుకూడా అప్పటివరకూ క్వార్టర్సులోనే వున్నారు. వారిని అడిగితిని. వారుకూడాతీయలేదని చెప్పిరి. బ్యాగు మళ్లీ దొరికేటట్లు కనబడలేదు. ఆబ్యాగులో సుమారు ఏడువందలరూపాయలు, శ్రీకాకుళమునకు తీసుకొనిన రైల్వేబికెట్టు వున్నవి. సామ్యుపోయినది. టికెట్పోయినది. ఇంటికి వెళ్లడం ఎట్లు అని మిక్కిలి అందోణన కలిగినది.

ఇంతలో మా ఇలువేల్పు శ్రీవేంకటరమణస్వామి జ్ఞాపకమునకు వచ్చినాడు. పైదరాబాదు వచ్చినపుడు ప్రతిసారీ తిరుపతి వెళ్లేనేను, ఈ సారి వెళ్లకుండా, తిరిగి వెళ్లిపోతున్నందులకు స్వామివారికి ఆగ్రహము కలిగినదని గ్రహించితిని. “స్వామీ! నేను అపరాధము చేసితిని. తప్పకుండా తిరుపతికి వచ్చి తమదర్శనము చేసుకుంటాను. నాతప్పును మన్మించి నాబ్యాగునాకు వచ్చేటట్లు చేయండి” అని నిశ్చల మనస్సుతో ప్రార్థించితిని. స్వామి తప్పక కరుణించి నాబ్యాగునాకు ఇప్పిస్తారన్న దృఢమ్మకుంతో శాసన సభ్యులక్వార్టర్సు వరండాలో కూర్చొనివుంటిని. అచటనున్నమా స్నేహితులుకూడా నాతో కూర్చొని వున్నారు. కాని వారికి బ్యాగు దొరుకుతుందన్న నమ్మకం లేదు. “పోయిన బ్యాగు ఎట్లాదొరుకుతుంది? ఎవరుతెచ్చిజస్తారు? ఇలాగ ఇచట ఎన్నాట్లు కూర్చుండి మాత్రం ఏమి లాభం? లేవండి పొదాము” అని అన్నారు. కాని నేను లేవలేదు. నాబ్యాగు మాత్రం నాకు వచ్చి తీరుతుంది. నామాట నమ్మిండి. మీకు పనులుంటే మీరు వెళ్లిపోవచ్చును. అని చెప్పాను. నా స్నేహితులలో ఒకాయన

నాస్తికుడు. అతనికి భగవంతునిమీద నమ్మకం లేదు. ప్రయత్నం చెయ్యకుండా నీ బ్యాగు ఎట్లావస్తుందయ్య? పోలీసు వాళ్ళకొరిపోర్టు యిద్దాం లేవండి అని అతనునాతో వాదించాడు. అదేమి అవసరంలేదు. చూస్తూవుండండి. నాబ్యాగు నాకు వస్తుంది. నేను స్వామివారికి చిన్న అపరాధం చేశాను అందువలన అదిపోయింది. ఇప్పుడు ఆస్వామియే దానిని నాదగ్గరకు వచ్చేటట్లు చేస్తారు. కొంతసేపు ఓపిక పట్టండి. అని చెప్పాను.

సుమారు ఒక గంటల్కూత ఇద్దరు కొత్త మనమ్మలు వచ్చి మాప్రకృన కూర్చొన్నారు. మా సంభాషణ అంతావిన్నారు. ఆబ్యాగులో ఏయే వన్నువులున్నాయి అని అడిగినారు. అందులో ఏడువందలరూపాయలు, ఒకరైల్స్టికెట్, ఒక కలము వున్నవని చెప్పితిని.

త్ర్యాత వారిద్దరూ చెప్పినదేమంటే 'అయ్య ఆబ్యాగు మా ఇద్దరికి దౌరికింది. ఇంటికి పోయి బ్యాగు విప్పి చూచితిమి. అందులో మీరు చెప్పిన వన్నీ వున్నాయి. ఆ సామ్ము ఏడువందలరూపాయలు సమానంగా పంచుకుండాం అని నిర్ణయించుకున్నాం. కానీ అపని చెయ్యలేకపోయాం. మామనసులో ఒక విధమైన అందోళన కలిగింది. మా ఇద్దరిలోను అట్లా ఎందుకు కలిగిందో చెప్పలేము. బ్యాగుగల వ్యక్తికి తిరిగి ఆబ్యాగు ఇచ్చివేయటమే మంచిదని, మా మనస్సులో తోచినది. మీరు మాతోరండి. మాఇంట్లో దాచిన బ్యాగుమీకు ఇచ్చివేస్తాం అనిచెప్పిరి.

మేమంతా వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లాం. ఆబ్యాగును మాకు అందజేశారు. అందులో రూపాయలన్నీ ఉన్నాయి. వెంటనే నా స్నేహితుడు ఒకాయన శ్రీకాకుళంటికెట్ క్యాన్సిల్స్ చేసి, తిరుపతికి టికెట్ తీసితెచ్చిఇచ్చినాడు. ఇది అంతా ఆ శ్రీనివాసుని లీలావిశేషమే. ఆస్వామివారి మహిమావిశేషమునకు మా స్నేహితులంతా ఆశ్చర్యపడ్డారు. నేను వెంటనే తిరుపతికి ప్రయాణమై తలనీలాలు ఇచ్చి, తనివింగి స్వామివారిదర్శనం చేసికొని సుఖంగా ఇల్లు చేరుకున్నాను.

తోడు

శ్రీ ఎ.వి.సుందరరావు

శ్రీవారి దర్శనం కోసం ప్రయాణం ఎప్పుడు చేసినా నడచిరాకుండా బన్మీద జరిగేది. మా ఆవిడ ఏదోవిషయంలో పీకలమీదికి వస్తే “తండ్రి ఈ గండం గడిచేటట్టు చెయ్య. నడచి నీకొండ ఎక్కుతా” నన్నది. గండం గడచిపోయింది. ఆసమయం రానే వచ్చింది.

సరిగ్గా సాయంత్రం నాలుగున్నరకి దిగువ తిరుపతి చేరాం. దిగుతూనే అందరం కలిసి శ్రీవారికొండ దిశగా పయనం సాగించాం. నేనూ, మా ఆవిడా నడచి ఏదుకొండలూ ఎక్కుతానికి. తతిమ్మా బంధువులందరూ బన్మీద వెళ్ళడానికి నిశ్చయం.

అప్పటికే మావాళ్ళంతా తెగవిసుక్కుంటున్నారు. “బాగా చీకటి పడిపోతుంది. తోడు ఎవరూ వుండరు. రాత్రిహాట ప్రయాణం మంచిదికాదు. ఏ అర్దరాత్రో మీరు తిరుమలచేర్తారు. ఏ తెల్లవారు రూమునో, ప్రయాణం పెట్టుకుంటే బాగుండే” దని.

ససేమిరా పీట్లేదని మొండికేసి మేం ఉభయలం కాలినడకన కొండ ఎక్కుతానికి నిశ్చయించాం. అలిపిరిలో తొలిమెట్టువద్ద దేవునికి చీపం వెలిగించి ‘గోవిందా’ అంటూ ఉత్సాహంగా మెట్టు ఎక్కడం ప్రారంభించాం. పట్టున వందమెట్లు ఎక్కలేదు. మా ఉత్సాహం చల్లబడి పోయింది. ఇరువురికి ఆయాసం ఒగర్చు. తైము ఆరున్నరయింది. చుట్టూ జీమూతం లాంటి నల్లటికొండలు చీకటి. కాలిబాటమీద లైట్లు వెలుగుతప్పించి ఆకాశం, కొండలూ, అరణ్యం అంతా హద్దులు లేకుండా కలిసిపోయింది.

మా ఇద్దరం ఒకరికి ఒకరు తోడు తప్పించి మాకు వేరేతోడు లేదు. కొండమెట్లు ఎక్కుతున్న కొట్టే శ్రమా, చీకటి. ఒకటితో ఒకబై పోటీ పదుతున్నాయి. కొండదిగే జనం క్రమేపి పల్పబడుతున్నారు. కొంతసేపటికి ఆ ఆస్కారంకూడా లేక పోయింది.

మొదటి పర్వతం డాటి బాలాదూరం వచ్చేశాం. టైము ఎనిమిది కావస్తోంది. ఆ అరణ్యంలో ఆ కొండలమధ్య జేనూ, మా ఆవిడా తప్పిస్తే మరిపరూ తోదు లేదు. ఆకాశం నిండా కారు మేఘాలు కమ్ముకుని చీకటి మరింతచిక్కనయింది. రిష్యున ఈదురుగాలి ఏస్తోంది. అప్పుడనిపించింది. రాత్రికి తిరుపతిలోనే బసచేసి ఉదయాన్నే ఈనదక ప్రయాణం పెట్టుకుండే బాగుండి పాయేదనుకున్నాం. “ఎన్నిమెట్లిక్కినా, కానరావేమయ్యా..” అపాటకర్థం అప్పుడే తెలిసింది. అసలు ఈ రాత్రికి గమ్యం చేరతామో, మధ్యలో దాంగలదోపిడికి గురికావడమో, ఏ జంతువువాత పడటమో జరగడం భాయమనిపించింది.

మా భయానికి తగ్గట్టునస్సగా వానచినుకులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈదురుగాలి మరింత ఎక్కువయింది. దానికి తగ్గట్టు కాలిబాటలో లైట్‌లుకూడా అరిపోవడంతో మా ఆవిడ కెవ్వుమని కేకేసింది. ముందుదారి కనిపించడంలేదు. నింగి నేలా, కొండలూ-అరణ్యాలు అంతా చీకటిరంగు పులుముకున్నాయి. చినుకులు జడివానగా మారింది. మా ఆవిడ భయంతో “మనం ఏం అపరాధం చేశామండీ మనకీ శక్కేమిటి” అంటూంది.

ఇహ నాపరిష్కారి. “ప్రాణంబులా రావుల్ తప్పేను మూర్ఖవచ్చి), తనువున్ దస్సెన్.. శ్రమంబయ్యదిన నీవే తప్ప ఇతఃపరంబెరుగ” అని చేతులెత్తి శ్రీనివాసునికి ప్రొక్కుదం తప్పించి మరోదారి కనిపించలేదు. ఆవిడకూడా అదే ధోరణి. టక్కటక్క.. మని శబ్దంమావేపు క్రమేపీ దగ్గరపుతోంది. భయంభయంగా గుడ్డపుగించి ఆశబ్దం దిశగా చూస్తున్నాం. శబ్దం క్రమేపీ దగ్గరయింది. చీకటిలో లీలగా ఏదో మానవాకారం.. బెక్క టెక్ మని శబ్దం.

“ఎవరు బాబూ” స్త్రీకంతం. పరికించి చూసాను. నడివయసు దాటిన - కూలీనాలి చేపుకొనే ఆదది. నెత్తిమీద కర్రలమోపు.

“ఎవరదీ” గొంతును విరదిసి అదిగేను.

“కట్టిలమోపు బాబూ.. ఇయ్యాల అలీసం అయిపొనాది.. భయంనేదు.. వదండి బాబూ.. నేను తోదుంటాను. ఈకొండలు-కోసలు.. అప్పులూ అస్తి మాకు కొట్టినిపిండి” అంది

కరంటువచ్చింది కాబోలు.. లైట్‌న్స్ ఒక్కసారి వెలిగాయి.
దీపతోరణాలతో కొండలన్నీ అందాలు దిద్ధుతున్నాయి. వాన తగ్గిపోయింది.
ఏ కొండల మాటలనుండో చంద్రుడు తొంగిచూసి పక్కన నవ్వాడు.

నాడు అన్నమయ్యను ఆదుకున్న ఆఅలిమేలుమంగమ్మేమో ఈ
ప్రీమ్యార్టి. మనసారా మొక్కాము. మిగతా పయనమంతా నల్లేరుమీద
నడక.

స్వామి ఆసమయంలో తోడు వున్నర్తి జీవితంలో మరపురాని
అనుభూతి!

వర ప్రదాత

శ్రీవై. వీరబ్రదరావు, విశాఖపట్టణం.

అవి నేను నిరుద్యోగిగా వుండలేక ఓ చిరుఉద్యోగిగా వున్న
రోజులు. ఎం.కాం.పాసె. అయి మూడుసంవత్సరాలయింది. ఏదో
పర్మానెంట్ ఉద్యోగం గురించి కాళ్ళరిగి పోయెలా తిరిగే రోజులు.
చిరుద్యోగంలో వున్న ఎన్నో ఆర్థిక ఇబ్బందులు పడుతున్నరోజులు. రైల్వే
సర్వీసు కమీషన్, స్టోర్ సెలక్షన్ కమీషన్, ఇంకా ఇతర సంస్థలు
ఉద్యోగాల కారకు నిర్వహించిన ప్రాత పరీక్షలలో నులభంగా
పాశయ్యవాడిని. తరువాత ఏదో ఒక వంకతో, వస్తుందన్న ఆశవన్న
ఉద్యోగానికి కూడ ఏదోఒక ఎసరు వచ్చేది. నాపరిస్థితులు గమనిస్తున్ననా
శ్రేయోభిలాపి అయిన మా పెదనాన్న గారి అబ్బాయి పరమేశ్వరరావు
ఒకరోజు నాతో ఇలా అన్నాడు. “బరేయి ప్రతిరోజు ఉద్యోగానికి అఫీసీపన్
పెదుతున్నావు. ప్రాతపరీక్షలు కూడా పాసితపుతున్నావు. ఆఖరుకు ఏదోఒక
సాకుతో ఉద్యోగం రాకుండాపోతుంది. నీకు తిరుపతి వెంకటేశ్వరస్వామి
దగ్గరకు వెళ్లాననే మొక్కబడి ఏదయినా వుంటే ఒకసారి తిరుపతి వెళ్లి
వచ్చేయ్యకూడదా! కొంత కీడు పోతుండేమో” అని. అయితే
అయినన్నదాంట్లో నిజం వున్నట్లు నాకనిపించింది. నేను ఇంటర్వీడియట

శ్రీ వేంకటేశ్వర శీలలు

చదువుతున్న రోజులనుంచే తిరుపతి వెళ్లాలనుకున్నాను. అయితే అప్పటినుండి వెళ్లడం జరగలేదు. అయితే తిరుపతి వెళ్లాలని వెయుక్కుకున్నట్లు మా పెద్ద నాన్నగారబ్బాయితో ఎపుడూ చెప్పినట్లు గుర్తులేదు. ఒకవేళ ఆ స్వామే ఆయన చేత ఆ మాటలు పలికించాడేవో అనుకున్నాను.

ఆ తరువాత బ్యాంకు ప్రాచేషనరీ ఆఫీసరుకు ప్రాతపరీక్షకు బెజవాడ రమ్మని హాల్ టికెట్ వచ్చింది. పరీక్ష మే 24, 1980 వ తేదీన, ఎలాగూ తిరుపతి వెళ్లవలెననుకున్నాను కాబట్టి, బెజవాడ నుండి తిరుపతి వెళ్డానికి నిర్ద్ధయించుకున్నాను. ఊరికి వెళ్డానికి డబ్బులకు కూడ అంత ఇబ్బంది పడలేదు. విజయవాడలో మే 24 న పరీక్ష రాసి, సాయంత్రం బస్సులో బయలుదేరి 25 వ తేదీ ఉదయానికి తిరుమల జేరుకొని స్వామి దర్శనం, భోజనం మొదలైన కార్యాక్రమాలు ముగించుకుని సాయంత్రం తిరుమల ఎక్కుపైసెలో బయలుదేరి 26 ఉదయానికి విజయవాడ వచ్చాను. ఒక గంట తేడాతో విశాఖ వెళ్లే మొయిలు దొరికింది. నేను తిరుపతి వెళ్డం కొత్తయినా ప్రయాణంలో అంత త్రమ అనిపించలేదు. అతి తక్కువ టైములో ప్రయాణం పూర్తి చేసుకొని విశాఖపట్టణం చేరాను.

విశాఖపట్టణం రాగానే జరిగిన ఆశ్చర్యకర విషయమేమంటే ఆంధ్ర యూనివరిటీ వారు పొస్ట్ డ్యూరా పంపిన టింపరరీ గుమస్తా ఉద్యోగానికి నియామక ఉత్తర్వు వచ్చి ఇంట్లో వుంది. విశేషమేమంటే అన్ని పరీక్షల లాగానే ప్రాత పరీక్ష అయిన వెంటనే ఈ ఉద్యోగం గురించి కూడ మరచిపోయాను. మెరిట్ మీద ఎంపిక చేసిన మొదట పదహారు మంది లిస్టులో నా పేరుండటం, స్వామివారి దయ వుండబట్టే గదా! మే 28, 1980న ఉద్యోగంలో టింపరరీగా చేరాను. నవంబరు 17, 1981న ఉద్యోగం క్రమబద్ధం చేయబడింది. 1982 జూన్ 30 వరకు అంధ్రా యూనివరిటీలో పనిచేసి 1982 జూలై 1 నుండి హాందుస్థాన పింయార్యలో పనిచేస్తున్నాను.

నా ఈ అనుభవం డ్యూరా చెప్పుడలచుకున్నదేమంటే స్వామిమీద ఖచ్చితమైన నమ్మకముండి, ఆ నమ్మకంతోనే స్వామి దర్శనం చేసుకుంటే మన కౌర్చెలు తప్పక ఫలిస్తాయి. స్వామి దర్శనమే సర్వశ్రియమ్మలను కలుగజేస్తుంది.

దొరకునా ఇటువంటి సేవ

శ్రీ కొండముది వెంకటేశ్వర్రు.

నేను 1958వ సంవత్సరంలో గుంటూరులో ఉద్యోగరీత్యా వున్నాను. నా పెద్దకుమారునికి ఒక రోజున దైఘాయిడ్ జ్యరం తగిలినది. డాక్టరుగారు మందులు ఇచ్చుచున్నారు. కానీ ఏమాత్రం తగ్గటం లేదు. ప్రాధునపూట 100 ఫిగ్రిలు సాయంకాలం 104 ఫిగ్రిలు వుంటుంది. భయంగా వున్నది. వైద్యులోపం లేదు. కానీ పిల్లవాని అరోగ్యం నానాటికి క్షిణించుచున్నది. ఒకరోజు సాయంకాలం మా ఇంటి ప్రక్కవున్న ఒక ముత్తెమువ వచ్చి పిల్లవాని పరిస్థితిని చూచి “జ్యరం తగ్గితే శ్రీ స్వామివారి కొండకు వచ్చి గంధింపం ఎత్తుతాము అని మొక్కకొనండి” అని చెప్పి వెళ్ళిపోయినారు. ఎందుకైనా మంచిదే అని నేను స్వానం చేసుకొని దీపారాధన చేసి శ్రీస్వామివారికి ఆ తల్లి చెప్పినరితిగా మొక్కకొన్నాము. రేపు పాధున ముడుపు కట్టుకొంటాము అని దళ్ళిము పెట్టుకొని ఆ రాత్రి గడపినాము. మర్మాదు పాద్మనేన్న డాక్టరుగారు వచ్చి టంపరేచరు చూడగా వార్యలుకువచ్చింది. డాక్టరు ఆశ్చర్యపడి ఏమిజరిగినది? అని అడుగుగా జరిగిన విషయం చెప్పినాను. వారుకూడ సంతోషించినారు.

ఒక మంచిరోజున మొక్కబడి తీర్చుకొందాం. అనుకొని నేను, పిల్లవాడు బయలుదేరి తిరుమలకు చేరినాము. చేరునప్పటికి రాత్రి 8గంటలు అయినది. దేవస్థానంలో గదులుఇచ్చే దైఘము అయిపోయి తాళములు వేసి గుమస్తాలు వెళ్లిపోయినారు. చేయునది లేక భగవంతుడే వున్నాడు అనుకొని శ్రీ స్వామివారి గుడికి వెళ్లినాము. తెలిసినవారు కనుపించగా వారితో మాట్లాడు చుంటిని. మాటల సందర్భంలో ఎక్కుడవుండాలో ఏమో, ఆ స్వామిదయ అని అనుకొన్నాము. ఇంతలో బయటనుంచి ఒక ఆచార్యస్వామివారు వచ్చి ఎప్పుడు వచ్చినారు? రండి అని నా క్షేమసమాచారములు విచారించినారు. ఇప్పుడే వచ్చినామండి ఉండుటకు గదిదారకలేదు. ఈ రాత్రికి ఎక్కువుండవలెనో అర్థం కాలేదు

అని చెప్పినాను. ‘ఎందుకండి! నా వెంట రండి! నేను చూపిస్తాను’. అని రామానుజకుటమునకు (అనగా జయ్యంగారు వుండేమరం) తీసుకొని వెళ్లి ‘యా అరుగుమీద పదుకోండి. మిమెవ్వరూ ఏమీ అనరు. ఒకవేళ అడిగితేకె. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు వుండమన్నారు’ అని చెప్పండి అన్నారు. వారు వెళ్లిపోయినారు. అరోజు రాత్రి అక్కడవుండి, ప్రాద్యున కాల్యకృత్యములు తీర్పుకొని, గంధదీపం ఎత్తుదాము, అనుకొని పిల్లలవానిని గుట్టికి తీసుకొని వెళ్లి అమెయక్కుబడి తీర్పుకొని శ్రీ స్వామిదర్శనం చేసుకొని వచ్చేసరికి శ్రీ జయ్యంగారు మండపంలో కూర్చుని వుండినారు. నా హర్యపుణ్యంవల్ల శ్రీ జయ్యంగారి దర్శనం అయింది. వందనం చేసికున్నాను. నాక్కేమములు విచారించినారు. వారికి నామీద అనుగ్రహం గల్లి “నేను 11గంటల. హ్రాజకు వెట్టుతాను. నాతోరండి ఎక్కుడికి వెళ్లకండి” అని చెప్పి, నన్ను వెంటపెట్టుకొని శ్రీ స్వామివారి అర్థము తీసికొని వెళ్లారు. నా ఆనందం చెప్పుదానికి ఏలులేదు. నాపుణ్యముగదా. అని సంతోషించినాను. ఒక గంటసేపు శ్రీ స్వామివారి హ్రాజ సేత్తానందంగా అనుభవించినాను. గంధం, తీర్థం ఇప్పించినారు. శ్రీ స్వామివారి హ్రాజక్కమం అయిన వెంటనే శ్రీ భాష్యకారాచార్యుల దేవశమునకు తీసుకొనివెళ్లి అక్కడ సేవక్కమము అయిపోయిన తర్వాతమాకు తీర్థము, దధ్యోదనము, ప్రసాదము ఇప్పించి మమ్మలను ఆశ్రూదించి వారి ఆశ్రమమునకు వెళ్లినారు.

నేను, నాకుమారుడు ప్రసాదంతీసుకొని దిగువతిరుపతికి వచ్చి, శ్రీ అలిమేలు మంగాపురం, శ్రీకాళహస్తిలోని స్వామిని దర్శనంచేసికొని క్షేమముగా ఇంటికి చేరినాము. ఆవదలలో ఆదుకొనే దైవం శ్రీవెంకచ్చెరుడుక్కడే అందుకే “కలా వెంకటనాయక:” అన్న సూక్తి.

సర్వరక్షకుడు

శ్రీ గోవినాథం నరసింగరావు.

మా పూర్వీకుల నుండి శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు మాకు ఇలపేల్చు. ఏ పుభకార్యానికయినా వాకిలికి లోరణం కట్టమందే ముందుగా అప్పుడుకండల వానికి ఎదురునడిచి ఆయనను పూజించనిదే ఏపనీ మొదలుపెట్టేవారముగాము. మా హయము వచ్చిన తరువాత ఆయనసేవలు ఎక్కువగా చేయలేకపోయినా ప్రతి నిత్యం ధ్యానం చేసుకోవడము మాత్రం మరవలేదు.

ఇది ఇరవై సంవత్సరాల నాటి మాట. మాకు వివాహమయి ఏడెనిమిది సంవత్సరాలు దాటినా సంతానములేదు. ఎందుకో ఒకరోజున మాకు సంతానం ప్రసాదించమని స్వామికి మొక్కుకుండా మనిపించింది. అనిపించిందే తడవుగా ఒక శనివారంనాడు ఒక్కపాద్మవుండి “స్వామీ మాకు సంతానం ప్రసాదించావంటే, మాకు కలిగినభిద్ధుకు నీపేరు పెట్టుకొని, నీకండకు వచ్చి దర్శనం చేసుకొని, ఆఖిద్ద పుట్టువెంట్రుకలు సమర్పిస్తాము” అని మొక్కున్నాము. అంతకుముందు ఎన్నిమందులు వాడినా వెలతప్పని మా ఆవిడ, మేము మొక్కుకున్న నాలుగైదు మాసములకే గర్వపతి అయ్య ముత్యమువంటి ఆడపిల్లను ప్రసవించింది. మా సంతోషానికి మేరలేదు. పురిటినాడు మాపాపను స్వామివారిపాదముల ముందుంచి, “లక్ష్మీవెంకటరమణకుమారి” అని స్వామివారిపేరు పెట్టుకొని ఐదవసంవత్సరంలో అనుకొన్న ప్రకారం స్వామివారి మొక్కబడి తీర్చుకున్నాము. శ్రీ స్వామివారి కృపాకటాక్షమువలన మాకుమార్టె దిన ప్రవర్ధమానమై బుభంగా వున్నది. చూశారా స్వామివారి అనుగ్రహం. అడిగినవారికి అడిగన కౌర్మలు తీర్చి కొంగుబంగారమై మానవుల మనసులందు స్థిరపడ్డాడు.

మరియుక సంఘటన. సుమారు ఐదారు సంవత్సరాల క్రితం నాకుడిచేయి నరాలు బలహీనమై బ్రత్తిగా ప్రాయలేకపోయాను. చేసేది

స్వాలుమాష్టరు వుద్యోగం. ప్రాయలేకపోతే ఎలాగండి మరి? చాలాదిగులుపడిపోయాను. జీవితమే శుస్యం అనిపించింది. చాలామంది ప్రముఖ డాక్టర్లకు చూపించాను. నరాల బలహీనత అని ఏవేవో మందులు ప్రాసి ఇచ్చారు. అవి అన్ని వాడివాడి ప్రాణానికి విసుగు పుట్టింది. రెండు సంవత్సరాలు దాటినా గుణం మాత్రం కన్నించలేదు. ఇక డాక్టర్లవల్ల, మందులవల్ల వుపయోగం లేదనుకున్నాను. ఒకనాడు అదే వేదనతో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాను.

“ఇన్ని మందులు వాడి యింతడబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని నానా అవస్థలు పాలయినాను గదా! అలాగాక నాచేతిని బాగుచేయమని సర్వరక్కకుడైన ఆ శ్రీనివాసునికి ఎందుకు మొక్కుకోకూడదు?” అని నా అంతకు నేనే ప్రశ్నించుకున్నాను.

అంతే ఆమరుసటి శనివారమే ఒక్కప్రాద్యు వుండి స్వామివారిని మనసారా పూజచేసికొని, “స్వామీ! నాచేతిని బాగుచేయి. నేను బాగా ప్రాయగలిగానంచే నీకొండకు వచ్చి నీదర్శనం చేసికొని తలనీలాలు సమర్పించి శక్త్యనుసారంగా కానుకలు సమర్పించుకుంటాను. అంతేగాదు నాచేతికి ఎల్లప్పుడు నీస్వర్ఘ తగిలేటట్లుగా నీరూప కలిగిన వెండి ఉంగరం చేయించి పెట్టుకుంటాను.” అని మొక్కుకున్నాను.

అనుకున్నదే తదవుగా మరుసటి వారానికల్ల వెండి ఉంగరం చేయించుకొని, స్వామివారి ముందుంచి ఉపవాసం వుండి మనసారా, కదుభక్తిగా పూజచేసికొని, “తండ్రి! అన్యధా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ. నానమృగాన్ని వమ్ముచేయకు” అని స్థిర విశ్వాసంతో ఆ ఉంగరాన్ని నాకుడిచేయి వుంగరపు వేలుకు ధరించుకున్నాను.

సుమారు సంవత్సరం తిరక్కముందే, ఏమందులూ మాకులూ లేకుండానేను క్రమేణా చక్కగా ప్రాయగలుగుతున్నాను. నా ఆనందానికి మేరలేదు. అనుకున్నట్లుగా ఏమాత్రం ఆలస్యం చేయకుండ స్వామివారిని దర్శించుకొని మొక్కుబడి తీర్చుకొన్నాను.

ఆ స్వామివారి మహిమకు ఇంతకంచే నీదర్శనం వేరే ఏముంది గనక?

ఓం వెంకటేశ్వయనమః

రథ సారథి

శ్రీ శిష్టాచార్య వెంకటనుబ్బారావు, నెల్లారు

సుమారు 25నం॥ల క్రితం జరిగిన సంఘటన. మేము ఎనిమిది మందిమి-తిరుపతికి స్వామిదర్శనార్థమై బయలుదేరాం. నేను శ్రీమతి, మాపిల్లలు యిద్దరు, మాతమ్ముడు మేజర్ దక్కిణామూర్తి, మాబావ మల్లాది కృష్ణమూర్తిగారు, మాచెల్లెలు, వారికూతురు నా హిందుస్తాన్ కారులో నెల్లారునుంచి తిరుపతికి బయలుదేరాము. నేను కారు నదుపుతున్నాను. దారిలోభగవన్నామ సంకీర్తన చేశామో లేదో గుర్తులేదు. కానీ చాలా అనవసరపు కబుర్లుతో, వినోదపు మాటలతో కాలక్షేపం చేస్తూ తిరుపతికి చేరాము.

పరమ పవిత్రమైన శ్రీవారి గిరిపై ప్రయాణము మొదలుపెట్టాము. అప్పుడుకూడా లోకాభిరామాయణమే సాగుతున్నది కారులో. ఆరోజుల్లో కొండపైకి వెళ్ళటానికి, దిగటానికి ఒకటే రోడ్సు వుండేది. (ఇప్పుడు క్రిందకు రావటానికి ఉపయోగిస్తున్నరోడ్సు). అనేక వంకరమార్గాలతో కూడి, వచ్చే పోయే వాహనాలతో చాలారద్దీగా ఉండేది.

సుమారు రెండుమైళ్ళు పైకి ప్రయాణం చేసిన తరువాత అసలు కథ ప్రారంభమైంది.

ఒక వంపు దగ్గరకు కారు వచ్చింది. సుమారు 20 గజముల దూరములో వున్నది. ఎదమవైపు ప్రథమంగా తిరుగవలసివున్నది. ముందరగా కారును రోడ్సుకు కుఢివైపు తీసుకువచ్చి తిప్పుకోవాలి. నేను ఆ ప్రయత్నంలో స్థీరింగును కుఢివైపుకు తిప్పాను. వట్ట రుల్లుమన్నది. కారణము స్థీరింగు లూజుగా తిరిగింది. కారు చక్కాలు తిరగలేదు. అందే స్థీరింగుకూ కారు చక్కాలకూ సంబంధం వూడిపోయింది.

అంతకు ముందు అనేకమార్గు కొండపైకి క్రిందికి కారు నడిపిన అనుభవము నాకువున్నది. అందుచేత క్రణంలో పరిష్ఠితి అర్థమైంది. వెన్నెముక పాడవునా జలదరించింది. భయము అవహించింది. ఊరికి

వాగుతున్నవాడిని అవాక్షయి పోయాను. పైన ఉన్న కీ వెంకటేశ్వరుని సన్నిధికి మనస్సు వెళ్లి శరణు జొచ్చింది. “స్వామీ! నీ మీద భారము వేసి వస్తున్నాను. ఆగను. నీయిష్టము వచ్చినట్లు చెయ్యి తండ్రి!” అనుకున్నాను. మానం వహించాను. మనస్సులో “వెంకటేశ పాపిమాం శ్రీనివాస రక్షమాం” అని ప్రార్థన ప్రారంభించాను. ఎదకెరిపి లేకుండా ప్రార్థిస్తూ కారు పానియ్యడం మొదలు పెట్టాను. ఇదంతా కొద్ది క్షణాల్లో జరిగిపోయింది.

నాలుక, మనస్సు, బుద్ధి - భగవన్నామంతో నిండిపోయాయి. కట్టు రోద్యును చూస్తున్నవి. చేతులు స్థీరింగు చక్కమును నెమ్మడిగా తిప్పుతున్నవి. కాట్టు స్థీరు కంటోల్ చేస్తున్నవి. కారు చాలా నెమ్మడిగా నదుస్తున్నది. నాస్తురణమాత్రం శ్రీనివాసుని పాదపద్మములపైన లగ్గుమై యున్నది.

ఆప్పుడు నాకు రెండు విషయములు తెలుస్తున్నవి.

(1) అశ్వర్యకరంగా కారు అన్ని వంకరల రోద్యులో చక్కగానడున్నాన్నది. (2) నాపక్కనా, వెనుక కూర్చున్నవాట్టు నన్ను బుజాలు పట్టుకొని వూపుతూ “ఏమిటి మాట్లాడబుము మానేశాహు? కారు అంతనెమ్మడిగా పానిస్తున్నా వెందుకు?” అని ప్రశ్నల వర్దముతో చాలాసేపు విఫల ప్రయత్నంచేశారు.

శ్రీనివాసుని నామమే తోడుగా నుమారు మూడుగంటలు అనందంగా కారునదిపి కొండపైకి చేరి కార్టు ఆపేచోట కారు ఆపి, స్వామికి చేతులెత్తి కృతజ్ఞతతో భక్తితో నమస్కారం చేసి, కారుదిగాను. ప్రశ్నల వర్దము కురిపిస్తున్న మా వాళ్లకు, ‘లూజాగా’ వున్న స్థీరింగునే నమాధానంగా చూపించి ‘స్వామినామం’ కారును పైకి ఏఖంగా తీసుకొచ్చిందీ క్షుప్రంగా చెప్పాను.

నోట్టు తెరుచుకొని ఆశ్వర్యంతో వింటున్నమావాళ్లకు, కృతజ్ఞతతో, భక్తితో నిండిన నాకు-“ఏమిటండి మీకారు చెడిపోయిందా?” అని ప్రశ్నిస్తూ వచ్చిన వ్యక్తిని చూరగానే మమ్మల్ని మాయ క్షీణట్లుగా ఈ లోకంలో పడ్డాము. అతమ నుమారు 20 నంవత్సరముల వయసుగల్గిన చక్కని కుర్రవాడు. చిరునవ్వుతో ఇంకా అంటున్నాడు. మీకారు చాలా నెమ్మడిగా చాలాసేపు కొండ ఎక్కుతము చూసి ఏమన్న ట్రుబుల్

యిచ్చిందేమో ననుకున్నాన్నేండి. ఉత్తరాది యాసతో మాట్లాడుతున్నాడు.
అప్పుడు నేను అడిగాను. నీపేరేమిటి ఏమిచేస్తావుంటావు! - అని.

నాపేరెంకబేశ్వర్లు (నాపేరు వెంకబేశ్వర్లు అనేది కలిపి చెప్పాడు) ఈకొండపైన నాపెట్టు ఉన్నది. మీకారు రిపేరు చెయ్యమంటారా?
అన్నాడు. సరే సంగతి చెప్పి కారుచూడమన్నాను. కారుచెస్సు చెయ్యటం,
స్థిరింగు విప్పదియ్యటం పూర్తిగా అరిగిపోయి నున్నగా తయారై
నిరుపయోగమైన స్థిరింగురాదును పైకి లాగివేసి నాముందు పెట్టటానికి
పదునిఃఖపాలు పట్టలేదు. దీని గోవ్వ పూర్తిగా అరిగిపోయినయ్యా. ఇది
పనికిరాదు. ఇవ్వాళ అదివారము కొత్తది దొరకదు; ఏమి చెయ్యమంటారు?
అన్నాడు. నీయిష్టం అన్నాను. ఆప్రయత్నంగా. సరే ఒక పాతడబ్బా- వుంటే
యివ్వండి అన్నాడు. లేదు నీవే తెచ్చుకోమన్నాను. కొద్ది నిమిపాల్లో ఒక
పాతడబ్బా తెచ్చి దానితో రిపేరుచేయటానికి ఉపక్రమించాడు.

అప్పుడు నాకు అతన్ని చూసి ఒక విధమైన భయము పట్టుకున్నది.
ఎం చేస్తాడో, ఎంతడబ్బుగుంజుతాడో? అల్లరిపాలు చేస్తే ఏని బారినుంచి
కాపాడుకోవటం ఎలా? అని నాకు పట్టిన ఆలోచనల్ని మాబావగారికి,
తమ్మునికి చెప్పాను. ముగ్గురం వెళ్లి దగ్గరలోవున్న చెట్టుక్రింద (ఇప్పుడు
టీస్క పున్నదగ్గరికి) కూర్చుని ఆలోచనలో పడ్డాము. మా సమస్య
తేలకముందరే మెకానిక వెంకబేశ్వర్లు చిరునవ్వుతో పచ్చాడు. కారు రెడి,
ట్రయలుకు వెళ్లాము రండి అన్నాడు. అప్పటికి అతనికి కారు వప్పచెప్పి
15 నిముపాలు అయ్యంది. నేను అతను క్రింది తిరుపతి వైపు కొంతదూరం
కారులో వెళ్లాము. అతనే ద్రైవ్ చేశాడు. చాలా ఫాస్పుగా కారు పొనిస్తూ
యా స్థిరింగుకు ఈ కారు వున్నన్నాటు భోకాలేదు, ద్రైవ్యంగా వారుకోండి,
కావాలండే నెల్లూరులో మీ మెకానికకు చూపించుకోండి అన్నాడు.

సరే నీకు ఉబ్బులు ఎంత యివ్వమంటావు అని అడిగాను. ఏమి
వద్దండి. యాచిన్నదానికి ఉబ్బులెందుకు? అన్నాడు అంతకు ముందుదాకా
ఇతడు ఎంతమోసం చేస్తాడో అని భయపడుతున్ననాకు అది అంతా
మరుపువచ్చియాకురవారు చాలా అమాయకుడు. అనుభవం లేనందువల్ల

యిట్లా ఉబ్బులు వద్దన్నాడు అనిపించింది. బాబూ యిట్లా అయితే ఎట్లా నంపాదిస్తావయ్యా? మాబోటి యాత్రికుల దగ్గరనేకదా బాగా తీసుకోవల్సింది. కొత్తపార్షువేస్తే కనీసం వందరూపాయలు పెట్టాల్సి వచ్చేది కదా. అదీకనీసం రెండురోజులు వట్టేది. నాకు ఏమీ దమ్ముణీ ఖర్చులేకుండా 15 నిముపాల్లో బాగుచేసి యిచ్చి ఉబ్బులు తీసుకోననదం న్యాయంకాదు. అని తీసుకోవల్సిందేనని ఎంతో బ్రతిమాలాను. సరే 15రూపాయలు యివ్వండి అన్నాడు. 30రూపాయలు బలవంతంగా జేబులో పెట్టి కృతజ్ఞతలు చెప్పాను. నన్ను స్థాండులో వదిలిపెట్టి అతడు వెళ్లిపోయాడు.

మావాళందరికి జరిగింది చెప్పి చాలా మంచి కుర్రవాడు చాలాబాగా కారుబాగుచేశాడు, అని చెప్పాను. అనవసరంగా భయపడ్డాము అని అనుకున్నాము. వెంటనే శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి దర్శనానికి వెళ్లాము అద్భుతంగా దర్శనం యిచ్చి అనందబాష్పాలు ఊరించాడు పరమాత్మ. ఆలయం బయటికి వచ్చిన తరువాత అందరికి మాయ తొలగింది. అక్కడవున్న టాక్సిల వాళ్లను, విచారణ కార్యాలయములోను కనుక్కున్నాను, వెంకటేశ్వర్లు అనేకారు మెకానిక్ పెద్దవక్కడ అని. కొండపైన ఆపేరుగల కారుమెకానిక్ లేదు అని అందరివద్దనుంచీ ఒకడే ఖచ్చితమైన సమాధానం.

స్వామీ నిన్ను ప్రార్థించే క్షేమంగా పైకి చేర్చావు బాగానే వుంది. మెకానిక్గా గూడా వచ్చావా స్వామీ. నిన్ను ఎంత తప్పగా అంచనా వేశాను. నేను ఎంత దుర్మార్గాలైంచు నన్ను క్షమించు స్వామీ అని మనస్సులో ప్రార్థిస్తూ కన్నీళ్లు ఆపుకోలేకపోయాను.

ఈ అపదగడ్డెక్కించమని ప్రార్థించాను.” ‘కాని ఏమి మొక్కకొనండే ఇస్తానన్నా ఒద్దన్నావే, బతిమాలించుకొని, బలవంతం చేయించుకొని, నీచేతుల్లో తీసుకోకుండా జేబులో (హండీలో) వేయించుకొని తీసుకున్నావా స్వామీ ఆ మొక్కకోని మొక్కబడి”. తరువాత మేము నుఖంగా యిల్లు చేరాము.

ఈనంఘటన జరిగి యున్ని సంవత్సరాలైనా ఆ వెంకటేశ్వర్రుతో పరిచయం, మాటలు, నిన్ననో, మొన్ననో జరిగినట్లుగా ఉంటుంది. అందువల్లనే అంతాయథ్యాతథంగా ప్రాయగలిగాను.

“వెంకటేశ పాహిమాం. - శ్రీనివాస రక్తమాం”.

ఆపదుద్ధారకుడు

శ్రీ డి.ఎస్.పెరుమాళ్, విజయనగరం.

శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి యొక్కలీలలు అనంతములు. ఈ కలియుగములో మనసలను అర్పావతార రూపంలో ఆదుకుంటూ వున్న పురుషోత్తముడు. మనసా, వాచా, కర్మా ఆ శ్రీనివాసుని సేవించినవారికి ధర్మబుద్ధముయిన న్యాయసుమృతముయిన కోరిన కోర్కెలు తీర్మానికి కంకణం కట్టుకొన్న పరమాత్మ.

ఇంతవరకూ నా జీవితంలో ఎన్నో సార్లు, స్వామి నన్ను కరుణించినారు. అందులో ముఖ్యముయిన మూడు అనుభవాలు మాత్రం విన్నవించుకుంటున్నాను.

మొదటిది:

నేను ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియాలో 1945 సంగాలో కాపియర్ ఉద్యగంలో చేరి 1980 సంగాలో స్టేట్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియాలో మేనేజరుగా ఉద్యగ విరమణ పాండాను. అది 1957వ సంవత్సరం. నేను కార్యాలయంలో వుంటుండగా, ‘కరెస్టీ’ నోట్లు లెక్కపెడుతుండగా అకస్మాత్తుగా నాకుడిచేయి యొక్క బొటన వ్రేలు పట్టుతప్పి పోయినది. శతవిధాల ప్రయత్నించినా బొటనవ్రేలు అదుపులోనికి రాలేదు. పెద్దడాక్షర్లను సంప్రదించి, పెద్దమొత్తములో ఖర్చుపెట్టి మందులు వాడినా ఉపయోగం కలుగలేదు. మానసిక బాధమాత్రం మిగిలింది నాకు.

చేసేది ఏమీలేక, ఆసమయంలో కూడ ఆ శ్రీనివాసుని తలవటానికి నా ప్రారభ్యక్తి కర్మాల్ఫ్యాపడింది కాబోలు. తిరుమల స్వామివారు స్వారణకే రాలేదు.

ఎట్లో అతికష్టంమీద బొటన ప్రేలుమడిచి, చూపుదువేలు, మధ్యలేలు సహాయంలో నోట్లు లెక్కిపెట్టడం ప్రాయటం కూడ అలవాటు చేసుకున్నాను. లెక్కకు మించి ఎన్నోసార్లు కలంకూడ జారిపడి పాయిది. నాబాధ ప్రాతిల్లో తెలియజెప్పలేనిది.

1964 డిశంబరులో నాకు హెడ్ కాపియర్ ప్రమోషన్ సందర్భంగా మద్రాసుకు శిక్షణకు పంపించారు. నాయగువారాల శిక్షణాకాలంలో కూడ స్వామివారు గుర్తుకు రాలేదు. ఇంకావారం రోజులలో, శిక్షణ పూర్తి అవుతుందనగా నాతోపాటు శిక్షణలో వున్నవారు తిరుపతి స్వామివారి దర్శనానికి వెఱతున్నట్లు చెవిన పడింది.

ఆ స్వామివారి కట్టాక్షం వలన, స్వామివారిని తలచి “స్వామీ! రేపుకానీ, నాబాటన ప్రేలు మామూలుగా స్వాధీనంలోనికి వస్తే ఊరికి వెళ్లమందు నేనూ, సీదర్శనం చేసుకొని, మాఘారు వెళతానని అనుకొన్నాను.

ఆశ్చర్యం! అద్భుతం! పరమాద్యుతం! ఎంతమాత్రం అబద్ధం ప్రాయలేదు. తప్పకుండా స్వామివారు “నేను వున్నాను! సుమా!” అని చెప్పినట్లుగా సదరు బొటనప్రేలు స్వాధీనంలోనికి వచ్చి క్రమముగా వారం రోజులకల్లా పూర్తి స్వాధీనంలోనికి వచ్చేసింది. దాదాపు ఏదు సంవత్సరాలు ఆ సప్తగిరిశుని వేదుకోలేదే! అని చాల చింతించి, ఇప్పటికయినా, స్వామివారి కట్టాక్షం నామీద కల్పిందని మా ఇంటిల్లి పాదీ చాలా ఆనందించాము. నేను అనుకొన్న ప్రకారం స్వామిని దర్శించుకొని తలనీలాలు సమర్పించి మాఘారు వచ్చినాను.

రెండవది:

మాకు విశాఖపట్టంలో ఒక ఇల్లు వున్నది. దానికి నీటి సదుపాయం లేకపోవటం వలన 1978లో నూయి తవ్వించి, మోటారు అమర్చినాను. మంచి పనివాళ్ల చేత చేయించినా, మోటారు పనిచేస్తున్నా, నీరుపైకి వెళ్లక మూడురోజులు ఇచ్చంది పడిన తర్వాత, స్వామివారి కట్టాక్షంవల్ల శ్రీ స్వామివారిని జ్ఞాప్తికి తెచ్చుకొని, “స్వామీ! నూతినీరు పైతాట్టిలోనికి వెళ్లినట్లయితే నీకండకు వచ్చి తలనీలాలు సమర్పించి సీదర్శనం

చేసుకుంటా”నని మొక్కకున్నాను. వింతగా తోచవచ్చును. కానీ, ఆస్యామియే కరుణించినాడు. వెంటనే తొట్టికి సీరు వెళ్లటం మొదలయింది. స్యామికి మొక్కకున్న విధంగానే తిరుమలకు కుటుంబ సహాతంగా వెళ్లి స్యామి అనుగ్రహంతోనే మొక్కబడులు స్యామివారికి చెల్లించినాము. మూడవది :

మా మనమడు (2సం॥ వయస్సు) ఒక సంవత్సరం క్రిందట ఎడతెరపిలేని విరేచనములతో బాధపడ్డాడు. విశాఖపట్టం తీసికెళ్లి వైద్యనిపుణులకు చూపించి చాలడబ్బు భర్యచేసినా ప్రయోజనం లేక పోయింది. ఆశలుకూడ వదలుకున్నాము. తిరిగి విజయనగరం వచ్చివేసి స్యామివారి కట్టాక్కం వల్ల మరలా స్యామివార్షి గుర్తుకు తెచ్చుకొని, పిల్లవాని ఆరోగ్యం బాగుంటే తప్పకుండా నీకొండకు పంపించి, తలసీలాలు సమర్పించుతామని మొక్కుకొని, మాఘర్షానే మాపీధిలోనే వున్న కొత్తగా వచ్చిన డాక్టరువద్ద వైద్యము చేయించినాము. స్యామిదయవల్ల జబ్బు పోయి ఇప్పుడు చక్కగా ఆడుకుంటున్నాడు. తర్వాత వాడిని, వాడి అమృతాన్న, అన్నలతో శ్రీవారి కొండకు పంపించి మొక్కలు తీర్చుకొన్నాము. ఇలా ఆ శ్రీనివాసునిలీలలు ఎన్నెనా చెప్పగలము.

ఆ శ్రీనివాసుడు మా ఇలవేల్పు. మా మూలధనం. త్రికరణపుద్గిగా స్యామిని కొలిచేవారికి స్యామివారి కట్టాక్కం తప్పకుండా వుంటుందని నా స్వానుభవమూ, విశ్వాసమున్నా.

నేత్రదాత

శ్రీ జె.వి.సాంబశివరావు, గుంటూరు.

కలియుగంలో భక్తులపాలిటి కరుణా సముద్రుడయిన శ్రీ వెంకటేశ్వరుని మహిమలు అనంతములు.

అది 1985 జూన్‌నెల. బంధువుల వివాహానికి వెళ్లి తిరిగి స్వస్థలానికి వచ్చే తిరుగు రైలు ప్రయాణంలో ఎడమకన్ను ఎరుపుచేసి మంట ప్రారంభమయింది.

ఎండాకాలం వేళతప్పి భోజనం చేయుటవల్ల వచ్చిందని అత్రధ్వచేశాను. బాధ తొలగనందున గుంటూరులో వేత్రవైద్యునకు చూపించాను. వైరస్ ఇన్ఫెక్షన్ అని రెండు రోజులు కంటీకి ఇంజక్షన్ చేసి మందులు వాడారు. బాధ తొలిగింది. కాని చూపు బాగా సన్నగిల్లింది. మరలా డాక్టరు పరీక్ష చేసి “నల్లపాపపై తెల్లని చుక్క వచ్చింది. తగ్గటం కష్టం. చాలా కాలం వైద్యం చేయాలి. నీ అదృష్టం బాగుంటే తగ్గవచ్చు. వెయ్యమందిలో ఒకరికి తగ్గి అవకాశం మాత్రం వుంది. అన్నారు. ఎందుకైనా మంచిది. ప్రాద్రాబాదు సరోజిని అసుపత్రికి వెళ్లి సేతపరిక్ష చేయించు. అచ్చట కంటిపాపమార్పించి చేస్తారు. పెద్ద శప్త చికిత్స అవుతుంది” అన్నారు.

శ్రీ వెంకటేశ్వరుని స్కృతిస్తూ ప్రాద్రాబాదు బంధువుల యింటికి చేరి, మర్మాదు అసుపత్రి డాక్టరుచే పరీక్ష చేయించినాను. డాక్టరుగారు పరీక్ష చేసి, శప్త చికిత్సతో. పాపమార్పించి చేయాలి. మూడుమాసములు అసుపత్రిలో వుండాలి. అప్పటికునా చూపు తప్పక వస్తుందని చెప్పలేమన్నారు. నేను నిస్సుహతో ఏమీ తోచక గుంటూరు చేరి శ్రీ వెంకటేశ్వరునిపై భారం వేసి, గుంటూరు వైద్యునకు విషయం వివరించాను. నేను నాకుటుంబ సభ్యులతో దిగులుతో మంచముపట్టాము.

ఈ పరిష్కారులలో శ్రీ వెంకటేశ్వరునిపై భారం వేసి, ఆపరేషన్ లేకుండా స్వస్థత చేకూరే ఎదల స్వామివారిదర్శనం చేసుకుంటానని మైక్కి, గుంటూరు డాక్టరుగారి వద్దకు మరలా వెళ్లి విషయం వివరించినారు.

డాక్టరుగారు పరీక్ష చేసి, “ఆపరేషన్కు తొందరలేదు. కొంతకాలం మందులు వాడి చూడండి” అన్నారు. శ్రీ స్వామివారి దయవల్ల డాక్టరుగారి సలహాతో మందులు వాడినాను. నాలుగుమాసములు మందులు వాడిన పిదప వ్యాధి క్రమేపీ తగ్గముఖం కావచ్చింది.

గత నవంబరు నాటికి 90 శాతం వ్యాధినయమయింది. డాక్టరు “తెల్లచుక్క కరిగిపోయింది. ఆపరేషన్ అవనరం లేదన్నారు”.

అనందమయింది. శ్రీస్వామివారిని నవంబరు నెలలో దర్శించుకొనినాను.
ఇప్పటికి పూర్తిగా వ్యాధి తగ్గినది. పోయిన చూపు పూర్తిగా వచ్చింది.

భక్తులు అర్థిగా, విలిచే విలువుకు పరికే దైవంగా ఆ
ఎదుకొండలవాడు ఎందరిని కాపాడుచున్నాడో!

దీడ్డ మందు

శ్రీ పి.ఆప్సలకోండ

1979వ సంవత్సరం నవంబరు నెలలో మా ఏకైక కుమారునికి
మూర్ఖురోగం వచ్చింది. అప్పుడు వానికి 12 ఏళ్లవయసు. 8వతరగతి
చదువుతున్నాడు. నరాల వైద్యనిపుణునికి చూపిస్తే ‘గార్హినల్’ మత్తు మాత్రలు
3 సంవత్సరాలు వేయాలని చెప్పారు.

ఎదుకొండలవాడా! శ్రీ వెంకటేశ్వరా! మత్తు మాత్రలు వేయుట
మంచిదికాదని అనేకమంది అంటున్నారు. వేయక తప్పదని డాక్టరు
గారంటున్నారు. కాబట్టి నీమీదనే భారంవేసి మాత్రలు వేస్తున్నాం. అని
మాబాబుకి చికిత్స మొదలు పెట్టాం. ఒక ఏడాదికి వాడి ఆరోగ్యం
బాగుపడింది. ఆతరువాత రెండేళ్లకూడ అలాగే వేస్తున్నాం.

యలమంచిలిలో 10వతరగతి ఉపాధ్యాయులు శ్రీ ధవం
దీక్కితులుగారు మావాడిని ప్రత్యేక శ్రద్ధతో చూచిన ఫలితంగా, వాడు
10వతరగతిలో 82 శాతం వరకు మార్గులు 1982 మార్చిపరీక్షల్లో
సంపాదించాడు. గవర్నమెంటు పాలిటిక్స్‌లోకూడ సీటు దొరికింది.

ఇది ఇలావుండగా 1981నుంచి నేను పూజ్య గురుదేవులు శ్రీ
స్వామి చిన్నయానంద మహారాజులవారు తపాలుద్వారా వేదాంతబోధ
చేస్తున్నారని వారి శిష్యునిగాచేరాను. “సరియైన మార్గంలో నడచిన
వారిని దేవుడు సర్వదా రక్తిస్త్రాదు” అనేది వారి దివ్యసందేశం. వారి
వేదాంతసారము రుచి చూచిన పిదప ఎదుకొండలవానిపై నేను వాభక్తిని
ద్విగుణీకృతం చేశాను. తద్వారాభయంకరమైన మూర్ఖురోగంనుండి
నాపిల్లవాణ్ణి రక్తించమని ప్రార్థించాను. ఈనాప్రార్థనవల్ల శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి

“దిక్కులేనివారికి దెవుడే దిక్కు” అనిన నానుడి అక్కరాలా నాయందు నిజంచేసి నాకు అనేక మహిమలు చూపించారు.

1984 సంవత్సరం శివరాత్రి రోజు రాత్రి ఊరంతా తిరగటానికి ఇతరపిల్లలతో మావాడు వెళ్లానంటే అలా తిరగకూడదని బలవంతాన ఆపేశాను. అందుకు వాడికి కోపం వచ్చి ఆరాత్రి నేను గార్దినల్ మాత్రలు వేసుకోను అన్నారు. 3 సంవత్సరాలపాటు మాత్రలు వెయ్యాలని మొదట చెప్పిన డాక్టరుగారు మరొక్కరెండేష్ణు వెయ్యంది. మొత్తం 5 ఏళ్లు వేస్తే పూర్తిగా తగ్గిపోతుంది. అని చెప్పుట చేత 1982 నవంబరు నుంచి మరల మాత్రలు మావాడికి వేస్తూనే వున్నాం. మధ్యన ఛాలిస్తే మంచిది కాదన్నారు. అక్కడ నుంచి మరొక్క ఐదేష్ణు వెయ్యాలన్నారు. అందుకే స్వామిమీద భారంవేసి మాత్రలు వేసుకోమని మావాడిని పదే పదే బ్రతిమాలాను., కాని వాడు ససేమిరా అవి వేసుకోలేదు.

“ఎదుకొండలవాడా! స్వామీ ఎంతపనిచేశావు. వాడి కింకా ఐదేష్ణు వెయ్యాలంటే వాని ఆరోగ్యం గతి ఏమవుతుంది? నిన్ను నమ్మినందుకు ఇలాగ బాధపెట్టావు అని చెఱ్చపేరు తెచ్చుకొనకు సామీ!” అని దీనంగా ప్రార్థించాను.

ఆ మరునాడు మావాడు ఇంటి ప్రక్కనే అనేకముక్కలుగా చేసి వేసిన గార్దినల్ మాత్రలు చూపించాడు. ఏమిటివి, ఇవి? అంటే “ఈ నిజం ఎలాగ చెప్పాల్సి అని నేనింతవరకు వేచివున్నాను. రాత్రి నాకు ఆ అవకాశం వచ్చింది. నేను మొదటి సంవత్సరం మాత్రమే మాత్రలు వేసికొన్నాను. అక్కడి నుంచి వేసికంటున్నట్లు నటించాను. ముక్కలు చేసి బయట ఊసేస్తున్నాను”. అనివాడు చెప్పాడు.

దినిని బట్టి మావాడికి మూర్ఖతగ్గినది.., ఆరోగ్యం బాగుపడినది కేవలం మందులవల్ల కాదనీ, నా ప్రార్థనను మన్మించిన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి కృపవల్లనే ఇదంతా జరిగినదని రూఢి చేసుకొన్నాను. కనుక నమ్మినవారికి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి గురుతైన రోగాలను గుణముచేసే మందు! ఆయనే దొర్ఘమందు!! అదే తిరుమలమీది మందు!!.

అపదమొక్కలవాడు

శ్రీ వి.వి.చలపతిరావు.

మేము దంపతులము ప్రతి శనివారము శ్రీ వేంకటేశ్వరునికి పూజలు చేసి, ఒకపూట భోజనము, చేయుచుండివారము.

ఈది 1946 సంవత్సరంలోని మాట. నాకు ఏపరీతమైన జ్యోరం వచ్చింది. అయినను తగ్గలేదు. గుణము కనిపించలేదు. పైగా 21 రోజు ఉదయం 8 గంటలకు కట్టు నిలువుగ్రుద్దు పడినవి. స్వపులేదు. డాక్టరును తెచ్చారు. చూచి చప్పరిస్తూ “అయినా అధైర్య పడకండి. ఈ కలికం సీళతో అరగదీసి రెండుకళలో పెసర పలుకంత పెట్టండి. 10 నిమిషములలో కట్టు మూతలు పడాలి. పడకపోతే లాభం లే” దని చెప్పి వెళ్లివాడు.

అట్లాగే కలికంవేశారు. 15 నిమిషములు చూచారు. మూతలు పడలేదు. ఆడవాళంతా వాకిట్లోకి వెళ్లి గొల్లుమన్నారు. నాభార్య 2,3, రోజులనుండి భోజనము చేయనందున, కట్టు తిరిగి పడిపోయిందట.

అప్పుడు లోపల నావడ్డ నాబావమరిది ఆయన కొడుకు, ఇతర మగవాళ్లు మాత్రమే వున్నారు. అప్పుడు నానోటినుండి ఈ విధంగా మాటలు వినపడ్డవి వాళ్లకు. “అవిదను స్నానం చేసి దిపారాధన చేసి శ్రీ వేంకటేశ్వరునికి తలనీలాలు ఇస్తామని ప్రొమ్మక్కోమనండి” అని. కుర్రవాడు బైటికి పరుగెత్తు కెళ్లి “అత్తయ్య! మామయ్య మాటలుతున్నారు” అని విన్నది చెప్పినాడు.

అప్పుడు అక్కయన్న ఆడవాళ్లు, పెద్దవాళ్లు నాభార్యను లేవదీసి, స్నానం చేయించి, చెప్పినట్లు చేయించారట. అదిపూర్తయ్యేవరకు నాకట్లు అట్లాగే వున్నవి. అది పూర్తయిన 5 నిమిషాలకు కట్టు మూతలుపడి “దాహం!దాహం!” అన్నానట. తర్వాత 10 రోజులలో కోలుకున్నాను. ఆ ప్రొమ్మక్కు కొద్ది రోజులలోనే తిరుపతికివెళ్లి తీర్మానున్నాము.

చూచారా! నమ్మి సేవించినవారిని ఆపదలలో ఎట్లా శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు ఆదుకుంటాడో! అందుకే “అపదమొక్కలవాడు” అన్న చిరుదు ఆయనకి చెల్లుతున్నది ఈ కలియుగంలో.

సన్మార్గదర్శి

శ్రీమతి మంతెన నుజాత

“కాసల్య సుప్రజారామ!” అంటూ శ్రీ స్వామివారి శ్లోకాలను పరించి ఎంతోనిష్ఠతో హృజచేసే మాత్రాత్ర వారి ఇంటిలో, స్వామికి చాలా ఇష్టమైన శనివారంనాడు, తన భక్తుడు చేసిన అపచారమును, ఇంకోభక్తురాలిని ఆవేశించి కోపముతో తెలియజేసి, తన భక్తుడుచేసిన అపచారమును సరిదిద్ధుకొనేలాచేసి శనివారంనాడు తనను నిష్టగా హృజచేసుకునే విధంగా, సన్మార్గంలో నడిపించిన స్వామివారిలీల ఇది! ఈ సంఘటన మావారి జీవితంలోనే జరిగింది.

మా అత్తవారి ఊరు తుని. మా అత్తవారింటల్లో తరతరాలుగా తిరుమల శ్రీవారి హృజ నిత్యం నిష్టగా చేసేవారు. మావారికి ఆసంవత్సరం కొత్తగా, పెద్దపురం కాలేజీలో సీటు వచ్చింది. ఆ ఊరులో బంధువులు ఎవరూ లేనందున గదితీసుకొని వుండేవారు. శాఖాహారహోటల్ సరైనది లేకపోవుటవలన మాంసాహారహోటల్లో భోజనం రోజూచేసేవారు. ప్రతిరోజూ చేసినట్లే శనివారంనాడుకూడా మాంసాహారం భోంచేసేవారు. ఈతప్పు నాకు తప్ప ఇంటిలో ఎవరికి తెలియదు కదా! అనే భ్రమలో వుండేవారు.

ఒక శనివారం మా అత్తగారు మామూలుగా హృజ చేసుకుంటున్నారు. ఇంతలో పక్కింటి కాసులమ్మ అక్కడికి వచ్చింది ఆవిడకూడ శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారికి చాలా భక్తురాలు. ఆమె హృజగదిలోనికి గబగబావచ్చి స్వామిపటంకేసి తదెకంగా చూడసాగారు. అప్పటికే ఆవిడకట్లు ఎర్రగా అయినాయి. కోపంగా చూడసాగారు.

“ఏమైంది కాసులమ్మా!” అని మా అత్తగారు అదుగుగా, “నేను కాసులమ్మనికాను. వెంకటరమణస్వామిని” అన్నారంట. మరల “వాడు అక్కడ నియమం, నిష్ట, హృజ ఏమీలేదు. శనివారం కూడ మాంసాహారం చేస్తున్నాడు. ఈ తప్ప వాడికి తప్పఇంక ఎవరికి తెలియదు అనుకుంటున్నాడు. వెంటనే వాళ్లి శనివారం మాంసాహారం మానివేసి హృజ నిష్టగా చేయమను” అని అన్నారంట.

“స్వామీ తప్ప అయింది క్వమించుతండ్రి” అని వేఱుకొనగా కాసేపటికి శాంతించి మామూలుగా అయ్యారు. తరువాత మావారు తుని వచ్చినపుడు ఇంట్లోవాళ్లు పెద్దాపురంలో, శనివారంనాడు మాంసాహరం తింటున్నావా? అని అడుగగా, మావారు ఆశ్చర్యంతో “ఎవరు చెప్పారు? నిజమే నేను తింటున్నాను” అన్నారంట. “స్వామి కాసులమ్మకు ఫూని చాలకోపంగా చెప్పారు” అని ఇంటిలో వాళ్లు చెప్పారు.

ఆప్పటినుండి మావారు శనివారంనాడు తలస్వానంజీసి ఘూజచేస్తేకానీ మంచినీళ్లకూడ ముట్టుకోరు. ఇది నిజంగా దైవతీల. కాకపోతే ఎక్కుడో పెద్దాపురంలో జరిగిన విషయం పక్కింటిఅవిడకు ఎలాతెలుస్తుంది. మావారిని మంచి మార్గంలో పెట్టిన దేవుడు ఆ ఏడుకొండలవాడు!

ఉద్ధోగప్రదాత

శ్రీమాన్ దూషటి వరదాచార్యులు.

నేను ఇప్పటికి పదకొండు సంవత్సరాల క్రితం ప్రభుత్వేద్యగంలో ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేసి విరమణ పాందాను. అంతకుముందు నాకు కలిగిన కష్టాలు వెంకన్న ఎట్లు నివారించారో వివరిస్తున్నాను.

నేను 1952 జూలైలో వ్రభుత్వ మాధ్యమిక పారశాల ఉపాధ్యాయునిగా నియమితమైనాను. అదేమి గ్రహచారమో ప్రతిఏదు గండాలతోనే వుండేది ఉద్యోగం. బహుశా 1956లో కాబోలు అత్యవసరపరిస్థితులలో ఒక నెల సెలవు పెట్టాను. అదిమొదలు నాకు చెడ్రరోజులు ప్రారంభమయ్యాయి. ప్రధానోపాధ్యాయులు, నేను సెలవు పెట్టకుండా మానేసినట్లు విద్యాశాఖాధికారికి రిపోర్టు పంపారు. దానిపై విద్యాశాఖాధికారి నన్ను ఉద్యోగం నుండి తీసివేసి అందే డినెమిస్ చేసి, సదరు ఉద్యోగంలో ఇంకాకరిని నియమించారు. కాని నాకున్న అనుభవాన్ని బట్టి ఆపని చేయకూడదు. రెండుమూడు సారులు వారిని కలిసినను నీవు తీసివేయబడ్డావు. నీ కాయితాలు డి.పి.ఐ. గారికి పంపామని సాగనంపారు.

అందుచై నేను కొత్తగూడెంలో, నాలాగ వ్రభుత్వాన్నత పారశాలాధ్యావకుడుగా వనిచేసే తమ్ముని వద్దకు చేరి, ఒక ఉన్నతాధికారిగారికి తెలుగు (వారిమాత్రభాష ఉరుదు) నేర్చేవాళ్లి.

ఒకరోజు మా మరథలు నాతో “బావగారు, మీకు ఉద్యోగం తిరిగివస్తే మొదటి జీతం తీసికొని నీ కొండకు వచ్చి తలనీలాలిచ్చి మొక్కు తీర్చుకుంటానని వెంకన్నకు దణ్ణం పెట్టుకోండి” అని చెప్పింది.

అమ్మానాకెక్కడ ఉద్యోగం వస్తుంది. మరణించిన వాడు లేస్తాడా? అన్నాను నిరుత్సాహంగా. కాని ఆమె పట్టుదలమీద అట్టగే చేసాను. పదిరోజులు గడవక ముందే అనుకొన్నట్లు జరిగింది. మా తమ్ముడు విద్యాశాఖాధికారిని కలవడానికి పొగా వారు “ఏమంది మీతున్నగారెక్కడ వున్నారండి” అని అడిగారట. ఆయన నిష్కారణంగా ఉద్యోగం పోయి నావద్ద వుంటున్నారని మా తమ్ముడు జవాబిచ్చాడట. “అయితే ఆయనను రేపే నావద్దకు పంపండి మళ్ళీ ఉద్యోగం యిస్తా” నన్నారట. మా తమ్ముడు వచ్చి ఆవిషయము చెప్పాడు. నమ్మలేక “ఏమిరా తమ్ముడూ ఎగతాళి చేస్తున్నావా?” అన్నాను. “లేదన్నయ్యా నీవు వెళ్లి వారిని కలువు” అని అనగానే, మా మరదలందుకొని, “నే చెప్పలే! ఇంకేం బావగారు, మీరు మళ్ళీ ఉద్యోగస్థులవుతారు వెళ్లిరండి. ఇదంతా వెంకన్నదయ” అని జ్ఞాపకం చేసింది.

మర్మాదు వెళ్ళి అధికారిని ఇంటివద్ద కలిశాను. ఆఫీసుకురండి పదిగంటలకని చెప్పారు. వారు చెప్పినట్లు వెళ్లాను. వారు తనముందు ఒక గంట కూర్చోబెట్టుకొని ఉత్తర్యులు చేతికిచ్చి “జాగ్రత్తగా ఉద్యోగం చేసుకోండి. సెలవులు పెట్టుకండి. ఇంతవరకు జీతం నష్టం సెలవుకింద కట్టి సర్వీసుకలుపుతా” నని మంచి మాటలు చెప్పారు. మా వాళ్లందరు, నేను ఇది వెంకన్నమాహాత్మ్యం, దయ అని సంతోషించాం. ఉద్యోగంలో మార్చి 23వతేది చేరాను.

అప్పట్లో సెలవులకు ముందే సెలవుల (ఎప్రైర్, మే) జీతాలిచ్చేవారు. మా ప్రధానోపాధ్యాయులు చాలామంచివారు. ఆ నెలాఖరువరకు ఆ

రెండునెలలజీతాలు బిల్లుచేసి పంపారు. అప్పటికి ఉద్యగం పోయి ఆరునెలలయింది. ఆ జీతాలు త్వరగావస్తాయని ఆశలేదు. కాని ఆవెంకన్న కృష్ణాకట్టంతో ఆందరికన్నాముందే బిల్లులు మంజూరై వచ్చాయి. కొత్తగూడం వచ్చి మాకుటుంబానికి విషయంచెప్పి ప్రధానోపాధ్యాయులు తమ బిల్లులు రాగానే బ్యాంకిలో మార్పించి ఇక్కడే నాకు దబ్బు ఇస్తానన్నారని చెప్పాను. “బావగారు మీరన్నమొక్కబడి మాట మరచిపోకండి” అని జ్ఞాపకం చేసింది మరదలు. తప్పనన్నాను. ఇప్పుడా మరదలు లేదు. కాని మాటమాత్రం మరపు కాలేదు. ఇంకో విషయం చెప్పటం మరచాను. ఉద్యగము ఉడిముందు ఆరునెలలక్రితమే నాభార్యగతించింది రెండోపండి ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని నేను అంగికరించలేదు, నిరుద్యగినన్న. బాధతో.

మర్కాడు శనివారం పదిగంటల కల్లా ప్రధానోపాధ్యాయులు మా ఇంటికి వచ్చి నాజీతం 350 రూలు దాదాపు ఇచ్చారు. మామరదలు ఆరాత్రికే నన్ను ప్రయాణం చేయించి తిరుపతికి పంపింది. తలనీలాలు సమర్పించుకొని వెంకన్న బాబును కమ్ములారా దర్శించుకొని ప్రార్థన చేసి ప్రతిసంవత్సరం నీదర్శనానికి వస్తానని మనవి చేసి ఇల్లుచేరాను.

రెండునెలలు తిరగకముందే నాకు ద్వితీయ వివాహం జరిగింది. మా అమృగారు మీరుభయులు పసుపు బట్టలతో వెంకన్నను దర్శనము చేసికొని రమ్మని పంపింది. అట్లాగే చేశాము. అప్పటినుండి ఉద్యగ విరమణ చేసేంతవరకు ఏ ఒడుదుడుకులు లేకుండా చివరకు పదవీవిరమణ చేశాను. ఇది నాకు చిత్రంగా కనిపించింది. ఆ ఏడుకొండలవాని దయ.

ఇంకో విషయం క్ల్యాప్టంగా చెప్పి ముగిస్తా. నాకు పైపరాబాదుకు అతి ప్రయత్నము మీద బదిలీ అయింది. కొన్నాళ్ళు జరిగిన తర్వాత మేముభయులము (భార్యాభర్తలము, అప్పటినుంచి ఎప్పుడు ఇద్దరం కలిసే కండకు వెళ్ళేవాళ్ళం) తిరుపతికి బయలుదేరాం. కొందరు హండీలో వేయమని దబ్బులిచ్చారు. అన్ని కాయితముపై ప్రాసి కొన్నాను. తీరా

బయలుదేరేవేళకు నాచేతికున్న అరతులం బంగారు ఉంగరం జారికీందపడి కనిపించలేదు. దాన్ని వెతకదంతో ఆలస్యమయిపోయింది. ఎంతవెతికినా కనిపించక పొవడంతో ప్రయాణం అవ్యటికి విరమించుకున్నాం. ఇంతలో ప్యాంట్లు విప్పి మడత వేస్తుండగా వుంగరం క్రిందపడింది. ఇదిగో దౌరికింది ఆ ఉంగరం. లక్ష్మీ! పద ఆటలో వెళదాము. బస్సుకు వ్యవధి లేదన్నాను. అవునండీ నేను వెంకన్నను ప్రార్థించాను. ప్రయాణం ఆపవద్దని. ఆటలో బస్టోందుకు వెళ్లాము. ప్యాసింజరు బస్సు వెళ్లిపోయింది. ఒక ఎక్కుప్రెస్సు బస్సువుంది. కాని అందులో సీట్లు మూడు రోజులక్రితమే రిజర్వేషన్ అయ్యాయి. సంగతి చెప్పాను లక్ష్మీకి (నాభార్యపేరులక్ష్మీ). అయినా ఏమన్నా వుంటుందేమో అడగండి బుక్కింగులో అంది. ఒనే పిచ్చిదానా సీట్లు లేవని బోర్డు రాసి పెట్టారన్నాను. అయినా వెంకన్న ఆపరండి ప్రయాణం. అబ్బా వెళ్లివిచారించండి అంది. సరే దాని మాటిందుకు తీసివెయ్యాలని బుక్కింగులో అడిగాను. “ఇందాకనే చెప్పాకదండీ సీట్లు లేవని” అని కొంచెము చీకాకు పడ్డాడు. నేను తిరిగి వస్తూందే, “చిన్నమాట. మరచాను. రెండు టికెట్లు రద్దుయేటట్లువుంది. బస్సు బయలుదేరే ముందు కనిపిస్తే అవకాశం వుంటే తప్పక సాయంచేస్తాను” అన్నాడు. మీరు ఆసాయం చేస్తే నేనేదో ఇచ్చుకుంటాను అన్నాను. దానికి సమాధానం లేదు. ఈసంగతి మాలక్ష్మికి చెప్పాను. ‘వెంకన్నతన దర్శనానికి తప్పక రప్పించుకొంటాడండి’ అంది.

టికెట్లు నాపేరుతో మార్పుచేశారు. ఏమో ఇవ్వబోతే. వారే పదురుపాయలిచ్చి హండీలో వేయమని ఇచ్చినాకు కాఫీ ఇప్పించి బస్సు ఎక్కించారు. రెండు అడ్డంకులు తీరాయి. సంతోషంగా తిరుపతికొందకు చేరాము. మ్రొక్కులు తీర్చుకొని అందరి డబ్బులు వరునగా పేరుపేరున హండీలో వేసాను. సాయంకాలం ఆరయింది. ఆరాత్రికి కొండదిగుదామనుకొన్నాము. బట్టలన్నీ క్రీంద సత్రంగదిలోపుండిపోయాయి. ఇంతలోనాభార్యకు కాలు విపరీతంగా

వాచి, జ్వరంతో వట్ట తెలియకుండా పదిపోయింది. ఏమీ చేయలేక, తిరుమలలోనే గదితీసికొన్న యాత్రికులను బతిమాలి, వారి గదిలో పండుకోబట్టాను. రాత్రి, తెల్లవార్లు, స్వామికి నేనేం అపరాధం చేశానని విచారిస్తున్నాను. అంతలో జ్ఞాపకం వచ్చింది. పేరుప్రాసికొన్న రెండు రూపాయలు హండీలోవేయలేదు. అప్పుడు నాలుగుగంటలు దాటింది. వెంటనే కోనేరుకు పోయి మునకవేసి ఆ రెండురూపాయలు హండీలో వేసి, మకాముకు తిరిగి వచ్చేసరికి లక్ష్మీ లేచి ముఖం కడుక్కొంటూ “ఎమండీ! ఎక్కుడికి వెళ్లారు. మనము క్రిందకు వెళ్లవద్ద” అంది. ఆశ్చర్యం వేసింది.

ఏం లక్ష్మీ సీకేం తెలిదా అన్నా ఏమిటండి అంది. జరిగిన సంగతంతా చెప్పా. ఆశ్చర్యపోయింది. తనకేమీ బాధలేదని, ఆరోగ్యంగా వున్నానని చెప్పి స్నానం చేసి సామానుతో క్రిందకు దిగి సుఖంగా ఇల్లు చేరాం.

వెంకన్న దయవుండే ఎంతగడ్చుసమస్యలున్నాయిద్దే తీరిపోతాయి. అప్పటినుండి ప్రతిసంవత్సరం తప్పక కొండకు వెళ్లి తలనీలాలు ఇచ్చి వస్తువుంటాము ఆయన మా ఇలువేలుపు!

విద్యాప్రదాత

శ్రీ సామాజిక బాలగంగాధర శర్మ, గుంటూరు.

మధురం మాధవలీలా చరితం

సేవ్యం వెంకటనాయక చరణం

శరణం యామి సురేశ్వర శరణం

వరదం పావన గంగానుసరణం ॥మధురం॥

కోరినవారి కోర్కెలను దీర్ఘచు కొంగుబాంగారమై కొండలనడుము కొలువైయున్న కోనేటి రాయని మహిమలను వర్ణించాలంటే ఈ చిన్నజీవితం చాలదు. అయినా ఆ మహాత్ముని కొలువులో అమందానందాన్ని అనుభవిస్తున్న ఒక సామాన్యనిగా స్వామి మహిమను గుర్తుచేసుకోవడం కనీస కృతజ్ఞతగా భావించి ప్రాస్తున్నాను.

అవినేను చీరాలలో పురాణప్రవచనం చేస్తున్న రోజులు. రామాయణ ప్రవచనం చేస్తున్నాను. అందులో అయ్యాధ్యకాండలోని జాబాలి రామసంవాదం. అయ్యామయంగా వుంది. ఇంటికి వచ్చి ఆరాత్రి తెల్లవార్లు తపనపడ్డాను. నిద్రపట్లలేదు. మరునాదు ఉదయం స్నానంచేసి బజారుకు బయలైరాను. ఆదారిలో అంతకుపూర్వం కొందరు భక్తులు చీరాల వైకుంఠపురం రైలుగేటుకు సమీపంలో ఒక వేంకటేశ్వరస్వామి విగ్రహాన్ని తెచ్చి ఆక్కడ వుంచి చిన్నపందిరి వేశారు. ప్రతిరోజు సాయంత్రం దీపారాధన చేస్తుండేవారు. ఆదారివెంట వెదుతూ, స్వామికి నమస్కారం చేసి మనసులో ఇలా తలచుకున్నాను.

“స్వామి! ఏదారిలోనో వెదుతున్న నన్ను పురాణ ప్రవచనం చెయ్యమని ఈ దారిలో దింపావు. నాకు తెలియని కొన్ని రహస్యాలను తెలుసుకొనే అవకాశాన్ని కల్గించు. ఒక ఉత్తముడైన గురువు వర్ష ఈ పురాణ గ్రంథాలను చదువుకునే అవకాశాన్ని ప్రసాదించు” అని.

విచిత్రమేమందే నాకు సామాన్యంగా దినపత్రికలు వడివే అలవాటులేదు. కాని నేను స్వామికి నమస్కరించిన తర్వాత సుమారు ఐదారురోజులకు అనుకోకుండా ఒక దినపత్రిక చూచాను. అందులో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు హిందూధర్మరక్తణ సంష్ఠ ఆధ్వర్యంలో “పౌరాణిక శిక్షణ పారశాల” ఒకటి నిర్వహిస్తున్నట్లు అర్థాలైన ఆభ్యర్థులనుండి దరఖాస్తులు కోరుతూ, శిక్షణాకాలంరెండు సంవత్సరాలు, మొదటిసంవత్సరం రెండువందలు, రెండవ సంవత్సరం మూడవందల చొప్పున ఉపకారవేతనం ఇవ్వబడుతుంది-అనే ప్రకటన నాకంటపడింది.

ఒక్కక్షణం నామనస్య ఆనందంతో ఉగిసలాడి ఇది నాకోసమే ఏర్పాటు చేయబడిందా? అని ఆశ్చర్యం కలిగింది. కాని ఒక సందేహం. వారిచ్చే ఉపకారవేతనం సంవత్సరానికా? నెలకా? అప్పటికే నాకు పెంద్దిఅయింది. ఒక అమ్మాయికూడ. సంవత్సరానికి రెండువందలతో ఎలా బ్రతకాలి? అంతటితో అవిషయానికి స్వాస్తి చెప్పాను. ఆరోజు గడచింది. ఆ మరుసటిరోజు సాయంత్రం ప్రసిద్ధ విద్యాంసులు ప్రశాప

సుబహృత్య శాస్త్రిగారు స్వయంగా మీరు దరభాస్తు చేయండి తప్పక మీకు అవకాశం కలిసివస్తుంది అని చెప్పారు. అదేరోజు నా ప్రియమితులు “స్వస్తి నః స్నేహ వృద్ధయే” అని నేను జాబుప్రాసినా ప్రాయకపోయినా ఇప్పటికి నాక్కేమాన్ని కాంక్షిస్తూ జాబులు ప్రాసే నా నిత్య శ్రేయాభిలాషలు కబురుచేసి అప్పికేపను వారే ప్రాసి నాచేత సంతకం చేయించి వారే పోష్టు చేసిన ఆఘట్టాన్ని మరువగలనా? మొత్తానికి పూర్వరంగం తయారైంది.

ఇంటర్వ్యూకు ఉత్తర్వువచ్చింది. నాదగ్గర చార్ట్లలకు డబ్బులు లేవు. ఛారాణ ప్రవచనం చేస్తున్న శివాలయంలో తిరుపతి వెళుతున్నానని చెప్పగానే నూటా అరవైరూపాయలు గంటలో పోగయినాయని అంటే ఎవరైనా నమ్మగలరా? ఇదీ మరపురాని అనుభవం. తిరుపతి వెళ్లడం, ఇంటర్వ్యూ జరగడం అన్నీ కలలో జరిగినట్లు జరిగాయి. ఎన్నెన్నీ అనుభవాలు మరస్తున్న విశేషాలు.

స్వామి వఢ్చికానులవాడంటారు. స్వామి వఢ్చితీసుకోవడమే కాదు. ఇవ్వడం కూడా అని నా అనుభవం. ఒక గురువు వద్ద చదువుకొనే అవకాశం కల్పించమని నేను కోరితే, అసలుగా కోర్కెతీర్పుడమే గాక వఢ్చిగా ఉద్యోగం ద్వారా జీవనాన్ని ప్రసాదించిన ఆస్వామి మహిమ ఏమని వర్ణింపగలను. ఎన్నిసార్లు చూచినా తనిఖిరని ఆస్వామిరూపు మనస్సులో తలచుకోవడం, స్వామి నాకప్పగించిన బాధ్యతను ప్రకమంగా చిత్రపుర్ణిత బాధ్యతాయతంగా నెరవేర్పడం కంటే నేను స్వామికి కృతజ్ఞత ఏవిధంగా తెలుపుకోగలను.

స్వామి విషయంలో విశ్వాసానికి మించింది లేదు. నమ్మినవారిని దరిశేర్చే స్వామి శ్రీ వెంకటేశ్వరుడు. “నమే భక్తః ప్రణశ్యతి” ఇది స్వామివారి ప్రతిజ్ఞ!

ఆరోగ్యప్రధాత

శ్రీ ఆత్మకురి వెంకటరత్నం.

మా ఇంటి ఆనవాయితీ ప్రకారం, మా స్వగ్రామమైన జగ్గయ్యపేటకు దగ్గరలోనున్న తిరుమలగిరి (నందిగామతాలుకా-కృష్ణజిల్లా)లో వెంచేసియున్న శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి ఆనాడు నాపుట్ట వెంట్లుకలతోనే తృప్తిచెంది, ఈనాడు నా ఆర్థిని ఆదుకున్న ఆ తిరుమల కరుణాసముద్రుని దయకు, అందరూ పాతులు కావలెనని కోరుతూ దీనిని వ్రాస్తున్నాను.

ఆరు ఏండ్ల క్రిందట నేనిక్కడ సాయం కళాశాలలో ఇంజనీరింగు చదువుతూవుంటే, చివరిపరీక్షల్లో పెన్నుపట్టుకునే శక్తిని క్రమంగా, నాకుడిచేతిబాటునవ్వేలు కోల్పోసాగింది. ఏ వైద్యునికి చూపించినా లాభం లేకపోయింది. నానాటికి పెన్ను పట్టుకొనే శక్తి హీనమైన చేతిని ఇక్కడ (బెంగుళూరులో) నున్న ప్రసిద్ధ నరాల ఆసుపత్రిలో కూడచూపించాను. మూడునెలలు చికిత్సచేశారు. ఆమూడునెలల్లో, నిజానికి చాలావరకు పోయిన శక్తిని, చేయి తిరిగి సంపాదించుకుంది. చికిత్స చాలని మూడునెలల చివరలో డాక్టర్లు చెప్పారు. కానీ, మళ్ళీ చేయ్య బలహీనం కావడంతో పెన్నుపట్టుకొనే స్థితిలో లేనినేను ఇంజనీరింగు చివరిపరీక్షలు వ్రాయలేకపోయాను. ఆతరువాత ఆయుర్వేద మందులు, ఆరునెలలు వాడాను. మధ్యలో గుణం కనిపించినా చివరకు మళ్ళీ మామూలే. తుదిగా హోమియో మందులు కూడా పదినెలలు వాడాను. ఫలితం హన్యం.

హన్యంలోకి చూచే నాకు దిక్కులేనివారికి దేవుడే దిక్కు అనే దివ్యసూక్తి జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. మనో మందిరంలో శ్రీవెంకటేశ్వరుని ప్రతిష్ఠించుకొని అన్నిరూపాలు, అన్ని నామాలు స్వామివే ననే ధృథనమ్మకంతో “ప్రభూ! భక్తవత్సలా!! ధర్మరక్షణకై శ్రీరామచందుడవై అవతరించిన నీకు, నీ భక్తాగ్రగణ్యుల కథాపుష్టాలను ఏరి కూర్చుమాలగా అల్లినీకు సమర్పించాలనే నాకోరిక! ఆ పరమ పావనమైన పని చెయ్యటానికి యా చేతికి తగిన శక్తిని ప్రసాదించు తండ్రి! వెంకట రమణా! సంకటహరణా!! “అంటూ మనస్సుర్చిగా అయనను వేడుకున్నాను.

ఆతపస్యులో అంధవాల్యకి విరచితమైన శ్రీ మదాంధ వాల్యకి రామాయణ మందరమును, స్వామి ఇచ్చిన శక్తితో చదివి, భక్తశబరి, దివ్యచరితను పదునైదు పుటులలో ల్రాసి, వాడని సుపరిమళ సుగంధ పుష్పముగా కూర్చు, మిగిలిన పూలకోసం రామాయణ మందరమును మథించుతూ వున్నాను. ఆ వెదికే శక్తి, ఈ ల్రాసేశక్తి ఆ ఏదుకొండలవాడిదే అంటే అతిశయోక్తి ఏ మాత్రము లేదు.

ఎ డాక్టర్ మందులకు సాధ్యం కానిది, చివరకు విశ్వవిభ్యాత వైద్యుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరునివలన నాచేతికి తిరిగి బలం వచ్చింది. అచేతనమైన నాచేతికి చైతన్యాన్ని ప్రసాదించినందుకు నాచేయి నిజానికి అయినదే! అందుచేత ఇంజనీరింగు పరీక్షను వదలివేసి, బ్రహ్మ కడిగిన ఆ దివ్యపాదాలకు నతతమూ భక్తాగ్రగణ్యల కథాపుష్టాలను సమర్పించటానికి సంకల్పించాను. నాలో ఆత్మరూపంలో గల ఆ పరమాత్మ ఇంకా ఏమి వ్రాయిస్తూ ఆయనకు తెలియాలి.

ఈ చరాచర విశ్వంలో, ఆస్యాశక్తిమంతుడైన సప్తగిరిశుని బంధించకలిగేది పవిత్రమైన భక్తిపాశమే!

కల్యాణ చక్రవర్తి

శ్రీ కింతలి చంద్ర శేఖరరావు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి మా అందరికీ ఇష్టమైన దైవం. మేము తరచుగా తిరుపతికి వెళ్లి స్వామి దర్శనం చేసుకుంటుంటాము. మా ఇంట్లో వివాహములు జరిపిస్తే మొట్టమొదటటి పుభలేఖ శ్రీ వేంకటేశ్వరుని పేర తిరుపతికి పంపించడం మాకు అలవాటు.

తిరుపతి శ్రీవారి సన్మిధిలో మాతమ్మునికి వివాహము జరిపించడం మా అందరికీ ఇష్టమేగాని మానాన్నగారు సుస్తుతివటంవల్ల ఆయన ఇష్ట పడటంలేదు. అయినా మేమంతా పట్టుదలబట్టి స్వామి కృపవల్ల సుస్తు ఏమీ చేయదు అని బలవంతముగా తిరుపతిలో పెళ్ళిజరిపించుటకు ప్రయాణం చేయించినాము. మానాన్నగారి ఆరోగ్యము చక్కబడి, పెళ్ళి

పనులు సక్రమంగా సాగాలని శ్రీ స్వామివారిని ప్రాథించుకోస్తారు. వెంటనే తిరుపతి బండి ఎక్కేసరికల్లా ఇంటిలో లేవదమే కష్టమైన మా నాన్నగారు మామూలుగా నడుచి బండిలో మా అందరికి ఫలహార, భోజన సదుపాయాల ఏర్పాటుల్లో కూడ పాల్గొన్నారు. బండిలో మా బంధువులంతా మాన్నగారివైపు చూసి ఆశ్చర్యంతో ఇదంతా స్వామివారి లీల అని దిగ్వింతులయ్యారు.

మేము ముందురోజు సాయంత్రం 3గంటలకు గూడూరుకు చేరుకున్నాము. ఎవరిని అడిగినా ఈ రోజు తిరుపతికి బస్సులు లేవన్నారు. మేమంతా 40 మంది వున్నాం. ఎలాగ వెళ్లాము అని అందరూ గాబరాపడుచుండగా, స్వామివారే మాకు బస్సు పంపించినట్లుగా ఒక భాళీబస్సు మేము వున్న హోటలు దగ్గరికి వచ్చి తిరుపతికి వస్తూరా! అని అడిగేసరికి మేమంతా ఇది నిజామా? కలా? అని ఆశ్చర్యపోతిమి. తెలుగునే బస్సువాడు మాకు ఈ ఒక్కరోజుకే అనుమతి పత్రం వున్నది. వేగిరం ఎక్కండి అనేసరికల్లా అందరం బస్సుఎక్కి రాత్రి 10 గంటలకు తిరుపతి చేరుకున్నాం. అక్కడ, ఇప్పుడు కొండమీదకు బస్సులు వెళ్లవని చెప్పారు. మళ్ళీ స్వామిని తలచుకొనే సరికి అచట ఆఫీసులో ఒకాయన మమ్ములను పిలిచి, “వుండండి. మీకు ప్రత్యేకంగా బస్సు ఏర్పాటు చేస్తా”మని చెప్పాడు. తైవరుకు చెప్పి కొండపైకి చేర్చాడు. అచ్చటకూడ గదులు భాళీలు లేవు అని ఆఫీసులో చెప్పేసరికి స్వామిమీద భారము అని వేదుకునేసరికి ఆచ్చటి గుమస్తా లేచి “ మీ అందరికి ఒకేగది ఇస్తాము సర్టిఫికోండి” అనిచెప్పాడు. వెంటనే గది తీసుకొనేసరికి రాత్రి 2గంటలు అయింది. తెల్లవారితే పెళ్ళికార్యక్రమము. అప్పటికి భజంత్రీలు లేరు. మా పురోహితునితో కలిసి ఈ రాత్రి భజంత్రీల శబ్దము ఎచ్చుదైనా వస్తుందేమౌని సత్రాలదగ్గరికి వెళేసరికి శబ్దము వినపడిన వెంటనే అక్కడికి వెళ్లి భజంత్రీలు మాటలాడుకొంటిమి. స్వామివారి కృపవల్ల కల్యాణము చక్కగా, ప్రశాంతముగా జరిగినది. శ్రీ స్వామివారి దర్శన భాగ్యమును పాండి సుఖముగా తిరిగి ఇల్లు చేరితిమి.

మారా! స్వామి కరుణపుంచే ప్రతిపని ఆటంకంలేకుండా ఆయనే జరిపిస్తారు. ఆ తరువాత మా ఇంట జరిగిన రెండు వివాహములుకూడా తిరుమల కల్యాణ చక్రవర్తి సస్వధిలోనే జరిపించినాము .

శుభం భవతు.

పుత్రుదాత

శ్రీమతి కె. రుష్మయ్య

ఆ దేవదేవుని లీలల్లో ఇది ఒకటి. ఈ నంపుటన జరిగి దాదాపు ముప్పడి సంవత్సరములు అయినా, నిన్నమొన్న జరిగినట్లు వున్నది.

నా పెళ్ళప్పటికి నాకు పది సంవత్సరాలు మాత్రమే. మావారిని పారుగూరునుండి దత్తత తీసుకున్నారు. కొంతకాలానికి నాకు సంతానమయింది, అని అన్నట్టేకాని, సంతానము నిలువలేదు. మావారు నాకు సంతానము నిలువలేదని, వేరేపెళ్లి చేసుకుంటామనేవారు. ఆ క్షిష్టపరిష్టితులలో నాకు ఒక కుమారుడు జన్మించాడు. అది శనివారము దుర్ఘాటము. ఏదు దుర్ఘాటములో జన్మించాడు - అని మాట్లాందరికి భయంగా వుండేది. అందరూ అనుకున్నట్లుగానే వానికి ఏదో ఒక జ్యోతిషు వచ్చేది. ఎప్పుడూ అనారోగ్యంగానే వుండేవాడు.

ఒకనాడు ఆ జ్యోతిషు పెద్దదై ఒక గండంగా పరిణమించింది. దానికి అనేకమందులు వాడాము. ఛాలామంది వైద్యులకు చూపించాము. కాని ఏమాత్రము తగ్గముఖము పట్టలేదు. ఆ భగవంతుని దయలేనిదే మనం ఎంతచేసినా వృథానే యగును. వైద్యులు పిల్లవానిమీద ఆశ వదలమని చెప్పారు. ఇంతలో సాయంత్రం అయింది. ఎవరింటకు వాట్చు వెళ్లినారు.

నాకు భయము వేసి దేవుని మంటపము వద్దకు రాగానే వెంకటేశ్వరుని విగ్రహము మరియు పటము కనిపించింది. ఆ భగవంతునికి ఐదునేతి వత్తులు ముట్టించి “ శ్రీనివాసా! నాకుమారుడు బ్రతికితే నీ కాళవద్దకు వచ్చి నాకుమారుని తలసీలాలు తీసి మరియు నీపేరే

పెట్టుకుంటాను.” అని పదే పదే మొక్కిబాబు వద్దకు వచ్చి కూర్చున్నాను. రాత్రి పన్నెందు గంటలయింది. నాకు కన్న మలిగింది.

ఆ నిద్రలో ఒక స్వప్నం వచ్చింది. దానిలో ఒక శ్రీ వైష్ణవుడు వచ్చి “ఏడి నీకుమారుడు? ఏమయింది?” అని అడిగాడు. వెంటనే నేను “ఇదిగో నాకుమారుడు శరీరము చల్లబడ్డాడి” అని భోరున ఏడ్చాను. అప్పుడు ఆయన “ఎడవకమ్మా ఎడవకు. నీకుమారునకు ఏమీ కా”దని ఆయన సంచిలోని ఒక బౌషధమును తీసి, కొచిపులో పిండి నాకుమారుణ్ణి తీసుకొని ఆయన కాళమీద పరుండబెట్టుకొని దానిని త్రావించి, “ఇక నేను వస్తాను” అని చెప్పి వెళ్లి పోగా, నేను మళ్లీ “ఎప్పుడు వస్తారు స్వామి”! అని గట్టిగా అరుచుకుంటూ లేచాను.

మావారు “ఏమిటి? అలా అరుస్తున్నావు” అని అడిగారు. నేను నా స్వప్నవృత్తాంతాన్ని మొత్తం విన్నవించాను. మావారు అది సీ అలాపన. అన్నారు. ఆయనకు దేవునిమీద నమ్మకం లేదు. ఏది ఏమైనా తెల్లవారినుండి జ్యరం తగ్గుముఖం పట్టింది. వారం రోజులలోగానే ఎప్పటివలె ఆరోగ్యంగా తయారయినాడు. వానిని చూచి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. మేము వానికి ముందున్న పేరు తీసివేసి వెంకటేశ్వర్రు అని పేరుపెట్టి, ఒక నెలలోగానే తిరుపతికి వెళ్లి, నాకుమారుని, మరియు మావారి తలనీలాలను సమర్పించి వచ్చాము. అది మొదలు మా ఇంటిదేవుడు తిరుమల శ్రీనివాసుడు. అప్పటి నాకుమారుని భార్యపేరు వెంకటులక్ష్మి, నామనుమల పేర్లకూడ చి॥శ్రీనివాస్, చి॥విష్ణువద్ధన్. మా ఇంట్లో వంట్లో ఏ కష్టము వచ్చినా ఆ ఆపద్మాంధవుడు ఇట్టే తొలగిస్తాడు.

ప్రాణదాత

శ్రీ గుదిటి సిద్ధులు, పుంగనూరు.

ఆపదమొక్కులవాని లీలలు అన్ని ఇన్నీకావు. అవి 1976 ఆగష్టు సెప్టెంబరు నెలలు. మాతల్లికి అస్వాస్తత చేసింది. తిరుపతిలో దాక్షరు దగ్గర పరీక్ష చేయిస్తే క్యాన్సరు వ్యాధి అనీ, వెంటనే మద్రాసుకు తీసుకెళ్లమని సలహాఇచ్చారు.

“ఆపద మొక్కులవాడా! అనాథ రక్కా! ఇంతగ నన్ను కష్టపెట్టావు. నీ మహిమ చాటి చెప్పాలంటే భయంకరమైన క్యాన్సరువ్యాధి అయినాసరే, ఒక్కగానొక్క సంవత్సరం మా అమ్మను నాకోసరం బ్రతికించుస్వామీ! మరణ మార్గంలో వున్న మా అమ్మ ఏదుకొండలవాని దయవల్లనే బ్రతికింది. తెలియజెప్పుడానికి బ్రతికించు స్వామీ!” అని వేడుకొన్నాను. ఇంటిల్లిపాది నీదగ్గరికి వచ్చి తలసీలాలు అర్పించుకుంటామని మొక్కుకున్నాము.

మదరాసులో తెలిసినవాళ్లు ఎవ్వరూలేరు. నామిత్రులలో ఒకరికి ఈ విషయం తెలుపగా, వాళ్లాలక్క మదరాసులో వుందని, అమ్మను తీసికెళదామని దైర్యం చెప్పాడు, రెండుమూడు రోజులలో మదరాసుకు వెళ్లాము. వాళ్ల అక్కగారింటిలోనే వుండి నాము. ఆమెకు తెలిసిన వాళ్లద్వారా, మా అమ్మకు అన్ని పరీక్షలు చేయించి స్థాని ఆసుపత్రిలో చేర్చించాం. ఆ అక్క మాస్యంత అక్కలాగా మా తల్లికి సేవలు చేసింది. మా అమ్మకు రేడియం వైద్యం రెండుమూడు పర్యాయాలు చేశారు. తర్వాత ఇంటికి తీసుకొచ్చాము. మా అమ్మ జబ్బు నయమయింది.

ఆ సమయంలోనే నాభార్య గర్భవతి. పుంగనూరులో వున్నది. నేను-ఆపదమొక్కులవాళ్లే ఆరాధిస్తూ అనెలల్లా మదరాసులో అమ్మకోసరం, పుంగనూరులో భార్యకోసరం ఆరాటపడేవాళ్లే.

అమ్మ జబ్బునయంతో ఇంటికి వచ్చింది. మాకు బాబు పుట్టాడు. ఇది సాక్షాత్తు ఆ వైకుంఠవాసుని పరమాద్భుతమే. ఎందుకంటే మా అమ్మ

ఈనాటికి బ్రతికేవుంది. అమె వయసు 70 ఏంద్లు. బాగా తిరుగుతూనే వుంది. అంతేగాక తర్వాత సంవత్సరానికి మా అమ్మకు గుండె జబ్బు కూడ వచ్చింది. నాడి చాలమందుకొదిగా ఆడేది. దాక్షర్లు ఆశవదిలేశారు. తిరుపతి రూయా ఆసుపత్రిలో చేర్చించాం. మా అమ్మ ఆశవదిలేశాం. కాని ఏదుకొండలవారు మా మొఱ ఆలకించరం మానలేదు. మా అమ్మమరల బ్రతికింది. ముందే చెప్పానుగా! ఇప్పుడు మా అమ్మ అరోగ్యంగానే వుందని. అది ఆయన మహిమ.

ఇంకో సంఘటన మాకు రెండోసారి కవల పిల్లలు పుట్టారు. ఒకపాప, బాబు. అదీకూడ నెలలు నిండకుండానే పుట్టారు. పాప 13 రోజులుండి చనిపోయింది. బాబుకూడా అదేపరిస్తీతికి వచ్చాడు. వాడికి శ్వాస ఆదలేదు. తిరుపతి రూయా ఆసుపత్రిలో చేర్చించాము. చిన్నపిల్లల వైద్యుడు “ప్రయోజనం లేదు. ఇక మీ అదృష్టం. మీబాబు అదృష్టం” అని అన్నారు. వెంటనే ఎదురుగా కన్నదుతున్న ఏదుకొండలవైపు చూసి, మేమిద్దరం భార్య భర్తలం రక్కించమని, చేతులెత్తి వేదుకొన్నాం.

శ్వాస ఆదని పిల్లవానికి రెండురోజులు కృతిమ శ్వాస కలిగించారు. ప్రాణవాయువు వగ్గిరాలతో. మూడోరోజు బాబుకు శ్వాస వచ్చింది. మెలకువ వచ్చింది. దాక్షరు పరీక్షచేసి “అరె! ప్రాణం వచ్చింది. పరవా లేదండి. మీ అదృష్టమే ఇది, మీ బాబు బ్రతికాదు” అన్నాడు. ఆ బాబు ప్రస్తుతం అరోగ్యంగా, ఉంటూ రెండవతరగతి చదువుతున్నాడు.

అలాగ ఏదుకొండలవారు మాజంట్లో ఇద్దరిని మరణించిన వారిని మరల బ్రతికించాడు. ఇది అక్కరాలా నిజం. ఆ స్వామి నాకు పెలిస్తే పలికేదైవం. నోరా గోవింద నామస్వరణ చేస్తూ, ఆ వెంకన్నస్వామిని వేదుకొంటూ వుంటే ఆ వైకుంఠవాసునిదగ్గరే వున్నంత ఆనందంగా ప్రశాంతంగ వుంటుంది.

నడక నిచ్చిన దేవుడు

శ్రీమతి కురుగంటి ప్రామాణికేవి, కాకినాద.

భగవంతునిదయ వుండే మనకు అసాధ్యమైన దేదీ వుండదని నానమ్మకం. అందుకాయనయందు మనకు అచంచలమైన భక్తి విశ్వాసాలూ, ఓర్పు మాత్రం తప్పకుండా వుండాలి. ఈ క్రింది ఉదంతం చదివితే ఆ ఏడుకొండలవాడు ఎంత దయమయ్యుడో, తనని నమ్ముకున్న భక్తులను ఎలా రక్తిస్తూడో తెలుస్తుంది.

7వతరగతిలో బాగా చదువుతూ, భరత నాట్యమూ, సైకిల్ తొక్కుడమూ, చెతి పనులూ, అన్ని ఎంతో బాగా చేస్తూ, మంచి చురుకైన, మామనుమరాలు చి॥ కవిత 1983 జనవరి 23వతేదీన ఉన్నట్లుండి నడుస్తూ నడుస్తూ పడిపొవడం మొదలు పెట్టింది. ఏమిటని అడిగితే, నేను నడవలేక పాతున్నాను అంటూ ఏడవడం మొదలు పెట్టింది. అంతే ఆరోజునుండి నడవడమే మానేసింది. 12 ఏండ్రు పిల్లలను ఎత్తుకొని కుర్చీలో కూర్చుపెట్టడం, లేపి మంచం మీద పథకుపెట్టడం చెయ్యవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇదేమిటా ఈపిల్ల మళ్ళీ మామూలుగా అపుతుందా? లేక అవిటిగా వుండిపొవాలా? అని ఎంతో భయంవేసింది.

వెంటనే మొదట మేమందరం ఆ ఏడుకొండల వాడిని మనసారా ప్రార్థించుకొని “తండ్రి! ఈపిల్ల మళ్ళీ మామూలుగా నడిచేటట్లు చేసేభారం నీదే స్వామీ” అని దళ్ళం పెట్టుకొని పిల్లారోగ్యం బాగుపదగానే నీకొండకు నడవచచ్చి నీదివ్యదర్శనం చేసుకొని, హండిలో 116రూ.లు వేస్తాము తండ్రి! అని మా అబ్బాయి, కోడలూ, నేనూ మొక్కకున్నాము.

తదుపరి మనప్రయత్నాలు చెయ్యాలి. కనుక ఇక్కడ (కాకినాడలో) డాక్టర్లలో పేరుపెట్టవాళ్ళందరికి చూపించాం. పైదరాబాదు తీసుకెళ్ళి అక్కడ పెద్ద డాక్టర్లందరికి చూపించాం. కొండరు వెన్నెముకనుంచి ద్రవం తీసి పరిక్కచెయ్యాలనీ, కొండరు మెదడులో రక్తం గడ్డకట్టి వుందేమో, దానికేదో శస్త్ర చికిత్స చెయ్యాలనీ అనేకవిధాలుగా చెప్పారు. అప్పటికే

ఎంతోనీరసంగా పున్జపిల్ల ఈ బాధాకరమైన పరీక్షలన్నీ చేయిప్పే తట్టుకోలేదని పరిస్థితి ఇంకా విషమిస్తుండేమోనని మాకు అనిపించింది. ఈ జాగ్రత్తకూడా ఆభగవంతుడే మాకు కలిగించాడని మేము నమ్ముకున్నాము. ఇదంతా జరిగేటప్పటికి ఫిబ్రవరి (1983) నెల సగం గడిచింది. ఏవో మందులిస్తున్నాం కని ఏమీ ఉపయోగం కనిపించలేదు.

ఆప్పుడోక మామూలు దాక్షరు తనకు దేవుడు మాపట్ల దయతో కలిగించిన ఊహ.. అన్నట్లుగా మాతో “ఈ అమ్మాయికి న్నారోచియన్ ఇంజక్కన్న రోజూ ఇచ్చి చూడ్డాం. తగ్గక పాతే తర్వాత ఆలోచిద్దాం. అని చికిత్స ప్రారంభించారు. అంతే రోజు రోజుకీ పరిస్థితి మెరుగవడం కనిపించింది. నెలరోజులు ఇంజక్కన్న ఇచ్చేటప్పటికి కొద్దిగా అదీ ఇదీ పట్టుకోని లేచి నిలబడి అడుగులు వెయ్యుడం (చిన్నపాపలాగ అన్నమాట) మొదలు పెట్టింది. పాపం అంతకుముందునుంచే మంచంలో పడుకొనే, త్వరలోనే (మార్చిలో) జరగబోయే 7వక్కాసు కామన్ పరీక్షలకి వెళ్లి ప్రాసి 80ళాతం మార్చులతో ఉత్తీర్ణరాలయింది. తర్వాత కూడా మందులూ, ఇంజక్కన్న, రోజూ తేనె, ఇవన్నీ తీసుకున్నాక సరిగ్గా ఏడాదికి మళ్లీ మామూలు పిల్ల అయింది.

మొక్కకున్న ప్రకారం 1984 లో మేమందరం తిరుపతికెళ్లి, కొండమీదికి ఈ పిల్లతో సహా అందరం నడచి (మెట్లెక్కి) వెళ్లాము. ఇప్పుడే కాస్త కోలుకుంటున్నాను. నువ్వుకొండ ఎక్కులేవు. బస్సులో రమ్మని మేము ఎంతచెప్పినా వినకనేను నడవగలనని మొండికేసి బయలుదేరింది. ఆ పిల్ల నడవలేదని మేము భయపడ్డాం. కాని పెద్దవాళ్లందరికంటే ముందరే తన అక్కలిద్దరితో పరుగులు తీస్తా, కొండక్కి, దయామయుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని దర్శనం చేసుకుంది మా అందరితో పాటు. దేవుని పుండీలో నూటపదార్థరూపాయలు, రెండు చిన్న వెండికాట్లు భక్తితో వేశాము.

1983 లో ఈ పిల్ల ఈజన్మలో మళ్లీ నడవగలదా? అన్నంత జబ్బుచేసి కాళ్లల్లో బలం తగ్గిపోయిన పిల్లను, తన దగ్గరకు రాగలిగేటట్లు

చేసినదా ఏదుకొండల వెంకన్స్కాక ఇంకెవరు ! ఆ తండ్రిదయవల్ల ఆ పిల్ల ఇప్పుడు 10వక్కానులోకి వచ్చింది బాగాఆరోగ్యంగా వున్నది.

ప్రాణం పాశిన దేవుడు

శ్రీ జి.వెంకదేశంనాయుడు, గుంతకల్లు.

అవి నేను అసిస్టెంటు స్టేపన్ మాస్టరుగా పనిచేయుచున్న రోజులు. 29-12-1972 రాత్రి 7గంటలసమయం. నా ఆరోగ్యం చాలా బలహీనంగా తయారయింది. ఆపైన శరీరమంతా ఎక్కువ చెమటతో తడిసి పోయింది. కానేపు శ్యామ్ క్రింద పదుకొని విశ్రాంతి తీసుకొన్నాను అప్పటికి చెమటలు పట్టడం ఆగిపోయింది. కాని తిరిగి లేచేసరికి మరలా చెమట పోయడం ప్రారంభించింది. ఆపరిష్టితులలో ఒంటరిగా అనంతరాజుపేట (**రైల్వే కోడూరు ప్రక్కన**) రైల్వే క్వార్టర్సులో వున్నాను. నా ఆరోగ్యవిషయంలో నాకు పూర్తిగా అనుమానముగా వుండి ఆస్ట్రోపసులో నాతో పాటు పనిచేయుచుండిన ఉద్యోగి శ్రీపాపయ్య అనునతనిని తోడు తీసుకొని ప్రక్కన వున్న రైల్వే కోడూరులోయున్న డాక్టరు థామస్ దగ్గరికి రాత్రి 10గంటలకు పోతిని. అప్పటికి మొదట ఛాతిలో కుణి ప్రక్కనాపీ ప్రారంభమై క్రమేణ ఎడమవైపుకు పూర్తిగా ప్రాకినది. డా॥థామస్ గారు నన్ను వెంటనే హృదోగనిపుణులు వున్న ఆసుపత్రికి పొమ్మని సలహాజచ్చారు. డాక్టరు స్వయంగా రిక్లూ పిలుచుకొనివచ్చి అందులో రైల్వేస్టేషనుకు పంపించారు. నేను నా మిత్రుడు పాపయ్యతో స్టేషనుకు వచ్చి విశ్రాంతి గదిలోయున్నాను. నుమారు 2గంటల నమయంలో నాపీ విపరీతముగావచ్చి భరింపజాలక నేలపై అటుళటు పారలినాను. ఆతరువాత వాంతి చేసుకున్నాను. అప్పటికి నా ఆరోగ్యపరిష్టితి అందోణనగా తయారైంది. నేను ముక్కుతోగాలి పీల్చుకోలేక పోతున్నాను. ఇంక బ్రతకన్ను భావం నాలో కలిగింది. ఆవిషయమే నాకు తోడుగాయున్న మిత్రునితో అన్నాను. ఆతను నాపరిష్టితి చూడలేక ముఖముపైన గుడ్డకప్పుకున్నాడు. మరణించేసమయంలో భగవంతుని స్నేరించిన మరుజన్మ వుండదన్న

నమ్మకంతో నా ఇష్టదైవమైన శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామిని ప్రార్థించుచు
కూర్చున్నాను.

ఆశ్చర్యం! అలాగ ఐదు నిమిషాలు జరిగిన తరువాత నేను
యథాప్రకారం గాలిపీల్చుకోవదం జరిగింది. నొప్పి తగ్గిపోయింది.
మరుసటిరోజు నందలూరికి పోయి ఆక్రూడవున్నరైల్చే డాక్టరుకు చూపగా
అతను ఏదోమామూలు నొప్పి అని భావించి బి-కాంప్లెక్స్ ఇంజక్సన్ ఇచ్చి
పంపినాడు. నేను తిరిగి అనంతరాజుపేటకు వచ్చి ఒంటరిగా వుండినాను.
బలహినం అదే విధంగా వుండుటవలన తిరిగి మరుసటిదినం నందలూరు
డాక్టరుగారి దగ్గరకు పోయినాను. అప్పటికి అతనికి అనుమానం కలిగి
నన్నగుంతకల్లులోయున్న ముఖ్యాలైలే ఆసుపత్రికి వెళ్లమన్నారు. అప్పటికి
నేను తిరుపతిలో వున్న మాకుటుంబనభ్యులకు తెలిపి మాతండ్రిగారు
మరియు సోదరితో బయలుదేరి గుంతకల్లుకు చేరినాను. ఆరోజు
అదివారమగుటచే దూర్యాటీలో వున్న డాక్టరుగారిని చూడగా, ఆమె వెంటనే
నన్న చేర్చుకొని, డివిజను వైద్యాధికారికి ఫౌను చేసినారు. ఆయన
మరికొందరు డాక్టర్లు వచ్చి చూచి మామూలుగా నొప్పి వుంటుంది. రేపు
ఇ.సి.జి. తీసి చూస్తాము. అని చెప్పి పోయినారు. సోమవారం రోజు
ఉదయాన్నే ఇ.సి.జి తీయించి చూడగా పెద్ద గుండె పోటు అని నిర్ధారించి
డాక్టర్లు కంగారుపడ నారంభించారు.

నేను గుండెనొప్పి వచ్చి మూడురోజులుగా మందులు లేక అటు
ఇటు తిరిగిన విషయం విన్న డాక్టర్లు ఆశ్చర్యపోయినారు. ఆ విధంగా
హృద్వాగిగా చేరిన నేను 50 రోజులు వుండి ఆసుపత్రి నుండి
బయటపడినాను. ఆ తరువాత వేలూరుకు పోయిడాక్టర్లకు చూపించినాను.
అచటనున్న హృద్వాగ నిపుణులు నేను చెప్పినదంతావిని “నీవు భూమి
మీదింకా ప్రాణంతో వుండదమే ఆశ్చర్య” మని అన్నారు.

ఇదంతా ఆ ఏదుకొండలవెంకటరమణుని దయగాక మరి
ఏమున్నది. అప్పటినుండి ప్రతిసంవత్సరం కుటుంబనమేతంగా శ్రీ
స్వామివారి దర్శనం చేసుకొని తలనీలాలు సమర్పించుచున్నాను. నాకు

గుండెనాపీ వచ్చిన కారణంగా, నా ఈద్వాగంలో మార్పుజరిగి ప్రసుతం గుంతకల్లులో యున్నరైల్వే అఫీసులో పెద్దగుమస్తాగా పనిచేయుచున్నాను. శ్రీ బాలాజీకి జీవితమంతా బుఱపడియున్నాను. ఇదంతా స్వామివారిపై ఎక్కువ భక్తి విశ్వాసాలు వున్న మా శ్రీమతికి స్వామివారు ఇచ్చిన వరమని అనుకుంటున్నాం.

వద్దికాసులవాడు

శ్రీతల్లా ప్రగడ సూర్యప్రకాశరావు.

ఆది 1976వ సంవత్సరమనుకుంటా! నాకు బాగా గుర్తు నేను తైకలూరు (కృష్ణాజిల్లా) శ్రీ ఏరవెంకట సత్యనారాయణ రైన్ మిల్లులో గుమస్తాగా పనిచేయుచున్న రోజులవి.

ప్రతి సంవత్సరం వెళ్లేమాదిరిగానే, అప్పుడు తిరుమలకు శ్రీ స్వామివారి దర్శనానికి బయలుదేరుతున్నాను. నా స్నేహితుడు ఒక రూపాయి కొత్తనాణములు ఐదు ఇచ్చి శ్రీ స్వామివారికి నాపేరుతో హండీలో వేయుము అని పాట్లాం కట్టి ఇచ్చాడు. స్వామివారి దర్శనం అయింతర్వాత నేను వేసే కాసుకలు వేసి గుర్తుకు వచ్చినా, నా స్నేహితుని ఐదురూపాయినాణములు కొత్తవి వేయడానికి మనస్సు వొప్పక వేయకుండానే తైకలూరు చేరాను. నా స్నేహితుడు అడిగితే వేసాను! అని అబద్ధం కూడ చెప్పినాను.

సరిగ్గా తిరుమలనుండి వచ్చిన వారం రోజులకు మాషావుకారు ధాన్యం కొనుగోలు చేయమని రూ. 18000/-లు ఇచ్చి పంపగా, రైతుకు ధాన్యానికి లెక్కచేసి రూ. 14300/- లు ఇవ్వడానికి బదులుగా పారబాటుగా రూ. 14800/-లు ఇచ్చి, ధాన్యం తీసికొని మిల్లుకు చేరాను. షావుకారు లెక్క చెప్పడానికి చూస్తే రూ. 500/-లు తేడా కనపడుతున్నది. వెంటనే నేను, మా షావుకారు, రైతువద్దకు వెళ్లి అడిగితే రూ. 500/-లు ఎక్కువ ఇవ్వలేదని చెప్పినాడు. మిల్లుకు వచ్చిన తర్వాత నామై షావుకారు బాలాకోపంగా వున్నాడు. పైగా ఆరోజు శనివారం, భోజనం చెయ్యలేదు

జరిగిన నష్టమునకు పైనబడిన అపవాదుకు బాధపడుతూ, ఉద్యగం పోకుండా కాపాదవలసిందిగా ఆరాధ్యదైవమైన ఆ వట్టికాసులవానిని మనస్సులో ధ్యానించుచు అట్లానే నిద్రపోయాను. సరిగ్గా అదేరోజు రాత్రి స్వామికలలో సాక్షాత్కారించి “పదురూపాయల కొత్తనాణములు గుర్తుకు వచ్చినాగూడ వేయనందుకే తగిన శిక్ష” అంటూండగా వెంటనే మెలకున వచ్చింది. వెంటనే శ్రీ స్వామివారికి క్షమాపణ తెలుపుచూ మరలా సంవత్సరం వచ్చేటప్పుడు వట్టితోసహ తీరుస్తానని మొక్కుకున్నాను. నాటికి మూడురోజులు దాటిన తర్వాత ధాన్యం కొనుగోలుచేసినరైతువచ్చి “అయ్య! మీగుమస్తా రూ. 500/-లు ఎక్కువ ఇచ్చిన మాట వాస్తవమే అపి నాభార్య నాకు తెలియకుండా తీసుకున్నది.” అందువల్ల జరిగిన పారపాటుకు మన్నించవలసినదిగా కోరినాడు.

నాటి నుండి నేటికి ఆ శ్రీనివాసుడే మా ఇంటిఅరాధ్యదైవమై మనస్సులో అనుకున్న కోరికలు తీర్చుచు, నేను రైల్వేలో ఉద్యగము చేయుటకు, నాభార్య, ఇద్దరుపిల్లలతో కులాసాగా వుండుటకు కూడ ఆ స్వామివారి అనుగ్రహమే!

సంరక్షకుడు

శ్రీమత్మిమారయ్య, విజయనగరం.

నాకు ఊహ తెలిసిన దగ్గరినుండి (చిన్నవయస్సు) నిత్యం దీపారాధన చేస్తున్నాను. ఎక్కువ జ్యరం ఉన్నాస్తానంచేసి రోజూ దీపారాధన చెయ్యడం అలవాటు. జ్వరంతో స్తానం చేస్తే ఎక్కువ అవుతుంది. అంటారు. కాని నాకు ఎప్పుడూ అలాగజరగలేదు. సాధారణ వైద్యంతో జ్వరం తగ్గిపోతుంది. ఆ స్వామికి ఒకరోజు దీపారాధన చేయకపోతే ఆనాడు నామనస్సు ప్రశాంతంగా వుండదు. పళ్ళిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం ఖర్ఢపూర్ రైల్వే ఉద్యగం నాకు చిన్నవయస్సులోనే శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివలన దౌరికింది. నాజన్మష్టలం విజయనగరం దగ్గర అయ్యన్నపేట గ్రామం. ఎన్నో సంవత్సరాలు రైల్వేలో ఉద్యగం చేసినా ఖర్ఢపూర్ నుండి అంధ్రప్రదేశ్కు

ప్రాన్స్ఫర్ లేనందున అంధాలో ఆ శ్రీనివాసుడే ఉద్యోగం చూపిస్తాడని నమ్మకంతో దైల్యే ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి విజయనగరం వచ్చేశాను. రెండునెలలు భాళీగా పున్నతరువాత విజయనగరం మహారాజా కళాలలో ఒక ఉద్యోగం భాళీగా పుందని తెలిసి మాబావమరిది నాకోసం ప్రయత్నంచేశాడు. ఈ ఉద్యోగం వచ్చినట్లయితే నీకండకు వచ్చి తలనీలాలు ఇస్తానని ఆస్వామికి మొక్కుకున్నాను. ప్రయత్నం చేసిన వారం రోజులకు ఉత్తర్వు వచ్చినది. ఆరోజే ఉద్యోగంలో చేరాను. ఆ ఉద్యోగం కోసం కొంతమంది కొన్ని నెలల తరబడి ప్రయత్నం చేసినా వాళ్ళకురాకుండా నాకే ఆ ఉద్యోగం వచ్చింది అంటే శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి కరుణాకథక్కుమే.

అన్నమాట ప్రకారం తలనీలాలు ఇచ్చి ఆస్వామి దర్శనం చేసుకున్నాను. ఒకమారు దర్శనం చేసుకొని వచ్చేయడానికి నాకు మనసాప్చలేదు. ఎప్పుడు వెళ్లినా కొండపై రెండు మూడుదినములు వుండిమూడుమార్లగాని ఐదుమార్లగాని దర్శనం చేసుకొని వచ్చేస్తాము. స్వామి సన్నిధిలో వున్నంతసేపుహియాగా, అనందంగా మనస్సు ప్రశాంతంగా వుంటుంది.

కొన్నాళ్ళతర్వాత మా అయ్యన్నపేట గ్రామం 3-10-82న అగ్నికి ఆహాతయింది. దానికి గాలితోడై సుమారు రెండువందల ఇంద్లు కాలిపోయాయి. ఆ తర్వాత వెంటనే 15-10-82న నుండి తుపాను తాకిడికి గురైంది. 16వ తేదీన రోజంతా వదలకుండా కుంభవృష్టి కురిసింది. ఆవర్ణానికి ఎన్నో మిద్దెలు కూలిపోయాయి. చాలామంది మిద్దెలు భాళీచేసి వెళ్లిపోయారు. వెళ్లిపోతున్నారుకూడా.

మా మిద్దె చాలా పురాతనమైనది. కూలిపోవాలి అంటే ముందుగా మామిద్దెనే కూలిపోవాలి. కాని నేను భాళీచెయ్యలేదు. శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి పై భారము వేసి మిద్దెలోపల నేను, నాభార్య నలుగురు పిల్లలతో పదుకున్నాం. మాపీధిలో ఆ రాత్రంతా మిద్దెలు కూలే దబ్బుడు దుబ్బుడు శబ్దాలు వింటూ, శ్రీవెంకటేశ్వర స్వామి కాపాడుతాడని నమ్మకంతో ఆ స్వామిని స్ఫురిస్తూ తెల్లవార్లు స్వామి భజన చేస్తూ జాగారం చేశాము.

17-10-82న ఉదయం వర్షం వెలిసింది. బయటకు వచ్చి చూస్తే, ఆస్యామి మహిమ చెప్పుకోద్దగ్గది ఏమంటే మా ఇంటి ఎదువైపు మిదైకూలిపోయింది. కుడివైపు మిదై సగం కూలి, ప్రక్కన మూడుమిదైలు కూడా కూలిపోయాయి. మా ఏధిలో చాలమిదైలు కూలిపోయాయి. మామిదైమాత్రం కూలలేదు. బాగానే వుంది. ఆపద మొక్కలవాడు అటువంటిగండాన్నిగడ్డిక్కించాడు. ఆస్యామి మహిమే మహిమ. ఆస్యామిని నమ్మినవారు ఎన్నడూ చెడిపోరు. కష్టాలలోవున్నవారికి కొండంత ఘైర్యాన్ని ఇస్తాడు. ఆపదలయందు ఆదుకొనే ఆపద్భూంధనుడు. భక్తుల పాలిటి కల్పతరువు!

ప్రసాదం పెట్టిన దేవుడు

శ్రీ.ట. రహింద్రనాథ, విశాఖపట్టం.

ఆరోజు మంగళవారం. నవంబరు 18వ తారీఖు నేపాలు రాజు బీరెంద్ర తన సతీమణి రాణీ ఐశ్వర్యదేవితో శ్రీ వెంకటేశ్వరస్యామిని దర్శించిన రోజు. నేను నాభార్య, అత్తమామలతో తిరుమలకు 17వ తారీఖున సాయంత్రం చేరుకున్నాం. ఆరోజు రాత్రినలుగురం స్యామిని దర్శించుకున్నాం. 18వతారీఖు ఉదయం మామగారు (వయసు పెద్దవారగుటవల్ల) తిరిగి దర్శనం చేసుకొడానికి రానన్నాడు. ఉదయమేలేచి నేను ముందుగా స్నానంచేసి, ఆడవార్లు ఇద్దరూ తయారయ్యేలోపల ఒకసారి స్యామి వారిని దర్శనం చేసుకొని వచ్చాను. నవంబరులో రద్దీ ఎక్కువ వుండదు. దర్శనం తేలికగా అవుతుంది. అందుచేత ఒక గంటలో దర్శనం తేలికగా అవుతుంది. అందుచేత ఒక గంటలో దర్శనం చేసుకొని గేటుదగ్గర ఇచ్చిన ఉచితభోజన కూపను తీసుకొని తిరిగి కాచేజికి వచ్చాను.

తిరిగి ముగ్గురం కలిసి మరొక్కసారి స్యామిదర్శనం చేసుకుండామని వెళ్ళి క్యాకాంపెక్కులో కూర్చున్నాం. ఆసమయంలోనే నేపాలరాజు బీరెంద్ర

స్వామి దర్శనార్థం వసున్నారని మధ్యహ్నం 1 గంటవరకు సర్వదర్శనం ఆపారు అధికారులు. మధ్యహ్నం 2గంటలకు మాకు దర్శనం అయింది. మాకంటే ఆహాట ముందుగా కుయలో వెళ్లిన దాదాపురెందువేలమందిలో కొద్దిమందికి ఉచిత భోజన కూపన్నలు ఇచ్చారు. మేము దర్శనం చేసుకొని బయటకు వచ్చేరికి కూపన్నలు ఇవ్వటం లేదు. బహుశా ఆరోజు లెక్కప్రకారం ఇవ్వవలసిన కూపన్నలు అయిపోయి వుండవచ్చు. మేము గుడిబయటకు వచ్చేకాము.

క్యాంటీనుకు వెళ్లి భోజనం చేసి మామగార్చి ఏదైనా టిఫిన్ తీసుకెళ్లమని అనుకొన్నాం.

ఉచిత భోజనం పెట్టేభవనం దగ్గరకు వచ్చేనరికి నాకు గుర్తుకువచ్చింది. ఉదయం నేను ఒక్కణ్ణే దర్శనం చేసుకున్నపుడు నాకు ఇచ్చిన భోజనం కూపను. అప్పుడు అనిపించింది. ఇంకొకరెందు కూపన్నలు ఎవరైనా ఇస్తే ముగ్గురం కలిసి ఉచితభోజన ప్రసాదం తినవచ్చకదా అని. చాలా మనసస్నేహిగా అభోజన ప్రసాదం తినాలనిపించింది. ఆనిషయమే మాట్లాడుకుంటూ ముగ్గురం ఆభవనం ఎదురుగా రోడ్యుమీద ఒక్కనిమిషం నిలబడ్డాము. “ఇలాగ సంతృప్తిగా దర్శన మిచ్చిన దేవుడు, కొదువ లేకుండా ప్రసాదంకూడా పెట్టితే బాగుండు”నని స్వామిని మనసులోనే వేదుకున్నాం. ఇంతలో అకస్మాత్తుగా మా ఎదుటికి ఒక 8 సంవత్సరాల అబ్బాయి వచ్చారు. నిక్కరు వేసుకున్నాడు. నుదుట సన్నని నామం, పెట్టుకున్నాడు. మా దగ్గరకు వచ్చి వెంటనే “రెండు ఉచిత భోజనం టికెట్లు వున్నాయి కావాలా అంది!” నా నోటివెంట మాటరాలేదు. ఆశ్చర్యం నుంచి తేరుకోలేదు. మనస్సులో ఒక దురాలోచనకూడా వచ్చింది. ఇలా కొంతమంది కూపన్నలు బయట అమ్ముకుంటున్నారేమో! అని. ఇంతలో ఆ అబ్బాయి ఏమి మాట్లాడకుండా నాచేతిలో రెండు టికెట్లు పెట్టి పరుగెత్తుకొని వెళ్లి పాయాడు. నామనస్సు ఒక్కక్షణం విపరీతమైన వత్తిడికి లోనయింది. ఏమీ ఆ దైవలీల. మేము ముగ్గురం వున్నాం. మాదగ్గర ఒకే ఒక కూపను వుంది. రెండు మాత్రమే కావాలి. ఆకూపనుకూడ

జేబులోంచి తియ్యలేదు. సరిగ్గా రెండు కూపస్తనే అడక్కుండా చేతిలో పెట్టి వెళ్లాడు. ఆ అబ్బాయి రూపంలో ఆ తిరుమలేశుడు వచ్చి మాకోరిక తీర్మాడనిపించింది. గుడివైపు తిరిగి మనసస్వార్థిగా నమస్కారం చేసి, ఆసప్పగిరివాసుని విచిత్రలీలల్లో ఇదొక్కటి అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్లి సంతృప్తిగా ఆభోజన ప్రసాదాన్ని కడుపారా స్వీకరించి ప్రక్కక్యాంటీనులో మా మామగార్చి టీఫిను తీసుకుని కాబేజికి వెళ్లిపోయాము. నిజంగా ఆయన మాకు ప్రసాదంపెట్టిన దేవుడు!

మొక్క చెల్లించుకున్న దేవుడు

.. శ్రీమతి వి.సరోజానరసింహాన్, కోటపల్లి, రంగారెడ్డిజిల్లా.

నేను మా అత్తగారి ఊరినుండి మాపుట్టించికి వెళ్లాను. మాంచంట్లో అందరికీ స్వామివారందే భక్తి చాలాఎక్కువ. కాని వివాహమయ్యింతవరకు తిరుపతి వెళ్లలేక పోయాను. వెంకన్నను చూడాలని అనుకోవడం తప్ప పీలుకాలేదు. చాలకాలము తర్వాత స్వామి కరుణించారు. పుట్టినింటికి వెళ్లినాక మా బంధువులలో ఒకరిది పెళ్లి పత్రిక వచ్చింది. పెళ్లి జరిగేస్థలం తిరుపతికి దగ్గర. మా నాన్నగారు మా అక్కను, అక్కకూతురును సిద్ధం కమ్మన్నారు. అక్కకూతురుకు మొక్కుబడి యున్నది. ఆమాట విన్న నాకు మనసులో “మానాన్న నన్ను పీలిచితే బాగుండుకదా. స్వామి వారి దర్శన భాగ్యం నాకెప్పుడో” అని చింతిస్తూ ఆలోచించుకొనుచున్నాను. కాలము కలిసి రాలేదేమో ఎప్పుడనుకొన్నా రాలేకపోతున్నాను. ఎవరు నన్ను పీలుచుక పోతారో, అని భగవంతుని మనసారా వేడుకొన్నాను. ఇంతలో స్వామివారి లీలనా అన్నట్లు బట్టలు సర్పుకున్న మా అక్క, మనసు మార్పుకొని నేను రాను, చెల్లెలును, అంటే నన్ను పీలుచుక వెళ్లమని మా నాన్నతో చెప్పింది.

నా సంతోషం అంతా ఇంతాకాదు. చెప్పులేనంత కోరినకోరిక వెంటనే నెరవేరింది.

నేను. మా అక్కకూతురు, నాన్నగారితో ప్రయాణమయ్యాం. పెళ్ళి బంధువులతో రెండురోజులుండి తిరుపతికి వచ్చినాము. మా అక్కకూతురికి చిన్నప్పుడు ఏదో అనారోగ్యమై ప్రాణం పోయేస్తితికి వస్తే స్వామికి తలనీలాలిస్తామని మొక్కుకున్నారు. తిరుపతికి వెళ్ళేనాటికి మా అక్కకూతురి వయసు 15 ఏళ్లు. ఇప్పుడు పూర్తి వెంటుకలిస్తే ఏమీ బాగుండదు. మూడుకత్తెరలు కొంచం కొంచం కత్తిరించుకొనమని మా అక్కకూతురిని వెంటుకలిచ్చి రమ్మన్నారు. మానాన్న.

కానీ నేను మానాన్నతో అన్నాను. “తల వెంటుకలు మొత్తం ఇవ్వాలి. చిన్నప్పుడు మొక్కినాము కదా. కనుక మూడు కత్తెరలు బాగుండవన్నాను. అందుకు మా నాన్న “ఏం కాదమ్మా! ఎట్లునా ఇవ్వవచ్చు. ఏమీ కాదు”. అని ఆన్నారు. సరే ఆన్నాను. కల్యాణ కట్టలోనికి మా అక్కకూతురు వెళ్లింది. కొంచం సేపైనాక కల్యాణ కట్టనుండి మా అక్కకూతురు బయటకు వచ్చింది. మేము ఆమెను చూచి చాల ఆశ్చర్యపోయి. గుర్తే పట్టలేదు. కారణమేమంటే మొత్తం గుండు చేయించుకొని వచ్చింది.

ఆమెతో మేం అన్నాం. “ఏమమ్మా మూడుకత్తెరలు ఇచ్చి రమ్మన్నాంగదా. ఇలా ఎలా జరిగింది” అని. అపుడామె ఇలా చెప్పింది. మంగలివద్ద కెళ్ళి “మూడుకత్తెరలు అంటే మూడు స్థలాలలో కొంచం వెంటుకలు తీసికొనమని చెప్పాను సరేనని అధిష్టాండికదా అని కూర్చున్నాను. కత్తితో నున్నగా వెడల్పుగా నడినెత్తిమీద గీరినాడు నేను అధ్యంలో చూచుకొని ఆశ్చర్యపోయి, ఏమి ఇట్లా చేసినావనిఅడిగితే తమిళంలోనో మళయాళంలోనో ఏదో భాషలో వాడేదో జవాబు చెప్పినాడు. అయ్యో ఇతనికి నాభాష అధ్యంకానట్లుందని, వచ్చిన కోపం తగ్గించుకొని సరే మొత్తం గుండు చేయమని సైగచేసి, ప్రకృతో నున్నగుండు చేసికొన్నవారిని చూపితిని. సరేనన్నట్లు తలవూపి ఆ మంగలి నాకు మొత్తం గుండుచేసినాడు.” అని మాతో మా అక్కకూతురు చెప్పింది.

స్వామికి మూడుకత్తెరలు తీసుకొనుట ఇష్టంలేక గుండు

చేయించాడని అన్నించింది. తర్వాత కోనేరుకు వెళ్లి స్వానంచేసి స్వామివారి దర్శనం తృప్తిదీర్చ చేసికొన్నాం.

మా అక్కటుతురి విషయంలో మేము తీసుకున్న నిర్ద్యయం తప్పని, ముక్కుచెంపలేసుకొని తప్పక్కమించమని కదుపారా కట్టాక్కించమని కోరుకుంటూ దర్శించుకొని వచ్చాం.

అనుకొని రాలేకపోయిన నన్ను, కోరిన వెంటనే దరికి రప్పించుకొని దర్శనమిచ్చిన స్వామివారిని మనసారా ప్రార్థించుకున్నాను. ఇలాగా స్వామిమహిమలు ఎన్నో! ఎన్నోన్నో!!

వడ్డడికానులవాడు

-- శ్రీమతి వై. ఇందిరా రావు, అదయారు, మద్రాస.

మేము కలకత్తాలో వుండగా నేను సీనియర్ కేంబిడ్డి చదివే రోజుల్లో మాకు జరిగిన ఒక నిదర్శనం గూర్చి రాస్తున్నాను.

మా ఇంట్లో తిరుపతి హండీ వుండేది. ప్రతినెల తోచినంత దబ్బు హండీలో వేసి దెవుని దగ్గర వుంచేవాళ్లం. రెండుమూడు సంవత్సరాల కొకసారి వచ్చేటప్పుడు మాతో కూడా హండీని తెచ్చుకొని తిరుపతికి వెళ్లినపుడు మా మొక్కలన్నో తీర్చివేసి, ఆ మిగిలిన దబ్బు మా హండీలో కూడ అక్కడవుండే తిరుమల శ్రీవారి హండీలో వేసే వాళ్లం.

తసారి కూడ మళ్ళీ కొత్తహండీ మొదలు పెట్టాం. దబ్బు వేస్తూ వుండే వాళ్లం. మేము అప్పుడు కలకత్తాలో వుండేవాళ్లం అని చెప్పాగదా. అప్పుడు ఈ హండీ సంగతి అక్కడ ఒక క్రైస్తవ స్త్రీకి తప్ప మిగిలా చాలామందికి తెలీదు. ఆమె మాకు మంచి స్నేహితురాలు.

ఒకరోజు ఆవిడకి దబ్బుచాలా అవసరమయ్య మాఅమ్మను దబ్బు ఇవ్వమని అడిగింది. నెలాఖరు. అయ్యాక ఏం చేయుడానికి తోచలేదు. అప్పుడు ఆవిడే అమ్మకి హండీ జ్ఞాపకం చేయించి అందులోది ఇవ్వండి. నేను తప్పక వద్దీతో సహా ఇస్తానండి. అమ్మ బాధపడుతూ హండీలో దబ్బు ఎత్తలేక, ఎత్తలేక, ఒక. 20 రూపాయలు మాత్రం అందులోంచి

విధిలేక ఇచ్చింది. ఈ సంగతి అందరూ ఆ తర్వాత మర్ఖిపోయారు. ఆమెకూడాను, ఎన్నోలలు గడచిపోయాయి. మాన్సుగారికైతే ఈ విషయం తెలియనే తెలియదు.

ఒకరోజు నిద్రపోతుండగా అర్ధరాత్రి మాన్సుగారికి కలలో ఇద్దరు బ్రాహ్మణులు వృద్ధు దంపతులు కనపడి “ఏం అయ్యా! ఇచ్చిన బాకీ చెల్లించవా? ఇంక ఎన్నాట్లు వుంచుకొంటావు” అని అడిగారట. మాన్సు గారు “మీ కేమిటండి నేను బాకీ? నేను ఎప్పుడూ ఎవ్వరివర్ధు అప్పుచేయను. నేనేమీ మీకు బాకీలేదు పాండి” అన్నారట. అప్పుడువారు 20 రూ. హండినుండి తీసారని జ్ఞాపకం చెయ్యగా, మాన్సుగారు నవ్వుతూ, ఇది తీసుకుంటారా అని వారికి తన ఉంగరాన్ని తీసి ఇచ్చినట్లుగ ఇచ్చి మళ్ళీ తనవేలిక తగిలించుకున్నారట. ఇదంతా కలలోనే జరిగింది. తెల్లవారి నిద్ర లేచినప్పటికల్ల ఉంగరం వేలు బాగా వాచిపోయింది. ఉంగరం మధ్య తగులుకొంది. ఇటూ అటూ వేలు వాచిపోయింది. మాన్సు గారు అమ్మని పిల్చి హండిలో దబ్బు ఏదైనా తీశారా అని అడిగారు. మా అమ్మకి జ్ఞాపకం వచ్చి 20రూ.లు తీశానని చెప్పింది. నాన్సుగారు తనవేలు చూపుతూ కల సంగతి అంతా వివరించారు. వెంటనే మేము హండిలో వేయవలసిన దబ్బు వర్షీతో సహ వేసేశాం. నాన్సుగారు కంసాలివాణి దగ్గరికిట్లి ఉంగరం కత్తిరించుకొని వచ్చారు. ఆబంగారం ముక్కలు రెండు హండిలో వేసేశాము. దీనితో ఆ స్వామివారిమీద మాకు భక్తి మరీ జాస్తి అయింది. త్రిస్తవ స్త్రీకి 20రూ. సంగతి తెలియజేశాం. ఆమెకూడా ఆశ్చర్యంతో 20 రూ.లతో పాటు వర్షీకూడా హండికి సమర్పించింది. ఆమెకు కూడా స్వామివారంచే భక్తి ఏర్పడింది. ఇంక ఇలాంటి నిదర్శనాలు లీలలు ఎన్న ఎన్నోన్నా !

రోగ నివారకుడు

-- శ్రీ టి. సత్యనారాయణమూర్తి, ఏ. వేమవరం (టూ.గో.జి)

ఆది డిశంబరు 1985వ సంవత్సరం. మా తమ్మునికి ఆరోగ్యం బాగుపడటంలేదు. రెండుమూడు నెలలు బాధపడి కాకినాడలో పెద్దడాక్కరుగారిచే పరీక్ష చేయించుకున్నాడు. ఆ డాక్కరు పరీక్షలు జరిపి, సుండెవద్ద ఒక గొట్టం (వాల్యూ) మూసుకున్నదనీ, తక్కణం హైదరాబాదు వెళ్ళి శస్త్ర చికిత్స చేయించుకోమనీ, ఇప్పటికే ఆలస్యమైందనీ, ఇంక ఆలస్యం చేస్తే ప్రాణాపాయమనీ చెప్పారు.

మా తమ్ముడు ఇంటికి వచ్చి ఈ సంగతి నాతో చెప్పాడు. ఆవార్త విన్నంతనే నాకు సవనాడులు క్రుంగి పోయాయి. ఏమి చెయ్యాలో తోచలేదు కారణం వేలమీద జబ్బు ఖర్చు, నేను తట్టుకోలేను. ఈ అపదనుండి నన్ను రక్కిపచేవారెవరు? నన్ను ఆదుకునేవారెవ్వారు. నాతమ్ముణ్ణి రక్కించేదెవ్వారు? ఇలా అనేక తాలోచనలతో మనస్సు మొద్దుబారి పోయింది. నన్ను మాసవమాతులెవ్వారు రక్కించలేరు. ఒక్క భగవంతుడు తప్ప. అని ఆలోచించి స్వామివారిని ఇట్లా కోరుకున్నాను. “స్వామీ! ఏడుకొండలవాడా! వేంకటరమణా! మాతమ్మునికి శస్త్ర చికిత్స లేకుండా మందులతో జబ్బును నయించేసి, వాళ్ళి కాపాడుస్వామీ! నేను తిరుపతినుండి తిరుమలకు కాలినడకన వచ్చి నీదర్శనం చేసికుంటాను. మమ్ములను కాపాడు తండ్రి!” అని.

1986 జనవరిలో మాతమ్మునికి తోడిచ్చి హైదరాబాదు పంపినాను. అచట అవసరమైన పరీక్షలు జరిపి మరల ఫిబ్రవరిలో రమ్మనమని. అప్పుడు శస్త్రచికిత్స అవసరమా, లేదా అనేది తెలియజేస్తామని చెప్పారు. ఫిబ్రవరిలో మా తమ్మునితో కలిసి నేనుకూడా హైదరాబాదు వెళ్ళినాను. డాక్కరుగారిని కలువగా “నేను సెలవులో వున్నాను. మా అమృగారికి వంట్లో బాగులేదు. నాభార్యకు కాలు విరిగింది. కనుక మీరు మార్చిలో రండి” అని చెప్పారు.

మేము మళ్ళీ మార్పిలో వెళ్ళినాము. నాకు ఏదో తెలియని ఆందోళన, అత్రుత, స్వామిని నమ్ముకొని డాక్టరును కలిశాము. “మాతముపత్రిలో వన్న యంత్రం మరో ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లారు. దానిని తిరిగి ఎప్పుడు పంపిస్తారో తెలియదు. కావున ఏప్రిల్ నెలలో నాకు ఉత్తరం ప్రాయండి. నేను యంత్రం వచ్చినదీ, లేనిదీ జాబుప్రాసి మీకు తెలుపుతాను” అన్నారు.

నాకు వెప్రి కోపం వచ్చింది. ఏమిటి సార్ మీరు తిరిగి పామ్ముంటున్నారు. అనవసరంగా రెండుమూడు మార్లు తిరిగాం. ఖర్మలు అవుతున్నాయి. మాతమ్ముడు నీరసంగా వుంటున్నాడు. ఇప్పటికి వైద్యం మొదలుపెట్టలేదు. ప్రాణాలతో చెలగాటం ఆదుతున్నారు” అన్నాను. అందులకు ఆ డాక్టరు “నాపద్ధతి అంతే. ఏప్రిల్లో కలవండి నన్ను. వెళ్లి రండి” అన్నారు. నేనేం చెయ్యను భగవంతుడా? ఇలాంటి డాక్టరును నమ్మినందుకు బాగా చేశారు. అనుకొని మరునాడు. స్వామివారిని వేడుకుంటూ, మరో ప్రముఖాడాక్టరును కలిసి నా ఆవేదన విన్నవించుకున్నాను.

ఆ కొత్తడాక్టరుకూడా అన్ని పరీక్షలు జరిపించినారు. ఫలితం “శస్త్రచికిత్స అవసరం లేదు. మందులతో నయమవుతుంది. భయంలేదు” అని వారు చెప్పారు. నా ఆనందానికి హద్దులులేవు. స్వామివారు ఎంత దయా సముద్రులు నా ఆపదను తీర్చినాడు. మందులు తీసుకొని ఇంటికి తిరిగి వచ్చాము. మరల మే నెలలో వచ్చి నట్టయితే పరీక్షించి చూస్తాను అన్నారు డాక్టరుగారు. మేము దైర్యంగా వున్నాము. మేనెలలో మరలా మాతమ్ముడు డాక్టరును కలిశాడు బాగుండి మరోండు నెలలు మందు ఆడమన్నారు” డాక్టరుగారు.

స్వామివారి దయ మామీద నిండుగావున్నది. ఇక మావాని రోగం పూర్తిగాపోతుంది. ప్రాణగండం గడిచింది. మేనెల 12వ తేదీన బయలుదేరి 13వ తేదీ ఉదయం దిగువ తిరుపతి చేరాను. కాలినడకన తిరుమల చేరుకున్నాను. స్వామివారిని దర్శించుకొని, చూపిన దయకు మనఃపూర్వకంగా నమస్కరించాను.

ప్రస్తుతం మాతమ్ము సంఘర్షారోగ్యంతో వున్నాడు. అంతా ఆ స్వామివారి దయ.

నామ మహాము

-- శ్రీమతి ఎం. కోటీశ్వరమ్ము లేఖారు, నెల్లూరుజిల్లా
నెల్లూరుజిల్లాలో మాదొక మధ్యతరగతి వ్యవసాయకుటుంబం.
మాతాతగారు స్వర్గస్థులుకాగా, మాబామ్మ తిరుమల కొండపై శ్రీ వారి
సన్నిధిన గదుపుతుండినది. అమె శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి భక్తురాలు. మరి
కొన్నాళకు అమె అస్వస్థరాలు కాగా ఆచరమదశలో మా స్వగ్రామానికి
తీసుకవచ్చాము. ఆదశలో అమె మరణశయ్యలోనుండగా నేను తోలి
గర్భంతో నిందుచూలాలుగా ప్రసూతి మంచంపై వుండినాను. అప్పదు
మా బామ్మ నన్ను ఉచ్ఛేషించి పలికినది. మన ఇష్టదైవం శ్రీనివాసుడు.
కలియుగ అవతార పురుషుడు. ఆయనపేరే నాకు పెట్టారు. నీవు బిడ్డకు
ఆస్వామి పేరేపెట్టు. నామాటమీద నీకు ఆమాత్రం ఆభిమానం, ప్రేమవుంచే
చాలు! “తప్పకుండా నీ ఇష్టప్రకారమే చేస్తాం. నీకోరిక తీరుస్తాం” అని
మేమంతా కళ్ళనీళ్ళతో అమె చేతులు పట్టుకొని భరోసా ఇచ్చాము. ఆ
మరురోజు అమె స్వర్గస్థరాలయింది. అమె అంత్యక్రియల రోజున నాకు
అదప్పిల్ల పుట్టింది.

హంఘారుగా చలాకిగా కళ్ళముందే ఎదిగిపోయింది ఆపాప.
దగ్గరిపట్టణంలోని కాస్యోంటులో చేర్చాము. వరదలాపాంగుతున్న నాగరిక
కాలప్రవాహనికి నేను సైతం లోనయి నాచిడ్డకు కాస్యోంటులో హజరు
రిజిష్టరులో పేరు ‘వైశాలి’గా నమోదు చేయించాను.

కొన్నేళ్ళు సునాయసంగా గదచిపాయాయి. నివతరగతి ప్రవేశపరీక్షకు
పిల్లలందరూ సిద్ధమవుతున్నారు. ఆనాలుగవరోజు దరఖాస్తు పారం
ఉన్నత పారశాలలో ఇచ్చి పరీక్షకు కూర్చోవాలి. అది జిల్లా స్థాయి ప్రవేశ
పరీక్ష. ఆపత్రంలో పేరు, వయస్సు ఒకసారి నమోదు చేస్తే ఇక జీవితమంతా,
వాటితోనే వ్యవహారించబడుతారు. ఎంతో కుశాగ్రబుద్ధిగా, తెలివితేటులతో
రాణిస్తున్న మాపాపకుడ ఉత్సాహంగా ప్రవేశపరీక్షకు తయారయింది.
కానీ ఆ తెల్లవారి వున్నట్టుండి ‘వైశాలి’ అకస్మాత్తుగా జ్వరానపడింది.

మాడని వైద్యుడు లేదు. చేయని చికిత్సలేదు. చివరకు మంత్రాలు తంత్రాలు కూడ చేయించాం. మూసినకన్న తెరవలేదు. పరీక్షలు అమూదవరోజునే.

వైద్యులకు అంతుపట్టని ఆపాప స్థితి మాకు బెంబేలెత్తించింది. నోటి వర్ధకు వచ్చిన పరీక్ష. ఇంతకాలంగా ఎదురుచూసిన సువర్ణవకాశం అందినట్టే అంది అందకుండా పొతుందని ఒక బాధ. చివరకు బిడ్డయినా మాకు దక్కుతుందా? అన్న బాధ కదుపును కోయసాగింది. ఇంతలో రేపు పరీక్ష అనగా నాకు రక్కున మదిలో మెరుపు మెరిసింది. వెంటనే దరఖాస్తుఫారం తీసుకుని శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారి పటం, ఆపక్కనే బామ్మగారి ఘటోలముందుంచి నాపిల్లపేరు “వెంకటరమణమ్మ” గా ప్రాసి, జరిగిన తప్పిదానికి చెంపలేసుకుని మన్నించవలసిందని స్వామివారిని వేదుకొన్నాం.

మామూలుగా డాక్టరు వాడమన్న మందులు వాడినాము. మమ్మల్నిందర్నీ ఆశ్చర్యచకితులను చేస్తూ ఆమరుసటిరోజు ఉదయం నాచిడ్డ నిద్రనుండిలేచింది. హాలుటికెట్టుతో పరీక్షహాలులో ప్రవేశించింది. మూడు రోజులు జరిగిన పరీక్షల్లో క్రూణ్ణంగా జవాబులు రాసి జిల్లా స్థాయిలో ప్రథమురాలిగా కృతర్మురాలయింది. దాదాపు అపస్మారక స్థితిలో వుండి చదివిన చదువంతా మరచి వుంటుందన్న మాచ్చహాలను తోసి రాజని గారవసీయమైన స్థానంతో ఉత్తీర్ణరూపాలయింది. ఆ దేవదేవుడే నా బిడ్డయందు ప్రవేశించి నడిపివుంటాడని ఈ నాటికీ మా విశ్వాసం. అతర్వాత మాకుటుంబికులంతా తిరుమలకు ఏడుకొండలు నడచి ఎక్కి మా బామ్మగారు బస చేస్తుండిన వసతిగ్యహంలోనే మకాంచేసి అందరం తలనీలాలు సమర్పించి, కొండపైని తీర్మాలన్నీ దర్శించాము.

‘పేరులో ఏముందిలే’ అన్న నిర్లక్ష్యం ఉదాసీనత నాజీవితంలో ఒక అగ్నిపరీక్ష పెట్టి ఒక సవాల్గా నిలిచి నన్న నిలదీసింది. నా జీవన పర్యంతం మరువలేని మరపురాని వాస్తవ సంఘటన ఇది!

ప్రసాద మహిమ

-- శ్రీ గుడిపల్లి నాగేపర్చబాబు, కాకీనాడ.

ఆపదమొక్కలవాని ప్రసాద మహిమవలన మానాన్నగారు ఏవిధంగా రక్కింపబడింది తెలుపుతాను.

ఆ సంఘటన జరిగింది 1969వ సంవత్సరంలో. ఆరోజుల్లో మానాన్నగారు ఒక శేరీగారి కొట్టులో గుమాస్తాగా పనిచేసేవారు. శేరీగారు 40రూ॥లు మాత్రమే ఇచ్చేవారు. మాకు కొంత వ్యవసాయమున్నది. దానిమీద వచ్చే ఆదాయంతోను ఈ 40రూ॥ల జీతంతోను జాగ్రత్తగా కుటుంబాన్ని నెట్టుకొచ్చేవారు.

ఇట్టి పరిస్థితుల్లో మానాన్నగారికి అకస్మాత్తుగా మాటలు నత్తిగా రావడం మొదలయింది. నత్తిక్రమక్రమంగా పెరిగి మరీ ఎక్కువయ్యింది. మానాన్న నత్తిగా మాట్లాడటం చూసి బంధువులు, స్నేహితులు, శేరీగారు ఆశ్చర్యపడి “అయ్యాపాపం ఇలా వచ్చిందేమిటా” అని బాధపడ్డారు. ఇక మా పరిస్థితి సరేసరి. మానాన్నగారు! నా పరిస్థితి ఏమిటి ఇలా అయ్యింది. కుటుంబ భారం ఎలా! అని ఆందోళన చెందేవారు. మానాన్నగారు తాను పనిచేసే కొట్టులో ప్రతినిత్యం వచ్చిన వారితో మీకెంత డబ్బుకావాలి? మీపేరు ఏమిటి? మీ చిరునామా.....” ఇలాంటి వివరాలు అడుగవలసి వుంటుంది. కాని ఉద్యోగ ధర్మానికి నత్తి ఒక తీరని అడ్డంకి అయ్యింది.

ఇట్టి పరిస్థితిలో శేర్ “గుమాస్తాగారు! ఏమిటి మీకు మాటలు నత్తిగా వస్తున్నాయి” అని అన్నారట. ఇట్టి సందర్భంలో వున్న చిరుద్యోగంకూడా ఎక్కడ పోతుందో అని భయపడేవారు. ఏడాక్కరుకు చూపించుకోవాలన్నా ఆర్థికంగా శక్తిలేని రోజులవి.

ప్రతిరోజు మానాన్నగారు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారి పూజ చేసేవారు. ఎవరైన భూతవైద్యమునకు సంబంధించిన ప్రయోగం చేసారేమోనని మా అమృగారు నానమృగారు చూపించుకోమన్నారు. కాని మానాన్న “కొండంత దేముడు వుండగ ఎవరికి చూపించుకోనవసరములేదు. ఆయనే చక్క జేస్తాడు” అనేవారు. అది ఆయన గట్టివిశ్వాసం.

మానాన్ననత్తిగా మాట్లాడటం మొదలయిన కొద్దిరోజులకు ఆయన చిన్నాయన, పిన్నమృగారు తిరుమలేశుని దర్శనార్థం తిరుపతికి వెళ్లినారు. వారు వెళ్లిన ఒక వారం రోజులకు మానానమృగారిమీద వేంకటేశ్వర స్వామివారు ఆవహించి “దయానందం (దయానందం మానాన్నగారిపేరు) మీపిన్నిగారు, చిన్నాయనగారు నా దర్శనార్థం వచ్చారు. వారు తీసుకవచ్చే ప్రసాదాన్ని ఏరోజైతే నీవు భక్తితో స్వీకరిస్తావో, ఆరోజునే నీ నత్తిపాతుంది” అని అభయమిచ్చాడు.

తిరుపతి వెళ్లిన బంధువులు, ఆ తిరుమలేశుని దర్శించి, మిగతా క్షీరాలు దర్శించి ఒకనెలరోజులకు స్వస్థలము చేరినారు. మానాన్నగారు. వారు తిరుపతి నుండి వచ్చిన తరువాత వారింటికి వెళ్లి, స్వామివారి ప్రసాదాన్ని అడిగి భక్తితో ఇంటికి తీసుకవచ్చారు. వారిచ్చిన ప్రసాదాన్ని, ఇంటివద్ద మరల భక్తిప్రపత్తులతో పూజించినాము.

పూజించిన తర్వాత మేమంతా మానాన్నగారితోపాటు తిరుమల స్వామివారి ప్రసాదాన్ని స్వీకరించాము. ఆశ్చర్యంగా ఆ ప్రసాదం స్వీకరించిన వెంటనే మానాన్నగారికి నత్తిగా మాట్లాడటం పూర్తిగా తగ్గింది. స్వప్తంగా, చక్కగా మాటలు వచ్చినవి.

తిరుమలేశుని ప్రసాదం మానాన్నగారికి దివ్యపథంగా పనిచేసింది. భగవంతుని కృపవలన మేమంతా సుఖంగా వుంటూ, స్వామివారిని నిత్యమూ పూజిస్తూ స్వరిస్తున్నాము.

అమృత హస్తం

--శ్రీ డి. ఆర్. సుమన్స్తీ

‘నీవు ఎన్నో సన్మానాలు, బిరుదులు, పాందుతున్నావంటే, ఆ ఘనత నీది కాదు. ఏదుకొండలవాడిదే’ ఓ ప్రముఖ జ్యోతిమ్మిడు నాతో అన్నమాటలివి.

‘బాబూ! నంవత్సరానికి ఎన్నోసార్లు నీవు తిరుమలకు వెళ్లివస్తున్నావంటే నాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ఆభాగ్యం కొందరికి

కలుగుతుంది. నీవు నిజంగా అదృష్టవంతుడివి.' ప్రముఖ స్వాతంత్య సమరయోధుడు, భూగర్భశాస్త్రవేత్త, ప్రముఖ పత్రికారచయిత శ్రీ పింగళి పరశురామయ్యగారు నాతో అన్నమాటలివి.

ఇది ప్రవం కాదు. వాస్తవం. కారణం ఆ వేంకటేశ్వరుని అమృతహస్తం నన్ను సర్వదా కాపాడుచున్నది. ఎలా!!

ఓరోజు పైదరాబాదు వెళ్ళటానికని బయలుదేరి విజయవాడలో పనిచేసుకొని అక్కడనుండి పైదరాబాదు వెల్దామనుకొన్నాను. విజయవాడలో పనిచేసుకొని పైదరాబాదు వెళ్లు బస్సు ఎక్కడంకోసం టికెట్టు కొరకు కూడా లో నిలబడ్డాను. ఆర్.టి.సి.లో పనిచేస్తున్న, నటుడు, గాయకుడు అయిన ఓమిత్రుడు కలిసి తర్వాతి బస్సుకు వెళ్లాం, నేనూ వస్తున్నాను అన్నాడు. ఇధరం కలిసి తర్వాతి బస్సుకు వెళ్లాం. ముందు నేను వెళ్లదలచుకొన్న బస్సు దోవలో ప్రమాదానికి గురి అయింది. ఆ బస్సులో నేనే వుంటే?

ఒక సారి మా కుటుంబమంతా కారులో భద్రాచలానికి వెళ్లి వస్తున్నాం. విజయవాడ నుండి గుంటూరు వచ్చేదారిలో మాకారును ఓ జీపు గుద్దుకోబోయింది. మాకారు ద్రైవరు చాకచక్కంపలన ఫోరప్రమాదం తప్పింది.

సరిగ్గా రెండు సంవత్సరాల క్రితం తీవ్రస్తు చేసింది. డాక్టర్లు కూడా లాభంలేదని చెప్పారు. ఇంటికి తీసుకొని వచ్చాం. తిరుపతికి వెళ్లి వచ్చేటప్పుడు నెల్లారులో పని పూర్తిచేసుకొని వస్తానని ఇంటిలో చెప్పి వెళ్లాను. స్వామిదర్శనం అయింది. తెల్లవారు జామున జపంచేసి కొండున్న నాకు, మా తల్లి చివరి శ్యాసలో వున్నట్లు కళ్ళకు కట్టినట్లు కనిపించింది. వెంటనే కొండదిగి మావారు వచ్చేశాను. ఇంటికి వచ్చేసరికి అమృతు చీరాల అస్పుత్రికి తీసికెళ్ళినట్లు చెప్పారు. నేను వెళ్లిన కొద్ది గంటలకే మా తల్లి పరమపదించింది. అదేనేను, నెల్లారులో రెండురోజులు వుండి వుంటే?

పాయిన సంవత్సరం నాకు సుస్తు చేసింది. నాకు ఆస్వామీ డాక్టరుకనుక తిరుపతి వెళ్లాను. స్వామిదర్శనం చేసుకున్నాను. రాత్రి

కలలో ఓనగరం, ఓ ఆసుపత్రి ఓలేడీదాక్కరు నాకు వైద్యం చేసున్నట్లు కల వచ్చింది. ఇంటికి వచ్చి, ఆఫీసుకు వెళ్లి ఓ 10 రోజులు సెలవు పెట్టి ప్రాదరాబాదుకు వెళ్లాను. అక్కడ చదువుకొంటున్న మా కుమారెలనిద్దరిని చూసినట్లుంటుందని, బ్రీటుమెంటు తీసుకొంటున్నట్లుంటుందని, మా అత్తగారించి వద్దనుండి సుమారు ఓ నాలుగు కిలోమీటర్లు నడచాను. ఇక నదవలేక పోయాను. ఆయసం ఎక్కువైంది. దగ్గరలోనే ఓ నర్సింగ్ హోం కనపడింది. విజటింగు కార్య ఇచ్చాను నర్సుకి. డాక్కరు నుండి పిలువు వచ్చింది. ఆశ్చర్యం నాకు కలలో కనపడిన డాక్కరుగారే. నన్ను నేనే పరిచయం చేసుకున్నాను. పరీక్షలు మొదలయ్యాయి. ఓ పదిరోజులు రోజూ రమ్మన్నారు ఆ లేడీదాక్కరుగారు. మందులు రాసిచ్చారు. ఆరునెలలు రెష్టు అవసరమని అన్నారు. రోగం మటుమాయమయ్యంది.

ఇటీవల మీటింగులు ఎక్కువయినాయి. మా శ్రీమతి ఈ మధ్య అడిగింది. ‘మరల తిరుపతి వెళ్లలేదే’ అని. తీరికలేక వున్నాను. వీలు చూచుకొని వెళ్లలే అని మోటారు సైకిలుపై బాపట్ల బయలుదేరాను మీటింగుహాజరు కావటానికిని సగం దూరం వెళ్లిన నాకు శరీరమంతా అదోలా అనిపించింది. ఎందుకో బండికి తగిలించబడిన అద్దంలో చూశాను. స్వామి కనిపించాడు. అంతే అపరాధం జరిగింది. అనుకొన్నాను. గడ్డం పెంచాను. వారం రోజులలో సెలవుపెట్టి తిరుపతి వెళ్లాను. స్వామి దర్శనం చేసుకున్నాను. ఆ రాత్రి కాచేజిలోనే నిద్రపోయాను. తెల్లవారుజామున ఓ అందమైన కల, నేను ఉద్యగంతోపాటు వ్యాపారంచేస్తున్నట్లు. అదీ ఓ ప్రాణస్థిపాప. దంపతులు నాకు సహాయపడినట్లు,

ఇటీవల మా సహాద్యోగి ద్వారా ఓ పుస్తకాలపాప నిర్వహిస్తున్న ఓ దంపతులతో పరిచయం కలిగింది. కొద్ది రోజులలోనే వారు నాకు అత్యుములయ్యారు. నాకూ ఓపాపు పెట్టాలనే ఆలోచన వచ్చింది. మా సహాద్యోగి, నేను కలిసి మా ఆర్థాంగులపేర ఓ పాపు పెట్టాలనుకున్నాం. శ్రీ వెంకటేశ్వరునిపై భారం వేశాం. పనులు ప్రారంభించాలి. మాకు

ఆపాపు నిర్వాహకులు అనేక సలహాలిస్తున్నారు. మాకోసం శమిస్తున్నారు. ఆ పద్మావతి వెంకటేశ్వరులే ఏరిలో ప్రవేశించారని నేను తలుస్తుంటాను. మేము ప్రారంభింపబోయే ప్రాణీషాపుకు ఆ స్వామి కరుణాకట్టం అన్నివేళలా లభిస్తుందని ఆశిస్తున్నాం.

అన్నట్లు ఓ విషయం చెప్పడం మరచాను. రోజు నేను చేసే జపం శ్రీ వెంకటేశ్వరునిదే. సుమారు ఐదు సంవత్సరాల క్రితం మద్రాసులో వెంకటేశ్వరస్వామి గుడిని కట్టించిన ఓ వ్రముఖదాక్షరు డా॥చి.యస్.కనకగారు నాకు టికార్చు ఇచ్చారు. ఆకార్చులో శ్రీ వెంకటేశ్వరుని మంత్రజపం వుంది. రోజు 108 సార్లు జపించమన్నారు. అలాగే చేస్తున్నాను. అప్పటినుండే నా జాతకం మారింది. ఉద్యోగంలో ప్రమోషన్, నాట్యకళాకారిణిగా నాకు మార్కెటు ప్రశంసలు, నటునిగా, రచయితగా నాకు ఎన్నో బిరుదులు, సన్మానాలు ఇదంతా నాప్రతిభ కాదు. ఆ అనందనిలయుని అమృతహస్తం దీవన ఆశిర్వాదబలమే. ఇది పరమసత్యం.

బిడ్డ నిచ్చిన దేవుడు

-- శ్రీమతి సి.పొచ. నిర్మలారెడ్డి, విజయవాడ.

1982వ సంవత్సరంలో నాకు వివాహం జరిగింది. శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామి అనుగ్రహం వలన కొంతకాలానికి నేను గర్భవతిసైతిని. మూడవనెల గర్భముతో వుండగా ఒకరోజు వున్నట్లుపడి విపరీతముగా కదుపునొప్పి వచ్చినది.

వెంటనే ఆనుపత్రికి వెళ్లి డాక్టరమ్మతో పరీక్ష చేసికొంటిని. ఆమె నన్నుబాగా పరిశీలించి, విశ్రాంతి చాల అవసరమని, ఏమాత్రం పారపాటు అయినా గర్భం పొగలదని చెప్పారు. మందులు రాసిచ్చారు.

ఆ మందులతో కొద్ది రోజులు మా అమృగారి దగ్గర విశ్రాంతిగా వుండాలనే ఉద్దేశంతో పుట్టినింటికి వెళ్లాను.

అక్కడ ఎంత జాగ్రత్తగా వున్నా ఒకరోజు నాకు రక్తస్రావమయినది. మళ్ళీ డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లగా రక్త స్రావము కాకుండా రెండు సూదులు ఇచ్చారు. అయినను ఫలితము లేదు. ఆరాత్రి విపరీతమైన కడుపునాపీతే ఒకచే రక్తస్రావము జరిగినది.

ఇంకా ఇలాంటి సమయంలో ఆదుకొనే బంధువు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు ఒక్కడే అని చేతులెత్తి కన్నీళతో కరుణామయుడైన శ్రీనివాస ప్రభువును వేడికొంటిని. నాయా గర్భమును నిలుపుమని నిండు హృదయముతో ప్రార్థించాను.

మరునాడు ఉదయం మళ్ళీ ఆసుపత్రికి వెళ్లి పరీక్ష చేయించుకొనగా, డాక్టరమ్మగారు గర్భము స్రావమయినది గర్భము నిలువలేదు” అని చెప్పారు.

అంతే నాగుండె భగ్నన పగిలినది. ఎంతగా వేడుకొన్న ఆ ఏదుకొండలవాడు నన్ను కరుణించలేకపోయినాడే అని ఎంతో బాధ పడినాను. విచారించినాను.

ఒక నెల గడచినది. నాకు ఏదో అనుమానముగా వుండి మరల ఇంకో పెద్ద డాక్టరమ్మ దగ్గరికి వెళ్లి చూపించుకున్నాను.

ఆమె నన్ను బాగా పరీక్షచేసి సంతోషమును వ్యక్తముచేస్తూ, నీవు నాలుగు మాసాల గర్భవతివి’ అని చెప్పారు.

నేను ఆశ్చర్యముతో ఒక నెలక్కిందట నాకు అధికరక్తస్రావమయినది’ అని తెలిపాను.

ఆ డాక్టరు “సీకు రక్తస్రావము జరిగి గర్భము నిలుచుటచాల ఆశ్చర్యము. పైగా సీలాంటి బలహీనురాలికి గర్భము నిలుచుట మరీ మరీ ఆశ్చర్యము. కేవలం దైవానుగ్రహం మాత్రమే.” అని చెప్పి బలమునకు మందులు వాడుమని చెప్పారు. తరువాత కొద్దికాలమునకు నాకు పండంటి ఆడబిడ్డ పుట్టింది. రక్త స్రావం జరిగిన సమయంలో ఆపదమొక్కలవాడిని ఆ శ్రీనివాసుని ప్రార్థించుటవల్లనే పోయిందనుకున్న గర్భం నిలిచి పండంటిపాప పుట్టింది. ఆ ఏదుకొండలవాని లీలను

ఏవిధముగా వర్ణింపగలను. ఆపదలో మనసారా వేడుకొన్నచో, నమ్మకముగా అదుకొనే స్వామి వెంకటేశ్వరస్వామి. నా జీవితాంతము ఆస్వామి పాదాలపన్నిధే నాకు పెన్నిధిగా భావిస్తాను. కరణు కోరినవారికి అభయమిచ్చు కరుటేంచే ఆస్వామి కివే నా శత సహస్ర నమస్కమాంజలులు.

సంకట హరణదు

-- శ్రీ. పి.కె.ఆర్. అచార్యులు. భాలరి(పా) రాంచి(జల్లూ) బీహరు(రా)

నేను 70 సంవత్సరముల వయస్సు వాడిని. మూడు సంవత్సరముల క్రితం కుడికన్ను శుక్లము నాకు ఆపరేషను రాంచీలో చేయించగా ఆపరేషను లోపమువలన ఆరునెలల్లో కొంత బాధతో ఆకన్ను దృష్టి పూర్తిగా పోయినది. తర్వాత రెండవ కంటికి కూడా శుక్లము ప్రారంభమై ఏప్రిల్ 1987 నాటికి చూపు పూర్తిగా తగ్గినది. నాకుమారుని వివాహము 21-5-87న జరుపుటకు రెండునెలలక్రితమే నిశ్చయించుకొంటిని. అనివార్యకారణములచే ఇది మార్చుటకు వీలు కాలేదు. నేను విధురుడ నగుటచే ఇతరులపై ఆధారపడి ఈ వివాహం నెరవేర్చవలసి వచ్చినది. అప్పటి నాపరిష్టితి :

1. రెండుకన్నులు చూపు పూర్తిగా పోయినది.
2. నాకు రావలసిన రూ. 10,000/-ల పైకము అవతల వ్యక్తి దివాలా ఎత్తుటచే నిరాశమిగిలినది.
3. వివాహము మే 87లో చేయుట తప్పనిసరి.

ఇట్టి అందోళన పరిష్కారులలో తిరుమలేశుదైన శ్రీనివాసుని ఈ సంకటములనుండి ఈ వ్యధుని విముక్తుని చేయుమని మనసారా ప్రార్థించితిని.

ఏచిత్రమేమాగాని, ప్రణతార్థి హరుడు, ఆపద్యాంధవుడు అయిన శ్రీనివాసుని కృపచే మరొక కంటివైద్యుని సంప్రదించగా ఏప్రిల్ 87లో (రెండవకంటికి) ఆపరేషను చేసివివాహమునకు వెళ్లునట్లుగా చేసేదనని మాట ఇచ్చేను.

ఆ ప్రకారం ఏప్రిల్లో అపరేపను చేయించుటచే కంటిచూపు తిరిగి వచ్చుట సంభవించినది.

ఆ తిరుమల ప్రభువు కృపావిశేషముచే రావలసిన బాకీ పూర్తిగా వసూలైనది.

ఎవాహము నిర్విష్టముగా, విజయవంతముగా నెరవేరినది.

నామనస్యులోని అందోళన ఉపశమించినది. శ్రీనివాసునిపై నమ్మకము ఇనుమడించినది. వెంటనే తిరుమల వెల్లి స్వామివారిని సేవించి మైక్కులు తీర్చుకొని కైమముగా ఇంటికి జేరుకుంటిని.

తీకరణ పుట్టిగా శ్రీనివాసుని నమ్మిన వారికి ఆపదలు తొలగి సుఖింతురని “సప్తగిరి” పత్రికా ముఖమున తెలియజేయచున్నాను.

అరోగ్యప్రదాత

-- శ్రీ చి.నారాయణరెడ్డి, బాబాసాహేబ్ పట్లి, అనంతపురం జిల్లా మాతండ్రిగారు మనం తిరుపతికి వెళ్ళకూడదు. మనం దొంగలమని చెప్పినా, నేను చిన్నతనంలో వెతరగతి చదువుతూ, చెప్పకుండా తిరుమలకు వెళ్లి స్వామిని దర్శించి, తలనీలాలు ఇచ్చి వచ్చేడి వాడను. అప్పటి నుండి నాకు తిరుపతి ఎన్నమార్లు వెళ్లి తనివి తీర ఆ స్వామిని దర్శించాలని ఆశ.

నేను 1947 ప్రాంతంలో నాభార్యతో తిరుపతికి వెళ్లినపుడు తిరుమలకు బస్సులు లేవు. కాలినడకతోనే కొండకు వెళ్లి స్వామిని దర్శనం చేసుకొని, ఆ రాత్రి తిరుమలలోనే వుండి వచ్చము. 1948 ఆఫరులో వెళ్లినప్పుడు బస్సులుండినవి. అప్పటి నుండి నాకు తోచినప్పుడెల్లా పాయి స్వామిని దట్టించి వస్తున్నాను.

నేను 1987 ఫిబ్రవరినెల 18వ తేదీకూడ శ్రీ స్వామివారిని దర్శించి స్వామివారి నిత్య అన్వదానసత్రంలో స్వామివారి ప్రసాదమును స్వీకరించి వచ్చితిని.

1987 మే నెల మొదటివారంలో జ్యరంతో కూడిన వ్యాధి వచ్చినది. కడుపు ఉబ్బరము, కాళ్ల చేతులు వాపులు ఎక్కువయి బయటికి నడవలేకుండా రాత్రుళ్లు పగలు నిద్రలేకుండా ఆహారము, నీళ్లు కూడా లేకుండా బాధపడే వ్యాధి వచ్చినది.

మేనెల అఖిరున కదిరిలో డాక్టరు దగ్గర చూపించి అన్నిపరీక్షలు చేయించుకొని కొన్నిమందులు వాడమని చెప్పినందున మందులు వాడుతుంటిని. ఇట్లాగే మే.జాన్ నెలంతా బాధపడితిని.

బాధకు తట్టుకోలేక “స్వామీ ఏడుకొండలవాడా నన్ను తొందరగా నీలోకి తీసుకెళ్లు; లేదా నా ఆరోగ్యము బాగుపడేలాగు చెయ్యి. నీసన్నిధికి వచ్చినేను జనవరిలో తలనీలాలు ఇచ్చి. నీకు ముడుపుగా రూ. 116/-లు పెల్లించుకుంటానని” మొక్కుకున్నాను. ఎప్పుడు ధ్యానించుకుంటూనే ఉండినాను.

నేను చనిపోతానని నన్ను చూచుటకు బంధువులు, స్నేహితులు, ఊరిలోనివారు గుంపులు గుంపులుగా రోజు వచ్చి చూచి పోవుచుండిరి. బ్రతుకు తానని ఎవరికి కూడ ఆశలేదు. డాక్టరు, నా ఊపీరి తిత్తులు చాలా దెబ్బతిన్నవని చెప్పినందువలన, నేను ఎక్కుడ మరణిస్తానో అనే భయంతో నాకుమారులు నన్ను ఎక్కుడకు తీసికొని వెళ్లలేదు.

నాకు శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారు, మాతండ్రి రూపుదాల్చి జూలై 8వ తేదీ రాత్రి స్వప్నంలో కనిపించి, “అసుపత్రికి, పో, భయంలేదు” అని నిద్రనుండి లేపినట్లు అయింది. మెలకువ వచ్చి చూస్తే ఎవరుకూడా లేరు. అప్పుడు స్వామివారే నన్ను ఆవిధంగా పోచ్చరించినారని భావించి ఆ ఉదయం నాకుమారులను పిలిపించి నన్ను ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లండి అనిచెప్పినారు. 10వ తేదీ ఉదయం 6గంకి బయలుదేరి చిన్నబల్లాపురం మిషను ఆసుపత్రికి వెళ్లి మధ్యాహ్నం 12గంకు చేరినాను.

ఆరోజు నాకు అన్ని పరీక్షలు చేసి ఒకసూది వేసి, మాత్రలు ఇచ్చినారు. రోజు మాత్రలు మాత్రమే వాడమని చెప్పినారు. నేను 64 కిలోల బరువుగల మనిషిని నాలుగుదినములలో 14 కిలోల బరువుతగ్గాను.

రక్తపుషోటు తగ్గింది. చూచితిరా శ్రీ వెంకటేశ్వరుని లీలలు. 3 నెలలనుండి బాధపడేనాకు. 3 రోజుల్లో ఆరోగ్యము బాగు పడినది.

జూలై 25న డాక్టరు గారు నన్ను ఇంటికి వెళ్లమని చెప్పి, మందులు మాత్రలు (ప్రాసి ఇచ్చి), మళ్ళీ నెలకు వచ్చి పరీక్ష చేయించుకొమ్మని, పంపారు

ఊరికి వస్తూనే నన్ను చూచిన వారంతా ఆశ్చర్యపడ్డారు. ఇదంతా ఆ చెపకచేసే రస్యామివారి ప్రభావమే అని అందరికీ చాటాను. ఆస్యామివారిని నమ్ముకుటచే మనం ఆపదలనుండి తప్పక రక్కింపబడేదమని రూఢిగా చెప్పగలను.

పుత్ర దాత

--శ్రీ నల్లవెల్లి అంజయ్య, ఇరుకోడు.

కలియుగంలో తిరువతి శ్రీవెంకటేశుడు భక్తుల పాలిటి కొంగుబంగారం. హృదయ పూర్వకంగా నమ్ముకొని ఆశ్రయించిన భక్తులకోరికలు. అవి ఎట్టివైనా తీర్చే ప్రత్యక్షదైవం తిరుమల శ్రీనివాసుడు.

నాచేరు నల్లవెల్లి అంజయ్య. మేరకు జిల్లాసిద్ధిపేట మండలంలోని ఇరుకోడు మా స్వగ్రామం. మా తల్లి దండ్రులకు నేనాక్కణ్ణే ఏకైక సంతానం. ఉన్నంతలో తిండికి, గుడ్కు కొదువలేని కుటుంబము మాది. నాకు 18సంాల వయస్సులోనే వివాహం జరిగింది. నా వివాహసంతరం మాసంసారం ఎన్నో కష్టనష్టములకు గురి అయినది. ముఖ్యముగా నాకు సంతానం కలుగుట, పోవుట జరిగి ఎంతోమానసిక వ్యధకు లోనైతిని. చివరకు జీవిత భాగస్యామినియగు నా భార్యకూడ మరణించెను.

ఆ తర్వాత కొద్దికాలమునకు మా తల్లిదండ్రులు బంధువులు, మిత్రులు ఒత్తిడి చేయుటచే రెండవ పెండ్లి చేసికొంటిని. నారెండవ భార్యకు కూడ పుత్ర సంతానం కలుగుట నెలరోజులు తిరుగకుండగనే గతించుట సంభవించినది. నేను నాదురద్ఘష్టమునకెంతో నాలోనేను కుమిలిపెతూ, ఇదంతా నాపూర్వ జన్మ పాప ఫలితమని నిర్వేదమునకు గురి అయితిని

ఇట్టి దీనావష్టలో నాబాధలను పొగొట్టి నాకు శాంతిసౌఖ్యములు ప్రసాదించగల దేవుడెవ్వయ? అని తీవ్రముగా ఆలోచించితిని. కలా వేంకటనాయకః కలియుగంలో వేంకటాచలపతి ఒక్కడే నాబాధలను తొలగించగల దేవుడని నిర్ణయించుకొంటిని, అంతే ఆక్షణంలోనే నామనసు ఊరట చెంది తేలికపడినది. ప్రశాంతత కలిగినది.

ఒక నాడు ఒక ఏకాంత ప్రదేశంలో కూర్చుండి ఆభక్తవత్సలుని “టిం నమోనారాయణా! వాసుదేవా! పరాత్మా! జగద్రక్కా! అపద్వాంధవా! అనాధరక్కా! పద్మాభా! పురుషాత్మమా! వైకుంణా! మాధవా! అర్థత్రాణ పరాయణా! వేంకటేశా! గోవిందా! గోవిందా! గోవిందా! నామై జాలి దలచలేవా? నా పాపములను హరించలేవా? నాదుఃఖమును తీర్చలేవా? నామనస్మిన నిలువలేవా! నన్ను, నాకుటుంబమును రక్షించలేవా? నాకు సంతానమును నిలపలేవా? నిభక్తుడను! నిదాసుడను. నాకు సంతానమిచ్చి కాపాడితివేని నిదర్శనమునకు వచ్చి ముదుపుచెల్లింపును.’ ‘అని పైవిధంగా ప్రార్థిస్తూ, రెండు నిమిషములు ఉచ్ఛవిస నిశ్శాసనములను బిగబట్టి, సాష్టాంగముగా పటుకొని ముక్కుతో “శ్రీ వేంకటేశ” అను నామమును వేలపై ప్రాసితిని. ఆ సమయంలో నాకు మైమరపు కలిగినది. కరుణామూర్తియైన శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి నిండుగా నన్ను అనుగ్రహించి దీవించినట్లు దివ్యభావన కలిగినది.

ఈ సంఘటన జరిగిన కొద్దికాలానికి నాభార్య గర్భవతి అయింది. 19-12-1979 వత్సది మార్గశిర బహుశ పంచమి ఆశ్లేషానక్తత్రంలో పుత్రోదయమయింది. పిల్లలవానికి శ్రీధరుడని నామకరణం చేసితిని.

కోరిన కొర్కెను నెరవేర్చి నన్ను కృతార్థుని చేసిన ఆదయామయుని దర్శించి మొక్క చెల్లించుటకై 6-3-1980 నాడు సకుటుంబముగా ప్రయాణమై, కలియుగవైకుంతమగు తిరుమల చేరితిని.

పుష్పరిణిలో స్నానమారి, శ్రీవరాహా స్నామిని తొలిగా దర్శించుకొని, పుత్రదాతయైన అఫునవేంకటేశుని దర్శనార్థం క్యాలో వెచియుంటిని. అనాడు భక్తులు వేలనంఖ్యలో నుండిరి. అది చూచి ఒకక్షణమైనా శ్రీ

స్వామివారి దర్శన భాగశ్లేకటుగానే? తెల్చో? ఉన్నతిందోనతో స్వామిని ప్రార్థించితిని.

ఏమీ హర్షజన్మముక్తము! నామొర వెంటనే అలకించినాడు. శ్రీ స్వామివారు సంపూర్ణకట్టాక్తముతో అనుగ్రహించినాడు.

మేము స్వామిరగ్గరికి వెళ్లనంతలో ఎవరో పెద్దయథికారులు నలుగురు దర్శనమునకు రాగా వారికిరకు ప్రత్యేకదర్శనము, హరతి, చేయబడెను. భగవదనుగ్రహముచే నేను వారిని అనుసరించగా మాకు స్వామివారి దర్శనమేకాక, హరతి తీర్థప్రసాదములు లభించినవి. అందుకు నాజన్మచరితార్థముయినది. వేనోళ్ల శ్రీనివాసుని స్తుతిస్తూ, రూ. 516/-లతో పాటు నేను స్వామివారికి ప్రాసుకొని విజ్ఞాపన వత్తమును వుండిలో మొక్కచెల్లించుకుంటిని.

దిగువ తిరుపతిలో శ్రీ గోవిందరాజు స్వామి, తిరుచానూరు శ్రీ పద్మావతి అమృతార్థి దర్శనాదులు చేసికొని ఎట్టి ఆటంకములు లేకుండా స్తుగ్రామం చేరితిని.

నేనోక గొప్పభక్తుడననీ, స్వామివారి అనురాగము పాందినవాడననీ. అహంకారముతో ఈ నాకథను ప్రాసుకొనలేదు. అపరమాత్ముని ముంగిట నేనోక అల్పాడను. విద్యగంధము లేనివాడను. భక్తి శాస్త్రాడను. అయినను ఆ లీలా మానువవిగ్రహాదు, ఆకరుణా నముద్రుధు ఆ ఆర్త్రాణపరాయణు నాయట్టివానినే కరుణించిన, ఇక నిత్యశాశ్వతమ మదిలో శ్రీ స్వామివారి సాదములను నిలుపుకొని, శ్రీనామము జహ్వాపై తాండవింప, మన నేత్రములతో శ్రీ రూపమును చంస్తూ తన్నములయ్యే మహాభక్తుల కోరికలను తిర్మిట, ఆస్వామికి నిత్యకృత్యము కదా అను నమ్మకముతో తోటి సాదరిసాదరులకు ఆ కలియుగవైకుంటని లీలను తెలుపుటకు మాత్రమే ప్రాసినాను. అందరును ఇష్టార్థ ప్రదాతయగు ఆ స్వామిని శరణవేడి తమతమ కోరికలను నెరవేర్చు కొందురని ప్రార్థించాడు.

ప్రాణం పోసిన దేవుడు

-శ్రీ కె.వి ఎల్ నరసింహచార్యులు, విశాఖపట్టం

ఇది కథకాదు: నిజంగా జరిగింది. ఆనాడు ప్రభవ నామసంవత్సర చైత్ర శుద్ధ విదియా మంగళవారం 31-3-87 ఉదయం 5 గంటలకు మామూలుగా లేచి, స్నేహానంతరము తిరువారాధన (సాలగ్రామపూజ వగైరా) క్రమము ముగించేసరికి 6-15 గంటలు అయినది. బయలైరి బష్టాందు చేరేసిరికి 6-30 గం॥ అయింది. అప్పటికి ఇంకా విశాఖ-పాశేరు బస్సు రాలేదు. అప్పటికే బుర్రలో ఆలోచనలు. బస్సు ఇంకా రాలేదు ఎప్పుడు వస్తుందో అఫీసుకు ఆలస్యం అవుతానేమో అనుకుంటూ మనస్సులో ఆ ఏదుకొండలవానిని సృరిస్తూ వుండగా, ఇంతలో బస్సు రానేవచ్చింది. బస్సు అగిన వెంటనే ఎవరి తొందరలో వారు ఎక్కేవారు దిగేవారు. నేను కూడ ఎలాగో ఎక్కి నిలబడి నాచేతిలో వున్న ప్లాస్టిక్ బుట్ట అందులో నా తిరువారాధన పెట్టే వగైరా వున్నవి. బస్సులో పెలుమీద పెట్టి, భుజమునకున్న సంచిని సరిచేసుకునేసరికి కండక్కరువస్తే టికెట్లు తీసుకున్నాను. అది చేతితో పట్టుకొని కిటికీలోంచి బయటకు చూస్తున్నాను. ఈలోగా బయటనుండి ఒకతను కిటీకీ ప్రక్కనీటుపైనున్న సంచి తీసుకుంటూ, నన్ను కూర్చుమని చెప్పగా వెంటనే సర్పుకుని కూచున్నాను అప్పటికి 6-50గం॥ అయినది. కైవరు బహుళ టీ త్రాగి వచ్చి తన సీటుమీద కూర్చున్నారు. వెంటనే బస్సు నిండు గర్చిటిలా సుమారు 90 మందితో బయలుదేరినది. పాపం కండక్కరు అలాగే జనంలో టికెట్లు ఇస్తూ తోపలో జనంతో బాటు పాలచిందిలను కూడ తప్పించు కొచి తనసీటుకు చేరుకున్నారు.

నేను సీటులో కూర్చుని పైన చేతితో నా తిరువారాధన పెట్టి వున్నదోలేదో అని తదుముకుంటూ వాచి చూస్తున్నాను. 7-10గంటలు అయినది. బస్సు గేటు దగ్గిర ఆగితే, కండక్కరు దిగి సంతకం చేసి వచ్చిన తర్వాత 7-15 గం॥ లకు బయలైరినది.

అప్పుడు మరల ఆలోచిస్తూ, ఏదుకొండల వానిని స్వృంఖు, 8గం॥లకు అఫీసుకు చేరాలి. బస్సు 40||లకు చేరుతుంది. ర్యాటీక సరిగా వెళతానా అని అనుకుంటున్నాను ఈలోగా మా బస్సు వంకర తిరుగుతుండగా ఎదురుగా మరొక బస్సు (బహుశా అరకు-విజయనగరం) రావడంతో మా బస్సు ఎదుటివానికి దారి ఇచ్చుటకు ఎదుమకు త్రిప్పి వెంటనే కుడి ప్రక్కకు త్రిప్పినారు డైవరు. ఎదుమవైపునకు త్రిప్పినప్పుడు వెనుక చక్కం రోడ్సు దిగినది. అప్పుడే నాలో భయం, ఏదో ప్రమాదం జరిగే సూచనలాపున్నట్లు తోచినది. వెంటనే కట్టు మూడి “ఎదుకొండలవాడా, వెంకటరమణా, కాపాదుతంట్రి” అని చిగ్గరగా అరిచాను. బస్సు అదుపు తప్పి, నేరుగా వెళ్లి సుమారు 90 అదుగుల లోతు లోయలో మూడు పశ్చిలు కొట్టి పడిపోయింది 7-30 గంటలనుకుంటా. బస్సులో మేమంతా చనిపోయామా అనుకున్నాము కాని, నామొర ఆలకించి ఆ ఎదుకొండలవాడు, ఆ శ్రీనివాసుడు మమ్ముల నందరిని ప్రాణపాయంలేకుండా కాపాడినాడు. నేను కట్టుతెరచే సరికి అంతా గోల. నాతట్టుర్చిర్ది రక్తం. ఇవన్నీ లెక్కచెయ్యలేదు. నా తిరువారాధన పెట్టు గురించి చూస్తున్నాను-చిత్రం ఏమిటంచే నా ప్రక్కనే ఆపెట్టే జాగ్రత్తగా పడివుంది. మూత కూడ విడలేదు. లోపలి విగ్రహాలు చెక్కు చెదరలేదు. చాలామందికి దెబ్బులు తగిలాయి. కాని ప్రాణస్థము లేదు. తర్వాత అంతా ఆసుపత్రిలో చేర్చబడ్డాము. విశేషమేమిటంచే అంతలోతు లోయలో పడ్డ బస్సులోని మేమంతా ఇవించి వున్నామంచే నిజంగా మాకు పునర్థన్ను ఇచ్చిన ఆ శ్రీనివాసుని ఎలా మరువగలము. విన్నవారు, చూచినవారు చాలా ఆశ్చర్యపోతున్నారు. కాని నాకు మాత్రం ఆశ్చర్యం లేదు. నాకు ఎదుకొండలవాని మీద నమ్మకముంది. ఆ శ్రీనివాసుడే నామొరవిని, అందరి ప్రాణాలు కాపాడి నాడు. నిజంగా ప్రాణంపోసిన దేవుడు ఆయనే.

అపద్రక్షకుడు

-- శ్రీయంకోటీశ్వరరావు, గుంటూరు.

నేను గుంటూరులో బ్యాంకు సూపర్ వైజెరుగా ఉద్యోగములో నున్నాను. మాసంసార బాధ్యతలన్నింటిని మానాన్నగారే చూచుకొనేవారు. 1960 అక్టోబరు 24తేదీన మానాన్నగారు స్వల్ప అనారోగ్యముతో స్వర్గస్థులైనారు. సంసార బాధ్యతలు నాపై బడినవి. అనుభవలేమిచే సంసారము నదుపుట కదు దుర్భరమైనది. అందుకు తోదుగా మా అత్తగారు పక్కవాతము వచ్చి మా ఇల్లు చేరినారు., వారిని ఆదరించుటకు, నాభార్యతప్ప వారికి ఇతర సంతానములేదు. ఆమె వైద్యము నిమిత్తము, గుంటూరు కొత్తపేటలో నున్న సుప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదవైద్యులు, శ్రీ చలపతిరావుగారిని కలుసుకొనుటకు అవకాశము కలిగినది. వారి వద్దకు మా అత్తగారి చికిత్సకు వెట్టుట వల్ల వారితో బాగా పరిచయమైనది. వారు గొప్ప ఆధ్యాత్మిక చింతనాపరులు. ఆవిషయములో బాగుగా పరిణతి చెందినవారు. నేను, మానాన్నగారు స్వర్గస్థులైనప్పటినుండి దికంబరు ఆఫరువరకు సెలవు పెట్టితిని. అప్పుడు మా ఇంటి పరిస్థితులు చాలా దారుణముగా నుండినవి. వచ్చిపోయే చుట్టూల తాకిది. ఇంటిలో పక్కవాతము వచ్చిన అత్తగారు, ఆర్థిక ఇబ్బందులు కొత్తగా సంసార బాధ్యతలు, మనస్సు చాలా చీకాకుగాను అందోళనగాను యున్నది. అట్టి పరిస్థితిలోనే మాబ్యాంకు ఆఫీసరు దారిలో తటస్థపడి, వెంటనే దూర్యాటీలో చేరవలెనని కోరినారు. నా పరిస్థితిని వివరించి, నేను ఇంటివద్ద వుండవలసిన అవసరమున్నదనియు, 61 జనవరి 1వతేదీన తప్పక చేరతాను అని చెప్పినను, ఏనక వెంటనే చేరకపోతే మాచర్లకు బదిలీ చేస్తాను అని బెదరించి పోత్తునారు.

నేను అందోళనతో పరధ్యానముగా మాడాక్సరు గారివద్దకు వెళ్లితిని. వారు నన్ను చూచి అలా మన్నావేమని ప్రచ్ఛంచినారు మాఇంటివిషయములు-మా ఆఫీసరమ్మాటలు వా పరిస్థితులు అన్ని

వివరముగా చెప్పితిని. వారు అంత విని నవ్వినారు. మీకు నవ్వులాటగా వున్నదా అన్నాను. వారుమరల నవ్వి సీకేమియు భయము లేదు. అటుచూడు అచట ఎవరున్నారు? అని అడిగినారు.

ఎదరుగా పెద్దదైన నిలువెత్తు వెంకచేశ్వర స్వామి పాటో గోడకు అమర్చి వున్నది.

“సీ కష్టాలన్నీ లొలగిపాతే తిరువతికి వెళ్లి స్వామివారిని దర్శనముచేస్తావా? అని” డాక్టరుగారడిగినారు. చేస్తానన్నాను. అలా అని స్వామివారికి నమస్కారము చేయమన్నాను. అలాగే చేశాను.

నేను 1-1-61న దూర్యాటీలో చేరవలసి వున్నది. సెలవు అనంతరము ఎచటకు బదిలీ చేస్తారో యని భయముగనే యున్నది.

మా ఇంటి పరిస్థితులు కొంత చక్కబడినవి. మా అత్తగారి ఆరోగ్యము కుదుటబడి, మంచమునుండి లేచి ఆమె పనులు ఆమె, ఇతరుల సహాయము లేకుండా స్వయముగా చేసుకొనగల్చుచున్నది. రావలసిన బాకీలు, పాలము ఇట్టు తాలూకు పైకము అంది ఆర్థిక ఇబ్బందులు కొంత తగ్గినవి. నాకు 25-12-1960వ తేదీన సూపరు వైజరునుండి ఇన్సెక్షనరుగా ప్రమోషను చేస్తా, నేనున్న గుంటూరులోనే, గుంటూరు పోడి క్వార్టర్సుగా నియమింపబడిన ఉత్తర్వులు ఇంటికి వచ్చినవి.

నేను ఆశ్చర్యముతో, అనందముతో వెంటనే డాక్టరుగారి దగ్గరికి వెళ్లి విషయము చెప్పి, తిరుమల స్వామివారి దర్శనమునకు ఎప్పుడు వెళదామని అడిగితిని. వారు నేను దూర్యాటీలో చేరిన తర్వాత చెప్తామన్నారు.

1-1-61వ తేదీన ఇన్సెక్షనరుగా దూర్యాటీలో చేరినాను.

మా డాక్టరు గారిని తదుపరి కలువగా పది దినములవ్యవధిలో మంచి ముహూర్తము నిర్ణయించినారు. డాక్టరుగారు నిర్ణయించిన ప్రకారము మేము తిరువతికి వెళ్లి స్వామివారిని తనిఖీర రిభ్యంచాము. మేము స్వామివారి అనుగ్రహంతో క్షేమముగా గుంటూరు చేరినాము.

మా బ్యాంకు ఆఫీసరు తర్వాత కనుపించి, నేను నిన్ను మాచర్లకు బదిలీ చేయటకు నాల్గు పర్యాయములు ప్రయత్నము చేసి పైలు మీద

ప్రాయ ప్రయత్నించగా ప్రతిసారి నా చేతిని ఎవరో తొసినట్లు జరిగేది. ప్రకృస్తన చూస్తే ఎవరు ఉండేవారు కాదు. కారణమేమిటని నన్ను అడిగినారు. ఎచ్చుటనో తెనాలి ఆఫీసులో జరిగిన విషయము గురించి నేను ఏమి చెప్పగలనని తెల్పి శ్రీనివాసుని లీలకు మనస్సులోనే కృతజ్ఞతలు తెలుపుకొన్నాను.

హృదయపూర్వకముగా నమ్మకాని ప్రార్థించే వారి కోరికలు తప్పక నెరవేరుస్తూ వారిని ఆపదల నుండి కాపాడే ఆపదక్కకుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడని, నేను అనుభవ పూర్వకముగా తెలుసుకొని మీకు తెలియజేయుచున్నాను.

చూపు నిచ్చిన దేవుడు

- శ్రీ పి. శంకర్రోధై, సామచిల ప్రాజెక్ట్

దాదాపు 4 సంవత్సరాల క్రితం అనగా 1984 సం॥లో నా భార్యకు కంటి చూపు తగ్గిపోయింది. అలాంటి పరిస్థితులలో మేము చాలా కంగారు పడినాము. అప్పటికి ఒక కుమారుడు కలిగినాడు. చేసేది లేక స్నేహితుల సలహాతో ఒంగోలులో మంచి నేత్ర వైద్య నిపుణుడు వున్నాడని అక్కడికి పోయి చూపించినాము. ఆ డ్యాక్టరుగారు కొన్ని రోజులు మందులు వాడిన తర్వాత గాని పూర్తిగా బాగు అవతుందని చెప్పలేనని చెప్పినాడు. అలాగే మందులు వాడినాము. కాని లాభం లేక పోయింది. మరలా వేరే డ్యాక్టరు వద్దకు పోయి మంచి డ్యాక్టరు అని ఆశతో చూపించినాము. అయిననూ అక్కడ కూడ అలాగానే చెప్పి మందులు వాడుమన్నారు. మందులు వాడిన రోజులు మాత్రమే చూపు బాగుంటుంది. తర్వాత మందులు ఆపివేస్తే మరలా కంటిచూపు తగ్గటూ వస్తుంది. అక్కడ లాభం లేదని గూడూరులో తెలిపిన నేత్ర వైద్య నిపుణుని దగ్గరకు వెళ్ళి చూపించినాము. అక్కడ పై విధముగనే జరిగినది. అలా ఎన్నిచోట్లనో తిరిగి తిరిగి విసిగి వేసారినాము.

తరువాత మా కుటుంబమునకు ఒక అత్యంత సన్నిహిత మిత్రుని సలహామేరకు మద్రాసులో మంచి నేత్ర వైద్య నిపుణుడి దగ్గర చూపించితే

తప్పుతుండా బాగు అవుతుంది అని చెప్పినాడు. ఆ ద్వాకరు 6 నెలల పాటు మందులు వాడవలయ్యాము, 6 నెలలు అయిన తరువాత ఆవరేషన్ చేసి పూర్తిగా జబ్బును నివారించేటట్లు చేస్తానని చెప్పినాడు. ఆ ద్వాకరు చెప్పినట్లుగా నెలకు ఒకసారి పోయి చూపించుకుని మందులు తీసుకొని వాడుతూనే వున్నాము. కొంచెము మెరుగైనది. ఆఖరు సారి పోయినప్పుడు మరలా వచ్చినప్పుడు ఆవరేషన్ చేస్తానని చెప్పినాడు. మేము తిరిగి ఉద్యగం చేసే ఊరికి వచ్చినాము.

అలా వచ్చిన మరుసటి రోజునే ఆకస్మాత్తుగా కంటి చూపు పోయింది. తిరిగి మద్రాసుకు వెళ్లాము. అక్కడ ద్వాకరుగారు “లాభంలేదు ఈ జబ్బుకు మందులు లేవని, కంటి చూపురాదని” నిక్కచ్చిగా చెప్పినాడు. అప్పటికీ మాకు ఒక పొప పుట్టింది. వయస్సు ఎడు మాసములు, చేసేదిలేక కదు దుఃఖముతో తిరిగి స్వప్తలానికి వచ్చినాము.

మా కుమారునికి 5 సంవత్సరములు వచ్చినవి. పుట్టు వెంటుకలు తిరుమలలో తీయించుటకు నేను, నా భార్య, పిల్లలు, అన్నయ్య, వదిన, అమ్మ అందరము కలిసి తిరుపతికి వెళ్లినాము. అప్పుడు తిరుమలలోనేను, నా భార్య ఆ కరుణామయుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుళ్లి ఇలా ప్రార్థించినాము:

“స్వామీ నీ దయ వలన కంటి చూపు మెరుగైతే 5 సంవత్సరములు వరుసగా మా కుటుంబము అందరము కలిసి తిరుమలకు వచ్చి తలనీలాలు సమర్పించుకుంటాము. ఆఖరు సంవత్సరములో వెండి కండ్లు చేయించి మాండీలో వేస్తాము” అని మొక్కున్నాము.

అలా తిరుపతి యాత్రను ముగించుకుని తిరిగి వచ్చినాము. వచ్చిన వెంటనే హోమియో వైద్యంలో నిపుణుడైన మా ఇంజిసీరుగారు చూపులేని నా భార్యకు మందులిచ్చుటకు సంకల్పించినట్లు చెప్పినారు. ఆయన మనస్సులోనికి శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి పోయి అలా చేయించినాడు. ఆయనే హోమియో మందులిచ్చినారు. దానితో విచిత్రంగా చూపు దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ పూర్తిగా, కంటి చూపు వచ్చినది. మందులు కూడ వాడడము నిలిపివేశాము.

ఆ కలియుగ కల్పతరువు శ్రీనివాసుని దయవలన ఇప్పటికి వరుసగా నాల్గుసార్లు తిరుపతికి పోయి తలనీలాలు సమర్పించుకుంటూ వున్నాము. వచ్చే సంవత్సరము ఆఖరుగా వెండి కండ్లు చేయించి హండీలో వేయవలయును. తరువాత మాకు ఒక ఆదపిల్లకూడా పుట్టినది. పాపకు స్వామిపేరు కలిసేటట్లు పేరు పెట్టుకున్నాము.

ఆ భగవంతుడే మా ఇంజనీరు రూపంలో మాకు కంటిచూపును ప్రసాదించినాడు.

కాబట్టి ఆ భగవంతుని నమ్మిన వారిని తప్పక రక్కిస్తాడు. భగవన్స్కామచాలా గొప్పది.

సర్వదేవతా స్వరూపుడు

-- శ్రీ వై. సుబ్రహ్మణ్యాస్త్రీ, దెందులూరు.

దివ్యగోదావరి తీరాన గన్వవరం నమీవంలో ఏనుగువల్లి అనే కుగ్రామం ఒకటి వుంది. యసమండ్రు సుబ్బారాయుడు, వారి ధర్మపత్ని సూరమ్మగారు ఇరువురు కుమారులతో సిరిసంపదలతో సుఖ జీవితాన్ని గడిపేవారు. అందులో ఏ కుమారునికి కూడ సంతానము కల్పకున్నందునపాపం సూరమ్మ వంశాంకురం కోసం పరితపించింది. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి చరణారవిందములను మనసార స్వరీంచి తనకు మనుమడు పుట్టినచో శ్రీ స్వామివారి పేరు పెట్టుకుంటానని మైక్కుకుంది. ఆరీతిగా మైక్కిన నెలరోజులకే సూరమ్మగారి పెద్దకోడలు నెలతప్పి గర్వపతితయి, నవమాసములు మోసి మగజిశువును కన్నది. స్వామివారికి మైక్కు పెట్టిన ప్రకారం ఆ శిశువుకు స్వామివారి పేరు పెట్టాలి కనుక బారసాల జరిపించి నామకరణ మహాత్మవము చేయుటకు ముహర్మము నిర్ణయించినారు. అనాటికి ఏవో ఇఖ్యందులు వచ్చి ఆముహర్మము వాయిదా మేసి, మరియుకనాడు నిర్ణ యించినారు. మరల అనాడుకూడ అర్థంకి వచ్చి, నామకరణము చేయుట ఆపినారు. తర్వాత ఎప్పుడు ఏలుండే అప్పుడు చెద్దామని సరిపెట్టుకున్నారు. ఇంటిలోని వారందరు

మధ్యహ్నాపు భోజనాలు చేసిన తరువాత సూరమ్మగారు కూడ భుజించుటకు విస్తరించడ కూర్చున్నది. అన్నంముడ్డ నోటిలో పెట్టుకొన బోపుచుండగా ఏపు బ్రద్దలయ్యటంత దెబ్బ ఆమె నడ్డిమీద ఎవరో చరచారు. ఆకొట్టిన వారెవరా? అని భయంతో నలుదిశలా పరికించగా, ఎవరును కన్నించలేదు. మరుక్కణంలో ఒక దివ్యవాణి “ఏమే నాపేరు పెట్టడానికి ఎన్ని వాయిదాలు వేస్తావు” అన్నట్లుగా ఆమెకు సృష్టింగా విన్నించింది. వెంటనే సూరమ్మ ఆముడ్డ విస్తరిలోవుంచి లేచి, చేతులు కదుగుకొని స్వామివారి ఆగ్రహమునకు గురి యయితిమని, ఆవక్యము స్వామివారే అన్నారని నమిష్ట ఆరోజు ఉపవాస ముండి స్వామిని ప్రగాఢ భక్తితో అర్పించి, క్షమాభిక్త వేడుకొని, మర్మాదు శుభంబని తలంచి ఆశిషువునకు “వేంకట శాస్త్రి” అని నామకరణము చేయించినది. అది మొదలు ఆకుటుంబములో జన్మించిన ప్రతివారు తమ ప్రథమ పుత్రునకు “వేంకట” అను పవిత్రమామును కలుపుచు నామకరణము చేయుట ఆచారమైనది. స్వామి ఈరకంగా మా ఇలు వేలుపయి మమ్ములను కాపాడ సాగాడు.

నేను ఆ సూరమ్మగారి మునిమునుమణ్ణి. 1957నంలో సూర్యులుపైనల్ పరీక్షకు వెళ్లి, పరీక్ష పాసు అయితే, తిరుపతి కొండకు వచ్చి తలసీలాలు తీయించు కుంటానని ప్రొక్కుకున్నాను. కాని నా పరీక్ష తప్పింది. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారు మా ఇలువేల్పని, మాతాతమ్మ (సూరమ్మ) గారికి జరిగిన ప్రాయశ్చిత్తము, స్వామివారికి కలిగిన ఆగ్రహము గురించి నాకు తెలియదు. నా పరీక్ష తప్పగానే స్వామియందు నాకు భక్తి రక్తి గూడ తగ్గిపోయినవి. నాభక్తి శ్రీరామ చంద్రునివైపునకు మళ్ళినది. రాముడనిన అవ్యాజమైన భక్తి. శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామియనిన మిక్కిలి ఏరోధము, గిట్టినితనము నా మనస్సులో నానాటికి పెరిగినవి. నాలో ఎంత అజ్ఞానము అనాడు పేరుకున్నదో చూరుండి. రాముడివరు? వేంకటేశ్వరు దెవదు? ఇరువురు ఒక్కటేగదా అన్న భావం నాకు కల్గా లేదు. నాకు కవిత్వమునందు కొంత ప్రవేశముండుటచే శ్రీరామచంద్రుని తలంచి

భక్తరామదాను ఉపయోగించిన మకుటమునే ఉపయోగించి దాశరథి శతకము కూడ ప్రాసినాను కాని, రామునిదయ ఏమాత్రము కలుగలేదు. ఏ సహాయము చెసినట్లు కన్పడలేదు. సంసారమందు దరిద్రము, ఈతిబాధలు, అనార్గ్యము, సమాజములో అవమానములు, అధిక వర్షీక బుఱములు నాశరీర బలమును, మానసిక బలమును కూడ త్రుంగదీసి, మనోవ్యధతో రాత్రి 12 గంటలు దాటినప్పటికి నిద్రరాక అందోళన ఆవేదనలతో బాధపడు చుంటిని. రేపు జీతం (నెలజీతం) ఇస్తురని తెలిస్తే ఆవచ్చేది బుఱిదాతలకు చాలదని ఎవరేమని నిందిస్తురోనని మానసికంగా నరక బాధపడుతూ వుండేవాడిని, కాని. శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని మాత్రం నమ్మేవాణ్ణి కాదు. నా బుఱాలను గురించి శ్రీరామ చంద్రునితో ఇట్లామనవి చేశాను.

“గుండె గుఖిల్లునం బగిలె, కొండలరీతి చెలంగు అప్పు లే
యందయు లేదు నాకు భువియందు గృఘామతి నాదరింప నా
నిండు మనంబు నీపదసునీరజపుంజములందు నిల్వితిన్
దండుగ సేయగా దగదు దాశరథి ! కరుణా పయోనిధి.”.

ఈ ఉత్సవమాలికా పర్యం దానంతట అది ఆగక సాగి సాగి నాచేత 108 పద్మాలు ప్రాయించింది. అదంతా రామునిదయ అనుకున్నాను. ఇట్లు శ్రీరామచంద్రుని నమ్ముతూ వేంకటేశ్వరుని ద్వేషిస్తూ వున్న నా విచిత్ర మనః ప్రవృత్తికి స్వామి ఏమనుకొనేవాడోకాని నాకుమాత్రం రాను రాను రోజులు అంధకార బంధురమైపోయి ఆర్థికంగా 5 పైసలు అప్పుకూడా లభించక అష్టకష్టాల పాలైనాను.

ఒకనాడు ఏలూరులో నివసించుచున్న మా అన్నగారింటికి వెళ్లినాను. ఏదో మాటల సందర్భంలో మా అన్నగారు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు మన ఇలువేలుపని మా తాతమ్మగారి వృత్తాంతము చెప్పినాడు. తదుపరి ఇంటికి వచ్చి రాత్రి పీధి అరుగుమీద ప్రశాంతంగా కూర్చుని ఆలోచించగా నేనెంత మూర్ఖుడనే అర్థమయింది. ‘కాసల్యా సుప్రజారామ’ అనే శ్లోకం వేంకటేశ్వర సుప్రభాతమునకు మొదలుగదా! అట్టితరి రాముడు

వేంకటేశ్వరుడు వేరు ఎట్లగుదురు? స్వామివారు మా ఇంటి ఇలువెలు అయివుండగా నేను వారిని ద్వేషించుట చేతనే ఇంత దారిద్ర్యబాధ ననుభవించు చుంటినని తోచినది. మర్మాటి ఉదయం శుద్ధ మనస్సుడనై తిరుపతినుంచి నేను గతంలో తీసుక వచ్చిన స్వామివారి శాఖ తీసి, దానికి పట్టిన బూజా, దుమ్ము తుడిచి, శుభ్రపరచి స్నానమాచరించి ఆస్వామివారిని మనసా, వాచా, కర్మణ నమిస్త మాజించి ధూపదీపనైవేద్యాదుల నాసంగి అంతవరకు అజ్ఞానాంధ కారములో పడి స్వామివారికి నేను చేసిన అపచారము మన్మింపుమని ప్రార్థించినాను. అనాటినుండి శ్రీరామచంద్రుడన్నను, వేంకటేశ్వరుడన్నను, లేక తదితరదైవములెవైనను ఒక్కదేనని “సర్వదేవ నమస్కారః కేశవం ప్రతిగచ్ఛతి” అని తెలుసుకున్నాను.

నా అజ్ఞానతమస్సులు పట్టాపంచలై దివ్య జ్యోతిర్ఘయుడు, స్ఫోషితిలయ కారకుడు, ఆది మధ్యాంతరోహితుడు, ఓంకార స్వరూపుండు అగు ఆ చతుర్ధశ భువనాధిపతియగు శ్రీ మన్మారాయణుడు కలియగంబున శ్రీ వేంకటేశ్వరునిగా ఆవతరించి సప్తగిరిశుద్ధైనాడని నమిస్త అనుదినము స్వామివారికి యథోచిత పూజా పురస్కారములాచరించి నాకున్న ఈతిబాధలు, దారిద్ర్యము అశాంతులనుండి బయటవడితిని. ప్రశాంతజివినై, ఎలాంటిలోటు లేకుండా, ఆ ఏడుకొండలస్వామిని అనుక్కణము చింతన చేయుచు కాలము వెళ్లబుచ్చుచున్నాను. నేను నామనస్సులో ధ్యానించే స్వామివారి స్వరణ ఏమిటంటే “శ్రీ వేంకటేశ చరణశ కరణం ప్రపద్యే”. దీనిని రోజుకు ఎన్నిమార్లు అనుకుంటానో నాకే తెలియదు. ఆచరణాలు నాకు రాబోయే ఆపదలను దూడిపింజలను గాలి ఎగురగొట్టినట్లు పారద్రోలి నాకు సుఖాన్ని ఇస్తున్నాయి. ఏచిన్నపని గాని పెద్దపనిగాని, నేను చేశాను- అని అనను, అనుకోను. శ్రీ స్వామియే నాచేత ఆపని చేయించాడని, అనుకుంటూ వుంటాను. బ్రహ్మరూపు దేవతలకే తెలుసుకొనుటకు సాధ్యముకాని స్వామివారి చరణయుగళపు మహిమ నావంటి సామాన్యమానవునకేమి తెలియును. అది బ్రహ్మ కడిగిన పాదము, బలితల మోసిన పాదము, పాపహరము, భవహరము కూడ!

పుష్టిరిణి మహిమ

-- శ్రీమత్తమారయ్య, విజయనగరం.

నేను విజయనగరం మహారాజా కళాశాలలో ఉద్యోగం చేయుచున్నాను, నాతోపాటే నా స్నేహితుడు ఒకడు ఈ కాలేజీలోనే పనిచేస్తున్నాడు. అతనికి మతి స్త్రిమితంలేక ఎక్కడెక్కడో తిరుగుతూ బాధపడేవాడు. విశాఖపట్టం కె.జి. అసుపత్రిలో కూడా కొన్నాళ్ళు వైద్యం చేయించుకున్నాడు. ఫలితం కనిపించలేదు. ఆ విశాఖపట్టంలోనే అమెరికన్ అసుపత్రిలో కూడా ప్రత్యేక వైద్యనిపుటుల చేత తనిటి చేయించారు. తదుపరి తలకు (శరస్వతు) ముందు, వెనుక, ఎదమ, కుడి ప్రక్కల భాగములు ఎక్కరే తీయించి పరీక్ష చేసినప్పటికిన్నీ వ్యాధి అంతుపట్టలేదు. కొన్ని వేలరూపాయలు నా స్నేహితుని వ్యాధి నిమిత్తం ఖర్చుపెట్టారు. అయినప్పటికే ఫలితం కనిపించలేదు. అప్పుడు నామనస్సులో ఒక ఆలోచన వచ్చింది.

“ఒకరాజుకుమారుడు తిరుమల పుష్టిరిణిలో స్నానంచేసి, మతి స్త్రిమితం పాందినట్లు” ఎక్కడో చదివాను. నేను చదివిన కథలో మాదిరిగానే నామితుని తిరుపతికి పిలుచుకొని వెళ్లి, పుష్టిరిణిలో స్నానంచేయించి, స్వామివారి దర్శనం చేయిద్దామనిపించింది.

వ్యాధితో బాధపడుతున్న నా స్నేహితుని తిరుపతికి వెళ్లామనీ, నీ ఆరోగ్యం కొంతైనా మెరుగు పడవచ్చనీ చెప్పాను. నేను వారంరోజులు సెలవుపెట్టాను, అతణ్ణి సెలవు పెట్టి సాయంత్రం బండికి వచ్చేయమన్నాను. నామాట ప్రకారం అతను వచ్చివాడు. 19-1-1978వ సంవత్సరం సాయంత్రం 6గంటలకు ఘూరి-తిరుపతి ఎక్కుపైస్నురైలుకు బయలు దేరాము. 21-1-78 తేదీన తిరుమల కొండకు చేరుకొన్నాం. తలసీలాలు ఇచ్చి స్వామిపుష్టిరిణిలో స్నానం చేసుకొని శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి దర్శనం చేసుకొని విజయనగరం వచ్చేళాం.

తిరుపతినుండి వచ్చిన మూడు రోజుల తర్వాత నా స్నేహితునికి

ఆశ్చర్యంగా, అరోగ్యం కలిగింది. మతిస్త్రమితం ఏర్పడింది. ఉన్నహంగా, సంతోషంతో వుండినారు.

చూశారా స్వామివారి మహిమ-తిరుమలపుష్టిరిణి మహిమ!

ఇప్పుడు తిరుమలలో తలనీలాలు ఇచ్చిన యాత్రికులకు నదుపాయం కోసం స్నానాలగదులు వేడినీళ్లు ఇవ్వటం ఏర్పాటు చేయబడ్డవి. కానీ సంప్రదాయ బద్ధంగా యాత్రకు వెళ్లి ఆ ఒక్కరోజైనా పుష్టిరిణిలో స్నానంచేయ్యటం మంచిదని నా అభిప్రాయం.

సంతాన ప్రదాత

-- శ్రీకసవరాజు సత్యనారాయణరావు, గుంటూరు.

శ్రీ వేంకచేశ్వరు మా ఇలువేల్పు. పూర్వ జన్మ సుకృతము వలన, మరియు ఆస్వామివారి అనుగ్రహము వలన గొపిందనామ స్వరణము నిత్య కృత్యమై అన్నివేళలలోను నాకు రక్తమై వున్నది. నేను దివ్యమామ స్వరణము చేయకుండ ఏపనిని ఆరంభించను.

నేను ఉపాంచని విధంగా 1959లో వ్యవసాయ కళాశాలలో సీటు ప్రసాదించారు. ఆస్వామి ఆదేవుని దివ్యలీలలు తెలుపుటకు నాజీవితములోని ముఖ్యమైన రెండుమూడు సంఘటనలే సాక్షము.

శ్రీ స్వామివారి అనుగ్రహంతో 1967వ సంవత్సరంలో జనవరినెలలో నాకు అన్నివిధ ముల తగినటువంటి మంచి సాంప్రదాయిక కుటుంబమునకు చెందిన కన్యతో వివాహము జరిగినది.

1968 జనవరి నెలలో నాభార్య చి॥సౌ॥వేంకటపార్వతి కర్మాలు జనరల్ ఆసుపత్రిలో ప్రసవమునకై చేర్చబడినది. కానీ డాక్టర్లందరూ, పరీక్షించి, నాభార్య గర్భములో బిడ్డ సరిగాలేనందున ఆపరేషను అత్యవసరమనియు, ఆపరేషను లేకుండా ఎట్టిపరిష్ఠితులలోను ప్రసవము జరుగదనియు, అపరేషను చేసిన తర్వాతగూడ బిడ్డదక్కదనియు చాల భయంకరముగా చెప్పినారు.

దాక్షర్లందరు, అంత అందోళనగా చెప్పినవ్యటికి మేము దంపతులిద్దరము గుండె రాయిచేసుకొని, ఆఏదుకొండలస్యామి మీద భారంవేసి, నిత్యము స్యామివారిని స్వరిస్తూపుండినాము. ప్రక్కనే వున్న వ్యద్ధులయిన మా అత్తమామలు గూడ ఇలాంటి విపరీత పరిస్థితికి నిశ్చేషమైలై వారుగూడ “అన్యథా శరణం నాస్తి త్వమేవశరణం మమ” అని ఆ పరమాత్మ మీదనే భారం వేసినారు. ప్రసవం నవ్యంగా జరిగి తల్లి బిడ్డ క్షేమంగా వుంటే శ్రీ వేంకటేశ్వరుని పేరు బిడ్డకు పెట్టుకొని మొక్కచెల్లించు కుంటామని అందరం మనసారా వేడికన్నాము.

దైవ సంకల్పమును మానవ మాత్రులమయిన మనము లేకమయినా ఊహించగలమా? ముమ్మాటికి ఊహించ లేము.

నాభార్య ప్రసవవేదన ఆరంభం అయ్యెటప్పటికి ఆపరేషను చేయదలచిన పెద్దదాక్షరుగూడ అక్కడలేరు. జానియర్ దాక్షర్ సలహామేరకు నేను పెద్ద దాక్షరుగారిని పిలుచుకరావటానికి వెంటనే ఆయనింటికి వెళ్లి సరిగ్గా 15 నిమిషములలో దాక్షరుగారితో కూడ తిరిగి రావడం జరిగింది. కానీ ఎవరు ఊహించనిరీతిగా, నేను, దాక్షరుగారితో వచ్చేలోగానే ఎలాంటి ఆపరేషను లేకుండా సాధారణ పద్ధతిలో, ప్రసవవేదన ఆరంభమయిన 15 నిమిషాలలోనే సుఖప్రసవమయి చక్కని మగబిడ్డ పుట్టడం జరిగింది.

గర్భములోపల సరైన స్థితిలో లేని ఆచిద్ధను సుఖప్రసవం ఎలా జరిగిందన్న సందేహాలతో దాక్షర్లందరు ఆశ్చర్యంతో చర్చించుకొన్నారు.

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్యామివారి అనుగ్రహానికి మాకు అవధులైని సంతోషం కలిగింది. అంది మరచిపోలేని సంఘటన. వెంటనే ఆపిల్లవానికి స్యామివారి పేర వేంకటరమణ అని నామకరణం చేశాము.

ఇదే విధంగా ప్రతినిత్యము ఎన్నో విషయములలో ఆ స్యామివారు మమ్ములను అనుగ్రహిస్తున్నారు.

1981వ సంవత్సరంలో గుంటూరు పట్టాభిపురంలో ఒక ఇంటిలో అడ్డికున్నాము. ఆ రోజు శనివారము. దేవునికి దీపారాధన చేస్తున్న

కి వెంకట్టుర రిఱ

వాభార్యకు ఆ ఇల్లు ఖాళిచేసి ఇంకో ఇంటికి వెళ్లవలయునని సంకల్పం కలిగింది. శ్రీ వెంకట్టురుడు కల్పించిన ఆసంకల్పముతో వెంటనే మరిక ఇంటికి మారాము. ఆశ్చర్యమేమంచే మేము ఖాళిచేసిన ఇల్లు నాలుగురోజులకే ఉన్నదున్నట్లుగా ఫోరముగా కూరిపొయినది. మేము అక్కడనే వుంటే అది మేము ఊహించుకోలేని పరిష్కారి.

ఇలాగ మాకు సంతానప్రదాతగా, మాకుటుంబమునకు పునర్జన్మ ప్రదాతగా, మామనసుల్లో చిరస్థాయిగా నిలిచిపున్నాడు ఆ తిరుమల శ్రీనివాసుడు. ఆదేపుణ్ణి మనస్సుర్చిగా నమ్మినవారికి అయన వారి యోగక్కేమములను చూచుచుండునని మా ధృతి విశ్వాసము.

అడ్చుత వైద్యుడు

శ్రీఎం. సమశేఖరాచార్యులు, విజయనగరం

ఒకసారి నేను మాకుటుంబ సభ్యులతో కలసి తిరుపతికి వెళ్లాను. తిరుమల కొండపైకి వెళ్లేసరికి తెల్లవారుజాము నాలుగు గంటలయింది. సత్రంలో దిగాము. రెండుగంటలసేపు పదుకొని దైవదర్శనానికి వెళ్లామని నిర్ణయించుకొని పదుకొన్నాము. ప్రయాణపు బదలికవల్ల అందరంగా గాథంగా నిద్రపోయాము.

నాకు తెలివి వచ్చి, మత్తుగా కట్ట తెరచి చేతి గదియారంకేసి చూశాను. దైవు తొమ్మిది దాటింది. నిద్రమత్తు ఒక్కసారిగా వీడిపోయింది.

మా వాళ్లందర్చీ లేపి “త్వరగా స్నానాలు చేయండి దైవదర్శనానికి వెళ్లి” అన్నాను.

“ఎమిటోరా! అలసిపోయిపున్నాం కదా. నిద్ర పట్టేసింది. ఇప్పుడే స్నానం చేసి వచ్చేస్తాము” అని అమ్మా, చెల్లి వెళ్లారు.

నేను బయట కూర్చుని ముఖం కదుక్కుంటున్నాను. కాస్ట్టుపటీకి అమ్మా, చెల్లెలు బయటకు వచ్చారు.

“ఒరేనువ్వీంకా ముఖం కదుగుతున్నావా? మేము రెడి అయ్యాము. తొందరగా తెమ్ములు” తొందరపెట్టింది మాఅమ్మా.

నేనూ స్వానం చేసి అలా గదిలోనికి వచ్చానో లేదో అలా కదుపునాపీ మొదలయింది. క్రమంగా అది భరించలేని నొప్పిగా తయారవడంతో మంచం మీద పదుకున్నాను.

‘ఎమిట్రా బాబూ, ఎమైంది? కంగారుగా అడిగింది అమ్మి ‘కదుపునాపీ’ అంటూ మెలికలు తిరుగుతూ చెప్పాను.

ఈ కదుపునాపీ ఎలా తగ్గుతుంది? దైవదర్శనం ఈరోజు అవుతుందా? ఇక్కడ ఆదుకొనేవారెవరున్నారు? అని అమ్మాచెల్లి అందోళన చెందుతూకళనిళతో స్వామీ! గోవిందా! సీవే దిక్కుయ్యా అంటూ గోవిందలు పెట్టారు. అంత బాధలో కూడ వారితోపాటు నేనూ గోవిందలు పెట్టాను. ఇంతలో విచిత్రంగా “మందో! కదుపునాపీకి మందో”, అన్న అయిపు చెవిన బడటంతో మాఅమ్మగారు ఒక్క ఉదుటున బయటకు వెళ్లి అవ్యక్తిని లోనికి తీసుకవచ్చారు. కదుపునాపీకి మందు అమ్మే అవ్యక్తి ఓయవాడు. ఆ కోయవాడు నన్నుచూచి ‘దొర! ఈ మాత్ర వేసికో. నొప్పి తగ్గుతుంది, అని ఓ నల్లటి గుళిక ఇచ్చాడు. ‘దీనికి ఎంత ఇమ్మంటావు’ అడిగాను. “దొరా ముందు నీకు కదుపునాపీ తగ్గి మా కొండలస్వామి దర్శనం చేసుకుంటే అంతేచాలు దొరా సాయంతరం వస్తాను. అప్పుడు దబ్బులిడ్డురుగాని” అని వెళ్లిపోయాడు.

కోయవాడు ఇచ్చిన మాత్ర వేసుకొన్న ఐదునిమిషాలకే అద్భుతంగా నాకదుపునాపీ పూర్తిగా పోయింది. అనందంతో దైవదర్శనం చేసుకొని వచ్చాము.

ఆ సాయంత్రం కోయదొర వస్త్రాదేషో అని అందరం ఎదురు చూశాము. కానీ రాలేదు. పోసీ మర్మాదు వస్త్రాదేషోనని అనుకున్నాము. మర్మాదు పాద్మన సత్రం భాళీచేసేంతవరకూ చూశాము. కానీ అతని జాడలేదు. తిరిగి మాణసు వచ్చేశాము.

కోయదొర రూపంలోవచ్చి నాకు కదుపునాపీకి మందు ఇచ్చిన అద్భుతవైద్యదే ఆ వెంకటేశ్వరస్వామి అని ప్రగాఢ విశ్వాసము. ఇది నిజంగా ఇరిగిన అద్భుతలీలి!

సంకట పారసుడు

---శ్రీ వి. రామనాథరెడ్డి, తిరుపతి.

నేను చిన్నప్పటి నుండి కమ్మానిష్టు, నాస్తికవాదములను నమ్మి అందరికి చెప్పేవాడను. దేవుడు లేదనీ, రాతివిగ్రహముల కెలాంటి మహిమ లేదని వాడించేవాడను.

నేను సుమారు 40 సంవత్సరములు రైల్వేకాబలో ఉద్యోగము నిర్వహించితిని. చివరలో పదవి విరమణ సమయములో నిష్టారణముగా “నిఘూశాభ” వివాదములో చిక్కుబడితిని. ఈ వివాదము నుండి బయట పదుటకు సర్వవిధముల మానవ ప్రయత్నములుజేసి విఫలుడయితిని. దీనివల్ల ఉద్యోగ విరమణ తర్వాత రావలసిన నికరమైన బకాయిలు మొత్తము సుమారు ఒక లక్ష రూపాయలు లభించే అవకాశమునకు దూరమయితిని.

అట్టి పరిష్కారులలో చిన్నాడు చదివిన గజేంద్రమోక్ష కథ జ్ఞాపకము వచ్చినది. మొనలివాతబడ్డ గజేంద్రుడు సర్వవిధముల ప్రయత్నించి విఫలుడై కడకు ఎలుగెత్తి ఆలపించిన “నీవే తప్ప నితః పరం బెరుగ.....రావే ఈళ్లర, కావవే వరద!”, అను పాతనా మాత్యుని పద్యము నామనస్సునకు నూతన ఉత్సాహము రేకెత్తించినది.

ఉద్యోగ విరమణ సమయమున వచ్చిన గండము నుండి తప్పించుకొనుటకు “అన్యథా శరణం నాస్తి త్యమేవ శరణం మమ” అని శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి పాదములు తప్ప మరేపి తోడ్పుడవనీ ప్రార్థిస్తా శరణు వేడితిని. ఇంతవరకు నేను చేసిన నాస్తిక వాదములను క్షమించుమని మనసారా వేడికంటిని. అనంతరము తిరుమల శ్రీ స్వామివారి ప్రేరణచే చివరి ప్రయత్నముగా సికిందరాబాదు రైల్వే జనరల్ మేనేజరు వారికి ఈ క్రింది విధముగా విజ్ఞాపన పత్రమును వంపినాను.

“గారవనీయులైన దక్కిణ మధ్యరైల్వే జనరల్ మేనేజరు వారికి సమర్పించు విన్నపము. నేను శ్రీ వేంకటేశ్వరుని పాదములచెంత తిరుపతి

పుణ్యక్రీతమున జన్మించితిని. చిన్న నాటి నుండి మంచి ప్రవర్తన కలిగి రైల్సాఫలో సుమారు 40 ఏండ్లు సేవలు చేసితిని. ఏనాడు కలలోనైనా ప్రభుత్వమునకు హసి తలపెట్టలేదు. నిష్ఠారణముగ నిష్ఠాశాఖ వారు నన్న వివాదములో దింపినారు. నాయందు ఏలాంటి దోషము లేదని శ్రీ వెంకటేశ్వరుని పాదముల సాక్షిగా విన్నవించు చున్నాను. ‘నిష్ఠాశాఖ’ అపవాదును తొలగించి, నారాజీనామాను అంగీకరించి, నాకు రావలసిన లక్ష రూపాయల నికరపు బకాయి సామ్యను చెల్లించవలయునని ప్రార్థించు చున్నాను”.

విజ్ఞాపన పత్రమును పంపిన తరువాత కేవలము దైవాను గ్రహమునకై ప్రతి దినము తిరుమలపైని వేడికానుచుంచిని. అదేమి మహిమా చూడండి. నా విజ్ఞాప్తి పంపిన రెండు మాసములకే రైల్స్ అధికారులు నారాజీనామాను అంగీకరించినారు. రావలసిన బకాయి మొత్తమును చెక్కుద్వారా పంపినారు.

ఈక నా ఆనందమునకు మేరలేదు. నా స్వామిని దర్శించుటకు తిరుమల కేగితిని. అది బ్రహ్మతృప్తి సమయముకూడ. తిరుమల పురవీధులలో శ్రీ స్వామివారు ఉభయదేవేరులతో ఊరేగుచుండిరి. ఆ తర్వాత స్వామివారి రథాత్మకమును కూడ కన్నలారా తిలకించి వెంకన్నపాదములను దర్శించినాను. ముడుపులు చెల్లించినాను. దీనులపాలిటి దిక్కు వెంకన్న పాదములు అని గాథముగ విశ్వసించు చున్నాను. సకల దుఃఖములు ఆయన పాదదర్శనముతో నశించును. నిజముగా ఆ దేవ దేవుడు సంకట హరణుడు !

దర్శన మిచ్చిన దేవుడు

----శ్రీ అధూరి శ్రీనివాసరావు, కావలి.

దాదాపు 8 సంవత్సరముల క్రిందట తిరుపతికి పరీక్షాపేపర్లను దిద్దటానికి స్వాచ్ఛవాల్యయేషనకు వెళ్లాను. తిరుమలకు వెళ్లి స్వామివారి దర్శనం చేసుకుండామని ఉదయం బయలుదేరాను. బస్టాండులో పెద్ద

క్యా చూసేటప్పటికి నాకు ఆళ్ళుర్యమేసింది. నేను ఆ రాత్రికి మళ్లి తిరుపతికి తిరిగి రాగలనా? అని అనుకుంటూ తిరుమల చేరాను. దీనిని మించి వున్నది స్వామి దర్శనార్థమై వున్న క్యా. అక్కడవారి నదిగితే స్వామి దర్శనమయ్యేటప్పటికి రాత్రి 11గం.లు లేదా 12గం.లు అవుతుంది అన్నారు.

మర్మాదు పాట్టునే నేను క్యాటికి పావారి. ఈ తర్వాన భద్రనలో వున్నప్పుడు ఎవరో 8 సం॥ల బాలులు వెక్కి వెక్కి ఏదుస్తున్నాడు. క్యాలో వున్ననేను ఏమిటని అడిగితే వాళ్ల అమ్మ కనిపించలేదట. హృదయవిదారకంగా వున్నది అపసివాని ఏడుపు. ఎవ్వరుకూడ ఆ పసివానిని వచ్చించుకోలేదు. అప్పుడు ఏమిచెయ్యాలి. అతనిని పాలీసుస్టేషనుకు తీసుకెళ్లి మైకులో చెప్పించాలి. క్యావదలి వెళ్లితినా స్వామిదర్శనం ఆరోజుకు ఇకలేదు. ఇదే నాబాధ. సరే అందరిలోను స్వామి వున్నాడంటారు కదా. ఈ పసివానిలో కూడా వున్నది ఆ నామాలవాడే కదా. పసివానికి సేవచేస్తే పరమేశ్వరునికి సేవచేసినట్టే అనుకొని నేను 'క్యా' వరిలేసి ఆ పిల్లవానిని పాలీసు స్టేషను వద్దకు తీసుకెళ్లాను. అక్కడ ఎవ్వరూ లేదు. స్టేషనుకు తాళం వేసివుంది.

ప్రక్కన విచారిస్తే మైకు ప్రకటనలు స్వామిగుడి సింహాద్వారం లోపల చేస్తున్నారు. అక్కడకు పామ్మన్నారు. ద్వార పాలకులు అధ్యంగా వున్నారుకదా. అయినా వెళ్లి వారితో చెప్పాను. వారు, నన్ను పిల్లవాళ్లి లోపలకు పంపారు. అక్కడ వెళ్లి అడిగితే గర్భగుడి బంగారు వాకిలి దగ్గర మైకు వుంది. మీరు అక్కడకు వెళ్లండి అని నాకు దారి చూపించినారు. ఇంకేమి గుంపులో గోవిందా! గోవిందా! అంటూ నేను ఆపిల్లవాడు క్యాలో వెళ్లి స్వామివారి దర్శనాన్ని తనివిదీర చేసుకొని, మైకు దగ్గరకు వచ్చేస్తే, అక్కడ వారు, పాలీసుస్టేషను తెరచివుంది మీరు అక్కడికే వెళ్లండి అని చెప్పినారు. మళ్లీ దేవాలయం బయటికి వచ్చి పాలీసుస్టేషనుకు వెళ్లితిమి. అక్కడ ఆ పిల్లవాని అమ్మ పిల్లవాళ్లి చూసి అనందాత్రువులు నింపుకొని నాతో "నాయనా నీదయవలన నాబిళ్ల దారికాడు" అంటూ

ఆనందంతో ఉక్కిరిబిక్కిరి అయింది ఆ తల్లి. కాదమ్మాకాదు. నీ చిద్ద వల్ల నాకు స్వామివారి దర్శనమయింది. అంటూ వారి పరిష్కారిని చూసి ఆనందంతో కళ్లనిట్లు తుదుచుకున్నాను. చూచారా! స్వామి దర్శనాన్ని వదలి, వసిచిద్దను తల్లిని చేర్చిన సేవాఫలానికిగాను, స్వామి తన దర్శనభాగ్యం కలిగించాడు. కనుక మానవసేవ నిజమైన మాధవసేవ!

జరిమాన వేసిన దేవుడు

-- దా॥ కొండవిటివెంకటేశ్వరరావు, వెంకటపాండి, మంగళగిరి (వయా)

కలియుగంలో తిరుమల వెంకన్న, కానుకలను హండిదక్కిణలను స్వీకరించి భక్తుల పాపాల్చి దుఃఖాల్చి పూగట్టే ప్రత్యక్ష దైవంగా ప్రసిద్ధి కెక్కాడు. అందుకే భక్తులు ఆపదమొక్కులు మొక్కు, తేనేటీగల్లా స్వామికి ఒక్కప్పెసా హండికి జమ చేసుకొని అలా కొంత ప్రగ్రాన దబ్బులో తిరుమల యాత్ర చేస్తారు. ఆహండీ దబ్బునే తిరుమలలో స్వామివారి హండిలో వేస్తారు. లేదా సేవలుకూడా చేస్తారు. అలాంటి సేవల్లో దర్శనంలో, హండిలో ఏనియోగించే ధనం, అది కేవలం స్వామివారిది. అలా స్వామివారి సేవలో ఏనియోగమయ్యే దబ్బును గూర్చిగాని, భక్తుల సేవను గూర్చిగాని శంకించి హేశన చేస్తే కలిగే నష్టాలు ఎన్నో! అందులో ఇదొక్కటి.

అది 1980వ సంవత్సరము. నేను మా నాన్నగారి మిత్రులు ఇంకా కొందరు తిరుమల ఎక్కుపెస్సులో తిరుపతి చేరాము. బస్సులో తిరుమల కొండకు చేరి కాటేజి తీసుకొని మొక్కుబడులు చెల్లించుకొని, స్వామి దర్శనానికి వెళ్లాము. ఆ రోజులలో తొమాలసేవ దర్శనం అనివుండేది. దానికి 5రూపాయలు వుండేదేమో అనుకుంటాను. 5 రూపాయల టికెట్టు కొంటుంటే “ఇక్కడ జరిమానా ఎంత” అని మామయా జమ్ములక్కుయ్య అన్నారు. నేను “అలా అనగూడదు. మనం దైవదర్శనము కావాలి అని వచ్చాము” అని అన్నాను. “జరిమానా కాక మరేమిటి? దేవసి దర్శనము చేసికోటానికి గూడా జరిమానా వేసినట్లు దబ్బులు వన్నాలు

చేయటమా” అని వాదించేవాడు. కొండపైన స్వామిని దర్శనం చేసుకొని, క్రిందకు వచ్చి గోవిందరాజు స్వామి దర్శనం చేసుకోవడానికి వెళ్లాం. “ఇత్కృధ దర్శనమునకు, కొబ్బరి కాయ, అర్ధనకు ఎంత జరిమానా” అన్నాడు. “మళ్ళీ మళ్ళీ అట్లా అనవద్దు. దేవుడు మనకు పెద్ద జరిమానా వేస్తాడు” అని నేను అన్నాను.

గోవిందరాజు స్వామి గుడినుండి సత్రమునకు వచ్చి సత్రములో సామానుపెట్టుకొని అలమేలు మంగాపురం వెళదామని ప్రయాణం అవుతున్నాం. మా మామయ్య జమ్ములక్కుయ్య “పోయింది పోయింది” అని కంగారుగా బొట్టు దోషుకున్న పైకము వెతుక్కేసాగాడు. ఇంకెక్కడి పైకం? దైవలీల! దైవాన్ని చులకనగా మాట్లాడితే, చూస్తే దైవము జరిమానా వేస్తాడు. అప్పుడు మేమంతా “నిపు జరిమానా అన్నాపు కదా. అందుకే నీకు ఆ దైవము జరిమానా వేశారు” అన్నాను. సుమారు 200 రూపాయలు పోయాయి. తిరుగుప్రయాణం మేమంతా తలాపదిరూపాయలు ఇచ్చాము. అలమేలు మంగను దర్శించుకొని, ఆరాత్రి బండిలో ఉరుచేరాము.

“అప్పుడు నేను దైవాన్ని తేలికగా జరిమానా అన్నందువల్ల నీకు పెద్ద జరిమానా వేశాడు. తగిన శాస్త్రి జరిగింది” అని. ఆ మరుసటి సంవత్సరంనుండి భక్తితో తిరువతికి వెళ్లి శ్రీ వెంకటేశ్వరుని దర్శించుచున్నాడు, మా మామయ్య.

ఆదుకొన్న దేవుడు.

--శ్రీమాన్. ఎన్.పె.రాజగోపాల అయ్యంగారు. విశాఖపట్టం.

ఇది చాలా సంవత్సరాల క్రిందట జరిగిన సంఘటన. కాని ఇప్పటికి మా ఇళ్ళలో తరచూ ఈ ఉదంతం భక్తిసంభ్రమాలతో చెప్పుకుంటూ వుంచాము.

మా పెదతల్లి కీశీ. గుండాల లక్ష్మీనరసమ్మగారిది విజయనగరం స్వాస్థలం. ఆమెకు 40 నం॥ల ప్రాయంలో భర్త, 24నం॥ల వయస్సిగల ఏక పుత్రుడు ఇంచమించు ఒకే నమయంలో మరణించారు. ఈ

అభాగిని వ్యథకు అవధులు లేకపోయాయి. ఆమె దుఃఖపక్షమనానికి అధ్యాత్మిక చింతన ఒకేటే మార్గమని మా శాతగారు నిశ్చయించారు. ఒక మంచి పండితునిచేత భగవదీత, వైష్ణవమత ప్రబంధములను నాలాయిరమ్ వగ్గిరా చెప్పించారు. ఆమె క్రమంగా దుఃఖం మరచిపోయి భక్తి భావంలో పద్ధది. ఎల్లప్పుడు భగవన్నామ స్వరణచేస్తూ ఉండేది. కొన్ని సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఒకసారి మా మూడవమేనమామ వి.బలరామదాసును “తమ్ముదూ నాకు తిరుపతి వెళ్లాలని వున్నది. తీసుకవెళ్లు” అని కోరింది. ఆయన సరే నన్నాడు. ఒక మంచిరోజున బయల్దేరారు.

రేణిగుంటవరకు ఇద్దరు మామూలుగా వచ్చారు. తిరుపతి వెళ్లాలంటే ఆరోజుల్లో అక్కడ రైలు మారి మీటరుగేజి బ్రైయిను ఎక్కాలి. దీనినే తిరుపతిబండి అనేవారు. అక్క, తమ్ముదు రేణిగుంటలో దిగేసరికి ఎదుటప్పాటుఫారంపై తిరుపతి బండి నిలిచి ఉన్నది. ఆమెను తీసుకవెళ్లి భాలీగా వున్న ఒక కంపార్టుమెంటు ఎక్కించి, సామాన్లు సర్దాడు తమ్ముదు. “రైలు బయలు దేరటానికి ఇంకా టయం వున్నదట. నేను కాపీ త్రాగి, నీకు అరటిపండ్లు తెస్తాను. జాగ్రత్తగా కూర్చు” అని అక్కగారితో చెప్పి స్టేషన్సుపై వెళ్లాడు. కాని అతడు వెళ్లినరెండు నిమిషాలలోనే రైలు కదిలిపోయింది.

తన తమ్ముదు రాకుండా రైలు బయల్దేరడంతో మా పెదతల్లి భయపడిపోయింది. ద్వారం వద్దకు వచ్చి తమ్మునికోసం చూడసాగింది. దూరంగా పరిగెత్తుతూ వస్తున్న తమ్ముదు ఆమె కంట పడ్డాడు. కాని రైలువేగం పుంజుకున్నది. అప్పటికే ప్లాట్టుఫారం దాటిపోతున్నది. అతడు కొంతదూరం పరుగెత్తడం, రైలును అందుకోలేకపోవడం గమనించి హతాపురాలైంది. ఆమెకు దుఃఖం పాంగి వచ్చింది. ద్వారం వద్దనే నిలబడి ఏడ్చేస్తున్నది.

ఇంతలో ఎవరో “ఎమమ్మా అలా ఏదుస్తున్నావు” అని ఆమెను ప్రశ్నించారు. ఆమెతిరిగి చూచింది. ఆజానుబాహువునల్ని రూపం, నుదుట్టెన్న తిరుమణి శ్రీ చూర్చులతో కళకళలాదుతున్న ముఖం పెదవులపై మందశసంతో ఒక శ్రీ వైష్ణవస్వామి కనిపించాడు.

తను కూర్చున్నప్పుడు ఈ పెట్టే భాళీగా వున్నది. తయన ఎలా ప్రవేశించాడు చెప్పాడని-అంత దుఃఖంలోనూ ఆమెకు కొంత విస్మయం కలిగింది.

“నాతమ్ముదు కాఫి త్రాగడానికి వెళ్లాడు. ఈ లోగా బండి కదిలిపోయింది. సామ్ము టికెట్లు అన్ని అతడివద్దనే వున్నాయి. నేనేమో తెలియని దానిని. ఈ ప్రదేశం అంతానాకు కాత్త. ఇప్పుడు నాగఱి ఏంకావాలి”? అని ఆమె ఆయనతో మొరపెట్టుకున్నది.

“భయపడకమ్మగంటన్నర పోయాక ఇంకొక్కరైలు ఉన్నది. అందులో మీ తమ్ముదు వస్తాడు. అంతవరకు మనం తిరుపతి స్థేషనులో కూర్చొందాం. నేను తోడుగా ఉంటాను” అని ఆయన దైర్యం చెప్పాడు.

తిరుపతి స్థేషనులో ఇద్దరు దిగారు. మా పెద్దతల్లి కొన్ని సామాన్లు వట్టుకొన్నది. ఆవైష్ణవుడు కొన్ని సామాన్లు వట్టుకున్నాడు. వెయిటింగ్రములో ఆమెను కూర్చోబెట్టాడు. రెండవరైలు వచ్చేవరకు ఆమెకు వైష్ణవమత గ్రంథాలలోని పెక్కు అంశాలు నులువుగా అర్ధమగునట్లు బోధించాడు. ఆమె తన పరిస్థితిని, పరిసరాలను పూర్తిగా మరచిపోయి వింటావున్నది. ఏదో దివ్యానుభూతి పాందింది. గంటన్నరకాలం ఇచ్చే గడచిపోయింది.

“అదిగోరెండవరైలు వచ్చేసిందమ్మా! వెళ్లి మీ తమ్ముట్టి కలుసుకో. నీ సామానుల వద్దనేను వుంటాను” అని ఆయన అనడంతో ఆమె మళ్ళీ ఈ ప్రపంచములోకి వచ్చింది. పాటుఫారం మీదకు వెళ్లింది. రైలునుండి. ఎక్కువమంది దిగలేదు. మా మేనమామ అప్పుడే రైలుదిగి అమెకోసం ఆత్రతగా చూస్తున్నాడు. ఆమె కనబడగానే “అక్కా కుశలమా! నీ కోసం నేనెంత భయపడి పోయానో తెలుసా? నీ కోసం స్థేషనుకు ఫానుకూడా చేయించాను. ఒంటరిగా ఏ స్త్రీ దిగడంగాని, టికెట్లు ఇంకొకరివద్ద వుండి పోయినది అని చెప్పడంగాని జరగలేదన్నారు” అన్నాడు.

“నేను మరీ భయపడి పోయాను తమ్ముదూ ఏంద్రేసానుకూడా. అయితే నా ఆద్యస్థంకొద్ది నేను కూర్చున్న పెట్టేలో ఒక శ్రీ వైష్ణవుడు కూడా

వున్నాడు. అయిన నాకు దైర్యం చెప్పి, ఇక్కడ వెయిటింగురూములో కుర్చొబెట్టాడు. పాపం కొన్ని సామాన్లు కూడా పట్టుకున్నాడు. గంటన్నరలో ఇంకోకర్రెలు వన్నుందని, అందులో నువ్వుదిగుతావని చెప్పాడు. ఇప్పటివరకు నాతో కుర్చొన్నాడు. అయిన గాప్ప పండితుడు. నాకు తిరుమంత్రాధం, ముముక్షుప్రాదిమొదలైన ఎన్నో దివ్యవిషయాలు చెప్పాడు. నాసామాన్లకు కాపలాకాస్త్రా వెయిటింగురూములో కుర్చొన్నాడు. అయిన చేసిన ఉపకారానికి నువ్వు ఘనంగా కృతజ్ఞతలు చెప్పాలి” అన్నది లక్ష్మినరసమ్మానంలో వెళ్లి చుచ్చాడు.

ఇద్దరూ వెళ్లి చూచారు. వెయిటింగు రూములో ఆ శ్రీవైష్ణవుడు కనిపించలేదు. సామానులు మాత్రం పదిలంగా వున్నాయి. “ఈయన లేడే ఎక్కడకు వెళ్లివుంటాడు? ” అంటూ ఆమె ద్వారం వద్దకు వచ్చి ప్లాటుఫారం అంతా కలయచూసింది. అయిన ఎక్కడా కనిపించలేదు. అసలు ప్లాటుఫారం మీద పట్టుమని పదిమందికూడా లేరు.

“ఆశ్చర్యంగా వున్నది. ఈయన ఎక్కడమాయం అయిపోయాడు” అన్నది ఆమె.

బలరామదాసుకూడ అటు ఇటు కొంతదూరం వెళ్లి చూచాడు. అవైష్ణవుడు ఎక్కడా కనిపించలేదు. దూరంగా కొండ మెట్లదారి కన్నించింది. అతడి మెదడులో హరితుగా ఒక మెరుపు మెరిసింది. వెంటనే ఆక్కపద్ధకు వచ్చాడు.

“ఎంత అద్భుత వంతురాలిని అక్కా! అయిన నిన్ను ఆదుకోవడానికి వచ్చిన ఆపద్మంధనుడు ఆ వెంకటరమణ మూర్తేసందేహం లేదు. మానవులు అద్భుతం కాలేరు” అన్నాడు.

“సరిగ్గా అదే తలంపు నాకు ఇప్పుడే వచ్చింది తమ్ముడు! తలచుకొంటే గుర్తుకు వస్తున్నాయి. మానవులలో లేని ఎన్నో విశేషాలక్షణాలు అయినలో నాకు కనిపించాయి. అదే కాక రేణిగుంటలో నన్ను ఆపెట్టిలో కుర్చొపెట్టినప్పుడు అది హర్షిగా ఖాళిగా వున్నది గుర్తుందా? రైలు కదలగానే నేను, లబోదిబోమంటూ ద్వారం వద్దనే నిలబడ్డాను. మరి అయిన లోసికి ఎలావచ్చాడని అప్పుడే నాకు కొంత ఆశ్చర్య కలిగింది” అన్నది. ఆమె నంత్రమాశ్చర్యాలతో.

ఇద్దరూ కొండవైపు తింగి చేతులెత్తి నమస్కరించారు.

మొర విన్న దేవుడు

--శ్రీగుంటూరు వెంకటేశ్వర్యు, నిదదవోలు.

ఆరోజు వర్షం కుండపోతగా కురుస్తాంది. నేను సికింద్రాబాదీలోని తిరుమలగిరి మిలటరీక్యాంపలో పున్న నా బావమరిదిని కలుసుకొని వాడితో శ్రీ వెంకటేశ్వరాలయం (బిల్లామందిరం) చూడాలని వానలో తదుస్తూ సికింద్రాబాద్ స్టేషన్కు వచ్చాం. అప్పుడే కదలేందుకు రహి అవుతున్న మీనార్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో ఎక్కాం. ఆరైలు ప్రాదరాబాదు స్టేషన్లో ఆగుతుంది. అక్కడనుండి బిల్లామందిరం దగ్గర కనుక స్వామి వారిని చూసి వస్తాంకదా అనే ధ్యానతో మీనార్ ఎక్స్‌ప్రెస్ ఎక్కాం.

ఎక్స్‌ప్రెస్ విపరీతమైన వేగంతో పోతుంది. కంపార్ట్‌మెంటులో వున్నవారిని అడిగాను. ‘భాయ్’ నాంపల్లి (ప్రాదరాబాద్) స్టేషన్ ఇంకో ఐదు కనిముపాల్లో వస్తుందా’ అని. ఏమీ! మీకు తెలియదా! ఈ ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్రాదరాబాదుకు పోదు. ఇంకోరెండు గంటలకు వాడి స్టేషన్లో ఆగుతుందని చెప్పాడు ఆభాయ్. అంతే గుండె బరువెక్కి సీరసం వచ్చింది. మా ఇద్దరి దగ్గర రైలుటీకట్టు లేదు. ప్రాదరాబాదువరకు రైల్స్‌ట్రైప్‌ప్రెస్ వుంది. కళల్లో నీట్లు తిరగాయి. శరీరం వఱుకుతోంది. ఏమీ తోచని స్థితిలో కంపార్ట్‌మెంటు దీరు దగ్గరకు వచ్చాను. ఎదురుగా ఆ తెల్లని పాలరాతి దేవాలయం కనుల విందుగా కనిప్పున్నాయి.

“మహాప్రభో! ఏమిటి ఈ పరిస్థితి. నీదర్శనం చేసుకొని ఆనందం అనుభవిస్తామనుకుండి మమ్మల్చుద్దరినీ ఇంకో రెండు గంటలకు మాకు తెలియని స్టేషన్ లో దింపి, ఈ రాత్రి ఆకలితో చంపుతావా? ఇది నీకు ధర్మమూ!” అని ప్రార్థించాను.

ప్రాదరాబాదు స్టేషన్లో దిగితే సికండ దగ్గరికి తొందరగా చేరుతామని ధ్యానతోనే తెలియక, కదిలే మీనార్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లో ఎక్కాం. లేకపోతే హాయిగా సికింద్రాబాద్ స్టేషన్ నుండి సిటీబస్సు ఎక్కి నీ దగ్గరకు వచ్చి నీ వచ్చితమైన దర్శనం చేసుకొనేవారం కదా. ఎందుకయ్యా, మా

మీద కోపం. మాకు ఏదిక్కు, తోచటం లేదు. మహాప్రభో! రక్తించు. అపదమొక్కులవాడా! ఓ శ్రీనివాసా!, వెంకటేశ్వరా! తంప్రీ అంటూ, మననులో నేరుగా తిరుమలలో వుండే ఆనందనిలయుని ధ్యానించుకుంటున్నాను.

అంతేరైలు టక్కున ఆగింది. ఇద్దరం త్వరగా కంపార్ట్‌మెంటు నుండి క్రిందకు దిగినాము. దిగిన వెంటనే పెద్దగా కూత కూస్తూ రైలు కదిలింది. ఎందుకు ఆగిందో మా కర్థం కాలేదు. ప్రక్కన అవుటర్ సిగ్గుల్ కనిపిస్తుంది. అది బండి పోవుటకు సిగ్గుల్ చూపిస్తూనే వుంది. మాకోసమే ఆగినట్లయింది. మేము దిగిన తరువాత కదిలింది బండి. అంతా అపదమొక్కులవాని దయ. మేము తప్ప మరెవ్వరూ దిగలేదు. సరే అక్కడినుంచి నడిచివెళ్లి బిర్లామందిరంలోని శ్రీ స్వామివారిని కనులవిందుగా దర్శించుకున్నాం. అప్పుడనుకున్నాం. ఎంతటి ఆపదలో అయినాసరే మొరపెట్టుకుంటే తప్పక ఏని ఆదరించేస్వామి ఆ ఏదుకొండలవాడు. ఆ శ్రీనివాసుడు!

కవిత్వమిచ్చిన దేవుడు

-- శ్రీమద్దేశ పుల్లయ్య, నద్దీకెరవాడి గ్రా. కర్ణూలుజిల్లా. నాజీవితములో జరిగిన సంఘటన తెలియజేయుటకు పూర్వము, నాజీవన విధానము తెలియజేసినచో, స్వామివారి మహాత్మమును తెలిసికొన గలుగుటకు చాల ఉపకరించునని ఈ కొద్ది వాక్యములు ప్రాయుచున్నాను. 1957లోనేను సాధారణ విద్యను అనగా ఇంటర్‌డియుక్ట పూర్తిజేసినాను. తదువరి 1965 వరకు వ్యాపార రంగములో (అనగా విద్యాభివృద్ధికి అవకాశములేని) గదపితిని. 1965-67సంలో ఉపాధ్యాయ పూత్రి శక్తిను పొంది, ఉద్యోగంలో చేరక, మరల 1977 జనవరి వరకు వ్యాపారములోనే గడిపితిని,

విధిలేని పరిష్కారులలో 1977 జవరిలో ఉపాధ్యాయునిగా చేరితిని. నేను పని చేయుచుండిన కర్ణూలు జిల్లా, కౌవెలకుంట్ల మండలంలోని

బిజనవేముల గ్రామంలోని ప్రాథమిక పారశాలను 1979 లో ప్రాథమికోన్నత పారశాలగా స్థాయిని పెంచారు.

ఆరోజులలో అనగా 1980 మార్చి ఒకటవ తేది రాత్రి. ఆ గ్రామ రామాలయమందు భజన చేసి వచ్చి నిదురించబోవగా, ఎంతకూ నిదుర రాలేదు. కొద్దిసేపు వెంకటేశ్వర స్వామిని ప్రార్థించినాను. స్వామివారిపై పద్యరచన చేయవచెనని ఎందుకో ఆలోచన కలిగినది. నాకు ఛందస్నేలోను, వ్యాకరణంలోను బోత్తిగా పరిచయం లేదు. అప్పటి కప్పుదు కలమును కాగితమ్ముపై నుంచితినో లేదో మూడు ఉత్సులమాల పద్యములు తయారయినవి. ప్రతి పద్యము చివర అప్రయత్నముగా వెంకటేశ్వరా! అను మకుటము వాడుట జరిగినది. అప్పుదు నాకు ఒక విధమయిన భయము, ఏదయిన గ్రహావేశమా అని ఆశ్చర్యము, ఆనందము కలిగినవి. ఆరోజే రాత్రి కొంత ప్రాధ్యాపకుసరికి 27 పద్యములు ఖ్రాసి నిదురించితిని. మరునాదుదయము ఏపని చేయుచుండినను స్వామివారి నామస్వరం. అయిన లీలలే స్వర్చించుచుండగా అవియే పద్యములుగా మారుచుండెను. ఇట్లు కవిత్వమందు ఏమాత్రము హర్షపరిచయము లేనట్టినేను వారము రోజులలో 116 ఉత్సులమాల పద్యములు ఖ్రాసితిని. ఈ వారము రోజులలో సరియైన నిద్రాహారములు లేక భయము వేసినను, స్వామి వారి లీలలుగా తలంచి కొనసాగించితిని. మరల తదుపరి $3\frac{1}{2}$ రోజులలోనే 108 చంపకమాలాలుకూడ రచించితిని. అప్పటి నాపరిష్ఠాతి చంపకోత్సులమాలలు ప్రాయుటకు తప్ప అతి సులభమయిన ఉపజాతి పద్యములు కండ గీత ఆటవెలది, సీస పద్యములు ప్రాయుటకు చేతగానిది. తర్వాత స్వామివారి అనుగ్రహమునకు ఆనందపడిన మేము సకుటుంబముగా స్వామివారిని దర్శించి వచ్చితిమి. ఈ విషయము మాసహోపాధ్యాయులెల్లరు ఎరింగినదే.

స్వామివారిని దర్శించి వచ్చిన తదుపరి ద్విగుటీకృతోత్సాహముల్ అప్పకవీయము, బాలవ్యాకరణాది గ్రంథములు చదివి ఛంద జ్ఞానమధివ్యాఖ్యాగావించుకొనియుపుడు అన్ని విధములయిన ఛందస్నేలలో పద్యములు ప్రాయుగలుగు చున్నాను.

నా పద్యరచన చూచిదు వారికి, నాకు తెలుగు భాషలోగల చౌరవ తక్కువైనను పద్యముల రచించుట యందలి నేర్చు ఆశ్చర్యము కలిగిచుచుండును. ఇది కేవలము శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి అవ్యాజకరుణ కట్టాక్ష్మేగాని నాయది కాదు.

భాషాపరిచయము తక్కువ కలిగి ఏ మాత్రము ఛందోళ్ళనములేని వాడిని. ఒకేరాతి అన్నిపద్యములు ప్రాయగలుగుట స్వామివారి లీలకదా! ఇది అనుపమాన అద్వృత సంఘటన కదా! ఇది అంతయు మా ఇలువేలుపు అనుగ్రహము.

నామ లిఖిత ఫలం

-- శ్రీ వాకా శ్రీనివాసులు, గోసాని వల్లెగ్రామం, కర్నూలు జిల్లా.

శ్రీ వేంకటేశ్వరుని సేవ పలు విధాలు. కొందరు శనివారం చేస్తారు. కొందరు తిరుమలయాత్ర చేస్తారు. మరికొందరు శ్రీ వేంకటేశ్వర మంత్రాన్ని జపిస్తారు, ప్రాస్తారు, తలసీలాలిస్తారు. నిలుపుడోపెళ్ళిస్తారు.. ఇలా ఎన్నోవిధాలు. అలా శ్రీ వేంకటేశ్వర మంత్రాన్ని ప్రాసిన ఫలితం ఇది.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా కొవ్వురుకు చెందిన శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ప్రచార పీరం వారు అనేకమంది భక్తులచేత శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి దివ్యనామమును, రామకోటి మాదిరిగా జపపుస్తకములు నరఫరా చేస్తూ నియమ నిబంధనల ప్రకారం లిథిత జపం ప్రాయిస్తువురనీ- శ్రీస్వామివారి జవం ప్రాయిటవల్ల అనేక మందికి చక్కని వరితములు కలుగుతున్నాయనీ. నేను విన్నాను.

ఏదు సంవత్సరాల క్రిందట నాకుమారుడు ఇల్లు వదిలి వెళ్లిపోయినాడు. తిరిగి రాలేదు. నాకుమారుని కోసం సంవత్సరాల తరబడి వెతికించినాము. ఎంత వెతికినా ప్రయోజనం కలుగలేదు. అతని కన్సుతల్లి! కొదుకును జ్ఞాప్తికి దెచ్చుకొని రాత్రనక, పగలనక ఏదుస్తూ త్రుంగి కృషంచి మంచం పట్టింది. అనలు నాకుమారుడు బ్రతికి పున్మాద్ లేదు అనికూడ మేము అనుమానించాము. నాకుమారుడు వెళ్లిపోయినప్పటినుంచి మా ఇల్లంతా దుఃఖ నముద్రంలో మునిగిపోయింది.

అట్టి తరుణంలో శ్రీ వేంకచేశ్వర లిథితజపం గురించి నాకు తెలిసింది. శ్రీ వేంకచేశ్వర స్వామివారు కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవం కనుక, శ్రీవారి జపం ప్రాప్తి ఏమైనా ప్రయోజనం కలుగవచ్చునేమో అను ఆశతో శ్రీ వేంకచేశ్వర భక్తి ప్రధార పీరం, కొవ్వురు వారికి ప్రాసి, పుస్తకమును తెచ్చించుకొని ఆపాధ బుద్ధ ఏకాదశ (1988) నాడు వారు చెప్పిన నియమ నిబంధనల ప్రకారం లిథిత జపం ప్రాయటం ప్రారంభించినాను.

శ్రీ వేంకచేశ్వర లిథిత జపం ప్రాయటవల్ల ప్రత్యక్ష దైవముయిన శ్రీ వేంకచేశ్వరుడు ఎంత త్వరగా మమ్ములను అనుగ్రహించినాడో ప్రాయదానికి మాటలు చాలడం లేదు. జపం ప్రాయదం మొదలు పెట్టిన మూడవ రోజునే ఏదునంపత్తురాల క్రిందట ఇల్ల వదలిపాయిన నాకుమారుడు తనంతట తానుగా తిరిగి ఇంటికి వచ్చినాడు. వాడిని చూరగానే కన్నతల్లికి, నాకు మా ఇంటిలోనివారందరికి అమితమైన అనందము, ఆశ్చర్యమూ కలిగాయి. లిథితజపం ప్రాయదంవల్ల ఏదుఎండ్ల తర్వాత మళ్ళీ మాకుమారునిప్రసాదించిన శ్రీ వేంకట ప్రభువు యొక్క దివ్యకృష్ణును ప్రముతించడానికి ఈ జన్మ సరిపోదు. శ్రీవారి కరుణ ఆపారం! అత్యద్యుతం!!

కల్యాణ చక్రవర్తి

-- శ్రీమతి రెఖ, హైదరాబాదు.

అవి అప్పుడే కాలేజి చదువు పూర్తిచేసుకొన్న రోజులు. నాకు ఇంట్లో పెళ్ళిసంబంధాలు చూస్తున్నారు. మాకు అన్ని విధాల నచ్చిన సంబంధాలు దొరకటంలేదు. అప్పుడు మా పెద్దవాళ్ళ సలహాలతో రుక్కిణీ కల్యాణమును 40 రోజులు పరించి శ్రీ వేంకచేశ్వర స్వామిపై భారం వుంచాం. నలుబది ఒకటవ రోజున మాకు అన్ని విధాల నచ్చిన ఒక సంబంధం, అసలు కట్టమేమీ లేకుండా వివాహము కుదిరింది. మాకు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. అంతా ఆ స్వామిదయ అనుకున్నాం. ఆ తరువాత కొన్ని రోజులకు ఎందుకో కారణం తెలియకుండా సంబంధం అక్కరలేదని

మగపెళ్లివారి మధ్యవర్తి వచ్చి మాకు చెప్పారు మాకు చాలా అవమానమూ, బాధకూర కలిగింది. ఏమైనా సరే మగపెళ్లివాళ్లను, నాలుగూ దులిపేసి రావాలి అనుకున్నాం. కారణం తెలియదుకనుక ఇది ఆ స్వామివారిమీదే భారం వేయాలి అనుకొని, ఆ రాత్రి స్వామిని “ఏమైనా పొరబాట్లుపుంటే మన్మించమని ఈ అవమానం నుండి రక్షించమని” మొక్కుకొని, స్వామి తప్పక మమ్మల్ని ఈ సమయంలో ఆదుకుంటాడు అన్న నమ్మకంతో పదుకున్నాం. మీరు నమ్మండి నమ్మకపోండి మరుసటోజు ఆ అబ్బాయి స్వేహితుడు నాకు ఫానుచేసి “మావాడు మీతో మాట్లాడాలనీ అంటున్నాడు. దయచేసి ఈరోజు ఫలానా చేటుకి రండి. నేనూ వస్తాను” అని చెప్పాడు. ఆనాడు నేను వెళ్లి కలిసిన పిమ్మట మొట్ట మొదటిమాట “క్రమించండి” అని, ఆతర్వాత తనకు వచ్చిన అనుమానాలు చెప్పారు. వాటికి నాకు తెలిసిన జవాబులు చెప్పాను. పిదప ఆ కల్యాణచక్రవర్తియైన స్వామివారి అనుగ్రహం వల్ల కట్టం లేకుండా, లాంఘనాలు లేకుండా ఆతనితో నా వివాహం సాఫీగా జరిగిపోయింది. ఇదంతా ఆస్వామి మహిమ.

మాకు బాబు పుట్టితే, తిరుమలలో స్వామి వారికి కల్యాణం చేయిస్తామని మొక్కుకున్నాం. మాకు బాబుపుట్టాడు. సంవత్సరంలోపల తిరుమలకు వెళ్లి స్వామివారికి కల్యాణం చేయించి తిరిగి వచ్చాము. ఇహ అంతే. ఆతరువాత ఏదుసంవత్సరాలైనా తిరుపతికి వెళ్లలేకపోయాం. ఎంతగా వెళ్లాలని ప్రయత్నించినా లాభంలేకపోయింది. వేసవి సెలవులలో అందరూ తిరుపతి వెళ్లి వచ్చి ప్రసాదం తెచ్చిస్తుంటే మాకు ఆ అదృష్టం లేనందుకు చాలా బాధ వేసేది. డబ్బువుంటే సెలవు వుండదు. సెలవు వుంటే సమయానికి డబ్బు వుండదు. ఎక్కడికైనా, ఎప్పుడైనా తలచుకుంటూ డబ్బువుంటే వెళ్లి పోగలం. కానీ ఒక్క తిరుపతి విషయంలో మాత్రం అది నిజంకాదు. స్వామివారి దయలేనిదే, ఆయన ఆజ్ఞలేనిదే చీమకూడా ఆ దరిద్రాపులకు కూడ వెళ్లలేదు. మాకు స్వామివారి అనుగ్రహం ఎమ్మడు కలుగుతుండా అనుకుంటూ తన కొండకు తనే రప్పించుకుంటాడు. అనుకొని, మొక్కుకునేవాళ్లం. ఏదవసంవత్సరం కూడా అయిపోవచ్చింది. వేసవి సెలవులు ఇచ్చారు. ఈ సారి మాపిల్లలు ఎక్కడికైనా వెళ్లాలన్నారు. ఎక్కడికో ఎందుకు? తిరుపతి వెళ్లాలని

అన్నాను నేను. మావారు వెంటనే “ఈ సారి పైకం లేదు. ఎక్కడికి పాయేదీలేదు. ఒక్క వెయ్యిరూపాయలు తూడా చేతిలో లేవు. ప్లాన్సు వేస్తున్నారు. ముందు ఒక్క వెయ్యిరూపాయలు తీసికొనిరా. ఆ తరువాత ఏంగతా పైకం గురించి ఆలోచిద్దాం” అని అన్నారు. పరిస్థితి తెలుసుకునుక మాట్లాడకుండా హరుకున్నాం. ఆరోజు శనివారం, హాజ చేసుకొని మాకు తెలిసిన వాళ్ళింటికి వెళ్ళాం. వారింటి ప్రక్కన మాకు ఒక సందర్భంలో కొంత పైకం బాకి వున్న వ్యక్తి వున్నారు. మావారికి ఆ విషయం గుర్తు చేప్పే “ఇక ఆ దబ్బు సంగతి మర్చిపా. ఆయన ఇవ్వదు, ఆయన ఓ జడ్యుమనిపి. ఊరంతా అప్పులేనట! మనకు ఇవ్వకపోతే పాయింది. మళ్ళీ అదుగుకపోతే అదే పదివేలు. మళ్ళీ అడిగినా మనకు అవమానం” అన్నారు. నేను మావారి మాట వినిపించుకోకుండా వారి ఇంటికి వెళ్లాను. మనసులో “స్వామీ! ఈ దబ్బుమాకు రావల్సిన దబ్బు. ఈ దబ్బు వ్స్తే ఆ దబ్బుతో తిరుపతికి వస్తూం” అని మొక్కుకున్నాను. అదేమి విచిత్రమో నన్ను చూస్తూనే అతను కుశల ప్రశ్నలు వేసి, కొంచం వుండండి - “అంటూ లోనికి వెళ్లి ఒక పాపుగంట తర్వాత వెయ్యిరూపాయలు తీసుకొచ్చి - మరోలా అనుకోకండి కొంచం ఆలస్యం అయింది. ఇదిగో మీదబ్బు” అంటూ తీసుకొచ్చి చేతిలో పెట్టాడు. నాకు ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఊరికి అడిగిపోదామని వచ్చాను. ఏ కొనా దబ్బు ఇస్తూడన్న నమ్మకం లేదు. పదిసార్లు తనచుట్టూ తిప్పుకునే మనిపి. స్వామివారి లీల కళ్ళెదుట కనిపించినట్టయింది. రాదు అనుకున్న దబ్బు నా ద్వారా, పాధ్యన తిరుపతికి వెళ్లాలనుకుంటే మధ్యహన్మం లోపల పైకం చేతికందింది. మావారికి, నాకు ఎంత ఆశ్చర్యమేసిందో అంత సంతోషమయింది. ఆయన ఆజ్ఞ అయింది. ఇహ అన్నీ ఆయనే చూసుకుంటాడు అనుకున్నాను. అనుకున్నట్లుగానే తిరుమల వెళ్లాం. మంచి కాటేజీ, అన్ని వసతులూ దౌరికి ఎంతోసంతోషంగా స్వామివారి దర్శనం చేసికొని వచ్చాం. అక్కడ ఏవిధమైన ఇబ్బందీ కలుగలేదు. ఎతో పాయిగా జరిగింది మా యాత్ర.

ఇలాగ నాకు పెళ్లి చేయించి, నా జీవిత మంతా అనుగ్రహిస్తున్న కల్యాణ చక్రవర్తి ఆ స్వామి!

ప్రైద్య చక్కవర్తి

-- శ్రీ వి. భద్రాచలం, మునగాల, నల్గొండ(జ)

ఆది 1982వ సంవత్సరంలో నాకు ఎదుమకాలు నొప్పి వివరించాలి. అయింతో కోదారలోని ప్రముఖ డాక్టరుకు చూపించాను. మందులు ఇచ్చి పూర్తి విక్రాంతితో నేలపైగాని, బల్లపైగాని నెలలు పదుకోమని చెప్పారు. అలాగే బెంచి చేయించి పదుకున్నాను. కాని నివారణ కాలేదు. ఖమ్మం హస్పిటలకు అమెరికన లేడి డాక్టరు వస్తుంది. అమె ఇటువంటి జబ్బులను వెంటనే నయం చేస్తుందని మా బావగారు చెప్పగా వెళ్లి చూపించాను. అమె పరీక్షచేసి ఏమీ భయపడవలసిన పనిలేదని నన్ను పదుకోబెట్టి ఎదుమకాలు మడిమ భాగమునుండి ప్రతి అంగుళానికి ఒక ఇంజక్సన్ చొప్పున దాదాపు కాలంతా 50 ఇంజక్సన్లు ఇచ్చింది. తర్వాత మందులను ఇచ్చి మొలకెత్తిన పెనలను మూడు నెలలు ఉదయంపూట తినమని చెప్పింది. ఆవిధంగా 3 నెలలు తిన్నాను. అయినా ప్రయోజనం లేకపోగా మడిమదగ్గర మరొక నొప్పి ప్రారంభమైంది. నా సన్నిహిత మిత్రుని సలహాపై ఉస్కానియా స్క్యూరోస్ట్రోన్‌గారి వర్ధకు వెళ్లాను ఎక్కురేల అనంతరం ఏపు భాగం వెన్నుపూస వెంట ఆపరేషన్ చేస్తేనే గాని ఆ నొప్పి తగ్గదని చెప్పారు. లేదా కాలు తీసి వేయాల్సి వస్తుందని అన్నారు. దాంతోనాకు వున్నమతి కాస్తా పోయింది. ఇంటికి తిరిగి వచ్చి ఇదేమిటి తండ్రియని దేవదేవుడు మా ఇలవేల్పు ఐన ఆ అలమేలు మంగపతి, ఆపద్మాంధవుడు ఆనాథరక్షకుడు, ఆపద మొక్కలవాడు, శరణాగతరక్షకుడు ఏదు కొండలవాడు అయిన ఆ శ్రీనివాసుని ముందు మోకరిల్లి ప్రభూ! నీవుదక్క నాకు వేరాకరు లేరు. నన్ను కాపాడుమని భోరున ఏడ్చాను. ఇక ఈ జన్మను ముగించుమని ప్రార్థించాను. విచిత్రం ఆరాత్రీ కలలో లీలగా శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు కనిపించి “పిచ్చివాడా ఎందుకు ఏదుస్తున్నాను. నీకు ఏం భయంలేదు. తగ్గిపోతుంది. ఈ మధ్య నాకొండకు రావడం మానేశాపు” అని అద్భుతమయ్యాడు.

వెంటనే నా భార్యను లేపి విషయాన్నంతా వివరంగా చెప్పాను. కాలు నాప్పి తగ్గితే వెండికాలు చేయించి, నీ కొండకు వస్తుమని చెప్పి ముదుపు కట్టింది నాభార్య. కాలక్రమేణా నాకాలు నాప్పి తగ్గింది. విదప కుటుంబమేతంగా దేవదేవుని పాదపద్మాలను చేరి, తలనీలాలు అర్పించి మనసారా, నీలమేఘశ్యాముని, శంఖ చక్రగదాధారిని, వరదహస్తుని సేవించి ముదుపులను చెల్లించి తిరిగివచ్చాము. నాటి నుండి ప్రతిసంవత్సరము స్వామివారిని తప్పక దర్శిస్తూనే వున్నాము.

అనాటినుండి ఎంతో భయంకరంగా వున్న కాలునాప్పి మటుమాయమై పోయింది. అరోగ్యంగా, అనందంగా వున్నాను. ఏదుకొండలవానిని తలంచుకొంచేచాలు. కొండంత అండ నేనున్నానని అభయహస్తమందించి ఆదరిస్తాడు. తిరుమల శ్రీనివాసుడు వింత వింత రోగాలను విచిత్రంగా నయంచేసే అద్భుత వైద్య చక్రవర్తి!

అపన్నివారకుడు

-- శ్రీ బత్తుల గోపాలరెడ్డి, ఆసిపాబాదు.

గడచిన ఏప్రిల్ 10వ తారీఖున నేను కదుపునాప్పితో ఎంతో భార్థ పడినాను. డాక్టరు గారికి చూపించగా “ఇది కదుపునాప్పి కాదు. మూత్రపీండములలో రాళ్లు వున్నవి, నీవు పెద్దడాక్టరుకు చూపించుకొంచే మంచిది” అన్నారు. వెంటనే నేను తెనాలికి వెళ్లి మూత్ర పీండముల వైద్యనిపుణుడికి చూపించుకొన్నాను. ఆనుపత్రికి వెళ్లేముందు తెనాలికి 2.కి.మీ. దూరంలో వున్న వైకుంరపురంలోని శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామిని మనసారా తలచుకొని “ఏ ఆపరేషన్ లేకుండా నా జబ్బు తగ్గిపోతే నీ సన్నిధికి మాపిల్లలతో అందరం వచ్చి తలనీలాలు ఇచ్చి పాలుపొంగించి దివ్యమంగళకరమైన మీ పాదపద్మములను దర్శనం చేసుకుంటా”మని మొక్కుకొని వెళ్లినాను.

డాక్టరుగారు ఎక్కరే తీయించుకొని రమ్మన్నారు. ఎక్కరే తీయించుకొని రాగా కింగ్లీలో రాళ్లు కనపద్మాయి. ఆరాళ్లు బయటికి రావడానికి సెలైన్

ఎక్కించాలన్నారు. 14 సీసాలు సెలైన్ ఎక్కించినారు. కాని రాళ్ల మూత్రాలం ద్వారా బయటపడలేదు. నొప్పి కొంచం కూడా తగ్గలేదు. కిందీలోని రాళ్ల యొక్క స్థానమేమైనా మార్పు వచ్చిందిమౌని మరల ఎక్కురే తీయించుకొనిరమ్మన్నారు. ఎక్కురే తీయించుకొని వచ్చినాను. కాని రాళ్లస్థానంలో ఎలాంటి మార్పు రాలేదు. అప్పుడు డాక్టరుగారు ఆపరేషన్ చేసి కిందీలోని రాళ్లను తియ్యాలి. రెపు ఉరయం 6గం॥లకు ఆపరేషన్ చేర్దాము రెడీగా ఉండమని చెప్పారు.

మాబంధువులు వంట సామగ్రి, మంచం, మొదలగునవి తీసుకొని రావటానికి ఇంటికి వెళ్లారు. అప్పటికి గడ్డం చేసుకొని 5రోజులు అయింది. ఆపరేషన్ చేయించుకొంబే సుమారు నెలరోజులవరకు బెద్దమీద పుండాలి కదా! అనుకొని గడ్డం చేసుకొనికి బజారుకు వెళ్లాను. అది ఏమి విచిత్రమో అరోజు అంతపెద్ద పట్టణంలో అప్పటికి ఒకపొపుకూడా తెరవలేదు. మళ్లీ మొక్కుకున్నాను. “స్వామీ ఎట్లాగయినా ఈ బాధను పొగొట్టమని, ఇలాగే జట్టుపెంచి మొక్కు ఇస్తాను” అని స్వామిని ప్రార్థిస్తూ అనుపత్రికి వచ్చాను. వెంటనే నాలో నాకు ఏదో మార్పు అన్నించింది. అప్పటి వరకు కొబ్బరి నీట్లు కూడా తాగటానికి ఇష్టపడని నేను మంచినీట్లు అదేపనిగా త్రాగడం మొదలు పెట్టినాను. అరగంట తరువాత నేను మూత్ర విసర్జనకు వెళ్లగా మూత్రం ద్వారా కిందీలోని రాయి పడిపోయింది. నొప్పి శూర్పిగా తగ్గిపోయింది. రాయిపడినప్పుడు నాకు ఏమూత్రం నొప్పి లేకుండా పోయింది. వెంటనే ఆరాయిని తీసుకొని వెళ్లి డాక్టరుగారికి చూపించాను. ఆయన “నీవు చాల అద్భుతపంతుడవు ఆపరేషన్ బాధ తొలగిపోయింది” అన్నారు అప్పటి నా సంతోషానికి అవధులు లేవు.

నన్ను ఆ రితిగా కాపాడిన ఆ దెవదేవుణ్ణి ఏమని పిలవాలి. ఆపద్మంధనుడనా! కరుణామయుడనా! భక్తుల పాలిటి కల్పతరువా! ఏమని పిలిచి ఆ భగవంతుని సమగ్రతత్త్వాన్ని కనియాడగలం?

వెంటనే నేను మాకుటుంబ సభ్యులందరం అనుకొన్న ప్రకారం వైకుంఠపురం వెళ్లి తలసీలాలు సమర్పించి ఆపదమొక్కులు తీర్చుకొని

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారిని దర్శించుకొన్నాను.

ఇదేకాదు నాజీవితంలో ఇలాంటివి ఎన్నో సంఘటనలు జరిగినవి. అన్నింట ఆ ఆపద్మంధవుడే నన్ను కాపాడినాదు. అందుకే ఆస్వామి నిజంగా ఆపన్నివారకుడే! అందులో సందేహం అణుమాత్రమయినాలేదు.

సంకట హరణదు

---- కుమారి వేంకట లక్ష్మినునిశ, వంజగుట్ట, ప్రైదరాబాద్ నా రెండవ ఏట ఎదుమచేయి పాలియోవ్యాధికి గురితయినది. నేను నా చేయి ఎత్తలేక పాతిని. అప్పుడు మా తల్లిదండ్రులు శ్రీ భగవాన్ సత్యసాయిబాబా వారి వద్దకు నన్ను పిలుచుకవెళ్లిరి. వారు నా ఎదుమచేయి ఎత్తి “నీవు ఏమిం బాధపడకు నీ బిడ్డ పెరిగి పెద్దదై దైవాను గ్రహంతో మంచి గృహిణిగా పేరు తెచ్చుకుంటుంది”. అని ఆశ్ర్యదించారు. అప్పటి వరకు బాధపడ్డ మా తల్లిదండ్రులకు కొంచెం మనశ్శాంతి కలిగింది. నా ఏట్లు పైబడ్డ కొద్దీ నా అంగపైకల్యము గూర్చి తెలుసుకొను చుంటిని. బడిలో నా స్నేహితురాంధ్ర నన్ను వెక్కిరించు చుండిరి. నేను నాలుగవ తరగతిలో వున్నప్పుడు నాకు నూటికి నూరు మార్పులు వచ్చి ఆనందించు చుండగా, నా స్నేహితురాలు “నీ చదువు నీ చేయివలె నన్ను” దని పలికి విపరీతముగా నన్ను ఏడిపించినది. ఆనాదు నేను దేవుళ్ళి విపరీతంగా తిట్టాను. నన్ను కుంటిచేయిదానిగా చేసినందుకు.

నా చిన్నతనమున నన్ను నా మేనమామకు ఇచ్చి వివాహము చేయ సంకల్పించారు. కానీ ఒకనాదు మా నాన్నమా తాతగారితో ఈ విషయము ప్రస్తావించగా ఆయన “ఈ కుంటి పిల్లలను వాడు చేసుకొనుటకు అంగికరించునో లేదో?” అని పలికారు. ‘కుంటిపిల్ల’ అను పదము నన్ను విపరీతముగా బాధించినది. అప్పటి నుండి ఎవరైనా నా చేతిని గూర్చి మాట్లాడితే ఆరాతి నేను కన్నీటితో నన్ను తనలో చేర్చుకొనుమని ఏదుకొండలవానిని ప్రార్థించు చుంటిని. ఈ మధ్య కాలములో మా

నాన్నగారు చేయించని వైద్యం లేదు. నా 14వ సంవత్సరమున ఒక డాక్టరుగారి వద్దకు తీసుకపోగా ఆయన నా చేయి రాదని, ఆపరేషన్ చేయుటవలన ఫలితము వుండదని చెప్పారు. అది వినిన నా తల్లిదండ్రులు ఏమి చెయ్యాల్సే దిక్కుతోచక నాచేయి వచ్చినయెదల నా వివాహము తిరుమల కొండపై శ్రీ స్వామివారి సన్నిధిలో చేసేదమని మొక్కుకొన్నారు. ఇలా మొక్కుకొన్న కొద్దికాలమునకే ఒక ఎముకల వైద్యనిపుణులు నాచేయి పరీక్షించి, చెతిలోపల ఎముకలకు కీలు బిగించి కండబట్టిన అనంతరము వాటిని తీసివేయవచ్చనీ, కండ పట్టాక చేతిని మామూలుగా అందరివలె చేయి ఎత్తవచ్చునని చెప్పారు. అది విన్న నాకు ఒక్క క్షణము భయము వేసినది. ఆపరేషన్ తరువాత నా చెయ్యి చిన్నదిగా అవుతుందేమోనని భయము పట్టుకొన్నది. కాని డాక్టరు అటువంటిదేమి వుండదనీ, భయము లేదని చెప్పారు.

1988 జూలై 12, తేదీన నాకు ఆపరేషన్ జరిగినది. కొంత బాధపడినా, నా చెయ్యాని నేను ఏ సహాయము లేకుండానే ఎత్తగలిగాను. నా బుట్టి ఎదిగాక నా చేయి ఎత్తి ఆడుకొనుట, స్వాల్స్ ట్రిల్యూ చేయుట, డ్యాన్సు చేయుట ఎరుగని నేను రెండు చేతులతో అభినయము చేస్తూ వేసే అడుగులు, చేసే భంగిమలూ చూచి మా అమృత ఆనందపడినారు. శూర్ప్రాగా కాకపోయినా అప్పుడప్పుడూ పీణకూడ మీటడం ఆరంభించాను.

నన్ను కుంటి అన్న మా తాతగారి నోటివెంట నా వివాహ ప్రస్తుతి విని చకితురాలవైతిని. ఇప్పుడు నాకు 17వ సంవత్సరం నదుస్తున్నది. వచ్చే సంవత్సరం నా వివాహము తిరుమల కొండపై చేయుటకు పెద్దలు నిశ్చయించారు.

ఇన్నిసంవత్సరాలు నేను అనుభవించిన మానసికవ్యధను ప్రతిరాతీ ఏదుకొండలస్వామికి విన్నవించుకొనేదానను. నేను కథలుమాసి ధ్యానించిన వెంటనే ఆ స్వామి రూపము గోచరించి, భయములేదని చెప్పినట్లుగా ఊరటకలిగించిన స్వామి ఆ శ్రీనివాస ప్రభువు!. ఇలా ఎంతమందికో ఎన్నోవిధాల సహాయముచేస్తూ, తనను నమ్మేవారికి ఎప్పుడూ అండగా

వుంటానని, కటిహస్త వరద హస్తాలతో అనుగ్రహిస్తున్న స్వామివారికి నా సహస్రకోటి నమస్కారములు.

స్వప్న చికిత్సకుడు

-- శ్రీమతి ఎం. వరలక్ష్మి ప్రాద్రాబాదు.

ఇది నా అనుభవంలో జరిగిన అద్భుత సంఘటన.

1975 సంవత్సరమ్మలో నా ఆఖరి కాన్పులో పాప, బాబు కవలలు జన్మించారు. పాప బాగా బొడ్డుగా వుండేది. బాబు చాలా సన్మగా పుట్టాడు. అదీగాక బాబు బొడ్డు బాగా పెద్దదిగా వుండేది. దానివల్ల బాబుకి అప్పుడప్పుడు పాట్టవాచిపోయి పాలు తాగేవాడుకాదు. ఆగకుండా గుక్కపెట్టి ఏదైవాడు. చాలా భయం వేసేది. డాక్టరు గారికి కూడ చూపించాం. డాక్టరుగారు రెండుమూడు సార్లు బొడ్డుకు కట్టు కట్టినారు. అయినా వాపు తగ్గలేదు. తర్వాత ఆపరేషన్ చేయాల్సివస్తుంది అని, ఆయన బాబుకు ఇప్పుడు రెండవనెలే కాబట్టి కొన్ని నెలల తర్వాత బలం వచ్చాక బాబుకు ఆపరేషన్ చేస్తానని చెప్పారు. బొడ్డు ఆపరేషన్ అనగానే చాల భయం కలిగింది.

హస్తిటలు నుంచి ఇంటికి వచ్చిన తర్వాత మామూలుగా మా పిన్నిగారు “మీకు వెంకబేశ్వరస్వామి మీఇంటి దేవుడు కదా! ఆయనకు మనసారా దళ్ళం పెట్టుకొని మొక్కుక్కండి. ఈబొడ్డు బాధ తగ్గి పోతుంది” అని అన్నారు. వెంటనే నేను పిల్లవానికి బాగా అయితే తిరుమలకు వెళ్లి పిల్లవాళ్ళి స్వామి వారి ధ్వజస్తంభమునకు కట్టి వేస్తానని మొక్కుకున్నాను. అప్పట్లు మేము రాజమండ్రిలో ఉద్యోగరీత్యా వుండేవాళ్లము. 1976వ సం.ము మే నెలలో మేము అన్నవరం చూసివద్దాము అని ఆరాతి ప్రయాణమయ్యము అక్కడే అన్నప్రాశనము కూడ చేయించుదాం అని అనుకొన్నాం. కానీ బాబుకు బొడ్డు విపరీతముగా వాచిపోయింది. దానితోపాటు జ్వరం కూడా వచ్చింది. సరే అనుకొని అన్నవరం ప్రయాణం మానుకున్నాము. ఆ రాత్రి నాకు ఒక కల వచ్చింది.

మేము తిరుమలలో పుష్టిరిణి దగ్గర వున్నట్లు, స్వామివారు కలలో నా దగ్గరికి వచ్చి ఇంకా బొడ్డు తగ్గలేదా? అని బాటనప్రేలితో బొడ్డుమీద నొక్కారు. నొక్కిన వెంటనే స్వామివారు పుష్టిరిణి మెట్లు ఎక్కి వెఱున్నట్లు మనస్యులో అనిపించింది. అంతే నాకు మెలకువ అయ్యంది. కన్నులు తెరచి దిక్కులు చూచాను. ఏమీలేదు. అంతా ఆ స్వామివారి మహిమే అనుకొని బాబు బొడ్డుచూశాను. ఆశ్చర్యం, ఎవరో బొడ్డును నొక్కినట్లుగా రక్తం కారుతూ వుంది. ఆ తర్వాత రెండు రోజుల్లోనే బొడ్డువాపు పూర్తిగా తగ్గిపోయింది.

ఒకవారం తర్వాత అన్నవరం వెళ్లి బాబుకు అన్నప్రాశన చేయించాము. ఆ తర్వాత అనుకొన్నపిధంగా తిరుమల కొండకు వెళ్లి మొక్కు తీర్చుకొని వచ్చాము. ఇలా స్వామివారి మహిమలు ఎంత చెప్పుకున్నా తనిపితీరదు. ఇది నిజంగా జరిగిన అద్భుత సంఘటన!

తప్పను దిద్దిన దేవుడు

— కనుప్రతి పద్మజ, శివరాజనగర్, దర్శి.

1966 లో మా అమృగారు అబ్బాయి పుడితే, తిరుమల స్వామివారికి తలనీలాలు నమర్చించు కుంటామని మొక్క కున్నదట. ఆ సంవత్సరంలోనే మా అమృకు అబ్బాయి పుట్టాడు. మేమంతా మొక్క తీర్చుకొనుటకు తిరుపతికి వెళ్లాం.

నేను, మా నాన్నగారు, తమ్ముడు తలనీలాలు ఇచ్చాం. మా అమృగారు తలనీలాలు ఇవ్వడానికి ససేమిరా ఒప్పుకోలేదు. అప్పుడు మా నాన్నగారు మొక్క తీర్చుకొతే వెంకన్నకు కోపం వస్తుందని తర్వాత బాధపడవలసి వస్తుందని చాలసేపు చెప్పిచూచాడు. కాని మా అమృగారు ససేమిరా తల నీలాలు ఇవ్వలేదు. సరే అని మేమందరము శ్రీనివాసుని దర్శనము చేసుకొని తిరుగు ప్రయాణం అయినాము.

మేము ఒంగోలు చేరినప్పటి నుండి మా అమృగారికి వాంతులు జ్యోతము పట్టుకున్నాయి. ఒంగోలులో డాక్టరుకు చూపించి మా

నివాసగ్రామమైన పాదిలి చేరుకున్నాము. మా అమృగారికి జ్వరము వాంతులు తగ్గలేదు. తగ్గకపోగా మరింత పెరిగాయి. మా నాన్నగారు చాల కంగారు పడిపోతున్నారు. అప్పుడు చుట్టుపక్కల వాళందరూ మా ఇంటిచుట్టు చేరారు. వాళలో ఒక పెద్దాయన, ఒకాయన వచ్చి మానాన్నగారితో “మీరు స్వామివారికి ఏదో అపచారం చేశారు. అందువల్ల మీకీవిధంగా జరిగివుంటుంది” అన్నాడు.

వెంటనే మా నాన్నగారికి గుర్తువచ్చి, మా అమృగారు తలసీలాలు ఇస్తానని మొక్కుకోని, ఇవ్వలేదని చెప్పినారు. అంతలో ఆ పెద్దాయన “మా అమృను వెంటనే స్నానం చేసి స్వామికి పూజచేసి, అపరాధంతో కానుకనువేసి “నాకు బాగైతే వెంటనే తిరుమలకు వచ్చి తలసీలాలు ఇస్తానని మొక్కుకునేట్లు” చేశాడు. ఆయనచెప్పినట్లుగా మా నాన్నగారు మా అమృచేత మొక్కించారు. అప్పుడు ఆశ్చర్యంగా, మా అమృగారికి జ్వరమూ, వాంతులు తగ్గాయి.

అందరూ, ఆ శ్రీనివాసుడు మాట తప్పితే ఒప్పుకోడు. అసలు వద్దీతో కూడా వసూలు చేస్తాడని అన్నారు.

మళ్ళీ 10రోజులు తిరగక మునుపే తిరుపతికి వెళ్లి మా అమృగారు తలసీలాలు ఇచ్చారు. అప్పటి నుండి ప్రతి సంవత్సరము ఏడుకొండలవాని దర్శనమునకు తప్పక వెట్టున్నాము. అప్పటినుండి ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేక హాయిగా వుంటున్నాము.

ప్రాణ రక్తకుడు

--- శ్రీమతి టి. ప్రభామోహన, ఖద్దపూర్.

కలియుగదైవం శ్రీవేంకటేశ్వరుని లీలలు అనంతకోటి. ఇది నా అనుభవం.

మా పెద్ద కుమారుడు చిరంజీవి వెంకట విజయకుమార్ మూడురోజుల పసికందు. కలకత్తాలోని గార్డనరీన్ ఆసుపత్రిలో కాన్సు జరిగింది. ఆ పసికందుకి విరేచనాలు ఎక్కువగా వుండి రక్తం పోతుండేది.

ఆ బాధను చూడలేక శ్రీ వెంకటేశ్వరా! స్వామీ! నీదే భారము అని మొక్కుకున్నాము. పెద్ద పెద్ద డాక్టర్లు వచ్చి పరీక్షించారు. మందులిచ్చారు. కానీ జబ్బు నయం కాలేదు. పైనుంచి ఇంకా పి.జి. హస్పిటల్ నుండి వైద్య నిపుణులు వచ్చి పిల్లలవాట్లే పరిక్క చేశారు. వాళ్లకి ఆ పసికందు జబ్బు అంతు పట్టలేదు. చివరకు ఆ డాక్టర్లంతా పెదవి విరచి ఇక బ్రతకడు, లాభము లేదు, దైర్యంగా వుండండి. మీ భగవంతుట్టి ప్రార్థించుకోండి- అని చేపేశారు.

ఇక మాకు ఏదిక్కు తోచలేదు. ఆ సంకట పరిస్థితిలో తెలుగువారి ఇలవేలుపు శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారిని శరణవేదాము. “స్వామీ! వెంకటేశ్వరా ఆపద్మాంధవా, ఆపదలో వున్న గజేంద్రుని రక్తించావు. ఆపదలో వుండే ప్రహ్లాదుని కూడా నీవే రక్తించావు. ఆపదలో వుండే మాకు, మా కుమారునకు ప్రాణరక్తకుడపై అభయమివ్య! స్వామీ శ్రీనివాసా!” అని స్వామివారిని శరణు వేడినాము. మా చిన్నారి బాబు ఈ ఆపత్కు నుండి తేరుకున్నట్టయితే తామ్యుడి ఇంట్లు జోగి అడిగి నీ కొండకు నడచి వస్తామని మొక్కుకున్నాము. ముదుపు కట్టుకున్నాము. ఆ స్వామికి మామీద దయ కలిగింది. వెంటనే 15 దినములు అనుభవించిన బాధ నుండి తేరుకున్నాడు. డాక్టర్లకు చూచిన వారందరికి ఆశ్చర్యం కలిగింది. మాకు స్వామివారి లీల అనుభవమై, ఆనందం కలిగింది.

ఒక ఏడాదిలోపునే కాలినడకతో తిరుమలకు వెళ్లి మా బాబు తలనీలాలు సమర్పించి మొక్క చెల్లించు కున్నాము. ఆపదలో వుండే బాబుకు ప్రాణం పొసిన దేవుడు ఆ వెంకటేశ్వరుడు. మృత్యువుతో పోరాడి, ఆనంద నిలయుని ఆశిస్సులతో విజయం సాధించిన మా బాబుపేరు “వెంకట విజయకుమార్”. ఇప్పుడు స్వామివారి తిరుమల దర్శిస్తుంటాము.

ఇలాగ బ్రతకడని ఆశవదలిన డాక్టర్లకు తల్లిదండ్రుల మయిన మాకు ఆశ్చర్యంగా, చివరి ఫుడియలో ప్రాణం నిలిపిన దేవుడు ఆ వెంకటేశ్వరస్వామివారు!

గృహ రక్కకుడు

--- శ్రీ ఎ. గోవిందరావు, బళ్లారి.

నేను, నాభార్య, నా కూతురు కలిసి తిరుపతికి 27-6-90వ తేదీన ప్రయాణం అయినాము. ఆ దేవదేవునికి ముదుపులు చెల్లించుటకు, సేవలు చేయుటకు బయలు దేరినాము. ఇంటికి వాకింద్లు వేసేటప్పుడు ఈ సేవలు మాకు త్వరగా చేసుకొనుటకు అవకాశం చిక్కితే బాగుంటుంది. లేనియెడల-ఇంటికి రావడానికి ఆలస్యంకావచ్చును. కనీసం, 3 లేదా 4 రోజులు అయినా పట్టవచ్చును. బీగాలు వేసి ఇంటిని ఒకటిరెండురోజులు దైర్యంగా వదలలేని రోజులు ఇవి. పైగా ఇంటివద్ద ఎవరూ చూచుకొనేవాళ్లు ఎవరూలేరు. అందువల్ల మా ఇలువేల్పు అయిన శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామిని తలంచి “దేవా! మా ఇంటికి నీవే రక్త” అని ఆస్వామిని కావలియుండుమని ధ్యానించి ఇంటికి తాళాలు వేసి, రాత్రి 8 గంటలకు బళ్లారి-తిరుపతి బస్పు ఎక్కినాము. తిరుపతికి 28-6-90. ఉదయం 8గం॥కు చేరుకున్నాము. కొత్తసత్రములో దిగి, స్నానం చేసి శ్రీ గోవిందరాజ స్వామివారి దర్శనం చేసుకున్నాము. మధ్యాహ్నం 2-30 గంటలకు తిరుమల చేరుకున్నాము. తక్కణమే విజయబ్యంకు కౌంటర్కు పోయి శుక్రవారం నాడు చేసే సేవలు ఏపున్నవి అనిఅడిగాను.

ఆ బ్యాంకు గుమస్తా, 1. సుప్రభాతం, 2. తోమాలసేవ, 3. అర్ఘన పున్నవి అన్నాడు. ఏకాంతసేవ, కల్యాణాత్మవం ఏవీ లేవన్నాడు. అయ్య కల్యాణాత్మవం కూడ చేసే అవకాశం పుండి పుంటే బాగుండేది కదా అని చింతించి. సుప్రభాతం తోమాలసేవ, అర్ఘన రసీదులు కొన్నాను శుక్రవారం నాడు పై సేవల్లో పాల్గొన్నాను. కల్యాణాత్మవానికి మరల శుక్రవారంనాడు కౌంటరులో విచారించి, మరునాడు శనివారానికి కల్యాణాత్మవం రసీదు కొన్నాను. ఆదేవుని దయవలన శుక్ర,శనివారాల్లో అస్తీ సక్రమంగా జరిగినాయి.

మేము ఆదివారం నాడు (1-7-90) బళ్లారికి చేరినాము. ఇంటి

భీగాలు తీయదానికి, వాకిలిని చూడగా నాగుండె గుశేలు మంది వాకిలి అరదండా వంగినది. వాకిలి భీగమును బాగుగా కొట్టినారు. దొంగలు వేరే తాళాలతో తీయదానికి ప్రయత్నించి భీగము యొక్క లీవర్ను విరగకొట్టినారు. కాని దేవుని దయవలన భీగము మాత్రము ఉడలేదు.

నేను భీగము తీయదానికి పాతే భీగము రాలేదు. “దేవా! ఏమిటి ఈ కష్టం? భీగం రావటం లేదని ఆస్వామివారిని తలంచి మెల్లగా తాళాలు పెట్టి తిప్పినాను. విచిత్రము భీగాలు తెరువబడి, వాకిలి తీసినాను.

నేను ఇంటిలో ప్రవేశించి, వెంటనే దేవుని గదికి పాయి శ్రీ వెంకటేశ్వరుని ప్రార్థించినాను” స్వామి మా ఇంటిని దొంగలబారినుండి రక్కించినావా!” అని హుండీలో రూ.1-25 ముదుపు వేశాను.

మా ఇంటి ప్రకృత్వారిని విచారించగా “శుక్రవారం నాడు రాత్రి 3-30 గంటలకు ఇద్దరు దొంగలు వచ్చి వాకిలిని గట్టిగా కొట్టినారు. ఆశబ్దం విని మేము లైట్లు వేయగా, వారిపని నిష్ప్యయోజనమని వెళ్లిపోయారు” అని చెప్పారు.

“యోగ్క్రీమం వహమ్యహం” అన్నాడు కదా భగవానుడు తమ భక్తుల కష్ట సుఖాలను తాను చూస్తానని చెప్పాడు కదా!.

చూరా, ఆదేవుడు తమ భక్తులు కొండమీద సేవలు చేస్తూ వుంటే, ఇక్కడ మా ఇంటిని ఎలారక్కించాడో!! ఆదేవదేవునికి శతకోటి దండ్పుణామాలు. ఆయన నిజంగా మా గృహ రక్కకుడే!

అ ఆలు దిద్దించిన దేవుడు

-- శ్రీపైనేని రామస్వామిచౌదరి గుడివార, కృష్ణాజల్లు.

ఆరోజు 9-11-89 ఏకాదశి, గురువారం దివ్యమైన దినం. ఉదయం 9-30 గంాకు అక్కరాభ్యాసం కొరకు చి॥ అధిరాం అను బాలుని వెంటబెట్టుకొని ఆపిల్లవాని తల్లిదండ్రులు బంధుమిత్ర సమేతముగా మా కాన్యేంటుకు వచ్చినారు. శాస్త్రాక్షరముగ అక్కరాభ్యాసం చేయించడానికి ప్రారంభించాం. కాని అంతవరకు ఎంతో ఉత్సహముగా వున్న ఆ బాలుడు

కండ్లు మూసి, తలవంచి గట్టిగా ఏట్టినాదు. తల్లిదండ్రులు ఎంతగానో బాలుణ్ణి బుజ్జగించినారు. కానీ ఫలితము మాత్రం ఊన్యం. అట్టి పరిష్కారిని మేము ఎన్నదును ఎదుర్కొనలేదు. బంధుమిత్రులు, మేము ఉపాధ్యాయులము ఎంత ప్రయత్నించినా లాభము లేకపోగా పిల్లవాని మంకు మరింత పెరుగుతూ అందరికీ ఎంతగా, భయముగా వుండింది.

మేము అనేక విధాలుగా ఆలోచించి, చివరకు మా ఇలువేల్పు అయిన శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని ఏకాంతముగా ధ్యానింప దలచి, వచ్చిన వారి నందరిని ఆఫీసునుండి వెలువలికి వంపి, స్నేరచిత్తముగా రెండునిమిషములు స్వామివారిని స్మరించినాము. మాకు దివ్యమైన కాంతితో అభయహస్తముతో, ఏదో బాకీ వున్నట్లు పాడనూపినట్లు గోచరించినది.

వెంటనే తలుపులు తెరచి, తల్లిదండ్రులను లోనికి పిలిచి, శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారికి ఏవైనా మొక్కలు వున్నాయా? అని అడిగాము. వారు వెంటనే “అవునండి తిరుపతికి వెళ్లి స్వామివారికి పిల్లవానితలనీలాలు సమర్పించి, మొక్కలు తీర్చుకున్న తర్వాత అక్కరాభ్యాసం చేయిద్దాం అని అనుకున్నామండి, కానీ సమయము కుదరలేదు. బాలునికి 5 వ సంవత్సరం ప్రవేశించి ఐదురోజులైనది. ఖభదినముకదా. మళ్లీ మంచిరోజులు లేవుకదా! అని అక్కరాభ్యాసం చేయించుటకు వచ్చాం” అని చెప్పారు.

‘శ్రీ వేంకటేశ్వరుని మొక్క మరచుటవల్లనే మీకీ ఇక్కట్లు సంభవించాయి, కనుక చేసిన తప్పును క్రమించమని ప్రార్థించండి’ అని చెప్పాను. వెంటనే వారు మా ఆఫీసులోని స్వామివారికి పూజలు చేసి 17-11-89న తిరుమలకు వచ్చి మొక్కలు తీర్చి కొంటామని ప్రార్థించగానే విచిత్రాతివిచిత్రంగా ఆబాలుడు పలకాబలపం పట్టుకొని అక్కరాభ్యాసం కొరకు మావద్దకు వచ్చి నిలిచినాదు.

చూచితిరా ఆభగవంతుని లీలలు.. ఆదృశ్యం చూచిన తల్లిదండ్రులకు బంధుమిత్రులకు కలిగిన ఆనందమునకు మేరలేదు.

తర్వాత మేము యథావిధిగ అక్షరాభ్యాసం చేసినాము. మేము చెప్పిన గణపతి, సరస్వతి, గురుప్రార్థనలను చక్కగా పలికినాడనుటలో అతిశయోక్తి లేదు. ఇది శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామివారి అద్భుతిల !

సంకట హరణదు

--శ్రీ ఆర్. ఎన్. రఘునాథ, ప్రాధ్యయారు.

మా స్వగ్రామము ప్రాధ్యయారు. నాపేరు రఘు. నేను ప్రైవేటు ఫ్యాక్టరీలో గుమస్తాగా పని చేస్తున్నాను. నాభార్య గర్భవతిగా వున్నపురుదు నేను కళ్యాణ వెంకటేశ్వరస్వామికి మొక్కున్నాను. మాకు మగబిడ్డ కలిగితే, వానికి “కల్యాణవెంకటేష్వే” అని పేరుపెట్టుకుంటాననీ, మొక్కలు చెల్లిస్తానని ప్రార్థించాను. కాని నాభార్యకు ఎనిమిదవ నెలలోనే పురిటి నొప్పులు వచ్చాయి. మా బంధువులందరూ అలా ముందుగా నొప్పులు రావటం మంచిదికాదన్నారు. ఇక నాకు భయాండోళనలు కలిగాయి. అయినా దైర్యంతో శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారిపై భారంవేసి, డాక్టరమ్మకు చూపించాము. ఆమె వెంటనే పరీక్షచేసి “రెండురోజుల్లో కావచ్చు. మీరు ఇష్టపడితే అడ్డిట్ చేసుకుంటా” నున్నారు. అందుకు నా మనస్సు అంగీకరించలేదు. సరే పెద్దవాళ్లతో మాటల్లాడి సాయంత్రం చేర్చిస్తానని చెప్పి వచ్చేశాను.

ఆపురుదు నేను వెంకటేశ్వరస్వామివారికి దండంపెట్టుకొన్నాను. “స్వామీ! నిన్నే నమ్మకున్నాను. నీవు నాకు అన్యాయం చేయకు. ఈ సంకటాన్ని పొగట్టు భారమంతానీదే” ! అని స్వరీంచినాను. స్వామివారు మా మొరవిన్నాడు. కనికరించాడు. అప్పట్లో వచ్చిన నొప్పులు విచిత్రంగా ఎలాంటి మందులు మాకులు లేకుండా తగ్గిపోయాయి.

ఆ తర్వాత మామూలుగా. 9వ నెల వచ్చిన తర్వాత అంటే 24-11-89 తేదీన నాభార్య మగపిల్లవాడిని సుఖప్రసవమైంది. తల్లి బిడ్డ ఇద్దరూ క్లైమంగా వున్నారు. ఆ పిల్లవానికి “శ్రీకల్యాణ లక్ష్మీ వెంకటేష్వే” అని నామకరణం చేశాము. .

ఇంతలో 90 జనవరి 9వతేదీన మామామగారి వద్దనుండి చి॥వెంకటేష్వర అసుపత్రిలో చేర్పబడ్డాడు. వెంటనే రావాలి” అన్నతంత్ర వచ్చింది. వెంటనే మామామ గారున్న నెల్లారుకు వెళ్లాను. అప్పుడు నాకుమారుని అక్కడ జయబారతి అసుపత్రిలో చేరించారు. ఏమి జబ్బు అని అడిగితే పెస్సిమియా అని చెప్పినారు. అసుపత్రిలో మూడురోజులున్న తర్వాత ఇంటికి పంపించారు. కానీ పిల్లవాడు మాత్రం బలం పుంజుకోలేదు. పెద్దవాళ్లు చెప్పిన ప్రకారం నెల్లారునుండి నాభార్యపిల్లలను ఇంటికి తీసుకవచ్చాను. వచ్చిన రోజు సాయంత్రమే చిన్నపిల్లల వైద్యనిపుణునికి చూపించి చికిత్సకై అసుపత్రిలో చేరించాను. ఒక వారం తర్వాత డాక్టర్ పరవాలేదని చెప్పి ఇంటికి పంపించాడు. కానీ రెండురోజుల తర్వాత వాని ఆరోగ్యం మళ్ళీ క్రిటించింది. డాక్టరుకు చూపిస్తే లాభంలేదు. కర్మాలుకు తీసుకొని పొమ్మున్నారు. సరే కర్మాలకే పొదామని నిర్ణయించుకొని, ఇంతలో నాకు తెలిసిన మరొక పిల్లల వైద్యనికి చూపించాను. అతడు కూడ పిల్లవాడు బ్రతుకుతాడని నమ్మకం ఇవ్విలేదు. అయినప్పటికీ వైద్యం మొదలుపెట్టినాడు. నేనూ నాభార్య ధైర్యంగా శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామివారిమీద భారం వేసినాము. మాకుమారుడు ఆరోగ్యమంతుడై దిన దినాభివృద్ధి చెందితే సంవత్సరం లోపు ఎంత బరువుంటాడో, అంత ధనం తులాభారం ఇస్తామని స్వామివారికి మొక్కకున్నాము. అంతే బతకదని ఆశ వదలిన మా పిల్లవాడు పదిరోజుల్లోనే బాగైనాడు.

13-2-90 తేదీనాటికి మా పిల్లవాని బరువు 3.25 కిలోలు. వయస్సు నాలుగునెలలు. కానీ 25-7-90 నాటికి వాని బరువు 10 కిలోలకు పెరిగింది. నేనూ, మా కుటుంబం చాలా ఆనందించాము.

ఆతర్వాత 90 ఆగష్టు 4వతేదీన మా అమ్మ, నేను, భార్య పిల్లలతో తిరుమలకు వెళ్లి ఆదేవదేవునికి ముదుపు చెల్లించినాము. మా పిల్లవాళ్లి ధనముతో తులాభారం తూచి స్వామివారికి సమర్పించాం. పార్లు దండములు పెట్టుటకు వీలులేక, మరల వచ్చినపుడు పెత్తామని మొక్కకున్నాము. అప్పాధకానుక వేసి కొన్నాము.

శి వెంతచేష్టల రిఱలు

‘నమ్మినవారికి నాశము లేదన్న’ అర్యోక్తి నాపట్ల యథార్థమైనందుకు మేము ఆవేంకచేశ్వరస్వామిని జీవితాంతం స్వరిస్తూ కృతజ్ఞతాంజలి ఘటిస్తూనేవున్నాం. అయిన ముమ్మాటికి సంకటహరణుడే. అందుకే “కలొ వేంకటనాయకః అని అన్నారు. అది ముమ్మాటికి సత్యమైనమాట!

“కల్యాణామృత గ్రాయ
కామితార్థ ప్రదాయినే,
శ్రీమద్యేంకట నాథాయ
శ్రీనివాసాయ మంగళమ్.”

ఆ పరతత్త్వం సచేతనం అచేతనం (10-12-9); సత్కదార్థం అసత్కదార్థం కూడా (10-5-7). అతడే భూమిపతలాన్ని తూర్పునుంచి పశ్చిమం వుఁడు ఆక్రమించిన యజ్ఞపురుషు (10-90-5). భగవంతుడు మానవశరీరంలో నివసించడంవలన పురుషుడనుడుతున్నాడు¹. ఒక పక్షిలాగా ఆయన పురాలన్నిటిలో పొరుడుగా ఉన్నాడు (సర్వాసు పూర్వ పురిశయః). అందువల్లనే ఆతడు సార్థకమైన పురుషభుంతో పిలవబడుతున్నాడు (బృ.ఉ. 2-5-18). ఆదేవిధంగా భగవత్తాన్ మ్రాజ్యాన్ని లోపల ఇముడ్చుకోని ఉన్నమానవుడు కూడా పురుషుని వ్యవహరింపబడుతున్నాడు.

ఆ పరమపురుషుని ప్రభావాన్ని లోకానికి తెలియజేయడానికి బుగ్యేదసంస్కృతి యజ్ఞవ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టింది. విశ్వమానవ కల్యాణంకోసప ఆత్మసమర్పణం చేసుకోవడమే యజ్ఞభావనలోని ప్రధానతాత్మర్యం. అహివృత్తుడు ఇపద్రువిచేత చంపబడటం అనే సాంకేతికసంఘటన ఒక జీవిషై ఇంకోజీపి ఆధిక్యతసు తెలియజేసున్నది. ఆగ్నిహంత్రయాగం చేసినవాడు తనలోని లోభప, దురాశమే॥ దురుణాలను ఆణచి, మోహన్ని కోపాన్ని తగిపచుకుంటాడు. యాగశాలలో చేరిన ప్రజలందరు పరస్పర సహకారభావాన్ని పెంచుకోవాలని ఉపదేశించడమే ఈ యజ్ఞప్రక్రియ ప్రధానోద్దేశ్యం. తమలో అపతర్యామిగా ఉన్న భగవంతుని తెలుసుకోవడంద్వారా అందఱు తప్పక ఒకటొతారనే సత్యాన్ని ప్రతిపారు ఈ యజ్ఞంవల్ల తెలుసుకోగలుగుతారు.

బుగ్యేదంలోని ధార్మిక - సాంఘిక - తాత్త్విక సూక్తాలలోని సూక్తాలాధ్యయనం నిర్వివాదంగా ఒక ఆదర్శసిద్ధాంతాన్ని మనకు తెలియజేసుంది. ఒక్కటే అయిన పరబ్రహ్మకు ఎందఱో అయిన

1. ఆదే హృదయాపతర్పుహా. దానినే బ్రహ్మపురమంటారు.

జీవులకు మధ్యలో ఉన్న సంబంధరూపమే వైదికభావనామయమైన ఆ సిద్ధాంతం. 'విశ్వం ఏకమ్' (3-54-8) 'విశ్వం సత్యమ్' (2-24-12) 'కృణ్యాన్తే విశ్వమార్యమ్' (9-63-5) మొగా ఋగ్వేదవాక్యాలలో ఈ స్వభావాన్ని మనం పరిశీలించవచ్చు. నిజంలాగా కనబడుతున్న భిన్నత్వపలోని ఏకత్వాన్ని ఈ ఆదర్శసిద్ధాంతం తెలియజేస్తున్నది. జాతినిర్మాతలు లోకంలోని ప్రతిష్ఠారుణ్ణ చక్కని వ్యక్తిత్వం గలవాణ్ణా తయారుచేయడానికి కృపిచేయాలి. ఈ విశ్వసత్యాన్నిబోధించే గ్రంథాలలో ఋగ్వేదం ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటిదనడం అతిశయోక్తి కాదు.

విశ్వమానవకల్యాణం కోసం ఋగ్వేదద్రష్టులు ఈనాటి హిందూసాంఘిక-ధార్మిక - అధ్యాత్మికభావనా స్వరూపంగల ముఖ్య సిద్ధాంతమైన భిన్నత్వపలో ఏకత్వాన్ని దర్శించి, ఆచరించి, బోధించారు. ఇది కేవలం వారికి ఋగ్వేతతత్త్వం¹ పైన ఉన్న విశ్వసం వలనే జరిగింది. ఈ 'ఋగ్వేతం' అవేస్తాలోని 'అశ' తో పోల్చుబడుంది. ఋగ్వేతభూన్ని ఇలా మూడువిధాలుగా వ్యాఖ్యానించారు. 1.యజ్ఞప్రకియ (సత్యప, జలప, రాశిచక్రప) 2. విశ్వక్రమప, 3. ప్రపంచయొక్క సమమైన సత్యమైన నడకకు సంబంధించిన నైతికక్రమప. ఇందులో మూడువానివల్ల నైతికాదర్శాలను ఆచరణకు ఒక చక్కని సమన్వయం కుదురుతుంది. ఋగ్వేతం కలిగి, ఋగ్వేతాన్ని నిలబెట్టి, ఋగ్వేతాన్ని కలిగించే దేవతలు తేజస్సును, సత్యాన్ని వ్యాపింపచేయడానికి, అంధకారాన్ని, దౌర్జన్యాన్ని పారద్రోలడానికి సమస్థతిద్వారా విశ్వక్రమాన్ని కాపాడడానికి వెడుతున్నారని ఋగ్వేదంలో మనం తరచుగ చదువుతుంటాం. ఈ దేవతలు మానవుల అంతరంగాలలో ఉండే

1. వైదిక 'ఋగ్వేతం' అవేస్తాలో 'అశ' నుగురించిన వివరాలకు చూ.

Anna Radicchi, Confronti Gathico - Rigvedichi Asa-Rta(Fixenze 1961-2).